سلسلهٔ تفصیل و شفا
زنجیر صفت دائم

نخوت مثل بحل و حوقله عیشمی
بحاله لاحول ولا قوة الشمس

اشری ادلی بر بنده بر سر

مزالق توبه نجی درمنت

اقل معاشی کثیر مکرات   افاطر   نهایت نعمت

صمر افتاده

قمقمه کلک اعلی

صدای کوسنه

در نعت نقیبر زیاده

در بانه دوستی

في الواقعه

صور نا گوستردی شاه سنک لیکیادی
اندی صوکش دلی گشنه جلدجه

الدنیا دسیوت بالله انه ناذار

مجموعه جمعت فيها الحكم والآثار

اترك الدنيا فنق ليس في الدنيا رفيق انما الدنيا كالسفينة كل من فيها غريق

اترك الدنيا كضيق ليس في الدنيا رفيق انما الدنيا كفلك كل من فيها غريق

الفقير ... [illegible]

طرف طرف طرف حوس دريا متوجه
ولكنت كنت فرع افوس تهايجه تهايجه
التهييج تحجبه

شيخ محيي الدين العربي

وما الخلق الا موج بحر وبحرها حقيقة ذات الله للستر فاكتم فان شئت قلت الخلق حق وان شئت فقل عكس ما قد قلت ذاك تحتم

بقولك اني مد عقلت بحيرة فها انا ذا في اوج عرفان منعم نعم يجب الاذعان ان تشخص الشخوص خلاف الحق او تقسم

ويشبه هذا واحد الوجه مفردا وجوها ترى ها في المرايا تقسم

وشيخ حسن دستاني ... [illegible]

لاحمق اغوى انه قلد ترقى عقايده من غير سبق تعلم يرى الخلق عين الحق والحق عينه بعين له غشاء ترفض بالدم

كخفاشة قالت لاخت لها وقد رات صخرة بيضا في يوم مظلم الم تسمعي بالشمس قالت لها بلى فقالت فهذي الشمس للستر فاكتم

نحو قال الفخر الرازي

نهاية اقدام العقول عقال واكثر سعي العالمين ضلال وارواحنا في وحشة من جسومنا وحاصل دنيانا اذى ووبال

وكم قد راينا من رجال ودولة فبادوا جميعا مسرعين وزالوا وكم من جبال قد علت شرفاتها رجال فزالوا والجبال جبال

ولم نستفد من بحثنا طول عمرنا سوى ان جمعنا فيه قيل وقال

لا تظلمن اذا ما كنت مقتدرا فالظلم آخره ياتيك بالندم

نامت جفونك والمظلوم منتصب يدعو عليك وعين الله لم تنم

فالحكم كل الامور تبيد عنك وتنقضي الا الثناء فانه لك باقي

لو انني خيرت كل فضيلة ما اخترت غير مكارم الاخلاق

شاعر واخر التواضع من يجلس بالعلم والكبر والاعجاب فعل جاهل

تعلو الغصون اذا عدمن ثمارها والمثمرات دنون للمتناول

شاعر ما احسن العفو علي قادر لا سيما عن غير ذي ناصر

شاعر اذا ضاق صدر المرء عن كتم سره فصدر الذي يستودع السر اضيق اخر لا تفش سرك ما استطعت الى امرئ تفشي اليك سرائرا يستودع

فكما تراه بسر غيرك صانعا فكذا بسرك لا محالة تصنع

ابراهيم عصيت وتبت كما قد عصى وتاب الى ربه آدم

الخصال ... [illegible]

در کتاب ... [illegible]

هارون رشيد ... [illegible]

ابو القاسم نيسابوري جلال بلخي مسعود

عبد القادر مراغي عمر امين قيمري ...

مير فتح تا قلي

مؤلف ... [illegible]

جنت كشنيع سيمرغ قاف

روزي از بحر عرفت ...

امام محمد رازی

نجم الدين ... داود ... ابو زيد وداد

حوارك درك العقول

عز ... [illegible]

اعانت ... امانت ...

حكايه

ع آن الملك نقية الاذهان

شبي حجاج منفرد چند كس ... دو چار آمد كه اقوام ...

هيچ كسي ... فردا ... كفت

نذر ... ياقي بود ... كفت كه چرا ... ازنماز رسيد در ميان ايشان

مير من سنع ... داناي بود كفت از آن ... كه مبتلا به ...

باشيم حكومتي ... دل

سعدي

چه نيكو كفت ... زيبا شتر ...

شتر ... مكن بر لاغران زور

زنيم مرد گرد گيسه ... همان ... دارد دكان

سيمون يا ... طلوب جبلية نيل امان حكوب الطلاب مطلق قاعد ...

... [illegible]

اخي زاده افندينك ...

مولانا على النايب الصايب ... عن الصوارف والنوايب

انشاء ... منشآت ... ونسخ ... تعليق زاده افنديك حليه جواهر ...

قلم كبي ميان امثالنده علم در بعض حلي وجواهر برارمنيده مقام ضياعده ...

كان ... اولا نخواهر زواهر اهتمام ... انتظام بولوب ... الله ...

الفقير عبد الحليم

وقيل ثلاث منجيات وثلاث مهلكات اما المنجيات فالعدل في الغضب والرضا وخشية الله في السر والعلانية
والقصد في الفقر والغناء واما المهلكات فشح مطاع وهوى متبع واعجاب المرء بنفسه وقيل العيش في ثلاث
سعة المنزل وكثرة الخدم وموافقة الاهل وقيل ثلاث معذورون على سوء الخلق المريض والمسافر
والصايم وقيل ثلاث لا يانف الكريم من خدمتهم ابيه وضيفه ودابته وقيل اذا كان في الرجل ثلاث
خصال لا يشك في صلاحه اذا احمده جاره وقرابته ورفيقه وقيل كدر العيش في ثلاث العاق للوالدين
والجار السوء والمرأة السيئة الخلق وقيل ثلاثة الاقدام عليهن خطر عظيم ركوب البحر وافشاء السر للبنت
وشرب السم للتجربة وقيل ثلاثة تنفع في الدنيا والاخرة الحج ينفي الفقر والصدقة ترد البلاء والبر يزيد
في العمر وقيل اربعة يحتاج الى اربعة الحسب الى الادب والسرور الى الامن والقرابة الى المودة والعلم
الى التجربة وقال صلعم اسوء الناس سرقة من يسرق في الصلوة وقال صلعم من اعان تارك الصلوة
بلقمة او كسوة فكانما قتل سبعين نبيا اولهم آدم عليه السلام وآخرهم محمد صلى الله عليه وآله
وقال صلعم صوم شهر رمضان معلق بين السماء والارض لا يرفع الا بزكوة الفطرة وقال صلعم
ما من رجل يشرب الخمر الا سقاه الله يوم القيمة من صديد جهنم وقال صلعم من اطعم شارب الخمر
لقمة فسلط الله عليه عقارب والطعمه من صديد جهنم وقال صلعم من سلم شارب الخمر حبط
احبط عمله اربعين سنة وقال صلعم لا يدخل الملائكة بيتا فيه خمر او دف او طنبور او نرد
ولا يستجاب دعائهم ويرفع الله البركة منهم وقال صلعم زناء العيون بالنظر وقال صلعم من اشرك
بالله فقد حرم الله عليه الجنة وقال صلعم من سلم الظالم اختيارا طار نور الايمان عنه فلا
يرجع اربعين يوما وقال صلعم ظلم الظالم يقوده الى الهلاك وقال صلعم اكثر اهل النار المتكبرون
وقال امير المؤمنين صلوات الله وسلامه عليه اكرموا الاستاد وان كان فاسقا وقال صلى الله عليه وآله
الضيف دليل الجنة وقال صلعم اكرموا عزابكم فاني كنت في الكبر عزبا وقال صلعم من اكرم جاره
فكانما اكرم سبعين نبيا ومن آذاه فلا يشم رائحة الجنة وقال صلعم الصدقة ترد البلاء
وقال صلعم الدنيا مزرعة الاخرة وقال صلعم كل لحم من الحرام فالنار اولى بها صدق رسول
الله صلى الله عليه وآله وسلم تسليما كثيرا كثيرا

[illegible]

لمولانا [illegible]

حمداً لك على ما خصصتني من منح عوارف الفضائل وخلصتني من محن عواصف
الغواصل

قال المتنبي فلا مجد في الدنيا لمن قل ماله ولا مال في الدنيا لمن قل مجده قال الحكيم ما الذي لا يحسن وان كان حقا قال
مدح الرجل نفسه ايضا من ادرع الفكر في العواقب امن من سهام الندم قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ما فتح رجل على نفسه
باب المسئلة الا فتح الله عليه باب الفقر قال علي عليه السلام ان الفتى من يقول ها انا ذا ليس الفتى من يقول كان ابي
قال سيد الساجدين عليه السلام اني لاكتم من علمي جواهره كيلا يرى الحق ذو جهل فيفتتنا وقد تقدم في هذا ابو حسن
الى الحسين ووصى قبله حسنا فرب جوهر علم لو ابوح به لقيل لي انت ممن يعبد الوثنا ولاستحل رجال مسلمون دمي
يرون اقبح ما ياتونه حسنا وقال امير المؤمنين عليه السلام اندمجت على مكنون علم لو بحت به لاضطربتم اضطراب
الارشية في الطوي البعيدة لقد ظهرت ولا يخفى على احد الا على اكمه لا يعرف القمرا
لكن بطنت بما اظهرت محتجبا وكيف يعرف من بالعرف استترا يزيد عليه اللعنة والعذاب الى الابد لعنا دائما سرمدا
ليت اشياخي ببدر شهدوا جزع الخزرج من وقع الاسل فاهلوا واستهلوا فرحا ويقولوا يا يزيد لا تشل
لعبت هاشم بالملك فلا خبر جاء ولا وحي نزل لست من خندف ان لم انتقم من بني احمد ما كان فعل
گویند چون مستعصم عباسی را بکرفتند این بیت بخواند واصبحنا لنا دار کجنات وفردوس وامسينا بلا دار كان لم تغن بالامس
لعبد الكريم جيلاني وما الناس في التمثال الا كثلجة وانت لها الماء الذي هو نابع
ولكن بذوب الثلج يرفع حكمه ويوضع حكم الماء والامر واقع قال الثقفي او الزمخشري
الى من الام وحتى متى افند فو حق هذا الفتى فهل زوجت فاطمة غيره وفي غيره هل اتى هل اتى
كلام علي كلام علي وما قاله المرتضى مرتضى

نا

ناودبارفع معالی معارف ومحفل منبع عوالی اوصاف که مطاف ارباب تکمیل واکمال ومقلد قبائل قبول واقبال در جناب

سامی مرتبه ومعالی منبعه بسته درر دعوات صفا نظام واخلاص خام ونور سلیمات وفا انتظام اختصاص الام سیاره نیشمار

تبجیل وتعظیم ایله تقدیم اولنرقدن صکره انها بو دولتها ننی بشنباه بودر که نمیدا مهر فحو تنوبر فرخنده نظیره ناقی وکهلر که کواکب

افلاک اهلیت وثواقب قابلیت درجات فضائل ارتقاء وبروج کمالات اعتلاء اتمکده حافقه عزانک نقاد مداری دو قرانج

وقادمداری لفایت انتمیوب بلکه شموس سماء دین ومفاعل تعییع اولان ضا وید علما واساطین حکما ءاسماء ترمه انتما برو عنته

لرینه اتجاه ایدوف استفاضه انوار بلاغت واستفادة در توضاحت ایلمک لابد ولازم وواجب ومتحتم اتدوکی ثمر دن

اظهر وقصده امر القیس دان نهر اولرغبنة ناء غبنه علیه حسنها یه اماتی طلاب دقطارانی جباغی اوالالباب اولشرر

والاته هذه فلک قابلیتک نجم تاقی وارکادکا نور معاینتک تاقی مراتقالات مطلع افتا بیضم افق تغوب وجلات

وجاه جنابه متوجه اولوب رفتنالی کمالات واکتساب سعادات زیادة طلبه سلکه انتظام رجابینه سیجا علی الرس لاشیاً

علی القدوم روانه قلندی رونه الیه باذن الله سبحانه ظهور بولامع سیادت دنیویه وسعادت اخرویه میسر باد "

بمحمد واله الامجاد م السواء العدل قال الله تبارک وتعالی فانبذ الیهم علی سواء وسواء الشیء وسطه

قال الله تعالی فی سواء الجحیم وسواء الشیء غیره قال الاعشی وما عدلت عن اهلها لسوائکا قال الاخفش

سوی اذا کان بمعنی غیر او بمعنی العدل یکون فیه ثلث لغات ان ضممت السین او کسرت قصرت فیهما جمیعا

وان فتحت مددت تقول مکان سوی وسوی وسواء ای عدل ووسط فیما بین الفریقین ص

وجد مطلوبه یجده وجودا ویجده ایضا بالضم لغة عامریة لا نظیر لها فی باب المثال قال لبید وهو عامری

لو شئت قد نقع الفؤاد بشربة تدع الصوادی لا یجدن غلیلا ووجد ضالته وجدانا ووجد علیه

فی الغضب موجدة ووجدانا ایضا حکاه بعضهم وانشد کلانا رد صاحبه بغیظ علی حنق ووجدان

شدید ووجد فی الحزن وجدا ووجد فی المال وجدا ووجدا ووجدا وجدة ای استغنی واوجده الله

تعالی مطلوبه ای اظفره به واوجده اغناه ویقال الحمد لله الذی اوجدنی بعد فقر واجدنی بعد ضعف

ای قوانی ووجد الشیء عن عدم فهو موجود مثل حم فهو محموم واوجده الله تعالی ولا یقال وجده کما لا یقال

حمه وتوجدت لفلان ای حزنت له ص

ودر بعضی رسایل مذکور است که امیری از خصم منهزم شد بجوانب که التجا بامیری دیگر نماید کتابتی مشتمل بر صورت حال خود وی فرستاد

دبرای امداد خود بجانب وی التجا نمود کاتب مکتوب الیه جواب ان نوشته اقتصاد بدین بیت کرد بخت باز اید ازان

در که یکی چون تو در اید رخ زیبای تو دیدن در دولت بکشاید مکتوب الیه از لفظ بخت باز آید فال نیکو گرفت وبحکم

تفائلوا بالخیر تنزد دلمراد ومقصود رسید

کهل [illegible] که بیع دور کار خود بعد تهنیت بادشاه خود کرد

هر زمان زشادی است جهد تا توشادی نامه خود نوی

نس هوش صید فاطوس لسبح وعش کول لهل کبیر

چون حضرت عثمان را محاصره کردند والحاح کردند که معاویه را از شام معزول کند حضرت از اقدام ایشان

مضطر گشت وبر رقعه نوشت که اذا رایتم کتابی فاقبلوا چون بدیدند بتصحیف خواندند اقبلوا را

اقتلوا خواندند وبقتلش مباشرت نمودند

حانه که کم فراغت ملکیک خسلطانی

مطرح مر اوله درکا سعاکدر سکاد

حانه که کم فراغت کیک سکانه

از حو رسیدلو لو ر طواری هم ابیه

ودر شرح مفتاح اورده است که شایسته باشد

زنا زا ادام اله جراستها بنویسند ار الکتاب به

حروف واست دربایت

حکی ان عمر بن عبد العزیز ولی رجلا بلدا بالشام فبلغه انه

اشتری خاتما بالف درهم فکتب الیه بسم الله الرحمن الرحیم من لا قیمة الی من لا قدر له

اما بعد فاذا قرات کتابی فبع الخاتم بالف درهم واشبع به الف جایع واشتر خاتما

بدرهم "

لا زال معینا ومغیثا

فی الدولة والدین تعو باقی

حکایة یادشاهی بر ملیجی دواتی جمع کرده

وباسقاط حواجب از فرمان داد نقش مکتوب

متضمن استقرار از درش بود این کلک [illegible]

تلفیق کرد ان الملوک

ولا یعاقبون الحرمان ملک را خوش آمد

داد وصله فرمود عز از تعیین

الحمد لله الذی من علینا بکرامته واصطفینا لدینه وما انت لجماع

علی الاهیة واشکره علی نعمائه الذی من علی انبیائه واصفیائه بقبول

دعوته وشمولهم رحمته عباد الله انبهو من نومة الغفول واستیقظوا

من رقدة الذهول وانظروا بعیون الاعتبار الی ما اصاب من البولة

علی بغاة زمانکم والمجاهدین بالعصیان لسلطانکم جمع الله بین

من البغی والخسار حتی ابتلاهم بحر السیف وحر النار نعوذ بالله

بلا فیکم فیما المطلوب منکم ان تکونوا فیکم ممنوع المراد مسلما فکونوا لله

عابدین ومن الذنوب تائبین وبالاستغفار مستغفرین واستغفر الله لکم

ولجمیع المؤمنین "

حکایة [illegible]

مکان مکان [illegible]

اذعن لنفاذ حكمه سلاطين الشرق والغرب واومض حسامه في ظلماء قلب العدا
كالبرق لا يطاول في عرص مملكته الا ذوات المجانيب اول ضيق
سوساحت سلطنته الا الاقواء التهواهر الاعاجيب

حكايت نقلست دور ابن عمر بتربت نشانند چنبرت حلقه سی گوش کشاندن
از حجاج استدعای عدالت عمری کردند در جواب گفت که ابا ذر و اتيم کم
يعنی شما نيز همچون ابوذر در اجرای احکام عمر و ثبت ادلمر او قائم شويد من نيز
همچون عمر در کار دين سعی کنم

حكايت اسيل عامر [illegible] الاعمال الى مروان [illegible] فاعر المروان [illegible] عبد الحميد
ان الكتب العامل كتابا موجزا واما [illegible] سر فيه
فكتب عبد الحميد لو وجدت
نعم مشكورته عبد الخليفه
لو حكا اكثر من المولف وعدد اقل من الواحد لبعث الينا

قانون سلاطين [illegible] انبود که کسی که در نظر پادشاه [illegible] قرطاس نياورد
و کسی بکنج در برابر پادشاه بنشيند دم بکند بر سر بند [illegible]
در سر [illegible] سر در [illegible] ابرد سلطنه علی الربح
نقاش دبيراچ و کاتب [illegible] و در هر هفته يکروز ديوان
برای خود و از برای شکريان خود کردی هر که از خصم داد [illegible]
ستم [illegible] بيايد بيش صدر دعوی کند ان روز تا شام نشستی و بيا
الستادی و چون شام شدی صدر راستری را اهوار دلکر

[illegible] شايه [illegible] وشوب وريده مهر اوهرب الدبات اكاه وقاضي الكاجات [illegible] صلوات [illegible]
سلطان ابد اولاد [illegible] دولت [illegible] خيرية مقارنت [illegible]
دا حواله امور [illegible] وانفاذ فرامين [illegible] نظر [illegible] واتنظام احوال [illegible] المقدور
[illegible] مستطاب [illegible]
وروش جوانات ولوث بجا ماسة مصون اولوب

صحيفت [illegible]

اول حضرت فلك رفعت وملك رتبت جنابلرى [illegible] والايدى [illegible]
[illegible]
تمهيد وتقديم [illegible] خصوصيتك [illegible] تشبيه وتتميم اولوب [illegible]
[illegible] ارباب الباب [illegible]
[illegible] توصيف [illegible]
ارلدى مقتضاى حال ملاحظه اولندى [illegible]

[illegible]

الطاف عميم واعطاف جسيم [illegible]
[illegible]
دستيارى [illegible]
[illegible]
ابلاغ ثنا وسلام بتكلف [illegible] اظهار شوق [illegible]
[illegible]
[illegible]
خوشنب [illegible]
[illegible] باب [illegible] مدار [illegible]
مدار [illegible] اقبال [illegible]
دستيارى [illegible]

مشتمل سعادت [illegible] حدیقه [illegible] و ماه سپهر جلالت [illegible] کنه [illegible] اختیار [illegible]
و مصباح [illegible] و [illegible] هزار تفرقه و [illegible] خاک حقارت و غبار مذلت قلوب [illegible] حاجات
[illegible] و فقره [illegible] متوجه اولوب [illegible] دولت [illegible] اقوالیمزده جاه [illegible]
[illegible] عنایت باری [illegible] جاری اولمغله حضرت پادشاه عالیجاه خلافت [illegible]
جانبندن [illegible] سعادت [illegible] ظهوره [illegible] صدارت وزارت جناب [illegible]
وتقلید [illegible] عدالت [illegible] تمام [illegible] حضرت [illegible]
الحمد لله الذی [illegible] والحمد لله الذی [illegible]
[illegible] عظیمه [illegible] للعوام [illegible]

ای حسن خط [illegible] اخلاق [illegible] اوصاف [illegible]

[illegible] روز [illegible] رحمت [illegible] موجب [illegible]
[illegible] اولدی [illegible] هر دیار [illegible]
باشد آکه [illegible] همیشه [illegible] حسن [illegible]
قبله [illegible] اولنمشدر [illegible] قبول [illegible]
[illegible] قیمه [illegible] اولورکه [illegible]
[illegible] عموم [illegible]
[illegible] اعلام [illegible] طول [illegible]
[illegible]
[illegible]
اهل [illegible] و الامثال [illegible] لوازم [illegible] تجربه اولنمشدر [illegible] اولدرکه اول حضرت
[illegible] قلوب [illegible] حضرت [illegible] اسباب [illegible]
[illegible] لطائف [illegible]
[illegible] رساله [illegible] اولورکه [illegible]
[illegible] الحمد لله [illegible]
[illegible] سبحانه [illegible] الایام واللیالی [illegible]
[illegible] خصوصیت و [illegible]
[illegible] اجتناب [illegible] یارب العباد

[illegible] لطائف [illegible] امینت [illegible]

[illegible] الحکیم [illegible]
[illegible] اصابت [illegible] ارباب [illegible]
[illegible] حقایق [illegible]
[illegible] خصوصیت [illegible] حضرت [illegible]
[illegible] اللطائف [illegible]
[illegible] لطائف [illegible]
نهایت [illegible] امید [illegible] مصروف [illegible]
[illegible]

[illegible]

دولت و اقبال [illegible] جلال [illegible] اسباب [illegible] انتظام [illegible] عدالت [illegible]
دعاری [illegible] بذل مجهود [illegible] هدایای [illegible] حیات [illegible] لکارم [illegible]
بالعند [illegible] انفصال [illegible] داعی [illegible]
اشهاس [illegible] تعظیم اولان کتاب [illegible] الکرم [illegible] قدیم [illegible]
[illegible] ناحق [illegible]
[illegible] عموم باشید [illegible] خاطردن رقوم [illegible] اولدی [illegible] باللطف [illegible]
[illegible] تعبیر [illegible] [illegible]
[illegible] الجواهر [illegible]
اولدی [illegible]
ضیا افزود الخط [illegible] دل [illegible]

این صورت رقم زد [illegible] کلک تحریر [illegible] حضرت مخدوم [illegible] دولت [illegible]
اهل [illegible] والابنت [illegible] شدید [illegible] عرفان [illegible] جام [illegible]
سعادت [illegible] قصیده سیادت [illegible] تفضیل [illegible] الاداب [illegible]
[illegible] خواجه افندی [illegible] طلوع آفتاب روز حساب
[illegible] رفع [illegible] قدره ابدا

[illegible] شیرین نبات [illegible] مصریان [illegible]

[illegible]

ومن الناس من يعبد الله على حرف فان اصابه خير اطمأن به وان اصابته فتنة انقلب على وجهه خسر الدنيا والآخرة ذلك هو الخسران المبين
هل يستوي الظلمات والنور ولا الظل ولا الحرور

اما مقدمه که در وی باشد چهار فصل **فصل اول** در بیان علم انشا و شرف کتابت بمعقول و منقول و سخنان حکما و کلام و سلطانان بزرگ در فضیلت این صنعت **اما معقول** بدو وجه است **اول** انکه از انواع دلایل بر شرف علم شرف معلوم است یعنی که هر علم که معلوم ان شریفتر آن علم بسبب شرف معلوم خود شریف مثلا علم طب از علم بیرزه شریفتر زیرا که معلوم علم طب بدن انسانست از جهت تندرستی و بیماری تا تندرستی را بقدر امکان نگاه دارند و اگر زایل شود بقدر مقدور و میسور باشد باز آرند و معلوم علم بیرزه ابدان مرغان شکاریست هم بدان جهت که در طب یاد شد و چون بدن انسانی از ابدان مرغان شکاری شریفتر است علم طب بدین اعتبار از علم بیرزه شریفتر بود چون این مقدمه دانسته شد گوییم که معلوم علم انشا سخن است ازان جهه که بدان اختیار کنند بکتابت یا عبارت از مافی الضمیر یعنی ازمیت که قایمست بذات سخن گوینده و جهی که عقل سلیم و طبع مستقیم از قبول ان ابی نباشد و نزدیک جماهیر علما و فضلا عالم و مشاهیر حکما و عقلا بنی آدم ظاهر و پیدا و روشن و هویداست که ایزد سبحانه و تعالی بفیض فضل ازلی و عطای بی نهایت لم یزلی خویش نوع انسان را بفضیلت نطق و مزیت عقل بر انواع حیوانات بلکه بر زمره مخلوقات و ممکنات بگزیده و محل امانت ربانی گردانیده و خلعت خلقت و لباس وجود را بکمال کرم و جود بی سابقه عبادت و بجود بطراز کرامت **ولقد کرمنا بنی آدم** مزین و مطرز گردانیده **یختص برحمته من یشاء والله ذو الفضل العظیم** و نطق و کلام را همین شرف مقام کفایتست که حضرت ذو الجلال از افراد انواع انسان هر کس را که بمرتبت نبوت و شرف رسالت برگزید بتشریف وحی و الهام و خطاب و کلام و نامه و پیغام مخصوص گردانید **قال تعالی انا اوحینا الیک کما اوحینا الی نوح والنبیین من بعده** و قال تعالی شانه **نزل علیک الکتاب بالحق** الآیة و فضیلت طایفه رسل که بواسطه کتاب شارع شرایع و سبیل بوده بر زمره انبیا مکرم و اصفیا مقدم بر فضیلت نطق و کلام و نامه و پیغام دلیل معقول و بینه مقبول است اگر شرف منزلت و رفعت و رتبت مقام در حضرت رب الانام بر زخارف و حطام بودی زبور وحی و الهام کلام پسندیده آنحضرت فرعون متغلب ملک دار بودی نه موسی شبان با عصا و اگر کمال و جمال در بارگاه لایزالی بدی نه بنطق و مقال تشریف رتبت قربت و زیب و زینت خلعت **وقربناه نجیا** حصه هارون شدی نه نصیب هارون **دوم** انکه شدت افتقار و کثرت احتیاج موجب شرف و مقدار علم است هر علم که احتیاج بدان شریفتر بود ان علم شریفتر باشد مثلا دهقنت و فلاحت از نفاتی شریفتر باشد زیرا که احتیاج مردم فی نفس الامر بدهقان و دهقنت زیادتست

ک

بابا وجدنا اباءنا على امة وانا على اثارهم مهتدون
يدعو الله بالخير ولا يدعو بالشر
واذا انعمنا على الانسان اعرض ونأى بجانبه واذا مسه الشر فذو دعاء عريض
فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون

نقاش و نقش بعد از تمهید این مقدمه دلایل منقول انست که **قال الله تعالی ن والقلم وما یسطرون** و اکثر ائمه دلایل این علم اغماض کرده شود و از استدلال اعراض نموده آید مجرد قسم درین آیه اثبات دعوی را کفایت است **عربیه** اذا افتخر الابطال یوما باسیفهم وعدوه مما یکسب المجد والکرم کفی قلم الکتاب قدرا و رفعة مدی الدهر ان الله اقسم بالقلم **و قال علیه السلام اکرموا اولادکم بالکتابة فانه من اهم الملوک** و یکی از دلایل قوی بر اثبات فضیلت این صنعت آنست که حضرت رسالت امیر المومنین علی کرم الله وجهه بکتابت اسرار وحی موسوم و ملهم گردانید و امیر المومنین عثمان رضی الله عنه نیز مدتی در آنحضرت بدین شغل منسوب و منصوب بود و استکتاب حضرت رسالت ازین دو بزرگوار دیگر خلفاء راشدین نبودند دلایق دانستن این منصب با جلالت قدر و تفاخر دیگر اخوان باثبات فضیلت این صنعت است و عاقل را اشارتی کفایت و در زمان خلافت ابوبکر رضی الله عنه امیر المومنین حضرت عثمان چند گاه کاتب دیوان خلافت او بود **ان فی ذلک لذکری** و چون وعده اثبات فضیلت بمعقول و منقول بی ایجاز باانجاز انجامید بعضی از اقاویل حکما در شرف کتابت از برای تحریض و تحریص خطاب و طلاب آداب ایراد کرده می آید تا موجب مزید رغبت و مقتضی شوق و ارادت گردد انشاء الله تعالی **قال اقلیدس** الخط هندسة روحانیة ظهرت بآلة جسمانیة **و قال بعض الحکماء** الخط عقال العقل **و السعیف** العلم صید الکتابة قید **و قیل** بالاقلام تساس الاقالیم **و عقلا را** خلافست در آنکه شمشیر قایم قلم حاکم است یا بعکس **بعضی گویند** تا شمشیر جاری نشود تصرف قلم ساری نشود و خواجه ابو الفتح بستی رحمه الله گوید مصالح امم و مناجح مهمات بنی آدم بر ایشان منوط و مربوط داشته و رامش بلا و آسایش عباد را با عدم ایشان جایز نداشته و درین معنی گوید صلاح العباد و رشد الامم وامن البریة من کل غم بشیئین مالهما ثالث بحق الحکام و رفع القلم **و اندر** عهدنامه اردشیر بابک که در تخفیف خراج از رعایا بولایت نبشته و ذکر کتاب دران مکتوب معلوم میشود که رتبت و منزلت ایشان دران دولت تا چه غایت بوده و آن عهدنامه اینست **عهدنامه اینست** من اردشیر بابک المؤید ذی البهاء ملک الملوک و وارث العظماء الی الفقهاء الذین هم حفظة الدین والحماة الذین هم حفظة البیضة والکتاب الذین هم زینة المملکة و ذوی الحرث الذین هم عمدة بلاد الاسلام وانا بحمد الله صالحون قد وضعنا عن رعیتنا اتاوتهم الموظفة علیهم و نحن مع ذلک کاتبون الیکم و نحن مع ذلک کاتبون الیکم بوصیة لا تستشعروا الحقد فیدهمکم العدو و لا تحتکروا فیشملکم القحط و تزوجوا فی القرائب فانه امس للرحم و اثبت للنسب و لا تعدوا هذه الدنیا شیئا فانه

لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم ولکن یؤاخذکم بما کسبت قلوبکم

ان ینصرکم الله فلا غالب لکم وان یخذلکم فمن الذی ینصرکم من بعده

... انی مغلوب فانتصر

لایبقی علی احد ولا تزعجوها مع ذلک فان الآخرة لا ینال الا بها و در قدیم الایام عرب را رسم هر کسی که خط
و رمی و سباحت و شعر را بهم جمع کردی کامل گفتندی و فرزندان خود را بر جمیع آن تحریص نمودندی

فصل دوم

در بیان آلات و ادواتی که لایق کتابت باشد و آنچه موافق نبود و ذکر آدابی که ادبا
رعایت کرده‌اند و ترتیبی که بدان وصیت فرموده اول باید که همه آلات و ادوات کتابت
از قلم و دوات و کاغذ و طومار و کرده و قلمتراش و مقط و محک و مقراض و لزاق همیشه معد
و مهیا باشد و احتیاط کند که دست و جامه سیاه نشود که عیب بود و تمامی آلات و ادوات کتابت
آن چیزها که موجب نقصان باشد رعایت کند چه بود و بیش نیکویی دوات را در حسن عمل و نگار
خاطر بیش اصحاب بهم صناعت غرض تمام باشد نخست قلمهای نیکو چنانکه بغایت صلب
بود امتحان نموده اختیار کند و خانه قلم بمقدار بند ابهام دراز گیرد که بیشتر کتاب خانه قلم را دراز
تراشیده‌اند مگر کتاب عراق که خانه قلم را از ناخن ابهام زیادت تراشیده‌اند و هر دو شق
باید که مساوی باشد قال بعض الکتاب لا تکتبن بقلم ملتوی ولا ذی شق غیر مستوی و قلم را محرف قط
زند که خط از آن خوشتر آید و نسبت با انواع خطوط که آموخته باشد قلم تراشیده آماده باید داشت
بعضی ستبر و بعضی باریک هر گاه که به بزرگتران نویسد بقلم باریکتر باید نبشت که تواضع لایق‌ترست
و اگر بخردان و دوستان نویسد بقلم ستبر باید نبشت و عدد قلمها باید که طاق بود لقوله عم ان الله وتر یحب الوتر
و قلم را بر قلم قط نزند و چون قلم تراشد عقده بروی نگذارد که در کاغذ بسنگی آرد و تجاویف قلم را تمام
خالی کند و قلم و تراشه قلم را خوار ندارد و در زیر پای نیفکند و بر آن ننشیند که فراموشی آرد دیگر باید که
دوات را از باد و گرد و خاشاک و چیزهایی که لون و رنگ و روانی او را متغیر کند محافظت نماید
و نگذارد که ظاهر دوات سیاه باشد بلکه نگاه دارد که پیوسته پاک باشد و بمشک و گلاب و بویهای
خوش عطر مطیب و معطر دارد که بوقت کتابت موجب نشاط ذهن گردد و طبیعت بدان سبب
بلطایف عبارت مسامحت نماید و از آن نیز بظهور آید و دوات در طاق نباید نهاد که عزل
نتیجه دهد اما کاغذ باید که از دو نوع طومار یکی عریض و یکی وسیط آماده دارد و نیز دیگر بزرگان
طومار عریض باید نبشت که ترک ادب حمل افتد و چندانکه میسر شود بر کاغذ سقط کتابت جایز نباید
داشت که نفس را وحشت افزاید و اثر آن در خط و عبارت سرایت کند و اولی آن باشد که تجدید
کاغذ را مهر نزند و قلم بر آن ننهد و مکتوب که به بزرگان نویسد بر حاشیه الا بسیار نگذارد و حاشیه در جهات
کمتر کند و چون کتابت تمام کند در آخر مکتوب زاویه جانب راست را قدری پاره کند چنانچه شکل

... سمان تم هو اشیاً و هو خیر لکم و عسی ان تحبوا شیاً و هو شر لکم والله یعلم وانتم لا تعلمون والفتنة اکبر من القتل

ولا تمسکوها ضرارا لتعتدوا خلق الانسان ضعیفا فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی وثلث وربع

ولا تتبدلوا الخبیث بالطیب

ترسع او باطل شود و عوض طی مکتوب بمقدار بیاض بین الخطوط باشد و اگر وقتی کاغذی را پاره کند
در زیر پای نیفکند و چون به بزرگان چیزی نویسند بی ضرورت بر ظهر ننویسند و اگر ضرورت
شود اعتذار باید گفت نظما او نثرا و اگر بخردان و دوستان بر ظهر مکتوب چیزی نویسد عیب نباشد
اما لزاق باید که از کتیرا و گلاب عطرهای خوش بهم دیگر آمیخته دهد و ایما قدری لزاق
آماده و ساخته بود و بعضی از زنادقه کتاب عراق برای استعطار لزاق و آن مطبوع
بازاق مطیب بعطرهای خوب در میان نهند چنانچه بوقت افتتاح مجلس بدان معطر شود و در
و در نقط لزاق چندان مبالغه نماید که چون الیه نامه را فتح کند بوقت مطالعه بوی خوش
از آن مکتوب و از مواضع اوصال او بدو رسد و بعضی بزرگان گفته‌اند ختم خطاب و کتاب
چنان باید که عند الانفتاح فحوای آیه ختامه مسک و فی ذلک فلیتنافس المتنافسون کاتبنده را
مشاهده افتد اما اوقات و از منه کتابت بعد از عصر منهی است قال النبی عم من احب
کریمتاه لم یکتبن بعد العصر در حالت گرسنگی و تشنگی و اوقات حدوث اعراض چون
غم و فزع و خوف قوی کتابت نباید کرد زیرا که اثر آن در خط و کتابت پدید آید و در حضور بزرگان
کتابت ترک ادب باشد و میان کتاب مشهور بود که در مقام قتل کتابت نباید کرد و قتلهایی را
گویند که بجلوس بزرگی مخصوص باشد و چنانچه در علم ادب چون لغت و صرف و نحو و معانی و بیان
و غرایب بدایع و عجایب رداع و دواوین اشعار عرب و عجم و تواریخ اخبار امم و موارد و امثال
کامل‌تر باشد مهارت و فراست ایشان درین صنعت زیادت بظهور آید زیرا که ماده این
صنعت انواع اقسام مذکوره است و اگر کسی اکتساب این اقسام تمامی دست ندهد و خواهد که
بالابد قناعت نماید تدبیر آنست که از ابیات عرب و عجم و عبارات مترسلان لایق هر حال
و مقام آنچه دست دهد و میسر شود جمع کند و اگر تواند یاد گیرد و چندان استعداد حاصل کند که
از ترسلات و دواوین لایق هر مقامی انتخاب و تالیف تواند نمود و در رسوم و عادات
و مراتب طبقات مردم وقوف تمام حاصل باید کرد و کوتاه‌دستی و بی‌طمعی را شعار خود سازد
و خود را در میان مردم به دیانت و امانت مشهور گرداند و در اسرار مخدوم هیچ آفریده را از خویش
و بیگانه و دوست و فرزند محرم نگذارد و بعد از آنکه مخدوم بر مکتوب نشان کند قطعا قلم بر او ننهد که جای
تهمت بود و در غیر محل اشتباه مکتوب را از نقط و اعراب را صیانت باید نمود که عادت
آن مذموم باشد و بر تجهیل مکتوب الیه حمل کنند و اگر چیزی فراموش شده باشد یا تامل احتیاج افتد قلم را کو

ولا تتخذوا آیات الله هزوا ومن یتعد حدود الله فاولئک هم الظالمون ولا تلبسوا ...

من الذی یقرض الله قرضا حسنا فیضاعفه له اضعافا کثیره

زدیک کرداند رنود باد آید وبعد از فراغ کتابت یک کرت تمام مکتوب را من اوله الی

آخره مطالعه نماید وچون بر موضعی مطلع شود که باصلاح حاجت بود از انجا اصلاح نا کرده بخط نماید

وتجاوز نکند وپیش از انکه مکتوب را مهر کند عنوان بنویسد وجهد کند که بحک احتیاج نباشد

که موجب تهمت گردد ونیز بسیاری حک بر بسیاری خطا دلالت کند وآورده اند که روزی

یکی از کتاب پیش بزرگ دعوی کرد که یک کلمه را بر یک موضع چهار بار بنویسد وحک کند ومنوز

کاغذ سوراخ نشده باشد چون بعد قد امتثال و دعوی در اظهار حذاقت خویش بظهور رسانید آن بزرگ

فرمود خدعک فی الحک دلیل علی انک فی الخط کثیر الخطا وتا رد و قاصد مستعد رفتن

نشود مکتوب را ننویسد تا بتغییر وتکرار کمتر احتیاج افتد وچون مکتوب خواهند فرستادن مهر

کند که باد ب و بزرگ داشت مکتوب الیه لایقتر بود قال علیه السلام کرم الکتاب ختمه و هرگاه که برونده

خواهد داد باید که پیش او بر زمین غلطاند و بدست نه دهد که ادب و عرف کتاب چنین است

شرط دیگر انست که در همه مقامات سخن روشن ومفهوم باشد واز اغلاق وتعقید چنانچه ممکن باشد

احتراز لازم شمرد چنانچه در حالت مطالعه واستماع بی توقف با دنی تامل ذهن بمعنی مبادرت نماید و

معانی بتمام بی احتمال اشتباهی فهم شود علی الخصوص در عبارات احکام وامثله واز ایراد الفاظ غریبه

وموحش ومهجورة الاستعمال عبارات را صیانت نماید شرط دیگر بعضی کتاب در عبارات تطاولت وبلاغت

وروانی را بر اقسام دیگر اختیار کرده اند چون عبارت کلیله و هرکه بران منوال قدم در دایرهٔ مقال نهاده

وطایفه بنا را بنا بر غایت اسجاع و قوافی مبنی کردانیده اند چون ترکیبات مقامات حریری وهرچه

بران منوال استعمال یافته وبعضی دیگر از دایرهٔ تکلف وتصنع بیرون ننهاده اند و تحریر کلام بی صنعتی از صنعتهای حجبه

چون ترصیع وتجنیس وامثال آن بر اذهان افهام جلوه نداده است چنانچه عبارت تاج المآثر در تحمیل

آن مشرابست وازین سه قسم بیشتر متقدمان ومتاخران قسم اول را بر غیر آن ترجیح نهاده اند وعقول

سلیمه وطباع مستقیمه آنرا بقبول تلقی نمایند وقسم دوم را فضلا وبلغا از فصاحت وبلاغت بیشتر از آمده

یکسو نهاده اند وگاه گاه از دو نوع در آثار کلمات جایز داشته اند ودر اخبار وتواریخ مشهورست

که صاحب عباد قاضی قم بود معزول کرد وبدو نوشت ایها القاضی بقم قد عزلناک فقم قاضی

مردی فاضل بود ومتورع ومع هذا سوابق هوا خواهی وخدمات پسندیدهٔ او باسلاف صاحب

عباد ثابت ومستحکم بود واز قاضی برسیدند که با وجود چندین وسایل وشرف استحقاق را باعث

بر اهمال این حقوق چه بود گفت صاحب را برابر قوافی واسجاع حرص تمام است چون بربره که رزقا فهاقلام

۶

انما الخمر والمیسر ... ومنافع للناس واثمهما اکبر من نفعهما ان الله لذو فضل علی الناس ولکن اکثر الناس لا یشکرون

ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین وللرجال علیهن درجة فسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون

برحکم انک جنک الشی یعمی ویصم رعایت آن حقوق مهمل ماند چون این مقاولت بسمع صاحب رسید

قضای ولایت تجدید بقاضی مفوض شد وباید که عنان قلم در میدان هذیان کشیده وباغیر بلغا

وفصحا اظهار بلاغت وفصاحت جایز نداشته اند بی دیده کی شناسد خورشید را از

باکوزه گرچه داند یا قوت را بها واز اسما اسمی تسمیه بنا کند که موافق ومناسب تکلیفات مکتوب

مثلا در تهنیه اولادت هلو بهاب ودر تهنیه عل موالمعز ودر نامهٔ عیادت هواث فی وبلدبه

باید که اتفاق بکلمه افتد که بفال میمون ومستوده بود ودر تواریخ مذکورست خلیفه هارون الرشید از

پسر خویش مامون در زمان طفولیت واو ان تحصیل سؤال فرمود که کیف تجمع السواک مامون جواب

داد که علی ضد محاسنک وتا بباید که گوید مساویک بهار ون فی الحال او را ولی عهد خود کرد

ونام او را در خطبه وسکه با نام خود جمع کرد ودر مفتاح العلوم آورده که روزی بزرگی بمیدان عمارتی

رفته بود از دور درختی در نظر او آمد از کاتب خود سؤال کرد که این چیست درخت وآن

درخت بید بود کاتب جواب داد که شجرة الوفاق تا حضرت آن بزرگ را از ذکر لفظ

خلاف صیانت کرده باشد ونیز باید نامه مناسب مناصب باشد ونیز باید که مشتمل القلم

نباشد وبالقاب انجا که مجال بود مضایقه ننماید که در ان فواید بسیارست وفضلا گفته اند که

کاتب را مبنی خطاب والقاب بر سابقه الحجب وعداوت ننهد بلکه باهر کس لایق

رتبه ومقام او خطاب والقاب باید نبشت مقام اول در القاب مکتوب الیه حضرت درگاه آسمان

رفعت وبرگاه کیوان رتبت که مقبل مقبلان جهان ومعفر صاحب دولتان زمان بوده و حضرت

بارگاه جهان پناه که بوسه گاه شفاه جبابره جهان وسجده جای جباه اکاسرهٔ زمانیست ومعتقد ارباب

مکنت وجاه ومعهد اصحاب دولت واتباه عربیه علی بابه الیمیون فی کل ساعة لا تبارا آمال محط وموسم

درگاه رفیع اعلی وبارگاه منیع معلا کیوان رفعت مشتری سعادت فلک فرسای سما سای که

مجمع اعاظم واعالی ومنبع اکابر افاضل وموالیست وملاذ احرار ومعاذ ابرار الجناب توقبلا احرار

آستان تو مستقر کبار بجناب اولیا مآب انبیا مناب اصفیا مناب مصعد دعوات

ومهبط برکات ومناط نشر مبرات ومنشاء افاضت میامن خیرات القاب سلاطین دارا داراکبر

هوشنگ چنگ حامی حوزه الدنیا والدین ماحی ضبابات الکفر والطغیان باسط اجنحة الامن والامان

شهریار گردون جناب خورشید رکاب حامی حوزه شریعت وراعی بیضه ملک وملت بهرام کین

جوزا کمر مالک نواصی الاقاصی والادانی ذوی الحسب الظاهر والنسب الطاهر نسب توارث کابرا عن کابر

[margin, red:] اکر ذکر مساحت ... ان آن لازم ... العظیم ... نوبند

[margin:] ... ومجمع ... وجمع ...

الذي ينطق بفضله السنة الاقلام وافواه المحابر

صاحب صاحب اقتدار خلاصه ادوار الليالي و الايام نقاوه اصل صدارت و مهتری و وزیر الممالک
و الاقطار صاحب المفاخر و الاقتدار وارث مآثر سلاطين الايام خلاصة الليالي و الايام تاج بخش و
باج ستان کردون خرمن فلک آستان پیاده سپاه خورشید کلاه دارا درایت فریدون
رایت جم بزم رستم رزم ملک صفوت فلک رفعت تهمتن صاحب قران ظفر قرین جیدار سادات
نشان صدرنشین حاتم آفرینش جهانگشای ناتوان بخشای موید ارکان الملة البیضا مشید
قواعد الشريعة الغرا مخزن ممالک الدنیا مظهر کلمة الله العلیا بحر اصداف اللطایف زهر اشجار الظرایف
محیط گوهر عوارف گوهر محیط معارف ثمره شجره سعادت شجره ثمره سیادت جامع صفات
الملکیة وارث مواریث النبویة صاحب المحاسن العقاید زین المحافل و المساجد مقتدای ایمه
کرام پیشوای مشایخ کرام ملک الافاضل و الادبا شرف الاماثل و البلغا گوهر درج هدایت
واقف حقایق ناسوت عارف دقایق لاهوت واقف مواقف وجود عارف معارف
شهود لسان القدس ترجمان الانس حسان العجم سحبان الامم مخترع البدایع و مبدع الصنایع مقتدی الحکما
عن ورطات الضلال هادی کبار ارباب الحقایق و صاف الکمال مورد واردات الملکوتیة
مهبط منازلات الجبروتیة نتیجه خاندان رسول نقیه دودمان بتول دوحه باغچه بزرگواری لوحه
دیباچه عالیمقداری زبده زمره السابقون السابقون و لیک المقربون هذه فرقة لا خوف علیهم
و لا هم یحزنون جالینوس زمان جاماسب آیمان حلال رموز عالم بالا کشف کنوز درج معلا قطب فلک
دوار آسمان معارف جهان عوارف قطب المنجمین نجم الملة و الدین بدر سما الخلافة مطلع انوار العدل
و الرافة سلطان الحکما و شفاء الارواح و روح الاشباح العارف باحوال المزاج الواقف علی دقایق
قوانین العلاج بقراط العهد فی زمانه و مسیح الوقت فی اوانه مریم زمان سیدة جلیلة الاثار محمودة الشیم جلیلة القدر
آسیه الزمان عایشة الدوران مطلع غرر سلطنت زاهره صدف درر خلافت باهره

بیت قد اخرج آنه سلطان السلاطین من هو بهر المجد لا من عنصر الطین رسیدم الحق و دیدم خجسته درگاهی
که با جلالت او رتبت ثریا پستست هر چه گویم هر چه گویم بیش از انست خدیو کشور اعظم نکام خسرو انجم
جم دوم سنجر خدایگان معظم زحل محل فلک عز قدر مراد قضا کین نهال فیض صبا فر مسیح فرخت تکلم
ای سرو ... هر که زمین تو بوسه داد بر بام آسمان نهاد از اقتدار پای در روی ای درخشنده آفتاب تیغ
در پیش حکم او نهند روزگار پای ... تو ای رای تو سرمایه خورشید و ماه قطره از لطف دبیرانه دریا و کان

ان الله لا یضیع اجر من احسن عملا و لا یخیب لمن رجاه املا

از درگاه حضرت اله ملاقات ذات شریف باسرع ساعات و اقرب اوقات میسر باد
با تضرع و دعا و تخشع و رجا آناء الصباح و اطراف الرواح خواهانست که بخت خویش هنوز این امید دارم و بدل
که صبح از شب تاریک فکار بر آید ... باشد که ... گرچه جدایم از درت پیوسته در دعا و ثنای تو بوده‌ام
بر امید شب حوادث ... در انتظار صبح لقای تو بوده‌ام و گر دو دست داری عمر اگر نداری منم همچنان بر دوستداری
... اوقات دعای تو بود ... نهایت باشد و نتیجه جهد الا الدعاء از دو دست چون ... بر ...
در اوقات خلوات و میقات صلوات که مکان اجابت و مظان استجابتست از خاطر دور ندارند
هر از اگر آری کا نظر درش ... برین ... وگر خود بکاغذ بری نام خجسته کند بخت فرجام
امیدست که مراسلات متواتر ارزانی دارند و دو دست قدیم نسیم الالکر داشتند ... چشم
چشم انتظار براه خواهد بود ... سلامتی ... ارجمند گان ... تشنگان ...
آخر کار ... کاهی ... آمیخ ... کم ... ایام ... را ... شد و در ... عموم ... امید
امید بالطاف قدیم و اعطاف عمیم ... قطعه در دل چو خیالت بود چون غم اورا بشکسته آینه که ان عیب نماست
ربع العقل ... نادیده رخ تو زحمت از دیده چه حاصل چون نور دو دیده رخ تو انوار نماینست

من ... و صد قرن ... صدق ...
صلی الله علیه و صحبه الذین ...

فی التمهید

آفتاب عالمتاب بسطت و سلطنت و سایهٔ مرحمت و عاطفت بر سر خلقان جهان گسترده باد • چنین خواهیت تا جهان باد
آفتاب جلال از سمت زوال و جبین کمال در حمایت ذو الجلال باد • بهره دولت و اقبال که گرد زوال درین کمال
او نشیند نثار روزگار میمون و تحفهٔ ساعات اقبال همایون باد • جریان امور دهور بر وفق مرادات
و نهج ارادت محصول باد • شهرهٔ سال تو باد افزون ز دور فلک سنین عمر تو باد برون ز حصر قیاس
ایام بکام و جریان امور بر وفق مرام • خدایگان روزگار همیشه میمون باد • تصاعد درجات جاه و سریر
دقایق کرمت از شمار کمیت ثبت قرار باد قدرت فراز گردون باد • زبهر خسرو ازین دعای دانم
که باد تا ابد از بخت و جاه برخوردار • همواره سعادت جاه و دوام ملازم درگاه عالی باد
همواره قواعد عظمت و جلال و مبانی دولت و اقبال مشید باد • اقطاب مرادات جاه و جلال جهانستان
باد و تا دخلود مؤید • و رسوم ایام دولت حضرت مؤید باد • مطالب دو جهانی محصل و مهیا و حساب
امانی مصفا و مهنا باد • انتظام امور دین و دولت و التیام اصحاب ملک و ملت بمیامن همت ارجمند
مربوط باد • همواره فضایل و معالی متضاعف و متوالی باد • ارزوق تعالی آن خاندان لطیف و درود
شریف را از طوفان حدثان و بوائق زمان در ضمان امان نگهدارد • مسند سعادت وجود عالی
فضایل مخصوص تمیز فرماکرد ون شود • دفاتر ایام و لیال برقم مجد و معالی نگاشته • سیارات سعادت
در بروج مرادات سایر باد • استظهار روزگار بدولت ذات بزرگوار تا انقضاء دوار و انتهاء
اعصار مخلد باد • ظل ظلیل عدیم العدیل عالی بر فرق فرق افاضل و موالی و اسافل و اعالی ممدود • همیشه
جوامع اسلام ببدایع کلام لآلی انتظام حضرت زین الانام تا ساعت قیام بی انقطاع و انفصال منظوم باد
همواره مسند مجد و معالی بوجود ذی جود متعالی آراسته • و پیوسته بدر اقبال صدر فلک قدر
فرخنده فال با کامل کاسته باد • همواره ساحت فلک مساحت خاطر فیض مآثر از غبار ریب
زمان در امان باد • همیشه نهال کامرانی در روضهٔ امانی اقبال بار و برگ دار • در سایهٔ برگ و بار
باد • همواره خیام سعادت بستون دوام تا روز قیام مضروب • پیوسته
اولیای دودمان عالی مسرور و اعدای خاندان گرامی مقهور باد • همواره بندگان ملک
و دنجوی اکفدکان جانسپار دعاگوی سایهٔ سعادت و حمایت زنده ارامیده فال دلخواه
باد اگر شاهد کن نگار گلگونه صبح و غالیهٔ شام را آراسته اولا همواره چهرهٔ جاه و [illegible] رخسارهٔ
نورافشان ماه و شان رخشان • و حال جز خواه و بر سکاری زلف مشکین عنبرآگین پری رخان گیسو
همیشه تا که بود وصف زلف در آیات • اماره تا که بود نوبت خال در امثال • سرکه از نوبه بجه بر بره [illegible] دیگر از [illegible]

در صفت کتاب و خط و عبارات

نامهٔ روح پرور فتوح گستر • که روضه زینتها الازهار
او جنة تجری من تحتها الانهار • اما این کتاب زاد مورد قدری • کاجار رحمی سر فی لیلة القدر
همایون که بر مثال اسحار بهاری عطرآمیز • و مانند طرهٔ بتان تتاری لاله‌خیز • خطش چو خط خوبان دلبند و دلفریب
لفظش چو لفظ لفظ جانان جانبخش و جانفزای • تشریف خطاب بزرگوار و نامهٔ نامدار که فحوای دستور مطاوی
او حضور مضمون مشتمل بر بشارت گشت • در شرایط تبجیل و تعظیم ما یعد من هذا القبیل بتقدیم رسانیده این کتاب روح افزا ارکان
دلربا آب زندگانی از ان خوشتر کوثر است • این قاصد از کدام زینت مشکبوی • وین نامه درجهٔ انگشت
خطاب عالی و کتاب متعالی • مروح روح و مفرح دل و روح لنفوس • از خط تو دیده را کحل ساکردم • و از لفظ تو آن شکر
از نامهٔ میمون تو هر حرف را • مانند الف میان جان کردم • هیبت بر دیدهٔ من خوبتر از روز سپید • روی خود کر بتو گفت کج
خطاب دلنواز مشکین طراز • گلدستهٔ فردوس قدس و کلید جامع انس مشام جان مشام معطر گشت
کر موجب انهزام تراحم غموم و انهدام تراکم هموم گشت • نغمات جانفزای نسیم بوی یوسف گشت شام کنعان کلکون و ترام
نامهٔ در نهایت خوبی • خط آن نامه آیت خوبی • در کمال حسن و جمال • زیب رخسارهٔ کرده از خط و خال
نقش عنوان و خط مضمونش • فیض گلشن ز دروس میرونش • نامه بسته سر آمد
باز صبح طرب از مطلع امید دمید • نفحات خلوتی از گلشن اقبال وزید • نامهٔ بسته سر آمد ز مراد دل ما
حاصل مرادی که دل ما میطلبید • فتح تا که چو نامه سر آن نامه هنوز • بکام دل و جان را لجه بهم رسید

صفت خامه
نگارندهٔ عنبرین شمامه • عنبربار مشک‌آثار • معجز طراز سحرنواز • بدایع نگار وحی آثار • فیض افشان و
نفع رسان • صریر کلک تو آیا چه طرفه جانپرورست • که با زبان بریده سخنهای دراز • روا بود که نالد بسیان زبان
کز جان همی بهار انگیز شد سخن پرداز • سر سخن همیشه ز اندیشه باشد اندر فکر • چنان کسی که حدیثی بخاطر آرد باز
کمال آفتاب ضمیر ماهتاب تمیز
رقیم کریم

ضمیر منیر که زاغ خجال ربت حجرهٔ مخدرات سراپرده خیدر • رای رزین اصابت • قرین مکرمت جهانی باد • و جهانی در

هذا اصلاح الغلطات لمولانا ابي السعود عليه الرحمة

مُجتَبَذ در مُطَّبَذ در ٭ جَلَاء و طَهَذر كسريله دكلدر ٭ مَعَدّ تشديد ايله تخفيف ايله جائزدر ٭ مُعيد دكلدر حتى
مراجعه اولان مُعيدة در يعني صبي نكه اعد جكنه ديكلدر تعبير اولنق كركي بحسب لغة مخالفدر صاحب مراح لغة
مخالفه صوبلمز ٭ تَجزدز در مهموز در تجزّي دكلدر ٭ توضّؤ در همزه ايله توضي دكلدر فتح جوهري
قال بعض العرب ولا تقل توضيت ٭ تَرَجُّه در ترجّه دكلدر همزه ايله ٭ طَبَع حركة شعوري اولنك
اولمينجه استعمال اولنور خلافنه خوشته طبيعتي وار ديكر فاسددر ٭ قِنديل در خَلف در يعني اندر عَقَبْدر
فلان عَقِبَنجه در لر عَقَبِنجه ديمك كركي تُهَمَة در تا ساكن دكلدر ٭ مُتَّهَم در تا مكسور دكلدر
نَحل در نقلد دكلدر مثلا كوان نحلا ديمك كركي ٭ غيبت در غَيبَة دكلدر ٭ خَصِّ اولدم ديرلر
تخصّص اولدم ديمك كركي زيرا حصر متعدي در كندو اوزرنه واقع محصور اولان غيردر مضاميع حصرا ولنغلق ديمك كركي
ذو القَعْدَة در قا مكسور دكلدر ٭ هَجَرَان در تا مكسور دكلدر ضد وصلدر ذو القعدة در عين ساكن دكلدر
زَعفران در ترجمانه كبي ٭ المُقَدَّر كائن دكلدر المقدر كائن ديمك كركي قدر و نذر تقديردن دكلدر
اصطلاح مخالفدر لغة موافقدر عَبَث در عِبث دكلدر حِلّه در حُلّه دكلدر اجحافدر جمع متعذر
اجحاف كلمه لازم در نَغَل در نُغلت بوقدر نغل ده قافك فتحي ايله افصحدر كُلفت در زُكنت غلطدر
خشية الله در خشية لله دكلدر ٭ رضا يكتب بالياء على مذهب الكوفيه وبالالف على مذهب البصرية مُشتَرَك
استعمال اولنور برنده دكلدر مُشترَي كركي مشترك ده وار در حذف ايصال قيلندن اولور مشترك فيه ديمك
مُبتَنى دكلدر مُبتنى در بنا اولنمش معناسنه كسر ايله اولنجق بنا اوجي ديمكدر اولور متعدي در زيرا لفتح بنى و ابتنى بمعني در
بخيل ٭ يرنده خسيس استعمال ايدرلر خسيس الحق اكم ديكدر عام در مكمر هم بخلدن خساست اولور غير جهتدن خاسيت
اولسه خسيس دينلكه مانع وار ايكن دنله تَحَبُّب ده كلكدر دوكمك دكلدر حتى تحبب الفرس عرقا ده فرس
دوكلدي ديمك كركي در دوكري ديجك عرقا مفعول اولور تميز اولق مناسب اولمز وهم لغة مخالفدر قطعا باطلدر
فرس دكلدي ديمك مجازدر اصلح تحبب عرق الفرس در اصلح مفردر مبالغه ايجاب بوكه معانيده مجاز غلطي در لر
جُمادى الاولى دال مهمله نك فتحيله ٭ فاعلاتن اصل فعل يكلي كلكدر ديمك جائز دكلدر وَلي كلكدر كركي زيرا الكم
بو جائز اولسه زيدك مرادي عمرو يضرب كلكدر جائز اوليدي في قوله مرام زيدا ان يضرب عمرا بلكه زيد مرادي
عمروه ضرب كلكدر ديرلر اتانك قرنقر انداش خاله دكلدر بلكه اتانك قرنقر نداشي در الكراهية تخفيف الله
حتى قيل رحم الله امراء خفف الكراهية وشدد العارية ٭ علانية لفظ شايع بين الناس لكن الصحيح العلانية ٭ الفراغة لحن در لكن صحيح
فراغ در بلاتا كذا في القاموس الفلاكة من الالفاظ التي اخترعها العوام ٭ القزاز كشداد بايع القز وهو الابريسم لكن شاع
بين العوام القزاز بالعين المعجمة ٭ الظلام كسحاب اول الليل او ذهاب النور فهم الغلط على ماسمع من بعض من طلبة العلم ١٢

النسوة والنساء والنسوان جمع امراة من غير لفظها صحاح جوهري

الرمز الاشارة بالشفتين او الحاجب تعالى بالى تكوع

قنار غلط مناسبه نار ١٢
ذباب من كلما ذبت آب ١٢

الفهرس بجمع الاشياء الكثيرة وهو لغة رومية وزنه فعلل والفهرست غلط فاحش لابن كمال باشا

النيروز تعريب نودروز والمهرجان تعريب مهركان وهو اول الخريف لابن كمال الوزير في الوقاية

تحية النصارى وضع اليد على الفم وتحية اليهود الاشارة بالاصبع عن ابي امامة قال قال صلى الله عليه وسلم
ليس منا من تشبه بغيرنا لا تشبهوا باليهود ولا بالنصارى فان تسليم اليهود الاشارة بالاصبع وتسليم
النصارى الاشارة بالكف وتحية المجوس الانحناء وتحية العرب حياك الله ويقولون للملوك انعم صباحا
وتحية المسلمين السلام عليكم ورحمة الله وبركاته وهي اشرف التحيات درر النوادر والغوامض لابن كمال باشا

الزنديق معرب زنده وزنده اسم كتاب المجوسي كذا في المعرب لابن كمال باشا

وقولهم في النداء يا حاجي معناه يا قاضي الحاجة ترجم المضاف الا في هذا وهو سهو والصواب يا حاج صحاح جوهري

اعلم ان التثنية قد يقع على الغضب بالاثنين النغز كما في قوله تعالى ان هذان لساحران وكقوله عليه السلام من لغب كريمتاه لم يكتب بعد العصر وهذه فاحش تقدير قبلنا مغني اللبيب

واعترض على الايتكلم احد من حروف الجر قالوا كلم كلاما فيه راء وهو اطرح رمحك واركب فرسك وقال علي على الغدير الحق قم ذكى واغل جوادك

لولا الحمقى لخربت الدنيا خبر مشهور
الحكمة الالهية لا يقتضي الاتفاق على الاعراض والاقبال الكلي على الدنيا فانه مما يشوش نظم المعاش والذكر قيل لولا الحمقى لخربت الدنيا
وقيل عمارة الدنيا بثلثة اشياء احدها الزراعة والغرس والثاني الحماية والحرب والثالث جلب الاشياء من مصر الى مصر ومن اكب على هذه الاشياء ونسي الموت والحساب والبعث وابن سعي لعمارة الدنيا سعيا بليغا وحق في اعمال فكره تدقيقا عجيبا فهو متوغل في الجهل والحماقة ولهذا قيل لولا الحمقى لخربت الدنيا من المحاضرات

چه كويد جواب اين فتوي قدوة دهر و زبدة ايام
زيد در حالت كمال بلوغ كوبد از روي اهتمام تمام
تا بده سال هر زني خواهم بطلاق ثلثة باو حرام
فسخ يا انحلال اين سوكند هيچ ممكن بود بقول امام
هركه كويد جواب حرش را بدهد ذو الجلال والاكرام

كرخصوص عبارت حالف هيچ بين شد بوقت سوق كلام
بطلب ما شود يمين منحل بعد از ان عقد هر سه تمام
بي تردد و بعد حب دكران بي توقف بغير راي امام
حجت حق پيشواي خلقه مقتداي شيخ اسلام
كفت اين را ابو السعود حقير كمترين عباد رب انام

اعلم ان واو الابتداء لا يقع في اول الكلام وما ذكر اهل العربية ان الواو قد تكون للابتداء والاستيناف فمرادهم ان الابتداء ابتداء الكلام بعد تقدم جملة مستقلة من غير ان تكون الجملة الثانية تشارك الاولى فاما ابتداء الكلام من غير ان يتقدم شيء بالواو فغير موجود ولا جائز ذكره صاحب البدايع في كتاب الايمان لابن كمال باشا في شرح الهداية

ما قولكم رضي الله عنه في رجل وقف داره في مصالح المتولي هل له ان يبطل الوقف اجيبوا افتونا ماجورين
نعم ان يبطلها لا سيما عند الشيخ الي التولي كما افعلها الكاتب الباطل بتطويل تاما واحفظ ما املاه كتبه ابو السعود عفي عنه

رند قاضي امحا لسنه هولاء الصور كتب على الحمل بازسه
تر عايت لازم اولور بيان بيورليه

ذم المنازل بعد منزلة اللوى والعيش بعد اولئك الايام
بيته واقف ايه نسه لازم اولاز
البيت لجرير ذم امر من الذم كرد خشي وهو خلاف المدح يعني لا ترغب ولا تنزل كل منزل غير اللوى واللوى اسم منزل ولا تمل كل عيش غير عيشنا في الايام التي كنا مع الحبيبة او مع الاحباب في ذلك المنزل فانه لا حظ ولا خير في عيش غير ذلك العيش والمراد باهتنا انه اشار الى الايام بلفظ اولئك مع ان الايام ليست من العقلاء وانما اشرك الواضع بين جمع المذكر والمونث

حكي عن بعض الظرفاء انه دخل على بعض الخلفاء وهو جوعان وفي جنبه جارية سوداء تركي خالصة وعليها من الحلي انواع الجواهر واللالي فالاوصف وهو يلاعبها فصار الشاعر يمدحه وهو يلاعبه ملاعبة الجارية فلما خرج كتب الباب
لقد ضاع شعري على بابكم كما ضاع در على خالصه فقراها بعض الحواشي واخبر الخليفة بها فغضب الشاعر واحضر غلامه الباب مسح العين التي في لفظي ضاع وا حضر بين يديه فقال له ما كتبت على الباب فقال كتبت
لقد ضاء شعري على بابكم كما ضاء در على خالصة فاعجبه النعم عليه
الشاعر وهو يقول اين ذا كمن شم قلعت عيناه فابصرا من حكمة الحكيم

والنوم حال يعرض للحيوان من استرخاء اعصاب الدماغ من رطوبات الابخرة المتصاعدة بحيث تقف الحواس الظاهرة عن الاحساس راسا من علم الفلك السعادة

نفوا در جمع نفر تنقد ... وبعد الحاق

که باطلم جفت ... دانکه ملکست عالم ارواح

ملکوتست عالم اشباح

بعضی ابن ... جبروتست صفات حق مدام

ناز لاهوت ذات

تا عد ذات البین ... که ناسوت عالم ایست صغیر

والله اعلم

و از آفتاب همت اهل کمال ... نظرات و از ضمیر اکسیر تاثیر واقفان کنج معرفت جویان اثر خصوص

از آفتاب مکرمت مآب که مس وجود مخلصان از تاثیر نظر اکسیر اثر باقرص مهر و ماه مماثل است و جمال

طالبان نیاز ... پرتو خاطر پرنور ... خورشید ... اعلی شان

زیر ... دارا ...

هم رزم ... رزم ... نادرد ... اورد

بزم ... خورشید

... دریای ... جوشیده

نوز ... پادشاهی ... پادشاهی

حیوانات ... صورت

همیشه روانت ...

... ستاره

گوهر الکلک خاقانی

در تاج ... سلطانی

دشمن ... کشور ... همیشه درگاه دولت ... جمع خسروان نامدار

و بارگاه ... جمع ... اقتدار

... تاج ...

قطب عالم شاه قطب الدین حیدر که کل حیدر ...

سیم عطار ... مرید ... علامه ... گردن ...

... بابا ... که ... مرسید

قبر ... جان ... دن ...

بیک ... ایت

... دم ...

... ساقی ...

قطب عالم است قطب الدین حیدر که کل حیدر [illegible]
سمع عطار جمله هم مرید از نشر علامه [illegible] طوق گردن گردن [illegible]
[illegible] دز بابا [illegible] کر عجم [illegible]
قصر عیش [illegible] جز اگر دن [illegible]
[illegible]

فنون دعوات اخلاص آیات گلستان چمن صفات آن مانند گل از بوستان جنان ازند با خزان ز باد در امان باشد
و گلبن گلشن صفاتش منور در چمن گل قدسیان و معطر مشام جان صدنشینان مجالس کروبیان بود از سوز نیاز و درد و گداز
گاه در مصحف اطناب و ایجاز و گاه در دواوین حقیقت و مجاز بدست برید صبا که مروح قلوب سوختگان فیفای عشق و نوا
ابلاغ و اهدا میدارد و امداد دعای آن خلاصهٔ اولاد آدم که در اصلاح مزاج عالم اسرار عیسی و آثار دعوت موسی دارد
بجان و جنان خواهان است تا در ظل جلیل عن التشبیه والمثال صورت مادهٔ قالب حیات و ترتیب و اصلاح
بقا و ثبات آن ذات ملک صفات و ولایت صفات را که نیرات ثابتات فلک [illegible] صاحب جنابش ضیا و
اقتباس کنند و معتکفان معابد ملکوت از سدهٔ کرامت دیده اش سعادت نظر التماس نمایند از نقوص تفصیل و اجمال
مصئون و از عروض اختلال و زوال محفوظ و مامون دارد عقل که بر خلیفهٔ دبیرستان ایجاد و ابداع است و خلعت وجود
بطراز اول ما خلق الله العقل ممتاز در ضبط کمیت انعام شوق و [illegible] و کیفیت توق و غرام دست عجز و بیان
بلوغ [illegible] و رای قصور و احتراز بر دوش دارد و ما عرفات الوصل الا حبابکم فطوبی لحضرة القدس و اقنع بعد هذا
بر ضمیر منیر کمشکات مصباح نور علی نور است والله انوار [illegible] جانب الطور [illegible] که آتش شوق درون
در کانون دل مشتعل و چشم جان بسرمهٔ سواد قطایف اکابر ملتحق [illegible] ذوق از مزار و اقلام و مداد
کحل فام نوری که مطلوب قلوب است می یابد و از شمع اصطلاحات که مواضع الفاظ و مجامع عبارات موضوعست [illegible]
که موجب وصال جمال مقصود باد بدل می آید و در سواد ابنی بلاد کسی [illegible] از اشعهٔ نور درون او بدل انعکاس
رسد و از پرتو جمال کمالش اقتباس رود و از [illegible] دل مردهٔ احبا [illegible] و هایم و حایر در سوادی حیرت
سایر است فوادی فوادی وا فوادی فوادی هایم فی کل وادی هر آینه مرغ اوج دولت
فضای فضای [illegible] ذوق و شوق طایر است و عندلیب جان بخدمت عالی حضرت را که نشیمن اصلی
و آشیان اول است طالب و ذاکر بنا بر این سر ادب و روی نیاز و استکانت بدرگاه [illegible] قربت و [illegible]

مطربه [illegible] ساقه بیج پیاله

نفوا بر چرخ [illegible] طاق
که با ظلم حقیقت [illegible]
بعس [illegible] خران [illegible]
دانکه ملکت عالم اشباح
ملکوت عالم ارواح
جبروت صفات حی قدم
لاهوت ذات
ناسوت عالم ایست صغیر
تا عدد ذات الیمین [illegible]
ادالم یکن [illegible]
مظهر جامعیت و ملک کبیر

یا من یری خطئی ولم تری
سلام علیکم [illegible]
[illegible]

فلموت تغتذوا الوالدات سخالها
کما لخراب الدهر تبنی المساکن

آفرینش آدم [illegible] از انست [illegible]
[illegible] ان الکواکب [illegible]
نظام [illegible] صور آدم [illegible]

ثمر خار ز علم گر خار فایده • گر بقا شاخ علم را ثمرست
علوی را اگر نیست علم علم • نقش بود است [illegible]
عالمست ار صنف [illegible] • جاهل ار [illegible]
[illegible] دولت اگر [illegible] • [illegible]
با دولت [illegible] • [illegible]

اذا لم یکن [illegible] فلا الدرع مانع ولا السیف قاطع
دار لو کانت الدنیا باجمعها • [illegible]
ما کان من حق حر ان یذل لها • وکیف وهی متاع یضمحل غدا

الا یا جامع الذهب المصفی
[illegible]
الا لا تجمعن واذکر [illegible]
[illegible]

خواند [illegible] حضرت [illegible] نیاز آرد
[illegible]

[illegible] آدم روی [illegible]
[illegible]

خرد در کوی تو [illegible] گفت روزی • [illegible]
بجوابش داد دولت گفت [illegible] • [illegible]

کلانا غریب [illegible] فطنة
وانی نبعد [illegible] عن الوطن
وکل غریب للغریب مساعد
اذا انت لم ترحم علی غریب [illegible]

احکام طبیعت [illegible]
[illegible]
در قصه [illegible]
[illegible] قبطی خون

سألت العلی هل انت حر فقال لا
ولکنی عبد لا علی الا ماجد
فقلت [illegible] قال لا بل [illegible]
[illegible]

رأیت [illegible]
[illegible]
[illegible]

طوطی شیرین گفتار عنبرین شمامهٔ خامهٔ بدایع نگار شاخسار اوراقده بکرات اوزره مدح وثنای تکراری ایله شکرخا وتوصیف ذات
شریفلری معطار نغمهٔ اجلهٔ اخلاء کرامک خان کیبت خوش قفاری قرین رخا اولدیغی موقف رفع عز وجاهلری
اصحاب استحقاقک پناهی اولوب همواره اوارهٔ دیار اولان غربای معرفت اثماره سرمایه اولان فضائل
افضاللری قاپوسی گشاده واسباب پرور خاطر عاطرلری وفق مراد اوزره آماده اولدیغی اسپندی
ورد زبان وحرز جان قیلنوب فراوان اعزاز وبی پایان نیازله محفل فضایل بهره ومجلس فواضل اهورانه
کرمتکفف اعالی ومزدحم اهالی در لطایف ادعیهٔ دولت قرا وشرایف اثنیهٔ عزت اقتضا نتاج طایر زرین
بیضهٔ صباح وبال مرصع زاغ رواح ایله ابلاغ اولنوب انواع ضراعت وابتهال ایله مقر افضاللرینه عرض
اولنور که وضع قوانین تعلیم اولندن برو مکتسبان علوم ومقتبسان انوار فهوم مدارج علیای اعتلایه تحبب ایتیکچ
تحصیل استعداد ایدوب هر پایه‌ده بر مایه وهر طبقه‌ده بر مقدار وایه الوب مقدار همتی اوزره مدار
بینتی اولان منزلیه عوجه بذل تجهود واتمه‌بی امور معززه‌دن اولمغین تحدید ماهیتی وتقدیر کیتی حیطهٔ رسوم وحدود
نا قصوص تام وکیبه اقیسهٔ عقول وافهامدن بیرون اولان فضایل کمالات فایقه وضوابط دلالت عقلیه وضعیه بیانی تحقیقت
سورت تمخضیه ونوعیه سندن قاصره اولان صنایع صفات لایقه‌لری لالیسی ایله اسماعی شنفه ومشاهدهٔ آثار
مجد وکرملری ایله ابصاری شرفه اولان اصحاب بصایر حرم کریم الکنده اطرلری حولنده دایرا اولمغه دل وجان ایله راغب
دستهٔ فضیلتلری چاپسنده علوفه طالب اولدقلری جهتدن ناقل رقم عبودیت حال لغهٔ خلوص طویه
مولانا محیی الدین که زیور علم ایله تحلی وقدح کمال تمشیدن فایز قدح معلی اولوب امثالی میاننده امتیازی یمن وامتیاز
امتیازی تعیین در حول حرم کرملرنده طایفهٔ اولاد مجد اعقاب ومنبع عذب فضل وافضاللرندن بهره‌یاب اولان
طلاب معارف اکتساب زمره‌سینه لحوق تشریفی اجازه سنجا لکمه اول مطلب جلیل نیلنه میلدر غیر متناهی الکلام معنی
باب رفع الحجابلرینه جاروب‌کش اولان دانشور اعدادندن معدود اولمایی رجاسیدر دولتمآبلرینه روان
قلندی لری الوصول اعز ماموله ایم مسئول ولدرکه صورت مرامی آئینهٔ حصولده چهره‌نما اولوب اول جناب عالی
رتبت سامی منقبت حضرتلرینک خدمت خورشید مترلرنده مقتبس انوار معارف فانیه ومستفیض زلال افضال
قدسیه اولنه الحاق بیوروب چهرهٔ آمالی رقم قبول ایله مرقوم اوصحیفهٔ احوالی عنوان قبان باب سعادت
مرسوم اولمایی باینده عنایت بی غایتلری ظهور بولا که بو خاکپای بی اعتبار وبو ذرهٔ بی اعتباره مدار افتخار
اولور طریق نسبت پیدار شیخ باشمان کردن که پایه بر سر کان ربع مسکون آن ودیابا برکه بار درفشان گفتن
که به نظم مالک رز وی لطف بیار مطاف اهل کمال ولی درکه کرمی ملاذ زمرهٔ فضل اولاد ایام حرمی
مجلا ای تعطفت من الفضل

في التعازي والمراثي

حابت مقیم روضهٔ دار السرور باد
گلشن سرای مرقد تو پر ز نور باد

دردا که پادشاه جهان از جهان برفت قطب زمین وقایمهٔ آسمان گرفت
تاکه ندای ارجعی آمد ز بام عرش جانش بر تنه داد وهان روان

جاوید بهشت جای بادش جاند در حرم خدای بادش
قندیل روانش آرزو اند از زوقنه بار جا جوانک

اعطوا في الله ما تجدون حتى
تجدوا ما تأملون من ترك الدنيا
واقبل على المولى وترك الهوى اطاعه كل من رأى من طلب المعالي الف الغم ومن
اراد اللآلي ركب اليم ومن ابتغى الحسناء نقد المهر ومن اقتفى الحيتان ورد النهر
من لم يشكر الناس لم يشكر الله قيل ايها الزراع خشوا كفكم تكفكم من النار وانفقوا
راحتكم تصلوا راحتكم اذا المرء اعيته السيادة ناشيا فمطلبه كهلا عليه شديد
كل ما ملك قبل ان ياكلك الحيات والعقارب وفرق مالك قبل ان يفرقه الاقارب
فارق دنياك بانها زانية وطلق دنياك فانها زانية

ای کل که تنت ز برگ کل بد فونست
و ز داغ تو لاله را جگر پرخونست
شرطیست که کل ز خاک بیرون آید
ای کل تو بزیر خاک رفتی چونست

الفرق بین الان والانف [illegible]

الصفن الکفة

صواب دید بیدار کسید

الاعجمی منسوب الی العجم [illegible]

العوذل من سبع [illegible]

الصون نگاه داشتن • اللوم ملامت کردن

السرور [illegible]
سرور الیوم دخول الحمام
سرور الشهر [illegible]
سرور السنة [illegible]
سرور الابد دخول الجنة
السباحة العوم [illegible]

[illegible]

پیر ناتوان بی پناه [illegible]

[illegible]

مذهب مرجوح [illegible]
مذهب [illegible]

[illegible]

که چون آستان [illegible]

ابیض فودك وفؤادك [illegible]
وباخت نار شبابك وصلك [illegible]
جاحم هاج بقلبك وماج
عقلك اما علمت انك للموت
تنکست وللنزع تقوست والتمع

كل شيء يرخص اذا كثر الا الادب فانه اذا كثر غلى

[illegible]

یا من توحد ببدایع الابداع والانشا، وتفرد باجراء قلم الاختراع علی وفق علمه
کیف یشا، ویا من وضع فی اجواف اصداف الکلم فواید المعانی وفواید الحکم
کما رقم علی لمعات جماله وسطوات جلاله نقاب سحاب العالم ویا من ابدع
من مصباح المعنی فی مشکاة الحرف نارا علی علم کما اطلع اقمار عوالم الوجود من
صورت آدم صل علی ادلة مسالکنا الی السعادة واجلة ممالکنا غایة الابدا
والاعادة وخصوصا من بینهم دلیلنا الهادی من الکثرت الظلماء الی منحوة الوحدة
والصفا محمد المصطفی المجتبی وعلی آله کلف العباد المشرفین بتیجان الا المودة
فی القربی وصنادید ساحة الصحبة علی ارایک العهود الذین سیماهم فی وجوههم
من اثر السجود وسلم تسلیما کثیرا جواهر زواهر مقال که واسطه سلک منتظم
حال وخلاصه قلاده تعظیم واجلال آید ودست قدرت مشاطه فکرت
برو دوش عروس بیان نکته اجمال وگردن وگوش ماه رخان تتق سراپرده
بال بر آن آراید از اخور سپاس وستایش حضرت آفریدگاریست که
گلبرگ لسان بنی نوع انسان در غنچه دهان بنسیم ذکر احسان او متفتح است
وگلشن صدور وچمن جنان اهل شهود وحضور بانوار اذکار شکر او منشرح
هر زبانی که نه ذکر تو کند گویا نیست • وان دلی که تو مشهود نه گویا نیست
قادری کز تمره خور ولوحه قمر وتوقیع آیات ثوابت وسیارات بر اوراق
اطباق سماوات از مزینات صحف قدرت اوست [شعر]
از مصحف کمال تو بر لوح لاجورد یک نقطه آیتیست بآب زر آفتاب
کریمی که وجود هر موجود از دیم ابر جودش قطره نم ایست واز سقف عرش
تا سطح فرش در پیشگاه تاب آفتاب کرمش از ذره کم [عربیت]
ومن من الحق تلقی فی حدیقتها بحر الوجود ندی یعیش علی الورق علیمی که
رموز اسرار ضمایر وکنوز خبایای خواطر مانند لوامع مهر در اوقات هواجر
بر لوح علم قدیمش روشن وظاهر است وخرد خرده دان ونفس هر کرا

انسان در

انسان که پرورده نشیمن حدوث وامکانست در مبادی بوادی عرفانش
هایم وحایر [بیت] هر آن چیز کت دل بدو رهبرست • بچیزی شناسای
کزان برترست • خدا از خرد برتر واز روان • بکه چیز دانستن او را توان
جلیلی که هر چند فارس نفس ناطقه براق فهمت تیز تک عمر وحیات در فضای
معرفت کنه ذاتش بمصونت عقل وحواس ومؤنت فکر احساس طی
فراسخ وامیال اسابیع وایام وقطع منازل ومنازل شهور واعوام بتقدیم رساند
جز حیرت سبیلی ندید وغیر از عجز دلیلی نیافت [ع] عقل عقال کشیده بجوسان در ین طلب
عمری بسر دوید وباخر بحال لافت • قدوسی که در دانستن حقیقت ذات
وصفاتش پرچیزه طباع مخلوقات از خس وخاشاک ادراکات حسی وخصال
وخاک قیاسات فکری وحصی تیره است ودیده منش ارباب دانش از دفور
اشعه انوار جلالش در مشاهده کیفیت هویت جمالش خیره [شعر]
جمالک فی کل الحقایق سایر • ولیس له الاجلالک سایر [مصرع] تو کجا در وهم گنجی کز
تجلی رخت • طایر اوهام را کسر سوزد پر وبال [مصراع] صورت این حال را جلوه گه
عظمتی که سیمرغ ثنا واطرائش بدام لعاب عناکب اقلام محض خیالیست
وصعود شواهق معرفت وکمال واعروج بر نهایت ابیکاه قدر عظمت
وجلالش بپای استدلال وبرهان وسرعت اشتغال اهل منتاثبان
ونعلین تعریف وقیاس سلم ومدارج معارج برهان علم فرض محال [نظم]
پای استدلالیان چوبین بود • پای چوبین سخت بی تمکین بود [شعر]
ورقا فهمک لا ینال جنابه • یکنا حمی الادراک والاحساس [شعر]
هیهات ان تصل العناکب بالذی • نسجت اناملها ذری الافلاک [بیت]
چه سخن نیست که علت غائی ایجاد لسان انسان آنست که مدرکات
نفوس مع حواس بر صفحه صحیفه بیان بی التباس نماید وچون خاطر
احساس وحواس وحیطه ادراک نفوس بحر داماس در جنب کمال

بالش زر عبارت از هفت مثقال و دو دانک
بالش نقره عبارت است از هشت درم و دو دانک

معرفتش بی حد نجیب لاجرم قدم تقریر زبان بر بساط بسیط بیان
نحت لنگ باشد ✿ ای صفات تو بیانها زبان انداخته
عزت ذاتت یقین را در کمان انداخته • هر چه آن بر هم نهاده بیش و کم عقل و حس
کبریایت سنگ بطلان اندران انداخته • خدایا چون کلام کاملست در شناخت
صفات ذات قدیم این نداست که انی ثبت الیک و ورد زبان
حضرت حبیب اظهار را قرار لا احصی ثناء علیک بیه گونه ما عاجزان را
قوت ناطقه بمحامد لایقه آن حضرت ناطق گردد و عذبات رایات
السنه خلایق بنیام القاس بچه طریق خلایق آید نظم
انجا که کمال کبریای تو بود • عالم نمی از بحر عطای تو بود • ما را چه حد حمد و
ثنای تو بود • هم حمد و ثنای تو سزای تو بود • الهی ما خستگان بادیه
طلب را که بنیه الحیات از اب و خاک گریه و نیاز • و باد و آتش آه و
گداز نیست • شربت شفای لقای کرامت فرما • و ما سوختگان بادیه
تمنای عشق و تشنگان او دیه سودای شوق • و بسمل نزدگان فی افلا
شوارع ذوق • را بسر چشمه زلال وصال خویش راه نمای • و زنگ تعلقات
فانیه از صفحه آینه سینه بمصقل جذبه عنایت دیرینه بزدای شعر
اقفال غم اند و ز ابواب سعادت • کس جز بمفاتیح هدایات تو نگشود
و ساحت قصر جان را کاروب لا از غبار عبور اغیار بپرداز و از
پیشگاه بارگاه دل که نظرگاه پادشاه وحدتست هجوم نظارگیان کثرت
بر ور باش الا دور ساز بیت یا رب بحق کعبه که سنگ تاج حص
در زمزم عدم فکن از قبله گاه ما • و چشم همت جان را بنور معرفت
جان روشن گردان که در مجالی حروف کثرت جز نور الف وحدت
هیچ در نیابد و پیش اشعه ظهور رت ذرات نمود ار عالم مطلقا عدم نماید
عربیه انت انما هذا العین فی الیقین • حاشای حاشای من اثبات الاثنین

پس چو نیک اثا ینار عینی • فارفع بفضلک انی من البین شعر
بغیر بود تو در چشم کس وجودی نیست • ز هر چه هست بغیر تو جز نمود نیست
و دیده سر بربست فواد انجل سداده و ارشاد بر طرزی منور دارکه
چهره مخدرات آیات قدس در مرائی مجلوه آفاق و انفس جز صورت
جلوه گر آید • و اشارت تعینات وجود نقاب خدود اصل مقصود
نشود • و حجب قوای مدرکه و محرکه مانع ادراک رخساره شهود نگردد
✿ گر بی نقاب دید معولی دیدر روی نیست کاف دلیست گر نظرش جز بسوی تست
و روایح صلوات شایقه که شمه از شمایم نکهتش تخلخله مشام قدسیان
ملایک و ماده انشراح ارواح سکان صبع ارایک باشد • و فواتح
درود و تسلیمات لایقه که طیب محاسن صفات فایقه اش از ریاست
فیض بساحت ناسوت تا عرصه متنع المساحه ملکوت معطر دارد •
چنانک ما عاجزان خاک بسر شت سکنه سیما بر وفق صلوا علیه و سلموا تسلیما
بموقف عرض میرسانیم بر طبق معیاد ان الله و ملایکته یصلون علی النبی
بشمار قطار امطار و تعداد امواج بحار بر روضه رضیه و حظیره خطیره
سند اولیا و سید انبیا ✿ محمد کاصل هستی شد وجودش
جهان گردید رشاد ر دان جودش • و بر عترت طاهره او که مظهر
سبوغ نعم باطنه و ظاهره اند و بمقتضای فحوای کتاب الله و عترتی
بر تخت تکریم و تعظیم صاحب دیهم اقران کلام قدیم و در تنظیم سلک
صلوة و تسلیم که اللهم صل علی محمد و علی آل محمد ضمیم ذکر حضرت رسول کریم
و بر اصحاب هدایت قباب که در مصاف محامد اوصاف موصوف
بصفت اشداء علی الکفار رحماء بینهم و در محافل فضایل منعوت بنعت
کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم متوارد اصل و تنازل دار و نظر عفو و رحمت
بر عاصیان امت آنحضرت گمار زهی رسول میمون النقیبة لا زم الترجیب

که از طلوع مهر ذاتش بر افق ایجاد نسبت امتداد زمان و فسحت
پیش طاق کون و مکان نسبت ایجاد و صفت احداث و تکوین یافت
لمؤلفه کاف کمال تست دوات وجود و کون ورنه پیوادت
تکوین از کجاست واز بروز منجوق دین هدایت قرینش بنای شعار
کفر و ضلال منسوخ شده و از شمول احکام قویم و شیوع طریق مستقیمش
آثار سبل و ملل سابقه مدروس و منسوخ و در دوازه اتباع نبوت
دیگری بقفل امتناع مسدود گشت و بپایهٔ چتر آسمان نمایش کشتم
خیر امة اخرجت للناس از میان تمام امم بر مفارق این امت کرامت
توأم مخصوص ممد و د آید عربیه لما دعی الله داعینا لطاعته باکرم الرسل کنا اکرم الامم
و چون بر طبق حکم خالق البشر و منشور دیوان قضا و قدر انوار
ظهور خورشید ازش در زمان دور قمر بود ماه و تاج از این نسبت
مناقب تاج کلاه فرحت و ابتهاج بر فرق قبهٔ مینا انداخت و سر نیاز
و خضوع بر زمین عجز موضوع ساخت تا در سلک ممالیک محسوب گردد
و در زمرهٔ پاسداران بر طلیعهٔ لشکر دینش منصوب بنا برین گوش ماه را
بسر انگشت اشارت منشق ساخته بهلال موسوم آمد و گاه داغ کلف
از روی فخر و شرف بر رخسارهاش مرسوم آمد تا مشتهر شد و
سبقت موهبت پر رنگی ختم شب و میتا آمال بالت مملکت
زنگی پلپ گشت لمؤلفه کر نیست رای مرکه شو دنقل مرتبش
تاج بر خود از چه کند مه همی شب بشب و چون تیر دبیر در دیوان فلک
مسند رشیوهٔ تملق و اقتراح داشت و در سعادت و نحوست
با سعد و نحس ازدواج بسبب این نفاق معذب باتش احتراق آمد
چون دو رنگی شیوهٔ تیر است رونق نفاق لاجرم در دور چرخ آمد نصیبش احتراق
و زهرهٔ زاهره که در بزمگاه دنیا دوایر فلک پر جلاجل می نوازد

و بر اہل صبوح و غبوق از قوس افق چنگ می سازد و گاه در خانهٔ
ترازو نشسته میزانش هر سو سپر در می آرد و زبان خویش بحکم و پیش بر
میکشد در تیز بازار فلک دوار بر ثور اسیای چرخ سوار داشتند
چون مطربی و ریو بود زهره را شعار آری بحکم شرع شود پیوره اسوار
و چون خورشید جهان افروز جهت بنا و ساکنان زاویهٔ عالم
پرورشش بیان شب و روز میگرد و ماه را که خادمهٔ مهد عهد سیادت
الحق نسبت در رخسارهٔ کمال سعادتش محلی بود شب ولادت او
با فاضت ضیا و نور انگشت نمای جمهور دهور می ساخت از آن سبب
بر سریر خارج المرکز فلک نشسته از مضیق تد و بر محفوظ و مصون گشت
و رفعت نیش از منقصت رجعت فخر و من مامون آمد بیت
هر که در رستهٔ جاه تو بود چون خورشید در خشش کس نخ اندگه کند تیر نگاه
و بهرام که ضرغام آجام اشقیاست چون خشاب سحاب دمای خصمای
انجناب بر خاک خواری میریخت و بدست سنان و تیغ اجباد
حیاد شرعش از بال دریغ لی دریغ می بیخت هر آینه بالا رسپاه
کواکب آمد و فسحت ساحت تدویرش زند اور تو اقب افلاک
غالب لمؤلفه بسته میانست بهرام در بندگیش بحکم زان از مثل
شپس تد ویراوست اعظم و برجیس سعد پر سپا چون تابی
ختم هدایت خلایق بنام آن محمود مقام می نوشت و در باره حشم
از منبر چرخ برین خطبهٔ نبوت و دین بحکم و لکن رسول الله و خاتم النبیین
بر گوش هوش اہل تقلید و یقین می خواند لاجرم در محکمهٔ دار القضاء سما
بامضای حکم قضا مشرف گشت شعر گر مشتری جوی زهوای تو کم کند
یکبار مرغزار فلک خوشهٔ رستهٔ دان و کیوان چون خود را در عتبهٔ
باب هندوی بواب پنداشت و بر درگاه رفعت ایپاس لوازم

بندگی التماس میداشت باین وسایل و ذرایع پایهٔ جاه منش بفلک بیاج رسید
لمولفه بر در قصر جلالش چون زحل شد پرده دار • بخت سیاره راشد
زیر دست او مدار • و سایهٔ جسم پاکش که رشک روان روشنان
افلاک است از ان بر سطح کرهٔ خاک نه افتاد تا بر دیدهٔ اولوالابصار
واضح وظاهر گردد که جسم روح مانندش مبرا از لوازم وغواشی
مرکبات عناصر است و اذیال ظلال دولت متلاشی از عروض
گرد انتقال وغبار زوال نقی وطاهر وحکمت اقامت چتر سحاب برفرق
عرش پیمای آنجناب آنست که بر گرفتاران سلاسل شعاع بصر کوا مانند آن
قافلهٔ فکر ونظر نه مانند طلوع مهر از افق سپهر روشن گردد که دست
تصرف کرامت ومعجزاتش رحیب وجود کاینات چو محدود
وکمر خدمت واذعان آن عالیشان بر میان جان علویات وسفلیات
معقود و وجود آن کامل صفات از ایجاد تمام کاینات مطلوب و
مقصود واقدام احکام دولت ختامش بر رقاب وار دان اقلیم
مثنوی طبیب لطفت ار نی کشت یال • تو اپستی بیکدم کرد زایل
زکام از صبح وار خورشید صفرا • دوار از چرخ وار از شب رنگ سودا
زنه دق وسبل از چشم کوکب • ز دریا رعشه وزباد صبا تب
ونکهت جگر بطرف تن بستن • و دندان درفشان قرین کچیتن الکه
در کارخانه ارادت ازلی بحرارت نار محبت لم یزلی خاتم وجودش
از نقد کان رسالت ونبوت مصنوع است وجواهر زواهر کال عرفان
در سینهٔ پاکش موضوع مثنوی چو خاتم بر جمیع انبیا را • از ان در سینه
پیوسته سنگ خارا چو بودش زر خاتم هر دو عالم • زدندش سنگ بر دندان
چو خاتم • وتحقیق ویقین که عقل کل فص ان انگشتری است ونقش نگینش
نص وما ارسلناک الا رحمة للعالمین • ای خاتم کمال ترا عقل کل نگین

ور پیدر تا جناب تو صد سدره تا زمین اللهم صل علی محمد وعلی آل
محمد بعدد مخزونات علمک ومکنونات حکمک ومصدورات
امرک ومقدورات قدرتک صلوة تلیق بما فاضت قدرتک و
استفاضته ایتک • اما بعد چنین گوید فقیر جانی محمود بن شیخ
محمد الکیلانی نور الله قلبه بتجلیات الجمال • وجعل صورته مرآة شهوده
فی المآل که چون کوکب حسن تقدیر • از افق ولادت این حقیر طالع بود
وسهم السعادة لم یزلی در درجهٔ طالع واقع لاجرم بر وفق توفیق ربانی در صغر
سن وحداثت جوانی چندان شغف والتیاع باستماع صریر
یراع ومشاهدهٔ حسن چهرهٔ معانی داشت که گردن حمامهٔ جان از طوق
تعلق اغانی وغوانی عاطل بود • و در ریعان شباب چندان استبشار
بمطالعه خط وخال کتاب ونوک آهداب اقلام مشکین نقاب داشت
که نقوش مزخرف هوا وهوس ومیل صورت صحبت هر کس و
التفات سماع احادیث مدلس خیال باطل می نمود عجب ندای بداذنی والکوس مجاری
ندای اقلامی وفاکهتی شعری • وسمعی ورقا ضئت عینها
فاسدلت الکتاب من ورق حضر • وهمگی جان و دل باکتساب جلایل
فضایل مایل بود • و باغبان روان در چمن فواد باجتنای باکورهٔ فضل وسداد
مشتغل • واتش طلب ترقی کمال در درون کانون دل مشتعل وقرار
محبت صحبت افاضل در صدر دل که منظرهٔ چار طاق آب وگل است
نازل • احب الخارم تخطی بصحبه • فالطبع مکتسب من کل مصحوب
والریح آخذة مما تمر به • نتنا من النتن او طیبا من الطیب
وچون در عالم صور ومواد چهره واندا اجداد بخط وخال وزارت سلاطین
عالی نژاد موسوم بود بچشم رضای اهل بصارت بعضی از ادوات وزارت
وامارت استحقاق آبا واجداد ان سریر امارت بر جبههٔ قابلیت این حقیر

مرقوم و مرسوم می‌بود و حال آنکه دوش هوش این ضعیف از احتمال اثقال
وزارت مجتنب بود و بسبب همین معنی از وطن مألوف و مسکن مشعوف
مغترب. شعر: تألق البرق نجدیا فقلت له * یا ایها البرق انی عنک مشغول
چه بصیرت برزخارف صورت وزارت افگندن و چه بکار معارف
یقینی و براری و بوادی مسالک معنوی بقدم همت نپیمودن، از بهار
معنی و جمال حور عین بلمعهٔ سراب و صورت حباب قناعت نمودن
شعر: منت چرا بریم عطای زمانه را * همت چرا کنیم هر کار مختصر * دریا و کوه را بگذاریم و بگذریم
سیمرغ وار زیر پر آریم بحر و بر * یا با مراد بر سر همت نهیم پا * یا مردوار
بر سر همت کنیم سر. چون از بدو زبان الی هذا الآن دست
همت متشبث بفتراک شهسواران مصاف عشق است که چوگان
شوق و بازوی ذوق گوی جمعیت خاطر از میان تفرقهٔ باطن و
ظاهر ربوده هیچ التفات بکرهٔ غبرا و صولجان فلک اعلی ندارند بنابرین
چه عجب از یمن نظر اکسیر اثر ایشان شهباز همت این درویش نظر محبت
جانی نشیمن عالم هیولانی نه افگند و پر و بال التفات در فضای جهان
جهات فانی نگشود و بعین اعتبار مرغزار نمودار تعینات نگاه نه افگند
و از سموم حیات لذات فانیه بپرهیزد * هر دل که یافت رونق بازار حسن دوست
دکان هر دو کون بچشمش حقیر شد * فرخنده طایری که ز چنگ جهان برست
و آنکه بدام عشق دل او اسیر شد * تا از سر روش عالم غیب که رخسارهٔ
مقاصد مبرا از غبار ریب است هیچ جان سپید که بمقتضای نغزای
قل کل من عند الله خطوط جباه اهل انتباه بنقاط عجز و تفویض منقوط است
و اعنهٔ اختیار جمهور و حل و ربط و قبض و بسط امور بدست ارادت
خالق دهور منوط. مثنوی: دست نه تا دست جنبانی بهیچ * لطف نه تا دم زنی از شر و نفع
ضر و نفع ما همه از حق بود * حکم حق بر فرق ما مطلق بود. لاجرم زمام

زمام رضا بکف قدر و قضا داد و سپر تسلیم بر خط اتباع حکم ما مضی
نهاد تا بر حسب تقدیر و عدم اصابت تدبیر باز وزارت
بر کواهل طواهر خاطر افتاد و قوت عاقله در رفع این واقعهٔ هایله
و حادثهٔ مشکله مدهوش و حایر ماند و دانست که بمقتضای
عرفت الله بنقض العزایم سهام عزایم ضمایر باهداف مطالب
غیر صایب است و سلب مفهوم اختیار از ذات محکوم علیه خاطر
واجب. شعر: این هستی تو هستی هست دگر است * وین هستی تو پستی پست دگر است
رو سر بگریبان تفکر درکش * کین دست تو زاستین دست دگر است
تا بر موجب الضرورات تبیح المحظورات طی طوامیر ما فی الضمیر نیست
نگر و قطع عقبات وقایع دیوان بپای صبر لازم گشت. بیت:
من جهد همی کنم قضا می گوید * بیرون ز کفایت تو کاری دگر است
و با وجود وفور اشتغال امور و وجوب مخاطبه و مجاوبه بر حسب
رضای جمهور و تلاطم امواج افکار منتجه المرام در انضباط امور و ثغور
اسلام و تعاظم مواجبات صنادید و تراکم مدارات ملوک هند
گاه گاه جهت امتحان طبع کسلان بمراسله و مکاتبهٔ مخادیم و یاران
اقدام می‌نمود و قراضه از کان معانی بصورت آتش طبع در دار
الضرب ضمیر مسبوک می‌ساخت و صفحهٔ بیان آن را باسم
شریف سلاطین و خواقین مسکوک میداشت و در نظر صرافان بازار
دانش سره مینمود و بر محک خاطر اهل فضل و بینش تیره نبود
و در هر طرف که وارد می‌شد کواکب مناقب و محامد از مطالع
افاضل و اماجد ظاهر می‌گشت اما چون از فراغ خاطر فاتر بود مستحق
آن نمی‌دید که بر سبیل تألیف ثبت اوراق و دفاتر گردد
من در صف فرسیان مصاحب چه کسم * تا تیغ زبان کشیدن آید هوسم

سبحان الملک علم الله کرامته
شیخ قدری شرف الله قدره
درویش فقری دام کرمه
کاتب نویسی احسن الله خطه

در ذم جهان
جهان نیست تمام گو تخت از آز
دیو پرست مردم خوار

با جمعی از دوستان که هر یک از ایشان صدر محافل افاضل بود و
مهر سپهر علوم و فضایل بوجوب جمع و تالیف آن اجماع نمودند و
بنجوم الزام و ابرام افق اجتهاد و اهتمام دایرهٔ الشعاع نمودند
بنابرین مکتوباتی چند که مسوده آن از دست حوادث مجدد زمان
محفوظ مانده بود و مظنهٔ آن می شد که بیمن رضا اهل دانش ملحوظ گردد
در سلک تالیف انتظام داد و آنرا ریاض الانشا نام نهاده اگرچه در مقابله
کلام بلغای معالی مراتب تقابل سیف قاضب و مخراق لاعب است
اما ابکار معانی جمیله اش در حلی حلل عبارات جزیله از نتایج خاطر این
فقیر است و لآلی تراکیب و زواهر اسالیبش از نتایج ضمیر
این حقیر شعر من سپهر اجزای برج بهفت سبع و آسمان میخورم
سوگند و دانم حاجت کفاره نیست کین نبات خاطرم را در تخلص
جز بنیخ الخشت مکن بر فرق یکجهر خار نیست چه بعوارس افکار چنین
و وشاح افصاح افاضل من قلم تصنیف و طومار تالیف بدست گرفتن
و بلباس عبارات کسان میان افاضل و اکابر زمان دعوی قوت
انشا کردن عین ننگ و عار و محض شین و شنار است شعر
روز و شب شود شانه حکایت کند انکه ببوی دروغ زلف مجعد بر عذار
بیع کسی را به تو بار نخواهد اگر دایه یکان پرورد طفل کسان در کنار
و با وجود انکه بحر کرم وجود حضرت واجب الوجود از لآلی فیض مملو است
و افاضت دیم کرمش بر مفارق تمام امم امر محتوم دیده طمع بر زاید
قلاید از کیا داشتن و صورت [illegible] شهرت و ناموس خود را
بآن آراستن شیوه کیست که گنجه مردم را قبا پاخته [illegible]
مستعار میان متمولان [illegible] بازار افتخار و استکبار بر فرق عجب
پندارند و چهرهٔ دعوی ابداع و انشا بدست مشاطه طباع کسان موشح

ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات

و میفرمایم که در سوانح وقایع اقتدا بآنچه [illegible] ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الکافرون و اهتدا بسنن رسول خدا کند وما آتیکم الرسول فخذوه وما نهیکم عنه فانتهوا در هر امر [illegible]

و موشحی پا زده طریق این فقیر که سپاس بیتا رفیض الهی است
و سپاس دیار تنا متناهی لمؤلفه چون حیاض خاطرم هست ابر سحاب
فیض را از زلال طبع هر کس حاجت فواره نیست جو هر عین الهنر
فکرم از درج گهر جز کان خاطرم از طبع کس تاره نیست و از سپهر آسمان
چارسوی کن مکان و چو هر این دکان کوی کون و مکان ما مول و
مسئول است بجیب وسع و امکان چهرهٔ مخدرهٔ این نا تو از القاب
عفو و اغماض گسترده دارند و بناخن الخشت اعتراض مجروح نسازند
و نظر تامل و تفکر و بصر رضا و تدبر بر وجوه توجیه آن اندازند شعر
گزین طریق نیابد کمال شان نقصان ولی یقین شرف ذکار من باشد
و مثل ارباب بصیرت و صدرنشینان مجالس حسن سیرت معین
و متعین است که عین عدل و انصاف ناظر اصناف محاسن افصحیت
و چشم عیب جویان غداری فصاحت مظهر آثار رکاکت و قباحت
و نافی انوار حسن و صباحت عربیه فعین الرضا عن کل عیب کلیلة
ولکن عین السخط تبدی المساویا شعر چشم چو دلو که برکنده باد
عیب نماید هنرش در نظر و رهبری دارای و مفاد عیب
دو بیت نبیند بجز آن یک هنر و اگر در آینه خاطر وقاد و ضمیر نقاد شان
صورت خطا و سهو نماید با امل حسن تامل مقتضی عفو است موسوم
بسمت تحو کرد اند که لکل جواد کبوة و لکل صارم نبوة و لکل عالم هفوة
و در بعضی از مکاتیب این کتاب که قبل ازین در وقت کتابت
لباس خطاب و جوابش موصوف بصفت اطالت و اسهاب بسیار گفتن
نبود در جیب تعریف خیام عبارتش مزین بمیان طبسیط و مستند با اطناب
اطناب ساخت در ذو عقل هر چه کان بود بلیغ چون زمزمهٔ کی خوشیست اگرچه مطول است
با جماعت مترسلان کیاست بضاعت را اسباب ازدیاد براعت گردد

انكم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء بل انتم قوم مسرفون

و موجب بصارت و مهارت در سلوک طرق صناعت و چون
سواد خطاب ریاض این کتاب مانند زلف مه رخان بسمت
نثر منسوب بود کواکب مکاتیب به سمای تالیف بطرز ثواقب منثور
گشت تا نقاب تکلف تقدیم و تاخیر مکاتب که از ملاحظه مرتبه
مکتوب الیه ناشیست از چهره مخدره کتاب مسلوب باشد و
صورت جمع مکاتیب مطابق وضع شرایط لیب گردد رجا
واثق است که بوسیله جمیله عنایت فی سبیل میدان امتداد
و اتساع عمر عریض و طویل اید تا بعضی از فواید قواعد انشا که آن را
زبان قلم بنان افشا کرده است مقدمه این رساله سازد تا سالکان
بوادی طلب و جویندگان لقو و علم و ادب را بشروع مسالک
ابداع و اختراع که فی الحقیقه از مزالق اقدام اکثر طباع است
سبیل حسن بصیرت باشد و در معرفت انضمام لفظ محکم و ابداع
معنی برکه مستوفی دیوان ذکر و فکر و سپر دفتر جریده اهل نظم
و نثر کردند و در احتیاط مسالک ارتباط درج و اقتباس های فکر و
خیالشان علاقی خار عجز و یاس نشود و به تنظیم لالی القاب و مناقب
در سلک رعایت اداسط و اعالی مراتب سالار قوافل فصحای
کلام و دلیل راه روان مقتضی مقام آیند انه ولی التوفیق و بیده ازمة
التحقیق اللهم ارنی صورة المامول فی مرآة الحصول و انظم
زواید المسئول فی سلک الاجابة و القبول بالرسول و اولاد البتول

نسخه مکتوب الی المولی الشیخ الامام العارف بالله نور الملة و الشریعة و التقوی و الدین
الخواجه عبید الله ادام الله ظلال ارشاده

لئن لم تقر عینای منک بنظرة ❊ و لم اقض من لقیاک ما کنت آمل
فعالم الکفی اسرار عالم ❊ بانک فی عینی و قلبی نازل

طاق مقرنس درگه عرش تمکین و دار الخلافه آب و گل است بکلوس سلطان
خیال آن و فیض بسیان آن کعبه تمکین مکان رنگ رواق منطاق آسمان نسبت
و ثقه پیرشتک که در پوشته حدقه دیده مسبوک است و بسکه شوق
و نیاز آن پادشاه اقلیم راز مسلوک در خلد و خلد و در وان نظم
بجان خواجه و عهد قدیم و مهر درست که یونس دم صبح دعای دولت
سر شتک من ز طوفان نوح دست ببرد زلوح سینه بنا رست نقش مهر دوست
فیاض ارزاق و وهاب سلم برکل برکات آن ذات فلک سمات کامل صفات
قطب آسمان ولایت خورشید طریق هدایت گنجور کنوز بدایت و
نهایت سلیمان جهان معرفت آیینه تجلیات ذات دراج صفت
طاووس ریاض رضا قاموس الی قربت و لاشعر سر ارتق
الذی جل جناب شانه عن تلثیم شفاه الاقلام و سما سدرة بنیان اطرائه
عن تقبیل افواه الاوهام رب کما نورت اقالیم العالم بمصباح زجاجة
صدره نور سرایر الضمایر و بصایر الخواطر بانوار شهادته طول عمره
مجد و مآثر و زر قیام پاینده و مستدام دارد مرید معتقد که حرارت
و رطوبت عزیزی حیاتش از آب دامع و لوع مستفاد است
و جانکاه گزارش از کابه فواد بشربت غم و غذای غم معتاد فنون
دعوات اخلاص آیات که گلستان چمن صفت آن تا گلزار بوستان
جنان از شبد با دریا در امان باشد و گلبن گلشن صفاتش منور دره
کحل قدسیان و معطر مشام صدر نشینان مجالس کروبیان بود
از سر سوز و نیاز و درد و گداز گاه در صحایف طنابیه ایجاز
و گاه در ظروف حقیقت و مجاز بدست برید باد صبا که مروح
قلوب سوخته گان فیفای شوق و نواست ابلاغ و اهدا می دارد
و امتداد بقای آن خلاصه بنی آدم که در اصلاح مزاج احوال عالم ابرار
دم عیسی و آثار قدم موسی دارد بجان و جنان خواهان است

احی بک الله بهذا الخلق کلهم فاش روح و بهذا الخلق جثمان ٭ قادر
برکمال ٭ جل عن الشبیه والمثال ٭ صورت و مادهٔ قابل حیات
وترتیب و اساس بقا و ثبات آن فرات ولایت پناهت زاکه بیرات
قباب افلاک از حصاة پیاحت جنابش ضیا و سنا اقتباس کنند
ومعتکفان معابد ملکوت از سدهٔ کرامت دیدنش سعادت نظر
التماس نمایند ٭ از نقوص تفصیلی و اجمالی مصون ٭ و عوض اختلال و زوال
محفوظ و مامون ٭ دارد ٭ شیدت للدین و الدنیا بقا بها
الله ابقاک للدنیا والدین ٭ یارب پناه خلق جهانش تو کرده
اندر پناه خویش بدار این پناه را ٭ عقل پیر که خلیفهٔ دبیرستان ایجاد و ابراز
وخلعت وجودش بطراز اول ما خلق الله العقل ممتاز در ضبط کمیت ابعاد
شوق و اوام و بسط بساط کیفیت توق و غرام دست عجز و نیاز
بکوش و رداء قصور و احتراز بر دوش دارد زیرا که مبادی بوادی تبیان
ومحاضر و نوادی آن ازان وسیع تر و رفیع تر است که قدم همم
بلغا و فصحا بسر حد رجا و انحای او تواند رسید و قیاسات نظریه و
مقدمات شعریه پیرامون آن تج اند بوید زبان ناطقه در وصف شوق لال است
چه جای کلک بریده زبان و بیهده گوی است سعادت ادراک قربت اکسیر
نسبت که عنوان صحایف کل امانی و طغرای مناشیر جل مراد و کام است
بصورتی که مامول جانیست ملتذ و ل اد بالنبی و آله الامجاد و صحبه الانجاد
وما عوقات الوصل الا جنابکم فطوبی لمن فی حضرة القدس و اقع بعد هذا بر ضمیر
منیر که مشکاة مصباح نور حق نورست و عمر نار و آیهٔ انوار من جانب الطور
هویدا باد که آتش شوق در درون در کانون دل مشتعل است و چشم جان
بسیر سواد تصانیف اکابر مکتحل اما اینان عین ذوق از مرا و د اقلام و
مداد محل فام نوری که مطلوب قلوب است نمی یابد و از فحع اصطلاحات که در مجامع

الفاظ و جوامع عبارات موضوع است روشن که موجب وصل
جمال مقصود باشد بدل نمی آید فسر الهوی عن حیطة القول خارج
وما القیل للعشاق والقال نافع وکیف یفیض القول پیرار و جده
ولوان فیه من بلاغ مصاقع هر که روی تو بادید بگلستان چه کند
چو خط و خال تو خواهم بحرف و نقطه چه کار د در سواد این باد کن سبب
که از اشعهٔ نور درون او بر لوح ریک انعکاس رسید و از پرتو جمال
کمالش اقتباسی رود لاجرم هایم و حایر در بیدای حیرت بیاز است
فوادی وافوادی وافوادی فوادی هایم فی کل وادی
و مرغ روح در فضای لوانجاحین ذوق شوق طایر و عندلیب جان
از قفس تیمن تن در گلشن اصلی آشیان دل را طالب و ذاکر
بسته دام بلا باد چو مرغ وحشی طایر سدره اگر در طلبش طایر نیست
وکم هم نضوان یطیر مع الصبا الی الشام لولا حبسه بعقال بنا برین
پیر طلب بر آستان ذروی نیاز و استکانت بر درگاه شاهان
قربت و مکانت نهاده و در کوی مسالت و افتقار و کوچه مذلت
و احتقار افتاده است و از آفتاب همت اهل کمال خواهان نظریست
واز ضمیر اکسیر تاثیر واقفان کنج معرفت جویان آنان که خاک را بنظر کیمیا کنند آیا بود که گوشهٔ چشمی بما کنند
خصوصا که ان مکرمت مآب که پس وجود مخلصان از تاثیر نظر اکسیر نظیر
بازجس مهر و ماه ممثل است و جمال حال طالبان زار مهجور از پرتو خاطر
پر نورش بچهرهٔ خورشید کل رو بسوی که آورد دل بامید نیکویی
چون دل و دین و دیده رافیلهٔ آرزو یی اگر از علو شان و سمو مکان
وغایت احسان و نهایت امتنان ملتمس و مامول اهل مخلصان مبذول
دارند وجود ذره مثال از اشعهٔ خورشید نظر عنایت مشمول رساند
فلا عجب من المسک ان یفوح ومن الکواکب ان تلوح

ز التفات تو با من توان مشاهده کردن
که چون کند بعظام رمیم روح اعادت

ای کلک تو بر عروس کاغذ
صد عقد ز نور بسته ناب
دست تو گلیت گلاله حور
بر کردن آفتاب بسته

اینما تجار الذل نحو ملیکم وار واحنا المزجاة تلک البضایع نحکم بما تهواه فی فاقتی
فهو لسلطان المحبة طایع توقع دیگر ازان بانی جانی کرم و مشید اساس
مکارم شیم آنست بر سحات کلک سحاب منظر احیا مجبر حرارت
دل این علیل طلب و غلیل بقا و رنجت ازال فرمایند و بدست قدرت
وانامل همت پرده ارتیاب و حجاب حجاب از بصر بصیرت این آب
اقدام طلاب مرتفع گردانند روز تو بر فروز شبم را تو نور بخش
کین کار تیست کار و آفتاب نیست همواره عرایس مرحمت و شفقت
آن والا منقبت در حلل حروف مکاتیب و حلی ترتیب تراکیب
بر معتقد آن صافی طویت جلوه گر باد و از قطرات غمام اقلام در ابکار
غلطان در اصداف آذان مخلصان مبین و مقرر و بر دوش جواری
مکرمت و صنیعت آن ملک شریعت در دیده رمد دیده مشتاقان
بجواهر الفاظ لطیف و سلک اسالیب خطاب شریف مزین و منور
بالشفیع المشفع یوم المحشر

فواتح نور المحبة ساطع
ولیس لنجم القس فیه مطالع فلا النار الا فی فوادی محلها ولا السحب الا فی فوادی
سحت سالکت سینه بجاروب لا از غبار تعلق اغیار پرداخته و چتر فوادیر بر
جهات سایبان پادشاه خیال ان صاحب کمال ساخته
تخت روان و تاج دل بی جم عشق هیچ نیست بی خط عاشقی مباد سواد کاف
و تخم امید وصال در مزارع آمال بدست خشوع کاشته و از ینبوع
غرام و ولوع بمیاه دموع ریان و شاداب داشته و بوسیله این بضاعت
و دریعه این ضاعت از حضرت سلطان بارگاه ازل و فیاض ریاض بوستان
امل مسئول و مامول است که عن قریب بی تعلل و تسویف و تمحق و توقیف
اشعه لمعات بارقه وصال آن قطب فلک کمال و مرکز دایره مظاهر جلال

ز تیره روشن و روشن ز تاریک بگو بر برون آرد به از یک

خورشید آسمان دقایق و تحقیق جمشید جهان جهات ترقیق
هادی ضلیلان اودیه طلب ساقی غلیلان بادیه عشق رب پرده قهر
صوفیان صومعه خاک • موز بخش مجاوران قبه افلاک • نقاد حقایق
رموز و اشارات • کشاف غوامض دقایق تاویلات • الذی
لا یخلص یعقوب القلوب • عن غیاوة الاحزان والکروب الا بروایح
یوسف وصاله ولا یستشفی ایوب الفواد من بلیة الاکدار الا بشربة
ماء الحیات من وجنة جماله • اللهم کما وفقنه بسعادة الجمع بین العلم والیقین
وایدنه فی ازالة غیاوة الدین عن بصیرة سکان بقاع الکیف والاین ارفع
غیاوة قلوبنا بنور لقائه علی الیقین نحذوا ما صدرا • و فی اسماء الارشاد
بدرا • از افق فیض قدسی بمنظور نظر حسی گردد و مخلص معتقد که سبب
انبساط عاشق و ان معشوق بدن و وتد طناب اعصاب پیرامون
خیمه دل و پیرایه دغدغه امید وصال آن صدر محافل قرب و انس و نوید
قدوم آن شاهباز فضای قدس است **عربیه** فلولا رجاء الوصل ما عشت ساعة • ولولا خیال اللطیف لم اتهجع
گر امید وعده فردای وصلت نیستی • آه شبگیرم در اندودی در شرق افق
من الفلق الی الغسق دعوات اجابت آیات • و تسلیمات تحابت غایات
که از سواد مداد خانه آن ماء الحیات جاری باشد • و از التماع بارق
تابهاش فروغ دروغ سمعه و ریا • در بین محل محبت متواری ابلاغ دار
و بر لیغ تبلیغ آن راطغرای مناشیر اوراد • و مجلی تباشیر صبح نجح مراد میدارند
عربیه و قلبی عن البقاء حسنک عنده • تحیاته منکم الیکم تباع •
میدان عمر بسیار تنگ • و مرکب امل تخت لنگ • و دست
مقدرت از تمسک دامن مقصود شل • و پای رجا از تمشی مسالک مرگ مضی
در وحل **نظم** ترسم که روز وصل تو نادیده ناگهان • سر بر زند ز مشرق عمرم شب اجل •
ایا کعبة الامال وجهک حجتی • و عمرة نسکی ایتی فیک والع • بمزدلفات فی طریق غرامکم • ما
حوایل من دون اللقاء قواطع •

وشعلهٔ آتش لوعت و غرام و انصباب سحاب دموع و انسجام محرق
مدرکات حواس درونی است و مغرق مردمک دیده در بحر غیوران
حالی و حزنی و عشقی کیف اخفیه وانت فی وسط قلبی ساکن فیه
مولای خذ بیدی ما دام بی رمق واحسن علی جدی ان شئت لحمه
اما نایرهٔ حرقت درون را بتجم دموع تسکین میدهد و سیلاب پر شکها
بر پست رجای التقای آن خورشید لقای پیدمی بندد
فلولا زفیری اغرقتنی ادمعی ولولا دموعی احرقتنی زفیرتی و گلشن حیات
بمیاه امید ملاقات تجلی مضامات بحضر مطلوب دارد و فوز نوید سعادت قدوم
آن شاهباز هوای قرب قیوم را بقوت وثوق رجا حاصل میدارند
در امید وصل او در حیات من صدف تاوک شست شوق را
دل شده طاق و جان هدف یقین واثق و رجاء صادق که بر مقتضی
مصرای شوق قرای این بیت که دل کششی نمیکند هیچ بسوی او مرا
تا کشش نبی شود بسوی دلم ز سوی او سواد دیدهٔ سکان این دیار از آثار
قدوم فیض نثار آن مصباح مشکاة ولولم تمسسه نار بانوار عرفان منور آید
و جمال آن مجلای صور تحقیق در آینهٔ توفیق منتظر این بی ادب و بصر بصیر
این سوختهٔ بادیهٔ طلب جلوه گر آید الهی الهی ما رجوت بحبهم وبدل
خطیئاتی بهم حسناتی این صحیفهٔ شوق مضمون بخامهٔ مژگان جیحون
و مداد سویدای دل محزون در اوایل شهر شعبان که جبهه اشهب نهار
و ادهم شب تار بغرهٔ دری شعبان شهری موسوم است مسطور و
مرقوم گشت مبنی بر آنکه شرایط و علل حضور با سرها مجتمع است و
حجب کثرت از پیش بصر بصیرت بالکلیه مرتفع الحمد لله علی الآیه
والشکر علی مزید نعمایه اما له بر خاطر فیض مآثر که مصقل آیینه بواطن از زنگ
غیب و جام جهان نمای صور اسرار شهادت و غیب است مخفی نیست

السجع سیلان یقال سجع الدمع الحمام
ز فیه عشق ... و آواز آتش

المجد والشرف لا یکونان بدون الاباء والحسب والکرم یکونان بدونهما فی لا به یکفی ان المهد یرای ذلک البنی
فی المکاتبات ولا یشتمل عن هذا

اقالیم سبعه بالطول والعرض آیینهٔ جمال کمال انا جعلناک خلیفة فی الارض
مشرق آفتاب امن خلق مطلع انوار استحقاق فاحکم بین الناس
بالحق محو در روان طغرل و سنجر مسجود روح کسری و قیصر
ای محل دیدهٔ بخت بخل ابنام وی مخاطب نتیجهٔ قدرت بحکم لاتذر
گر گشتی گوهر ذات لطیف تو واسطه هیچ نیست ایام سیلک عقد نیل بوالبشر
پادشاه نوشروان داد اسکندر استعداد شهنشاه تیمور نژاد طیفور
سداد شعر بر کشد دست قدر این قرطهٔ نیلی چرخ گر اشارات ترا
تماید از جان انقیاد جامع رفعت فلک و سرعت ملک محاطب
زلیخای دنیا بخطاب هیت لک لمولفه ای بر تن خوش غرت وی عالم
نیم تنگ لشکر منصور رایت اپت عقل کل ترک عرصهٔ مملکت
قرقون از حیطهٔ این است کم عالم قدرت بیرون از سبر و هم شور و شک
یا من یضع الفلک جبهته علی حبابه لینل الکلال واذا تهللت الحبة بالضو
ترابه سمیت بالهلال ولا یستقضی فضاء که ثنایه من اکثار زینت الجمال
فی مصباح المعنی علی مشکاة المقال شعر وان قمیصا خیط من نسج تسعة
وعشرین حرفا عن معالیه قاصر رب کما نورت اعصان الالسن و
لسان الزمن بانوار ازهار حمده و شکره شرف رقاب الاقالیم بقلاید
اطاعة نهیه و امره و زین صدور الدهور بتمایم دوام بقاء ملکه قدرته تا
ظهور نفخ صور و روز حشر و نشور پاینده و مستدام دار و بالنبی و آله
الامجاد شعر و هذا دعا قد اجیب و انما رید به داخیه اظهار اخلاص
عالم جزئیات و کلیات و واقف خفیات نیات و طویات
مطلع است و کفی به شهیدا که فی اللیل اذا عسعس والصبح اذا تنفس
بموجب نوید اجیب دعوة الداع اذا دعان و مقتضی خبر مرحمت
اثر من تقرب الی شبرا تقربت الیه باعا بدایع صنایع دعا که در

در اغنیت کم من مکنی ما بکی لا یبالی بالطلب
چون کرم کرد کار حق دهد کعبه را
بیست کند روزگار بتکدهٔ آذری
هم که بگوش خرد حجت موسی شنید
هیچ تامل کند در سخن سامری
طینبو در سلطان الاولیا ما بر سلطان که بهر تش
تماما
بر طغل کار درون ... از درون ... از گمن
تاریخ ... این خطه که ... از ... کند در دست
کرم ما چه ... کند بطغل ما
کوزه هم بر دشمنی و کوه ما بر دوست
... طیفور ... در ... [illegible]
[illegible]

آینهٔ اخلاص و خشوع آن صورت قبول و اجابت انطباع یابد
بر فوادم حمایم اولی اجنحه مثنی و ثلاث و رباع مرفوع و مفروض ارد
بسوی سدره زمین مرغ طایعی نپرد که رقعه نبرد از دعات در نقار
و تلاوت مصاحف حمد و ثنا و قرائت صحایف مدح و اطرای
آن پادشاه حیط رافت و داد و شهنشاه خط خلافت و سداد را
طغرای منشور بقای ذات و بر لیغ بیاض و سواد شیب و شباب
جات خود میداند و یکان و جنان در عیان و نهان خواها که اثارهٔ
سریر و افسر سلطانی و دایرهٔ چتر عدل گستر سلیمانی از زر نقش خور و نجیاز
اطلس چرخ مدور باشد **نظم** بهر چتر قدر تو ارزد در اول کرده اب
چرخ اطلس نجیه انجم عقل کل استاد کار و نفس ناطقه را که مطلع انوار
ادراکات مصنوعات حق است بر فرودهٔ کاخ لامکان مقر او از
هواجس و غواشی عالم امکان متضرع و تبهل داشته و انسان عین او از
ینبوع دموع آب وضو داده و در محراب ابروان و زاویه
اجفان بر سجادهٔ صوف السک مژگان از سر خضوع پامال ساخته
کرو جنات و خد و دعوی دست جال نگال ظلال چتر شاهی خان مزین و
محلی آید که روی زمین رشک نیهٔ خلد برین نماید **شعر** ای سواد در کهت
بر روی دولت خال دین • هذه جنات عدن فادخلوها خالدین •
وسعت عرض و طول ارض و فسحت اهل ثقل فرض که از ظلمات
ظلم متراکمهٔ جماعت جور صناعت ترا که دافواج امواج تعدیات
متلاطم آن زمرهٔ فجوه و دون همت متاکل دون لیام و معادل عبدهٔ
اصنام و عبدهٔ اسلام تنگ و تاریک گشته بود از اشعهٔ افتاب
معدلت تاب آنحضرت معدلت قباب ممال در دون کرامت
مشحون ایجا فسیح و مانند خاطر فیض مظاهر اولیا روشن و ضیح

حصنی است این منزل بر اهوس
نماند دران جاقعدان هیچکس
اگر کامران و گر زار هیچکس
ثبت آیین دنیای دون
سری کامران گشته آزبون

[illegible]

اینشاب و و کمک

که التهاب که درون طلاب با نسکاب سحاب خطاب و جواب النطقا به آ نبذ رد
و صنوف امراض فاسده و الوف اعراض کاسده که از لوازم تعینات
کثرت است بوسایل مطالعهٔ رسایل و مسایل انتفا می‌یابد و کل حدیث تابع فی السن الوری
عن البین فی التحقیق للبین رادع فسر الهوی عن قابلیة تجیب وکیف وسماع الحدیث توابع
بلکه از کثرت مطالعهٔ کتب اصطلاحات کواکب ذوق طالب در
مغارب خمول غارب میگردد • و لموع بارقهٔ شوق و خشوع • از تقاطیر
دیم دموع غایب می‌شود **ع** حدیث الهوی یستر و فی السر لم یزل • و ما القیل للعشاق و القال الا فع
فد عک و عن دعوی القول فی نکتة الهوی • فراحة الالفاظ فی السر طالع
انوار یقین حاصل است و ظلام شکوک اوهام زایل که طریق مشاهدهٔ تحقیق
و طلوع مهر سپهر توفیق موقوف شرف خدمت و صحبت آن صاحب
رتبت است که پایه نشین چتر قربت و صاحب لوای معطاف
عسکر محبت باشد **ع** ثم الذخر للهوف و الکنز للرجا و منهم نیال الصب ما هو طالع
هم القصد و المطلوب و السؤل و المنی و اسمهم للصب فی الحب شافع
و درین زمان از تمام اقطاع بقاع و اطقاع جهان ذات کامل صفات
آن خورشید سمات با نوار این نعوت متحلی و موشح است و چمن
زمن از نسیم معارف و عوارف آن خلاصهٔ کون و مکان مروّح
لکل زمان واحد یقتدی به و هذا زمان انت لاشک واحد
گر بگویم و گرنه داند عقل کین طراز قبای رتبت کیست • بیت القصیده
کتاب و حاصل الجریدهٔ خطاب الکبریای زمین مستفیضان قابل
عارف و مستعدان فیضان مواد معارف درین ملک مجتمع اند و
از افق حال و قلق بال ایشان کواکب ادب و مهر طلب طلوع و لمعان قال زبان
حال ذاکر این مقاله که الا قل لسکان وادی الحبیب هنیئا لکم فی الجنان الخلود
افیضوا علینا من الماء فیضاً فنحن عطاش و نحن ورود اگر آفتاب

انقا بیر امرز هیه تمام کرتی و بیرار کشتی
الکتاب • توحیدی • •
الاتحاد بعضا ظهور الکل دیدنا الوالد

التفات بر ذرات وجود طالبان این دیار تابان دارند و غیاهب این بلاد را بانوار شرف قدوم محو و آروشنان مغارب و مشارق کرد انند فلا غرو من المسک ان یفوح و من الکواکب ان یلوح
ای جهانی بتو روشن تو بتابید خدا نفسی بیزن و آفاق منور کردان
چون محقق است که تخمیر دل قابلان طالب بر ذمهٔ فیاضان کامل آیت است زیادت برین مصدع اوقات بابرکات و مضیع ساعات فیض تقحات نشد همواره مذاق اوقات آن ولایت آیات محظوظ باد و وجوه التماسات معتقدان اخلاص سمات بنظر قبول و رضا ملحوظ بالنبی و آله الامجاد و صحبه الانجاد

فقی کل عضو فی کل صبابة الیه و شوق جاذب زمامی اصلی ها شد و حین انوی بذکره والطرب فی المحراب و هوامای طایران بال شوق و غرام از قید دام خطوط و حبس قفس کلام و دانهٔ نقاط تعلیق و شاخسار اقلام منعطف و منصرف فند لمولفه کبوترخانه‌ر و حایناز نقاط و حرف کی دامست و از ان و عبور تار بال شوق و التیاع بیقان ایادی براع و دعا ه و شراع قرطاس براع و نیام طیبهٔ انفاس و دلالت معلم قوت و ابداع و اختراع بصفت امتناع منطف بنابرین دست تحریر از دامن تقریر شوق ضمیر کوتاه داشته و نهال امید وصال بر سر چشمهٔ تحریک که سمی بالیست کاشته از حضرت وهاب بی منت و منان بی منت بلسان عجز و آز و زبان رمز و نیاز خواهانست که نقد تضرع و ابتهال که در بوتهٔ اجابت منسبک و لآلی دعا که در رشتهٔ جان منسلک به مواقیت موافقت مظان اجابت منسبک حلی و وشاح نوعروس قبول آید پیش از طلوع شفق اعذار از افق اعمار گلبن چمن حیات بانوار ازهار

ملاقات

ملاقات فیض میامن آن آفتاب فلک عرفان گنجور کنوز حقیقت ایمان صراف ابریز کان طریقت غواص درر بحرین شریعت و حقیقت شهسوار معرکهٔ معارک و مصاف من عرف نفسه فقد عرف مطمح انظار و مظهر اسرار کرامت و شرف و خلفت الخلق لا عرف الذی ما انعقد مثله در فی صدف بحر الوجود و ما استخرج شبهه جوهر من معدن الاعیان الثابتة فی اطباق عالم الشهود و ما رصعت تیجان الافلاک الا من سقطات لطایف فوایده و ما التقف الدوار الاسحابة من نجار بحار عوایده فلا زالت القلوب مستنیرة من شرق نشر و من شرق ثمره و مجامع المظاهر و صوامع الخواطر مستضیئة من مصباح قلبه الذی فی محراب صدره فلانا در بصر مراد و نظر فواد منور و مزهر غایهٔ معتقد بجان متمدکه جال کمال شوق و ولوعش بطلای چهرهٔ زرد و لآلی دموع محلی است و از معایب تکلف و مثالب تصلف چون جهن ماه و خور مبرا و مبرا لیلا و نهارا سرا و جهارا ضروب تحیت و سلام که از غرهٔ جبههٔ صبح کاشف انوار صفا و صبابت و اوام تماثل شعاع خورشید و مشاکل کواکب حصول امید لامع و طالع است بر نسبت خضوع و نزاع بر قوادم مراکب
اولی جنحة مثنی و ثلاث و رباع بسبیة الکاف اهدی میدارد
اهدی سلامی علی من لست اخفیه وان کم کرت سواه کنت اعنیه
فیا رسولی تضرع فی السؤال له عساک تعطف نحوی نحو تثنیه
قوای محرکه که خدام زاویهٔ تن اند ساحهٔ صفا ان از خاک و خاشاک ماکن پرداخته اند و نفس ناطقه که شیخ بقعهٔ بدنست بر مناظر حواس مدرکه چشم انتظار چار ساخته که جمال وصال صوری ان مجلای صور علم حضوری بی حجاب و حجاب لیلی و عشی و قبل از غروب آفتاب روز عمر بمغرب فنا در آینهٔ حیات دیده آید تا عقدهٔ دل و جان بر شاخسار لسان شکر دهد

نهایة امالی لقائک مزه فیالیت شعری هل یساعدنی الدهر

مراد ما ز تماشای باغ عالم چیست بدست مردم چشم از رخ تو گل چیدن

اللهم اجب دعائی ولا تخیب رجائی انک علی کل شیء قدیر و بالاجابة
جدیر اخاطر غیب مناظر خلعت الفاظ فاخر بر قامت ابکار افکار فیض
مظاهر بیش مطرز بطراز ان من البیان لسحرا است و آیینهٔ مقال آن تجلی
جمال حال اینست من جانب الطور هویداست که فایدهٔ تعلق قطرات
ارواح بمکامن اصداف اشباح آنست که در قعر بحر وجود بوسیلهٔ
جمیل و ذریعهٔ منیفهٔ محض فیض وجود گوهری منور با حسن صور مصور گردد
و بدست استادان بازار عرفان و ادب باجمل طریق و اکمل تنمیق
مجلی و مثقب آمده قرط گوش پادشاه ممالک غیب و شهود آید تا بمنزل
معهود و منهل موعود خویش رو دیافته باشد

چون قطرهٔ جان در صدف پیچ پیچ در بحر وجود گوهری صورت بست
گوهر چو تمام شد صدف باز شکست بر طرف کلاه گوشهٔ سلطان بنشست

و مانند صباحت مهر رخشان و ملاحت
چهرهٔ مه رخان سلوست که غایت منفعت حضرت کلیم از احتمال الام
اصطبار شبانی اغنام آن بود که بتشریف کرامی انی اصطفیتک علی الناس
برسالاتی و بکلامی فایز گشته تا بعان دین و مطیعان احکام یقین خود را تشرف
ما سمعین انعمت علیکم و انی فضلتکم علی العالمین از منبع فیض یزدان بمذاق
جان رساند و منفعت آن تصبر و تحمل حضرت ختم رسل صلی الله علیه و سلم
اهانت بیگانه و خویش از مضر و قریش آن بود که مفارق پاکان طریق عبادت
و شارعان شارع اطاعت خویش را بعمامهٔ کرامت علامت کنتم خیر امة
مشرف گرداند و ایشان را از حضیض غفلت براوج علو مرتبت رساند
و از فروع این فصول و فروع این اصول واضح و روشن است که حصول
غایة جزئیهٔ دخول سراچهٔ تعین و فایدهٔ جلیلهٔ ورود ضیافت خانهٔ کون

موقوف

[illegible]

موقوف نظر اکسیر تاثیر کاملان خورشید ضمیر است که ظلام طبیعت
بشریت با نوار لمعات تربیت مستانس نودی من جانب الطور کرداند
و رهنمونی بایان وادی بحر و بر بر ذمت همت خویش فرض عین
دانند نظم بهم الناس فالزم ان عرفت جنابهم فینهم لضر العالمین نفع
بنابرین مقدمات سر قوم اگر رباع و بقاع این مرز و بوم را بقدوم فیض
موسوم منور سازند و دماغ جان و دماغ جنان اهل این مکان را
بنسیم ملاقات سعادت مضامات معطر گردانند از مکارم عرفان و انوار
احسان آن مطلع مهر ایقان عجب و غریب نخواهد بود عرب
تعلو الغصون اذا عدمن ثمارها والمثمرات دنون للمتناول
ع کر بار و اه رسانند بیقین بوی تو باد عقل و جان که بسته

گفت شخصی شیخ عارف کاشی در طریقت یادگار روشنی ناظم نظم شریف معنوی
کاشف سر لطیف مثنوی سالک راه صحیح عاشقان مالک ملک صریح صادقان
شک ندارم هست مرد متقی اهل تقوی کی شود آخر شقی لیک دارد او مریدان عجب
آنکه شان گستاخ و عاری از ادب آن یکی گوید پیر ما خدا است این ضلال تنها که بینی هلا
آن دگر گوید که شیخ ما نبی است هر که انکارش کند مرد شقی است بعضشان گوید که این موم صلوت
هست بهر غافلین و غافلات ما چو دانستیم صفات و ذات بر طرف کردیم تکلیفات را
هر کسی کو را یقین بی شک بود کفر و ایمان حل و حرمت یک بود از قیود بندگی مطلق شود
باطل او در حقیقت حق شود خواه شهرت نوش کن خواهی نرا هست پیش ما برابر نه دوا
گر کسی گوید سخنها و حنین محض الحاد و اباحت نیست این گفتمش ای مرد دانا هوش دار
جانب بنده زمانی گوش دار این سوالت را بگویم خوش جواب تا خطا تمارگردد از صواب
مرشد کامل بود همچون محک می نماید اصل هر شی وقت حک گر کسی خالص شود ماند زر
می شود ظاهر علو حسن در نظر ور بود اندر نحوست چون نحاس حال او معلوم شود بی التباس
خدمت شیخ آتش اندر مثل هر چه اندر آتش افتد ما حصل گر بود زر رنگ او افزون شود
نزد شهرا می رسد فخر و زینت ور شود مغشوش رنگ او روسیاه خیفی شود ورا در نزد شاه
می فتد در راهها خوار و حقیر می شود مستغنی از وی هر فقیر هیچ اگر اظهار صلاح کند
می رود از وی غش و صافی کند چون زر خالص شود بی اشتباه می شود مقبول اندر نزد شاه

[illegible]

نهایة امالی لقاءک مرة فیالیت شعری هل یساعدنی الدهر
مراد ما ز تماشای باغ عالم چیست بدست مردم چشم از رخ تو گل چیدن
اللهم اجب دعائی ولا تخیب رجائی انک علی کل شیء قدیر وبالاجابة
جدیر اخاطر غیب مناظر خلعت الفاظ فاخر بر قامت ابکار افکار فیض
مظاهر پس مطرز بطراز ان من البیان لسحرا است و آینهٔ مقال آن مجلی
جمال حال اینست من جانب الطور هویداست که فایدهٔ تعلق قطرات
ارواح بمکامن اصداف اشباح آنست که در قعر بحر وجود بوسیلهٔ
جمیل و ذریعهٔ منیفهٔ محض فیض وجود گوهری منور با حسن صور مصور گردد
و بدست استادان بازار عرفان و ادب با جمل طریق و اکمل تنمیق
مجلی و مثقب آمده قرط گوش پادشاه ممالک غیب و شهود آید تا بمنزل
...

هست اما قابلیت شرط آن
از نبی غیبی و لی عاد اللام
غیر ازین یک شبههٔ دارم بدل
خط نویسد خوش جارهٔ میدهد
بعد ازین رو خاطرت را شاد کن
راه یابد عاقبت او لعز و د
می نماید فرق ذی ظل را ظل
می شود در محو و لبس دوان
گوید انگاه ما شر هیم از ملک
می زید مست شراب اتصال
می خورد رندانه هر شام و صباح
من تماشا میکنم از نقل آن
و و بداند حال هم راضی شود
هرچه گویم در جوابش پاد هست
شیخ اگر گوید جواب این سوال

کی شود مقبول حق ناقابلان
گفت آن مرد خدای مرد دین
از تو می خواهم جواب معتدل
گوید او را این زمان کامل شدی
خلق را در راه دین ارشاد کن
می شود از دین و ایمانش بری
هم چو شیطان ضال باشد هم مضل
می خورد هر گاه منی و بلا و
جای ما در لامکان نه در فلک
هرچه یابد از حرام و از حلال
گوید آن که هست این را مباح
شیخ اگر از حال او غافل بود
چون نگفت آن دم که حق قاضی شود
دو بیرس از حضرت سید کلام
گر شود راجع شیخ از وی ملال

هست انجا شیخ را جای کلام
خوب گفتی بر جوابت آفرین
شیخ بعضی را خلافت میدهد
جز همه احوال ما شامل شدی
میرود آن شخص از انجا با سرور
هم خدا باشد که پیغمبری
می رود راه اباحت را روان
شکمش را پر کند مانند گاو
تا جمشید جرعه از جام وصال
می خورد تی الحال چون آب زلال
عیب از آن صد کمال آرد زبان
آن شهادت در حقش باطل بود
گفتمش این اعتراضی وارد است
هر جواب این نداریم والسلام
خوش شنولش بگو صحیح الجواب
گفتمت و الله اعلم بالصواب

موقوف نظر اکسیر تاثیر کاملان خورشید ضمیر است که ظلام طبیعت
بشریت بانوار لمعات تربیت مستانسین نور من جانب الطور کرداند
و رهنمونی بایان وادی بحر و بر بر ذمت همت خویش فرض عین
دانند نظم هم الناس فالزم ان عرفت جنابهم ففیهم لضر العالمین منافع
بنابرین مقدمات هر قوم اکر رباع و بقاع این مرز و بوم را بقدوم فیض
موسوم منور سازند و دماغ جان و دماغ جنان اهل این مکان را
بنسیم ملاقات سعادت مضاهات معطر کردانند از مکارم عرفان و نوازش
احیان آن مطلع مهر ایقان عجیب و غریب نخواهد بود ع بیت
تعلو الغصون اذا عدمن ثمارها والمثمرات دنون للمتناول
ع کرباز واح رسانند نقیصی بوی تو باد عقل و جان گوهر هستی
بنثار افشانند و بی شبه یعقوب قلوب اهل کرب نتایج نوافح
بوی وصال از غماوت تاسف و غشاوت تلهف خلاص خواهد
یافت شعر تا ز کرد ره مردی نکحل بسر چشم ازین دو غیبت نمانید خار
و ذوالنون دل طلاب که در ظلام فالتقمه الحوت بصفت لا الحی و لا المیت
موصوف و منعوتست از انوار آفتاب فیض فنجینا و نجیناه من الغم وکذلک
ننجی المومنین ذرهٔ خلاص تاج اخلاص خواهد دید شعر از قاپیست قبول نظر
اهل کمال که پیک تابش سنگ شود صاحب لعل زیادت این
اطناب ارقام بر امون خیام مرام بر کردن اوتاد اقلام نینداخت
و بش ازین آتش ولوع دل در کانون الفاظ و حروف مشتعل نساخت
همواره در محراب شریعت بر سجادهٔ طریقت بتوجه کعبهٔ حقیقت مشغول باد
و قبول مامول مخلصانش موجب ازدیاد عروج و وصول الی اعلی الدرجات باد و الله السبیل
نسخهٔ مکتوبه الی السلطان الاعظم الاعدل الاکرم الاکمل نوشروان الزمان السلطان
ابوسعید گورکان اسکنه الله فی الجنان با من عاد رسم الملک منشورا

[illegible]

ضیق عطن
مبارک الابل کمرابض الغنم
هو خوانکار بسر

مجال له فی فنه
کعب شامخ وقدم راسخ
وله بسط الباع وطول الذراع

وضم بالعدل امر اکان منشورا لازال قبا کلک بالمنشار منشورا وصدر والیک
للزور منشورا بر ذمت اولاد آدم وهمت افراد اهل عالم چون فرض
عین وادای دین بی ریب ودین واجب ولازم است که بمقتضی
فحوای شعر افاد تکم النعما منی ثلثة یدی ولسانی والضمیر المحجبا کوشش و
بر وا دوش صدر ها وس بیان منصه لسان زاکواهر زواهر حمد بی حد ونوادر
عواطر شکر بی عد مزین ومعطر دارند واغصان ارکان ابدان از اثمار وازهار
پرستاپش بما آراین بطرزی شمر ومزهر داشتند که نمودار کواکب ثوابت بستان
آسمان نماید ولکن چنان نوار شمع بستان یقان خلق ان روشن سازند که از
اقتباس انعکاس انوار ادی بوادی ناسوت ومناظ ومحاط ملکوت منور آید
شعر شکر منعم واجب آید در خرد ورنه بگشاید در خشم ابد غفلت از نعمت بود دزد آنرا
صید نعمت کن بدام شکر شاه که درین ظلام جور وعدوان زمان وعجام غموم
احزان جهان آفتاب جهانبانی از مشرق عنایت الهی طالع است
که عرصه دلهای بنی نوع انسان چون مراة خواطر فیض مظاهر عارفان
روشن وتابان است واز تعرض زنگ هموم مطلقا در امان وخلو
نامو ل لا اهل جهان وظهور توفیق حصول آن توامان المولف سلمه الله
ان لطف حق عقل بدیست نمی شنید شکر از واجبات است که در روزگار
وظلال عدل مثالی بر مفارق خلایق سایه کر بادی وحاضر از اصاغر واکابر
بر میامن تحاسن آن از عوض حرارت الم وآفت مصون ومحروس بند
وبنعمت فراغ بال ورفاه حال مخصوص ومانوس اشکر مازه ظلمن مانرا
لکن بهن قلاید الاعناق والتم انامل فلس انا علا لکنهن مفاتح الارزاق شعر
چه تاکویت ای سایه لطف خدای یارب این سایه بر سر اسلام بپای
واجب بی عنت وواهب بی منت آن پادشاه بهم وشیم جمشید
تمکین فریدون آیین خورشید همچون سلیمان نگین سایه نگین کشتر ایالت

اقالیم

ناصیه خلق جهان آن کس بیاسم خیر دید وز اپالس شاه زده لاخیر

نهال بخت جوان نافز دنیا حی خداوند ... بفر و کاهی

خلد الله سلطانه وامره وشانه اعزانه سریر الملک بوجوده وافاض
علی کافة الانام آثار عدله وجوده لازلت النصر طراز لوایه
والقرار من لوازم اعدایه اعلی الله اعلامه وبسط فی بسیط الارض
اوامره واحکامه نفذ الله مثاله وضاعف جلاله لازالت ایات
جلاله ناطقة ورایات اقباله فی کافقین خافقة اعز الله نصره ومد
الی یوم التناد عصره اعلی الله رایات جلاله ومد علی العالمین
باسباغ ظلاله ادام الله مجده وشرفه وخص بعموم الرضوان سلفه
اعز الله بدوام بقایه ممالکه وسهل الی احراز مثوبات الخیرات مسالکه
ادام الله علی العالمین ظلاله وحرس عن الکمال کماله اعلی الله قدره ونور
فی ملک المعالی بدره لازال عالیا وعلی طبقات الایام والیا
متع الله المسلمین بنفایس انفاسه ونور قلوبهم بالاستضاءة من اقتباسه
تقبل الله مبانی مبراته وادام ایام مسراته اسعد الله بغرة وجهه الایام
وزین ببقایه الشهور والاعوام ادام الله سموه فدا دنی السار نموه

شاها اساس ملک تو استوار باد
عمر تو همچو دور فلک بی کنار باد
هر آرزو که در دل اندیشه بگذرد
چون عروس ملک سزا در کنار باد
کردر ممالک تو بر شانی بود
در زلف لعبتان ختا و تتار باد
در عدل تو نغمه جز تجاست مثنی
در دیش اگر ز ضعف تو باشد جبار
وز نعل مرکب تو که هلال لقب نست
در کوش آسمان زشرف کوشوار
جایی که صبح کاه عروس ظفر بود
رخ خصم کوهر تیغت نثار باد
از دفتر آسمان القاب بندکانت
اول ورق ... و دوم روزکار

در خشت تیغت عدو سوز باد
سر سرکشان زیر پای تو باد

جواهر زواهر تحیات و خدمات • و فراید قلاید دعوات عبودیات • صوالح دعوات نیازمندانه •
و فوایح تحیات و صدمات مشتاقانه • کرایم محامد و تحیات • و قمایم مدایح و خدمات •
سلام من خزاین لطف ربی • علی من عنده روحی و قلبی • وفود خدمات عبهر نسیم • و جنود تحیات
عنبر شمیم • سلام یفوح المسک من نفحاته • سلام یفوح الفتح من قسماته •

سر تخت جمشید جای تو باد • سر سروران خاکپای تو باد •
رایت دولت پناهت دایما منصور باد • ربع مسکون در پناه دولت معمور باد •

در جهان ملک جاودانت باد •	جهان بر سر زیر پای تو باد •
رای تو را عالی اجرام رام باد •	حکم ترا مرکب ایام بام باد •
نصرت فتح و ظفر دوست همراه باد •	بانه اقبال و بخت برفراز ماه باد •
چرخ فرش در سرای تو باد •	هر که جز خاک پای تو باد •
جهان تابع امر و احکام باد •	ملک مدح گوی و فلک رام باد •
عرصهٔ مملکت بکام تو باد •	خواجهٔ اختران غلام تو باد •
لوای معدلت از دولت تو عالی باد •	مدام درگه تو قبلهٔ اعالی باد •
جهان مرحمت شامل تو هم باد •	بروزگار تو بنیاد عدل محکم باد •
لیک عالم پناهت تا ابد پاینده باد •	آفتاب عز و جاهت جاودانه باد •
قدر تو فراز در فلک چرخ اثر باد •	در دولت چراغ عدالت منیر باد •
ملت و ملک در پناهت باد •	دولت و بخت نیک خواهت باد •
فلک عرصهٔ عز و جاه تو باد •	ملک حارس بارگاه تو باد •
رایت اقبال تو منصور باد •	چشم بد از دولت تو دور باد •

امالحکایات اشتیاق فحدثه لا یطاق امیدست که بالذات روایت کرده شود • اشتیاق قدت
از مطالع عیون بیرون و از مطارح ظنون افزونست • قلم را بست نیاید تحریر مشتاقی
سادتی احترق القلب من الاشتیاق • ماجرای غم عشقت نه چنانست که من • زبان قلم سر زده تحریر کنم
بدین صفت که من از فرقت تو رنجورم • شفاء جان من از طلعت همایونست • هر چند که نشان
مکرمت نشان فراغت زمین و روزگار من دارد • اما یعلم الله که نمیزنم نفسی تا نمیکنم یادت •
که بخت نیک بهر حال همنشین تو باد • نیست در حیز امکان که توان داد بشرح • اشتیاقی که بدیدار
همایون دارم • اشتیاقی که دلم را ببوسی خدمت تست • خامه را قوت آن نیست که تحریر کند •
علم الله و من شهد کذا فهو کافر که نیازمندی تقبیل انامل شریفه بحدی دارد که اقاصی بیان عبادی شرح
آن تواند رسید • احصیت اعداد اقتراع الیکم • لو کان تحصر قطرة الامطار • زیادت از آنست که
تصرفات اقلام و تصورات افهام پیرامن تحریر آن تواند گشت • بدان لقای مبارک نیازمندی من
ز حد شرح و از اندازهٔ بیان بیش است • زیادت از آنست که غایات افهام و اوهام بیلایان
اعلام آن تواند رسید • آرزومندی صدمت نه بهم شرح که آن • جای نیست که بر قد بیان آید راست
گر خامه هزار سال تحریر کند • در قصهٔ اشتیاق تقصیر کند • این شرح بکاغذ و قلم نماید راست • دل خود بر تست با تو تقریر
شداید مفارقت و نکایه مصابرت • فیوم لا اراک کالف شهر و شهر لا اراک کالف عام •
گر از دل با تو گویم بی قرارست • و گر از دیده خونش در کنارست • اگر از عقل سودای ما غیبت •
و گر خاطر پریشان روزگارست • دل تحت بچه در این اندیشه مانده • که گر هم بدین نوع باشد فراق
برآید زتن جانم از اشتیاق • فلولا رجاء الوصل عشت ساعة • و لولا امکان الطیف ما اتجع
اگر زهجر تو تلخ است زندگانی من • عجب مدار که وصل تو جان شیرین بود • زنگ گر بیار آیند جون بنات
زمانه جمع کان سنگ نظم پروین • اگرچه فرقت این صدر هر کی ده کرد • جراحتی که در این سینهای تنگین بود
امید وصل تو اکنون محقق است از آنک • وصال یوسف و یعقوب دل نامین بود • بی جمالت بوستان عیش ما ان
بی خیالت دیدهٔ غم دیده را خواب نبود • بی وصالت رای تحت هیچ پایانی نداشت • با فراقت تحمل غم را هیچ پایانی
فراق روی تو حقا بروم آن آورد • که در تصور خاطر تحمیلتوان آورد • چگونه شرح دهم قصهٔ فراق ترا
که در فرقت تو کار من بجان آورد • آخر این تیره شب هجر بپایان آید • درد ما را نفسی هم بدرمان آید
آخر این بخت از خواب درآید روزی • روز لطف نظم برخ جانان آید •

نهاده امال لقاءک مرة • فیالیت شعری هل لها عدل الدهر

ای که بهر نامه‌ات هر گز قلم سر بسر • کار وصفت گم کند عقل از تحیر دست و پای
خامه گوید گنده زین را هم صد گفتار • نیست نام گوید بخجیج دیباجه را انگشتهای

خود نباید خاطری را گورص لم از آنک • یاد ضمیر پاک تو بهتر ز نکهاست
از نیاز ما و صورت تو قوت تجدید سح • از تو عنایتی و زما جنگاه وعات

آمد ز تربت نامه‌ات شادم فراز • زان از دل خسته رفت غمهای دراز • زین بیش من دفاع تو ای شیخ نواز • گر بوم دایم دگر خواهم

صفت سپاه و لشکر و عسکر

سپاه ملک گیر و ملک امین • ذرات شمار و آفتاب آثار • ملک عداد و ملک امداد • نرم اعتام مریخ انتقام
مواکب کواکب حساب • شهاب شتاب • کواکب لهاب • ثواقب هاب

ادام الله علوه و ظلاله بکتب اللطف علوه

صفت قلاع

محفوظ محصن محمیه دار الاقبال مثوا الکرام دار العز و المقام
مشوی النجم والسماء ما دون له خاتم الملک دار الملک الکبری

قیل من اراد ان یستقل الحرص فلیلاحظ اربعة اشیاء • دولت اسباب مهیا غربت اداره قرین • هب تو مفتش از دست غزائی که بارانی
یری الموت قریبا و سفر الآخرة بعیدا والعمر قصیرا وراء فی الصعو
السعادة طویلا من عاین تلون اللیل والنهار لا یغتر العیون باهول الدهر مسئول
بدهره ومن علم ان بطن الثری مضجعه لا یمرح علی ظهره ان الکریم کثیر العفو عن صدم
قیل من مال الی المال و احب ولده للمال آل عمره الی الوبال ولیس شیء عند کثیر المقال
لله عند قباب العز طائفة اخفاهم فی رداء الفقر اجلالا هم السلاطین
فی اطمار مسکنة استعبدوا من ملوک الارض اقبالا لسان الفتی نصف و نصف فؤاده
فلم یبق الا صورة اللحم والدم العلم ما وصلک الی الحق و یقطعک عن الخلق
راحة الجسم فی قلة الطعام وراحة الروح فی قلة الکلام الفرق بین النطق والسکوت کالفصیح والحوت

الجلیس الصالح خیر من الوحدة

نعی ابرویت قبلهٔ پاک دینان
بنازت خوش شیوهٔ نازنینان

گوزن جوان کم بسر دلبر • عنان بر کم بر تابد از هر کسی • بسر پنجه امنیت بنشست
که نبرده به دهر سر آهو گوزن • مشوی گر در زمان روز بهر • کم نیاید دل شکسته بال و شکوه ببیار
و ز انگاعاغ زابوغ بیرد • بچید و رخ بو نها و لوله • بگوییم که مانند تراز و عالم
چو دیوی که ازو بند گشته رها •

قال النبی صلی الله علیه و آله الجهل اقرب الی الکفر من سواد
العین الی بیاضها وقال صم لا فقر
اشد من الجهل ولا مال اعز من العقل وقال صم
قلیل العمل مع العلم کثیر وکثیر العمل مع الجهل قلیل
وقال صم رکعتان من مؤمن فقیر احب الی الله من سبعین رکعة
من غنی شاکر وقال صم ایاکم والکذب فان الکذب یهدی الی الفجور والفجور یهدی الی النار

استاد عشق و دور از شادی زوال و فرقت • انقت و دل ز بی بی رفت ان قوامی
دل بعید بیعاد و ان ال اقوام کالمجان علی الخان و قوام المخوف • ان الکان علی کالحجة الدرهم فی الارض
در فراغ کم و درجیال

انگور را در سینه بکال بیرح از بوزه ج کیث
انگور آب رز رشتش کوزبا را آنح محمد

جون روباه و شغال جیله سکال بجنگستان گریختند
از خروش کوس و نعره دلیران غزا کاره طفریاره بفریه باره
بکار بیاره جایاه بشدید

مغیث خلایق بداد و دهش
ملک را حرم درش قبله گاه
مباهات ضواربت تیغ و تاج
نه تنها جهانگیری و خسروی بست
کشود در معرفت بند لش

سکندر مقالات و دارا منش
دلش بحر و دست ابر و باران گهر
ندارد صور نقد معنی رواج
بصورت جهانگیر صاحب سریر
جمالی عیانش در آب و گلش

همایش ملوک جهان را پناه
گفتش گان اصناف گوهر هنر
کمالات این پادشا معنوی است
ممتنع ز تیر ولایت جبین

که دوازده ازدهاها از برج
گر با تف نوش زبانه ور مزیز
زمین کف کش از پا بتخت دست
زمانه زرونق از زیر خنجر

ببین دین نتوان گفتن چراغ
که جز دینی زاصیل مفو بیاغ

سپه چو بازی جوش کجنگ
هم تیز گله بشکار پلنگ
بیابان بر آورد زکشتگ زن

نبرد آزمایان لشکر شکن
نکاه دماغم تا صفدر کر
ازان پنجه کاو در بلند لشکر

صفت دلیران

توانا تن و زور مند و دلی
بهیکل چو پیلی دو به نیرو هژیر

صفت انهدام

دل از هیبت چو بی بکار شدند
بیچاره که نیست بکاشتند
سیم گشت کوس دو در فرش وسیاه
بند پیچ پیدا در فرش از ره
زاسب زیان جنگ بیابا
نه تن و نه دو نبخشید دولت بجای

ز هم سو امیران کیخ اقتدار
که دو دولت و شوکت گمال بیلی از امیر چو ارداد
یکم مدح کر رعیت بیخ و در

چو دریای هیجا در تلاطم پرکوه
بران تکه پو جوش برآمد باد و
نهنگان جنگ هم دریا کوه نشست
فکندند در کارزار اغوست
نهال سنان هانی الفت نهار
زسرهای دشمن بر آورد بار

کار گرد زیری بیابان حرب
کرنی فی ختامین نه هم صواب
تیر انگیز اندر سرش شود
هر کجا با خار
میان دو کوه از برد دو دشت
ز خون زکشته نمی شد گذشت
جهانی را غرقه در فلک وخون
همی دیگری کرد بخون

فراوان از ایرانیان کشته شد
بسی سر کش از جنگ سرگشته شد
ز غریدن کوس کاغو
تب از افتاد سرکوه زاغ

دراهای هندی درآمد بجوش
زابو کوه کندی سته خروش
زیر دوشان لشکر مثنی
تن کوه از بر بر خروشید

سیاسه بر آمد چو کوه زنی
ز خشم جهان دیده شیر روشنی
ز خرطوم فیل و سر جنگجوی
همه دشت با شیخ جوی کاه جنگ

جو زره ز هر لطف کرده کار
هم بیز قوت زور خواری

ز ساره

ام ازهیبت راندم دهم ز جنگ
بخر گشتم از زیر دری رنگ رنگ

العافیة عشرة اجزاء تسعة منها فی الصمت و واحد منها
فی ترک مجالسة من کثر کلامه کثر خطیئاته لوکان اللسان
محزونا لم یکن القلب محزونا

لا تاکلوا خبز السلاطین فانه عجین من دموع المساکین الطمع مرض والسؤال نزع والحرمان موت

الاستیناس من علامة الافلاس الغریب من لیس له حبیب خیر الاخوان قدیمها دعوة المظلوم مستجابة
ولو کان کافرا خیر الاشیاء جدیدها وخیر الاخوان قدیمها لکل شیء مفتاح ومفتاح الجنة حب الفقراء

مبشر ثنای دعای حضرة گرامی ایله کل نو خادم بیان سالکی طی
و تمتّع سالکی حلی

خورشید
مرتبه تنوع اقتداری درج حوربا
سلام صلاة تحیت
وقدر رسیده خاتمه
وعذر معروض باشه

پرکار وار نقطهٔ اعتدالیه ار ایلیند قطب دائرهٔ رفعت اولور
شاد بخت وارون شمارح مطالع هاری عقده کزین اولدی
کلاه طبیعتنه کلاه طبابت حو الکاه خواجه اصلاح کلیدی کار فرح
تحسادر
کارفرمای که اولدی
حق تعلیم قربی بتری جلیه اولور لی اولور اولور

اسیری دل اینیع آه ایکنی

ای از شنی را ندم دم ز جنت ... ازنجر دری رنگ
محزونا لم یکن القلب محزونا

لا تاکلوا خبز السلاطین فانه عجن من دموع المساکین   الطمع مرض والسؤال ذل والحرمان موت
الاستیناس من علامة الافلاس   الغریب من لیس له حبیب   خیر الاخوان قدیمها   دعوة المظلوم مستجابة ولو کان کافرا
خیر الاشیاء جدیدها وخیر الاخوان قدیمها   لکل شیٔ مفتاح ومفتاح الجنة حب الفقراء

غلو بر آن کوس گردون کاف
لکد کوبی کرنه هفت کوس
خدنگش به که زآهن گذر زر
ز نیزه نشسته و نیزه خاک

زمین ار ابلکش نقش ناف
بر آورد از کار گردون خروس
چو مرغ دور بر کرمی غرار
ز گوپال ها کوش گشته ابناک

چو خواهی ... یکسر ظن ... او
طوق دربی ... او

در دعا ... بیاید

که ورد روز ... زمانا
درانگی ...

دایم جنّی که دیت ...
تماشاد ... ولالم

گل باغ شه عالم افروز باد
چراغ ... مشعل روز باد
دریغ ... چو زاغ
زبان لوخه ... چراغ
نه بازی گند ... روز
نه ... پشت ... بور
بیچ ... در ایوان اد
شب و روز ... افروز اد

یکی راد ادبخش ... ساند ... کو ... ستاند
نه بخشنده ... زدادن   نه ... از زبان
نه آتش ... سوزان   نه آبا که ... فروزان

جوان که باشد ... نظر   نباز آورش ... گفتار ...
که دگر ... بازی کند   ... ز راز ...
خواه ... دلبر اه ...
... ... چو ... براه ...

در آن ... براه در ... یبیند
که ... ... ز ... ...
ز جنس ... که ... ...
... ... که بر دار ...
... ...

صعاسن کور ... کاب نگر
حال ادلوس ... ... نگر

احلی ... دیگر ... زعفر
زبان ... ... طلب

حال ... ...
مخن ... الکاره   ... ... باز ...
... ...

... ...
... ...
... ...

نیسان انفاس نضا کردن اصداف اذان ادعا از منصب دلان زاید بربها بسند بث ادنی النهی اولا

از جلۂ اسلام

وا بناه بحبف کر بستی بار وی ہمہ تیمم

صمیم الدین

شاہد جمال بث کنبہ اقبال اکا علیم ادلور کم بلا دی

جمعت دعا غبار تن بر سر دین مطالب جملہ

دعا غصب

دخار رخیلان لولوی فرمان با باہمتی عالم باستہ نظر بنا نہ بلا

واد علم الغدر من المصلح کہ بوضوء

وضر اند بثک اعوان قیاد

اعلای غبار دای کہ در

بستحق ان یکتب بالذہب اقلام الاہداب بعت طبع الفاضل بمداد سواد العین علی صحایف البیاض

عصب

علی کل حال ختم وقال لی عیب سواد نور

من شانها ان تکتب بالنور علی تحور الحبد

در عیب هذا ادکر بث

وترقم سواد العین علی سویداء القلب الحزین المجهد

سلام دعنوان علی ذلک التری

سواد غیبتیه دشواہد عینیه در میان عجمی زبان

ورد وریحان علی ذلک المثوی

لنا بکم بوز بود سایر لندہ عجب زنو ابد دار روز

کم قلت حین اکتب والدمع فی الهمول | یا ایها الکتاب هنیئا لک الوصول
انت الرسول عنی لکنی اقول | یا لیتنی اتخذت سبیلا مع الرسول

سؤال اگر دو نفر مادر یکدیگر را بگیرند میان اولاد ایشان چه نسبت است سؤال دیگر اگر کسی زنی بنکاح درآورد و پسری از او مادر زن او را بگیرد و از آن هر دو فرزند متولد شود میان انها چه نسبت است جواب میرزا طبیب گفته این است ان دو اولاد عم یکدگر کنند وآن یکی عم و دیگری خال است

ساقی نامه

عما دامت الارض دوار السما عما اضر عهود اهل المروه المطیر

عما نور الروض نور الربیع

ما النجم طلع وطلع النجم ثریا

ما لمع ال وطلع ال

ما انس العیر بطیب المنام

ما طلع القمر وغاب الشفق

ما محا الجو وغاب الضو

ما اخوالنسیم دنی العبا و ایة الفلق البهیم

ما بر فی طلعه لامع سایب وللدیه کافر ویحج الحق مرضیا وللباطل کاذب

بتبلیل البهیم

ما تاقت نفوس العشاق الی العلم العلام وفاض المجود

حیل اله درلته ازاهر علی الاکمام حزنا

والحو در الظلام

لا ما ناح الحمام وناح حمام

دارنیها الحاجه علی مدارج الایام طرزا

ما زهر نجم فی الخضرا وما نجم زهر فی الغبرا

ما مستونی قادح وغروح

لا تحرک فی الدرعة بالارض

ما زهر نجم السماء وما ظهر نجم الغبرا

ما عالم الحجر وعیار ومالحجر بعقابر الحبار

ما دار فلک اثیر وما وقف سقف منیر

السمر و میاه البرکه

ما التذ من نغمة العندلیب

حکم الکواکب

ما ناحت الورقاء فی الاوراق

ولاحت الخضراء فی الافاق

ما غرد القمری والحمام

ما ضحک البرق بکاء الاقاح

ما ضحکت الورد البسیم من ترنم النسیم

ما ضحک الورد الطری من بکاء المزن السحری

ما غاب الارواح وما حضر الاشباح

ما شوش طرار الریاحین علی اصداغ البساتین بید انفاس الصباح

وما ضحکت من بکاء المدرار مباسم الورد وثغور الاقاح

ما ارضعت الارض لبان السماء دررا وفا الصباح المساء

ما الحکم بالنصوص وما الحکم بالنصوص

ما اشتاق غریب الی الاهل والوطن ما اکرم الاولیاء فی الدنیا والاخره ما البر رجائی الخافق

وصوت حمائل فی سوق المحذرات وطن

ما الطنین

ما نشأ النسيم الرياح و ما نشأ الصب من المصباح

کتابی از مصنفات نظام الدین احمد گیلانی دیده شد مشتمل بر چندین رساله در یکی از آنها بیان ذکر خواص ادویهٔ مفرده مجربه بود
از خواص هلیله کابلی اندکی آن قابض است و بسیار آن مسهل اخلاط است و از رطوبات فضلیه پاک
میکند و جمیع اعضا قوة میدهد و حواس را جمع و قوی میکند و وسواس و جنون را برطرف میسازد
و حفظ را می افزاید و دفع بواسیر میکند و قوة جماع میدهد و نعوظ می آورد و امساک منی میکند و رحم را
پاک میکند و لثه را محکم میکند و دفع بخر می نماید و گفته که بارزد باشد در دفع بواسیر اثر عجیب
دارد و شیخ نیز در قانون گفته که هر که هر روز دو درم بخورد بواسیر برطرف شود و اگر سه روز پی در پی هلیله
هر روز دو درم بخورد هرگز بواسیر پیدا نشود و بتجربه رسیده از کتاب نظام الدین احمد گیلانی منقول است
ایضا از همین کتاب روغن بلسان بجهة کرم خوردگی دندان بهترین دواها است و شیر را می بندد و السلام
من جالینوس بجهة رفع درد دندان افیون و بزر البنج مساوی با عسل خمیر کرده و بقدر باقلائی در وقت
خشا بده دهد که ساکن میکند درد را و بخواب می برد و محمد زکریا نیز گوید همین را آزمودیم صحیح بود
و بجهة سوراخ شدن دندان و خورده شدن آن در سوراخ آن حلتیت یا بوره بگذارند یا مرتک یا قطران
یا میعه سایله یا افیون یا بارزد یا زرنیخ یا مویزج یا انگشت بزرا کوفته و با موم خمیر ساخته و بسوراخ
از آن سوراخ دندان را پر کنند یا انگه مازو و نطرون را بسوزانند و با عسل خمیر کنند و در سوراخ کنند
دستور معالجه ربع و نوبه بلغمی مکرر تجربه شده است که … یکدانگ صبح و یکدانگ عصر قبل
از نوبه و هم روز نوبه قبل از نوبه بخورد و اگر طفل باشد کمتر بدهد و مداومت نمایند نافع است
و محمد زکریا بر شعثا و درست خشخاش و طفل هم تجربه شده و اینها از مجربات است والسلام
هم از کتاب سابق الذکر دیدیم که … است که در دفع … والتهاب و تشنج و دفع مواد …
و استسقا اثر عجیب دارد … که بقراط حکیم گفته که هر که از تحویل حمل هر روز یکدرم را
سفوف کرده با قند بخورد در آن سال بیمار نشود ۴ شیر زنان است … که در امراض حاره و یابسه و حاده
اثر تمام دارد که در گوش و چشم بچکانند … و با البدن و لثه … ۵ بابونه
و خطمی در نضج و تحلیل اورام صلبه … مجرب است ۶ جند بیدستر که خواص آن زیاده از بیان است
و اکثر امراض خصوصا بارده سیما اطفال مجرب است ۷ افیون در دفع … اوجاع و حبس اسهال که …
مردم از اسهال را چند روز نگاه داشته و در ادویه مفرده … ۸ در دفع
… تخم ریحان … ۹ آب گرم و گلاب در دفع قولنج اثر دیده شده

دعا ابو الفرج عن الواسطه فقال صب الله عليهم طوفان نوح و حجارة لوط و ریح عاد و صاعقه ثمود

و زلزله بعض اهل الشام

و هلاک فرعون

بوار نمرود و خسف قارون و حرقه

و دمار ابوجهل

ابواب مبرّاتهم مسدود . و انیاب مضرّاتهم مسدده

صوفیان مساجد لا یعصون الله ما امرهم و پارسایان معابد یفعلون ما یؤمرون

مطلب [illegible]

[illegible]

مرغ شهوتی بریع و نیل بریح لا المدی

دانی چگونه باشد از دوستان جدا

چون دیده که مانده خالی ز روشنایی

ای یار دور مانده [illegible]

[illegible]

سلامت کنم [illegible] در خاطری

ایا غایب از چشم [illegible]

سلام علی الغایب الحاضر

[illegible]

شعر

خوش نظیر جو الله [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در دست آب یار [illegible]

[illegible]

مسهل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و از مرکبات [illegible]

و افیون و زعفران [illegible]

[illegible]

[illegible]

الحزم انتهاز الفرصة عند تمكن القدرة وترك التواني فيما كان في الفوت

زوج العجز التواني فانتجا بينهما الحرمان لابو المعاني في هذا المعنى

ان التواني انكح العجز ابنة وساق اليها حين انكحها المهرا
فراشا وطيا قال له اتكى رويدا كما لا شك ان تلدا فقرا

هو الفارسي

الادب عند الجاهل كالماء في اصول الحنظل كلما ازداد ريا ازداد مرارة

قيل لبزرجمهر ما لكم لا تعاتبون الجهال على ان يعلموا فقال
لانا لا نكلف العمي بان يبصروا ولا الصم بان يسمعوا

من لم يسر الناس لم ينعم البال

فلا زال ما تهواه اقرب من غد ولا زال ما تخشاه ابعد من امس

وعشت على رغم الاعادي مخلدا لنصرة مظلوم وارغام ظالم

واعلم ان المراد بالاشهر الحرم ما اريد بقوله تعالى منها اربعة حرم وهي رجب مضر
وذو القعدة وذو الحجة والمحرم ثلثة سرد وواحد فرد وسميت حرما لان الله تعالى حرم
فيها على المؤمنين القتال او التعرض باموال المشركين شيخ زاده

دع الاعداء ... النفع ... التصريح كيف يعص بالتلويح
من لم ينفعه التصريح ...
بفعل الاعداء ... جاهل ما يفعل الجاهل ...
...

وفي الحديث لا ينزل احدكم على اخيه حتى يؤثمه قالوا يا رسول الله وكيف يؤثمه
قال لا يكون عنده ما ينفق عليه فيوقعه في الاثم التميمة خرزات كانت العرب
تعلقها على اولادهم يتقون بها العين في زعمهم فابطلها الاسلام
والتميمة ايضاً عوذة تعلق على الانسان ومنه شعر ابي الاسود الدؤلي
في علي بن الحسين عليهما السلام وان غلاماً بين كسرى وهاشم
لاكرم من نيطت عليه التمائم نقل ان حسن بن علي عليهما السلام
عاد معوية في مرضه فلما رآه معاوية تجلد وانشد بقول
بتجلدي للشامتين اريهم اني لريب الدهر لا اتضعضع فاجاب
الحسن عليه السلام على الفور واذا المنية انشبت اظفارها
الفيت كل تميمة لا تنفع وكان تسميتها تميمة لما يعتقد من انها تمام
الدواء والشفاء وفي الحديث اسعد الناس بشفاعتي من قال
لا اله الا الله خالصاً اي باخلاص والسعد بضم السين طيب معروف بين الناس
ومنه الحديث اتخذوا السعد لاسنانكم فانه يطيب الفم وعنه من استنجى بالسعد
بعد الغائط وغسل فمه بعد الطعام لم تصبه علة في فمه ولم يخف شيئاً من
ارياح البواسير في الحديث الحزم مساءة الظن وفي معاني الاخبار
فقال ما الحزم قال ان تنتظر فرصتك وتعاجل ما امكنك وحزم فلان رأيه
حزماً اتقنه وفي الحديث الحزم بضاعة والتواني اضاعة وفيه الظفر
بالحزم والحزم باجالة الرأي والرأي بتحصين الاسرار قال بعض العارفين من
شراح الحديث اشار الى اسباب الظفر القريب والمتوسط والبعيد فالحزم
ان تقدم العمل للحوادث الممكنة قبل وقوعها بما هو ابعد من الغرور فاقرب
الى السلامة وهو السبب الاقرب للظفر بالمطالب والمتوسط هو اجالة الرأي
واعماله في تحصيل الوجه الاحزم وهو سبب اقرب للحزم والابعد وهو اسرارها
بطلب وهو سبب اقرب للرأي الصالح اذ قل ما يتم رأي ويظفر بمطلوبه مع
ظهور ارادته وفي الحديث الحزم في القلب والرحمة والغلظ في الكبد والحياء في الريع

اعرف بكلام ... التام والود كشف ... العالم ... ويعلم اليقين

وملشيان بلاغت پرور وشاعران براعت گستر نظم ونثر دن کلمات
موحشه ومقالات منافره دن استیحاش ایله تحرز ایلیوب ان کبری
وصغرنه منحر کلمسن مدخول عد ایدرلر منحر تعلوا زخرفات
رفعت رؤس رضوی وقدس اونعو فی المثال ان التنحر لا يليق في الشعر
ولا يحسن استعماله في النثر واما في مقام التخويف والتغليظ فجائز
كما اورد في وصف القيامة انفطرت باهلها وانتحرت بها فما طابت
وما ساغت لانه فيه اقتداء بالكتاب الكريم لو ما خمسا لمنظر را
تكلفهم اذا لقيت الكافر فالقه بوجه مكفهر اي لا تلقه بوجه منبسط
وفي حديث النبي لو قلت ان فاكهة نزلت من الجنة الا كذا
لقلت هذه لان فاكهة الجنة بلا عجم يعني لا نوى فيها ... المقر وقطع ...
فكلوها فانها تقطع البواسير العكم الجوالق ومنه الحديث
لا يبقى يومئذ الا نفاضة كنفاضة العكم اي الجوالق والعدل النفاضة ما سقط عن النفض
وفي الحديث انزل الله الموم وهو البرسام وفي الحديث لا تعادوا الايام فتعاديكم قال ابو الحسن
الثالث عليه السلام نعم السبت اسم محمد رسول الله صلى الله عليه واله وسلم والاحد
امير المؤمنين عليه السلام والاثنين الحسن والحسين عليهما السلام والثلثاء علي بن
الحسين ومحمد بن علي وجعفر بن محمد عليهم السلام والاربعاء موسى بن جعفر وعلي بن موسى
ومحمد بن علي وانا والخميس ابني الحسن والجمعة ابن ابني واليه تجتمع عصابة الحق وهو
الذي يملأها قسطاً كما ملئت ظلماً وجوراً فهذا معنى الايام فلا تعادوا الايام في
الدنيا فيعادوكم في الاخرة وايام العرب وقائعها وفيه عن ابي الحسن عليه السلام قال
الحمام يوم ويوم لا يكثر واللحم قال بعض بعض الافاضل اليوم الاول في قوله يوم
ويوم لا خبر مبتدأ محذوف اي دخوله يوم وقوله عليه السلام ويوم لا اي لا دخول فيه
ويكثر على وزن يكرم خبر ثان للمبتدأ المحذوف وهو من قبيل الرمان حلو حامض في عدم
تمامية الكلام بدون الخبر الثاني فتامل ثم قال وجه التامل ان تقول اليوم الاول لا يصح
حمله على المبتدأ فكيف يجعل خبراً فليس هذا التركيب من قبيل الرمان حلو حامض لامكان الاقتصار

وفي المثل اعز من بيض الانوق وابعد من مناط العيوق

الانوق والنوق جمع ناقة
وهي لا تبيض وعلى هذا
يكون بيضها اعز
لفقدان وجوده

تماشي مرغليت از دریا خیزد
دیرا قبیلی ابعد تو بند از انکه
چون عدد راست بود پتیر

همه هم ترکیب کر بدن ، افر بکند

سمن کل سفید بیار   چله زمستان

غطریف
تغطرف
ای تکبر

الزعنوف والغضروف
مالان من العظم

تعیفل ومعیلا تعیفلا جعل ویکل
تعیقل ومعیلا زد از نصف خیلتها
تفعیل اسفلته المصدر

ولیال
ویسمع ومیبنت
انظر الی نعیم بیجه
ال تیر تبعه

بعض ادات تعجب يستعمل في موضع المطالبة او الامتناع لقول الطرماح
ذهبت الكار ويدلها
وهو شاع محضرم سوئ سيتاليها الوصل فعالت بعض
وحركت لي راسها بالنغض النغض
ايما بالطي على دهو الكسها

وفي الحديث الكلمة الحكمة ضالة الحكيم

ان لم يكن في ناديك اخذا ابيك فضلا والا فعل بازلة العدم

والنصح للانجاج
علماء ضرباء الامثال وكلا تبرنا تتبيرا التتبير التفتيت ومنه التبر وهو كسار الذهب والفضة والحكم الاكب
كتاب

ع وانم الاطراف في الامثال كر اصابه
تزببت قبل ان تحصرم
ربع انکور شیری لی الکم غوره شیری
الحصرم
زبرج
الزبرج الزبرج قبل النضج فامرکب
وقولهم امنه طرق بالکسر
ای قوة واصلی
الطرق الشحم
ص
قال الشاعر انی وانی ابن علاق لیقرینی کغابط الکلب
غبطت الکبش اغبطه غبطا اذا جسست الیة لتنظر ابه طرق ام لا
ابو الطرق في الذنب والعبط ان تتمنى مثل حال
المغبوط من غير ان يريد زوالها عنه وليس بحسد تقول منه
غبطته بما نال اغبطه غبطا وغبطة فاغتبط هو
كقولك منعته فامتنع وحبسته فاحتبس قال الشاعر
بينما المرء في الاحياء مغتبط اذا هو الرمس تعفوه
الاعاصير اي هو مغتبط قال ابو عبيد
بكسر الباء اي مغبوط قال والاسم
الغبطة وهو حسن الحال
مع

اعوذ بكلمات الله التامة والوذ بكنف رحمته اب ملك العامة من كل ما يكلم الدين ويثلم اليقين
واساله بخضوع العنق وخشوع البصر ووضع الخد لجلالة الاعظم الاكبر

عملا بقول الاكرم   بر دجر لحر بربندن سيراب ابدي
خاکپای سعادت کری کحل الجواهر دولتدر

الفاظ مهملة کلمه علیا کبی اعتلا ایتمدر   کرد هیجادن هوا صنع النفس ادلمدکی

زاری شعر ماهی ابرشن   تمترقان قت نوردی
ونشیبی قعر ماهی به کرشن

پر و منصب نشوه شراب کبی دماغه کر   منطعنکی قوتی اکی
فهم درهر واقف ایمدکر   یکه ناتوتی نوبت

جانم اور نکنشین تخت پادشاهی   صعنوت دن زال حلك سیشاه فعو
و باشم تاجدار سر پادشاهی اولی   فاکف ببی

تصادف اذیات
وتصادم ترتیبات که لطلق براق عطوبلربراق
نوایب روزکاردن نمایان اولوب صدمات قائمه سی
حاشیا کرینزدن بیلوز نهایت دم هر بوقا که بموجب ذردن ریش اولماز یمک
پاشکلقده بی اختیار در سیلتمی دست اجلدن آور که زخم مضاعف
پاره دوبار یکر جمدن دوباره اولا و تا بنا کر بو صدیقه انجا لکی غریبی
و بومر لی الا فاق ولانك بر یمی بوز آمال ز لی ملک در دغندن
بو قبله اقبالدر و کردان اولمق مقصور دکلدر

چه حسن است اینکه هر دم زحسن [illegible]
نبود زم آرزو [illegible] بکبار دیگر ببینم

ای ز سر تا پا چو چشم خویش عین مردمی
چون توانند بود چندین لطف در یک آدمی

سپاه بحر چون علم بر کشید
جهان چون دل کشتی آتش درکشید
[illegible] خورشید
فرو بُد زاغ [illegible]

[illegible]

کتب دارا کتابا الی الاسکندر بعد فی داوعنی تام الاسکندر [illegible]
فکتب ما القضاء مقدر ما و المقدر غیر متغیر و قبل وقوعه غیر مسلم ما و بعد وقوعه غیر مردود ما فحو [illegible]
واستطالتک باذاه

[illegible]

حافظ [illegible]

[illegible] شمس [illegible] ابام [illegible]
تازه رویان مجلس [illegible]

کس [illegible] در [illegible] خورشید دیوار عدل او
[illegible] کلکی [illegible] بلیغ [illegible]

[illegible] مشرق [illegible] چون [illegible] اولدی [illegible] بالای
[illegible] جامه نوا [illegible] اندر [illegible]

ز آفتاب جمال خورشید کمال [illegible]
[illegible] در همه جهت

طفیل با و جاهت [illegible]

بوی تو منور در جهان است [illegible] در [illegible]

همه [illegible] او در [illegible]
[illegible] اوار

بسم الله الرحمن الرحیم نکته حمد خدا را که چشمهٔ رسیم حمدش دریاییست
در حد کمال کرم • و دایرهٔ میم نعمتش نقطه‌ایست در نعت نوال قدم •
عین نعم چشمه‌ایست در یم دریای او • میم درم حلقه‌ایست با در الای او • نکته
کاف کرمش بنده را حاجبیست در میان شر • و اندیشه شکرش پای اطل در
قلب تنگ نکته تا عدم با عین صبح رحمت او دم زده • بنگر انفاس
بنای شرک را بر هم زده نکته های هوی هویت لاهوتش در دل لات
هوا افکنده • و جلوه‌های جمال جلالت جبروتش از درون جبت رو نموده •
هر که در تشنگی مرغ آمال نیافت • از تمام کرمش آب عنایت
غم دید • شین شین ثمن از رحمت عامش می برد • صاد چشم صنم از گریه خونش نم دید
نکته از عین عقل تا نون نقص دیباچه آیت عنایت اوست •
از پشت فلک تا روی تختهٔ خاک سطری از صحف حکمت او • قطعه
چرخ را بر خاک رخ از ساحت اوج جلالش • ماه را بر چهره آب زخشیه رای
جلالش • بینداز روی پایش کاف و پای پرنگون • هر که آرد کبر زحرف
غدار کبریائش نکته عرش ابنیاد و بر آب اذانیست که چشم بر رشح
عطای او نهاده • و کرسی اساس پایه از آن سپید داده که سایه اکرم بی‌پایان
او بر سرش افتاده مثنوی عرش را ارایشیست از نور مجید • عرش او
زین عظیمیست و رعید داغ شوقش داده کرسی انیق • ذات او گشته [illegible] داغ حق

برق قهرش لامعیست که عالم بهم بر زده اوست • و حبل متین عنایتش
رشته‌ایست که فرشته پر افکنده او قطعه هر گو بزیر قاف بلایش پیر سر
گره بر دو جانب انعام او رهاییست • نام فرشته از نه فرق عباد او
چون آفتاب بر سپر ما همه پیداست نکته نای سما از حرو
اسم او رفیعیست • و فضای ارض از ترکیب رضای او وسیع
مثنوی الف اسم او پیست بر پیر سپهر • تیغ افسون که بهم پستم • شرفه
سین اسم او و لا ست • وز شرف آفتاب در دل ماست
الف آمد زبان تیغ و دندان سین • میم نیز از دهان تیغ نه بیبین •
چون بود اسم ز ذات بیان • سخنی جز با اسم نتوان نکته
خیاط صنعش اطلس فلک را اسر در جیب و دامن گرفته تا عطل
بیکرانش را بپوشانیده • و فیاض مهر بخشش چشمه آفتاب را آب
از پیراهن بوده تا سقف دلش را پوشیده • تا یافته تشریف شوق
از پیراهن • شق کرده شفق بر جیب و دامن • خم شد بر پای خاتم
چرخ کهن • تا گشت نگین او ز مهرش روشن نکته فلک دوار را
جاذبه مهر انوار او در چرخ آورده • دریاب که فلک ادبر چرخ
اورند کلف بینی ولوع و ضعف بود • و کوکب سیاره چون پیر
موکب بر قبه ارز مکار هدف تیر اثار قدرت اوست [illegible]

قطعه کو بیت دل کوکب کردیده نکو برج کب • تا ساخته کردانش چو کان

قضای او • شد داین اختر تر بر روی سما تا دید • دندانه سین برآب

عطای نکته پرده گلگون شفق از تارک نکهت او • کوی نجف

یعنی پرده بجست بر قله تا کاف کشیده • و اطلس سبز فلک از تازکی آب فیض

او • پنداری طل یعنی پنبت بر میان درخت پس چکیده • بیت

زانوی آس آسمان نالیست از بیان او • کز پیروی قسم آدم بنیان او

نکته دو میم شمس در میان سیصد و شصت درجه افلاک خلقه

کند حمایت او بیت • از یک جانب تم حیات بذرات میرساند

که از دیگر جانب سین جلوه بر تراب نمات میکند • رباعی در قطع امید

بنده از غیر خدا آکر داره صفت سین سما بر سر ما • در قلب سما دوره

نور ساخت چو میم • پس نو بکناره برد و بنمود بما نکته

اگر عناصر در اصل ناصر عین عنایت نداشتی پیرایه ایشان عین عنا

بودی • و موالید را در میان اگر والی ولایت او نبودی ولی آخر

ایشان زمد مجال اهمال و نمودی قطعه پرده رای کنج از

قلب عناصر بکشای • تا در آینه او جلوه صانع بینی • وز ره لطف موالید

دلیلی بردار • تا موالی قضا جمله متابع بینی نکته نون آنار های نهو او میم

ما و تای تراب روی نمای نعمت یعنی حرص و همت درباه

نعمت اوست • و جیم جماد و نون نبات و حاء حیوان

نشان سپر فرازی خنج یعنی کنف لطف احاطت او • سوی

زنورش صورت انس ارندیدی • کی آتش در سینای

دل پیدی • دلیلش رخشد از دم خویش • پنارد

بانهادن آب در پیش • زآب رحمتش تا جبینه مرعی

همی پیچد سرعت اب را با • تراب آنخته بین از فیض و باب

وجود او ببین تر در پی آب نکته از کاف کالبد تا نون

جان بدو حرف کن پیدا کرده • و از قاف قلب تا لام معقول

بداتیش بدو حرف قل گویا ساخته قطعه دل از نالکی که کلاشر

شفا جانست • تا بر دو حرف نام نهاده بنای کل • دور

دهان سیم قلم زان نخنورست • که آورده بر سر از خط فرمان الهی

نکته قلم حکمت او هرچه در کتاب مبین رقم حرمت بران

کشیده • در طی آن آیت رحمت نموده • و منت او

هر نعمت که در ضیافت خانه قسمت شمرده • در نشر آن مائده

عظمی کشوده • در باب که حرمت منشور رحمتست • در حساب

قیمت او قسم عظمت   نقد هیچ پستی خود خلق را پیدا آفت

اگر نه روی دهد رای آفت عاشق   امام را گرش عین ازان اعطا فرمود

گزان کشد تماشا جمال انعاشق في نعت النبي عليه صلوات الله وسلامه

نکته پیس نعت حضرت نبوی دندانیست که از عضو علیه البوه

سخن میگوید هر کرا بسر فرازی آن پیس بنا شد جز تن سرنگون نپسند

والفهای اوام مصطفوی مرقاتیست که از ذروه معالی الامور سها

نشان میدهد هر کرا بسر بلندی آن الفها بنا شد چون مور پریشان و پایمال

و زبون شود مثنوی هر کرا قرب ایزدی طلب است پس پنت خواجه جو

سبب است . امتش شد رفیع در قیمت . جمع بین از حروف انت امت

تا جش مهر شد بنور یقین . تاب بر عین لفظ تابع بین . دال مور نوایی که گشتند

پر از و تن چو مور راهی دید . نکته رای رسول اندیشه ایست که چون

عقل کل ازین روی هم شک و ضلالت که برای تبین او سپیده

سحر یقین شده . و نون نبی ماهی بلکه کشتی ایست که بی بدریای حقیقت

برده . ازین راه هر خلل یعنی طریق ضلالت بدال دین او پیوسته خلد

برین گشته مثنوی ز روح بوی او موجود شد روح . ز نور وحی او شد

منشرح لوح . شمع را دل بریش جان و مسیح است . کو دل لطف

او در وی شفیع است نکته میم اول محمد ماه لوای حمد است مراسلا

میم و حا او مطلع حیاتیست مملکت و میم ثانی واسطه است صورت

و عظمت را دال او راه نماینده است فهم یعنی منقوب نعمت و احت

نظم چهار رکن محامد بر اسمان سپر بود . ز چار حرف محمد کز و ثقاب کشود

بنور آینه مصطفی مصفا دان . که روی ظاهر طاها در و جمال نمود .

یگانه که در بهشت خلد در چل سال . بچار حد جهان باز کرد و روی نمود

نکته زمین عین عرفات از قدوم شرعش چشمه حیاتیست که رفات

عظام را احیا میکند . و رقبه گنبد میلادمیلیست بر سر الف ابصار زوار

و دال دیده نظار انوار که در دلش امی پوشیده است شده شهر مدینه

منظر دین در ظهورش . و دو میم مکه مهری برکه رحمت ز نورش نکته از

کثرت نشر نفحات اخلاقش اجزا طیب بر روی هوای طیبه می

توان یافت . و از غایت صفای شریعتش جمال ملائکه از پهلوی که

در درون مکه باشد می توان دید مثنوی تا به سیاهش در تهامه ز دلو آ

شد دلو ماه از ته او رو نما . کرده تا جا دیده غلبش در حجاز . خود قطع کافوان

ز اطراف باز . یافته از نور آن شمع حبیب . روشنی قرب حق عین غریب

نکته زیر کرسی سیاهش قامت کردون خمیده گشته و در سایه عبای عباد

پرم را بخت و تختم را جوانی
دلم را جان و جان را زندگانی
بعشق عاشقی را شاد میکن مبارک [illegible]
[illegible] عیب حفظ در بند [illegible]
[illegible] عیب [illegible]
چو کور [illegible]
[illegible]

حکایت
[illegible]

قد ابدال دال شده

قطعه پیش تیغ خیل آن سری • مانده از لب سری کفار • سیمراغ باراغ
از اشفاق او • گشته با هم زمرهٔ اخیار یار • هر که پیچیده بکین او میان •
دیده چون شمع از ته زنار نار • نکته شب معراج با سب
فلک پا در آورده و اسباب قربت ساخته و شام دعوت بگاه
ماه و پست در آورده و مانده معجزه انداخته مثنوی رهنما دیده شکل
نون بابا • قاب تو سین یافته زدنی • مانده ز و بار جبرئیل •
سدره دیده پیشش از سدره • کرده صمصام سپاه کش زجهاد •
ماه از الف دو چشمهٔ صاد • بر رخ بدر صورت ید او پست •
کز صفا رای او تمام نکو پست • نکته عین نعل براق در زیر پای
براق او براقع جمال افلاک طی کرده و عکس آن بر دیدهٔ کج نظر آن
عقارب گشته و الف انگشت مبارکش ترکیب ماه را دو نیم کرده
و از میان خاتم جلا پست بجهت ختم رسالت انگشت ناشع
عربیه ملك النبوة میمه کان خاتم • لك ختم یا افتخار العالم •
نکته هر که چون صاد چشم بر حب صحب او نهاده صورت
صحت امور اعتقادیه یافته • هر که ولاء اولاد او در دل نهفته اد
یعنی داعیهٔ نیاد از وی کنار گرفته • قطعه

ببین

که عاقبت م

ببین در آخر اصحاب خواجهٔ وبدان • بدو کون از هادی اصحاب اند •
دلیل آخر اولاد هم ببین کایشان • به پیشوای دال دلالت اولاداند •
فی المناجات الهی خط عفو تو روی پوش خطاهاست و آه دامن
گیر گناه ما ما در معصیت چون میم و عین دل و دیده بر منصت
قبول تو نهاده بسیار گشت اگر چه سراپای جرم الهی
اگر مغفرت و نوی زین سر تو نباشد تا و نون تن ما از برهنگی
محشر رسوا ماند و اگر حفظ حفظ و من و منن تو نباشد فا و نون
فن ما در میزان قیامت بی جرم و بی وزن ماند بیت
ز آتش تنگی جرم گر رحم تو شد حاصل • چون رحم ترا صورت
رحم است شدم خوش دل • الهی نقد طاعت ما کم است
اما رای کرم در دل بازار امید ما کرم دارد و لاف عفاف ما
مبین یعنی دروغ است اما در میان عین معین عفو تو معین ماست
مثنوی عمر ما شد فوت از جهل و جفا • عین عفوت
او فکن بر فوت ما • ای بیاد از قهر تو عین عباد • چشم ملا
سر بوبیت گشته شاد • بوی لطفت تا بچشم جان رسید •
همچو چشمش روشنی شد بر مزید • چشم تا دیدست

ترغیب خوانده زاده بلند پایه ... [illegible]

از نقش تو خشم • می پروکز دمع خون آید بچشم • عین انعام تو
در قلب انام • می نماید بجبر دل از رجب و کام • عین مارا برسم کرم
عماسپت • عین ما از عین عفت پاک بساز • تا قرار تف دل ما باز
الهی اگرچه قاف قهر کوهیست در پیش برما قیامت اگر تو پیشانی
قهر مارا بترب خود رسیانی چون برق از اتوان گذشت • وهر چند که
حلقهٔ میم مرگ واغیست بر سپر رگ زندگانی اگر نشان مرگ را بکرم منقلب
گردانی از تفرقهٔ مکر شیطانی توان رست **مثنوی**
از کنف تو دل اگر دم زند • تن کف از شوق تو بر هم زند • گر بود
از گرد ره هیئت همدمی • خاک شود کاخ دل از خرمی **الهی**
دران ساعت که چون الف عریان و بی بضاعت سپر از میان
طین بر داریم و طیان خوان احسان تو باشیم دندان امید ما را
چون سین بر سفرهٔ مرحمت فره روزی رسان • ودران دم که صدای
چشم صاد صور بر عین سمع سیم ریزد و مارا از عین عطش
چشم برلش یعنی باران فیض ندا ندا، تو باشد از شیح آب
سحاب غفران دل تا ثر مارا زبان کردان • **قطعه**
گرچه بر بی آب آمد طشت قهر تو دلیل • نیستم نومید کاخر دارد از باران

وزن

والوری ... سعیان ... [illegible]

نشان • ورچه عذابت ز آتش آمد بر خشم • اول او چشمه آخر
آب آمد در بیان • **الهی** از تشنگی عین عفو چون الف
نحیف و عریانیم مارا از میان عذاب بیرون آور تا آتش عذاب
بشربت عذب مبدل شود و در ثوب مغفرت جای ده تا بخلعت
ثواب مشرف شویم **عربیه** عین العذاب بنور العفو افنا
ظلمت • فی الخلد تکشف للراجین اسبابا • تذاب جرم
الجرم تحت سنابها • ان العذاب لعین تحتها ذابا • **فی تالیف
الکتاب و ترتیب الابواب** [۱] **بحکمت**
بنده فتاحی که پیش هر زنده از نام خود صورت فنا نموده در
حضرت اکابر که دررای دل پاک می نماید و در که هلال
زرین علم علم لام فلک و میم آسمان را ربوده و اجزای ایشان را
فلک و آسمان کرده بود و قامت الف اشعار شعار رفعت در بر کرده
و بجا ذبه کمند گیسوی غوانی معانی شعر ا از زیر بالا کشیده
یعنی از دقت موی گشته و عین او چون چشم فتان بتان
از میانهٔ شعر سر بر آورده کوی قیام قیامت معاینست که صورت
شعرا چون اهل کذب ویده بر میان شعرست نی نی که عین شعر

آن بیت که از قاب رشک علیهم من نور مطالع و صور ریست **قطعه**

نور شعر را زان آب رخ ابیات آن چه راست • که طب آورده بر یمین

طبع از وی با حلها • رباعی صورت با غیست در بیرای مرکل • قافیه

نظم قصاید صاید دلها • **فی ذکر الشعراء الماضیة**

فردوسی از فروسیت در میدان فرسی دوولا و را سپت اول

ابتدا فروسی آید و سی در آخر می نماید **بیت**

فردوسی از شعر سی سال زنده زیست • چون رفت فرد و عاقبت نام او زیست

نکته آن سخنور را زالف و نون انوری آفتاب وار بر سپهر پروری

روشن پشت گویی که الف و یای او قمریست که در روشنش مطلع و منزل

نور سلامت سخن است **بیت** اطراف لفظ انوری از معنی خوش دلیل

نور میان آری به بین از نام شیرینش مثل • **نکته**

بلبل طبع سنایی در حدیقهٔ سخن آرایی نقش سنایی می نماید که

گویی سین نای در درون دارد • **نکته** عطار را از عین عرفان

از طارم بی کران دقایق بیان چنان نور افشانست که به نور عطارد روی

قمر تابان میرسد **رباعی** لفظ سنایی است مهی در بشره ای • زمان

در میان لفظ سنی آمدست آری • از بس که یافت پایهٔ طب بیان بلند عطار

بفرق

بفرق عطارد نهاده پایی • **نکته** چشمهای ظهیر دیدهٔ

اطفال بدایع مقالیست در آغوش ظهیر یعنی دایهٔ فضل و احسان

رباعی خورشید خاقان نگر تابنده از اوج بشر • از خاقان آورده

بر نام شرف باده اثر • جان ظهیر ار شد ز تن زهی جان هر سخن

گر رفت از ظاهر یکی در لفظ او ده بین دگر • **نکته** سین سعدی

اره ایست بر سپر عدی یعنی دشمنان سخن را نی • وعین او دیدهٔ

استاد حاذقیست در سعدی یعنی تار دیبای معانی •

و دال او راه نمایست در پس کعبهٔ تحقیق • و یای او توسیست

یعنی محل سعد اکبر توفیق • **نکته** گوهر شعر نظامی

در مخزن شیرین کلامی نقش نظامی دارد که گویی میان

مر نظامی الف الفت الماس وار سوراخ کرده • بلکه

از هر گوهری که مکنون بحر ضمیر اوست در هر نمی نظام کرده •

رباعی در راه سخن گرده چنان بندی پی • سعدی که بنام

دیده حیران در وی • تشنه بنی کلک نظامیست فرق

بنگر تو ظما متفرق در نی • **نکته** و عذوبت سخن

کمال آبیست که در دل همه جا دارد • و عکس این آب در هر

گل زمین که افتاده کاملی سر بر آورده • **بیت**

بوستان های خیال از سخن عذب کمال • در همه آب روانیست
از انست کم آن • نکته والف خواجو نخل بند از عذوبت
الفاظ و روانی معانی در میان نقش و وجوی گفت و گوی
انگیخته نکته وعین عماد برای دام دل از سلسبیل
بیان آب روان در شمار آورده قطعه از رشک سرو بستان
همچو هزار دستان • دارد ز نخل خواجه بر خویش • اوج دل
وز خانهٔ عماد ابرا زبس گذشت دامن • بر روی دیده بنگر
تشکل عماش حاصل • نکته سر سبزی اول حروف
خسرو که طوطی شکر خای هندست بر سیر سرو راستی طبع
بلند آشیان دارد • نکته و شیرینی سطح چین علاوهٔ
حلاوه سخنست بدندان نی قلم پیوسته • رباعی
شد نظم خسرو بحر هند آب سواد او نگر • طوطی کلک او را زنی
آورده چنین بر او نگر • از شعر تر چنین خس آورده در کف بحرها
خس بر سر نون قلم از موج بحر او نگر • نکته سواد ترکیب
جلال در دیدهٔ متکلم جلای مردمیست نکته اوحدی را بلاغت
بیانش تا حدیست که شمع الف قلمش در سواد وحی
دلیلی دارد • رباعی در باغ سخن بلبل بستان سرای مقال

لالیست و پیش غنچهٔ جیم جلال • او چیست مصور اوحدی را که
گرفت • در سایهٔ او چو تیر بر جبین پر آن • نکته ناصر در آتش
بیان از چشمهٔ صاد عین حیوان ظاهر کرده و بیک نقطه که
از رشحات کلامی بر چمن حروف نامی ریخته ناضر شده بیت
بنار عشق سر و پای تافته ناصر • بلفظ او دل سامع ازان بود بلهر
نکته چشمهٔ میم سلمان با الف با محیط معانیست نهنگی که
سیل گذشتست آب بر ز بر دارد و نون که ماهیست در زیر
بیت حروف اول سلمان سلیست و آخرمان • که فن شعر از و
پر پس دیگر از امان • نکته اگر چه الف و فای حافظ
از علامت وطن کلمهٔ ملالیست در حظ امال طرب اما در نظر
تیز بینان حای او شکل پیکانیست بر الف تیر پیکر زبان نظم
تا سر حافظ غلیظ طبع را در پای اف کند • بیت
طبع حافظ هست حالا لا فعلی مانند تیغ • بر ظرافت جان رافت
ریخته زو بلی دریغ • نکته عرایس تعالی شیخ
خجندی را حدیست که پری در وی حیرانست نکته
بساط انبساط باطلی بسیطی دارد که منصوبهٔ قلب معانی
در وی قایمست و اسب تخیل هر گوی که باز کرد انش

پیشش طی آمده **رباعی** از خانهٔ مریخ وشش جای خجندی
زد رقم • در ترک تار معنوی چندی بزیر یشش از خشم • طاپس فلک
گردان بشرح درپی چو مهره سرکجا • بسیا طی خوانده نقش کشادی ازقلم
نکته عین عصمت چشمهٔ از سلاست و عذوبت بیان نمود
که عقبش اهل حیرت را جرعهٔ حاصل نیست **نکته**
وکاف کلک کاتبی برابت یعنی بر دو معانی نقش آورده که
شتری چنگ متابعت در دامن او می زد **رباعی**
عصمت دلش از برق زکا بود منور • تا آمده از مصرع دلش چهره
درخشان • کاتبی آنزا کرشود نور بیان جمع • کی در دلش از مهر
بود تاب پریشان • القصه شهسواران میدان چندان
تان تخیل خیل معانی را جولان داده اند که سم سمند اوهام
خرده بینان سوده تا اند یعنی معنای ایشان یافته اند و آشنایان
عمان معانی چنان بر سر موج چشمه آبدار کشاده اند که کف
کفایت اوهام نکته دانان نسوده تا بآیت بحار
ضمیر ایشان رسیده **مثنوی** بمیدان نظم از کلام نخیل •
زسیرخ معنی برآورده سر بیل • زحل نکات شرح سخنها •
بنمای بیحد رسیده دهنها • این ضعیف باوجود آنکه چون

مو در میان غموم مغموم است و زیر دندان هموم افعی موم
بطنه خالی وفلسه تحته یدعی صدر الحکیم المفلس
پیوسته از غایت هم خلقه المکند میم همم بدر بحر عالم علوی پیوسته
تا معالم ابداع بر طبایع جلوه نماید و اختراع اختراع برافق سماع
اسماع برآید جلوه های فیض تو رقصی من نور خورشید است
براوج سخن هرکه زنج رشید گشتش خورشید همچو مه درای
مهر او رسید گاهی کلک باکشیده کل رخسارم ازرشحات
عین معانی چشمه در قالب بانی خیابان می نماید که پهلوی قنبری نبود
کاه الف خامه پر بریده ام فرسایم از تصویر تبان بیان چهرهٔ
رزبدان گونه می گشاید که طبق ازرق فلک را درون پر زر
میکردد چون رز خور پرکشد طاد کلک تیر من
عین عطارد آورد از فلک ضمیر من دور هابود که از دل
سخته آفتاب وار این مهر سر نیزد که در نظم و نثر نسخهٔ نویسم
انشای داستانهای دل دوستان و خط او نقش همگان باشد
چمن دل ندیده بر صفا و قصد فهم کسی چو پای صفا
مگر بیدل زفر اد روشن طبب بیحد زطی و بیدا
در هنگام اختتام کتاب حسن و دل که مطلع و مقطعش حل دقایق

عشق بازی می نماید ونهایت فحاوی ان حاوی نعت سید عالم
علیه صلوات الله وسلم بود شبی دل را از غایت شکاف
کاف می نمود برای عرض استکانت در آن استانه اکشاف
دادم دیدم که از آن عتبهٔ خانهٔ چشم بنیاد تیره را راهنمای نور
دل از اجرای درون روشن شد چشمهای های نجوم معانی
بانقلاب موج در منظوم بر کنار سینهٔ مکدر ریخت که از از کثرت
دل ردکم توان پستی کرد مطلع شب بی پایان سودای از سواد
الفاظ ومعانی معماے شبستانی بدم برا کار بدایع که چون پری
بروی جهان آن حسن می نمود پردهٔ از روی آن شبستان بر داشتم
بستانی دیدم که درون و رو دش در محبت روی روح
نمود و ریحان گلستان از ابهم برزده حیران می ساحت باد دل متفکر
سر افکنده گفتم اللیل حبلی بالحظوظ ولیلنا بالحص حاملا لیهص لیلنا
فیض ادریاب وازین دریا دُری بر سر آب اور که شمع
دامن آخر زمان زا زما یادگاری بود در جهان وزین آسمان
آفتابی بر دار که بماند بس اسم او در آمان روضهٔ زنور تن اریحان
گشته برگ کرب دل زد برگران بنیا مذرتن زعکس او توان
بابی زمینش در جانها جهان ارزوحات روح بنوی

بوسی بدون دل ز پا فتاده رسید وقبول طرح این نسخه برات
روایت رو نمود وطرز این تحفه بطوری جدید بخت پسندیده بست
آورده واین سواد را شبستان نکات وگلستان نغمات نام نهاده ام
گلستانی ز عبهرش دیده را بهر شبستانی از زوح دل حور راجان
جمال معانی نهان زیر هر حرف چو لفظ بتان در میان شبستان
ابواب حدود حریم این شبستان چون لفظ حریم بهشت هشت
افتاده که رای صافی بر دریای معانی گشوده تا از هشت
باب چون حباب صورت جنات عرضه دهد والف
افتتاح احباب بر سروی سایه اندازد از ناوبل الف اسلام باب اول
سلام میگوید باب دوم تانی ارگاه ملوکیت که در دولت را گو
والی مسند دوم از عطای عدل و رتق سیاست دولت میکرد اند
باب سوم از مثلث طیب اخلاق علمی که بواسطهٔ انگشت قلم
جیم جدال از روی دلیل کمال چون مثلث زهره بر فلک سیم
می گشایند دل بگشاید باب چهارم بر رباع مشایخ وعباد که عبای
بر روی چار حد جاریهٔ دنیا رابعه دار انداخته وبر پیشوایی دال
رایت مهر حق بر فلک رابع انداخته دلیلیست باب پنجم پنجرهایست که
در زاویهٔ هدایت پنج حس را بر های هیبت هبت حسن اعراق چون

پنجه انیس منیره بجم بت بدی اخلاق رامی شکند **باب ششم** منضو است که
از جهات سته قاردان خانه کیر حرفت راکه از سعادت مشتری
بر بساط ششم ده هزار بر بدو دارند ارقد ششش در حرفی اپل امل
طول کشادمی نکشند   در کیست از درکهٔ لما سبعة
ابواب صفات سباعی شهوات که عضو را جون هفتو رنک
از تفرقه ازار ذلت بلت علت میرساند و جون جار بن ندان معنم
سیاه روی نحوست میدهد **باب هشتم** جون فلک ثامن با جماع
ثوابت فواید متفرقه در کشاینده حلاختمن است   و از ختم ابواب
این شبستان که بر حرف حاست امید هست که ختم شبستان حیات
بر جای صباح نجاح و فلاح باشد   در کشای این شبستانم امید خلد نخست
ختم باب واو ان همجون جنت آمد هشت   امید بفضل افاضل واکام
انکه از عین رضا جشم بر میم مکارم دارند تا عمیم کارم نیکو شود   و از میم
جرم این شبستان جین عفو دورندارند تا جرم دورندارند و قلم سیاح
الف وار بر سر صلاح بکشند تا اصلاح یابد   در نم کلکم جو کشند الف
بخت مرا نام شود مؤلف جشم کشاید دلم از قلب وا تا رسد تن از دل
پاکان دعا از پی مدح و کشف مع بال   نقش خیال نخم جون خیال
هست درین ای کدا رادار   تا زدلش خلق برد یادکار

باب

جعل الله ... الصلاح ... محمد الامین ...

باب اول فی الایمان والاسلام وفیه فصول فصل فی بیان من الایمان وسلامة الاسلام

الف اول ایمان تیر کشتی نجاتست بر سر بیان یعنی دو دریای شهادت والف ثانی تجرید
تجرهٔ توحیدست در وادی ایمن سعادت **و** بر سر ایمان الف زان میکشد تیغ بیان
تا کند و بیند ار قطع ماسوا از غیر آن **نکته** حروف خمسهٔ اسلام که بنی الاسلام رحمس مبین آنست
الف اول واشارتست بالخنت شهادت که از الف اشهد ان لا اله الا الله خبر
میدهد وسین که مقدمهٔ بلاست از ادای صلوة صلای میزند ولام که جامع وتعلوب
مالست از ادای زکوة لن تنالوا البر حتی اند والف ثانی زبر استطاعت طریق حج راه
راست می نماید و دایرهٔ میم دهن بسته دو رسر الصوم جنت می راید **مثنوی**
جز مومن ابست نقش در دین   حرف ونیز در نمونه به این   میم مالک ملک تعالی از ان
مبدع ماهیمن ومنان   واو وحی کنند واهب کبر   باز میم ملک نشان فی نظیر
نون نشان از نبوت پیلست   حرف بعض حساب جزکلست   مرچه چیز دانی از تعدد
جیزه شده به این بعضی **نکته** های دو چشمهٔ شهادت دو دیده است که بدان دو عالم رانشان
نمایند والف صورت زبان که راستی توحید بخشایند هر کرا ها والف شهادت
براستی و درستی شهادت ندهد بواسطه ها والف که برای کرفتاری موضوع است
در میان شده کرفتار شود **عربیه** صدق الشهادة قد یهدی الی الجمع   لولا توسطها وجمعها الخنث
نکته ای درویش هر چه راه ترا از آخرت منع کند کفر است در لفظ کفر
نکر که کاف کمنیست بر روی آخرت نهاده   و هر چه دست دلت را تیغ تجرید از علایق

کوتاه کند دین الهیست در کلمهٔ دین نگر که دست دلیست بنون یعنی تیغ مقطع یافته **قطعه**

در مذهب عاشقان غم جان کفرسیت • در نعمت وصل دوست کفران کفرسیت •

از تفرقه فکر خویشتن باز آور هم • کز روی لغت فکر پریشان کفرسیت •

نکته ای درویش بجای کلمهٔ توحید از الف زبان و پنج نوبت نماز بحضور حواس

جنان وسی روز روزهٔ ماه رمضان با تلاوت سی جزو قران مغتنم دان تا در زمرهٔ اهل الله

داخل کردی در حروف اهل الله بچشم انتباه نگاه کن تا بر عدد یک و سی و پنج مشتمل

قطعه یک شهادت با صلوة خمس و سی روز صیام • و ز زکات زر ادا بایست مثقال

هر که را جمع این عدد دهانیست کر فرزند نوح • باشد آید در هلاکش لیس من اهلک خطاب •

نکته ای درویش حرف نفی در اسم خود کن که اسلام حقیقی آنست • بنای ایمانی هم

زن که ایمان از این نشانست **مثنوی** پا بنه بر عدت راه فنا • از عبادت کبر هیچ بی بنا

جشم بر پای اخلاص آله • کر هیچ چوب تو از اخلاص جاه **نکته** ای درویش الف اسلام اشارتست

بذات حضرت احدی و سین عبارتست از سیادت سرمدی سدهٔ محمدی

و لام که از روی لغت جامعیت دلیل است بر جبرئیل سانندهٔ جوامع کلم فیض وحی

خدا ایست بکلیم زبان مبارک مصطفوی و الف و میم آخر بر مبنی هر دو شعر میم متابعت

حضرت محمد بر اسلمان صفت تاج ز فرق سرفرازی دان تا مسلمان شوی

چون عزد و کون این بغیبر است کار همه شد ز دین بغیبر است پیدا شده روی اسمی از قدم

زین دوی قدم در اسم بغمبر است محمد میجو اید که بکلک ترک قلم نفی در کلام

حضرت

حضرت احدی کشد بکر که الحاد حرف نفی یعنی لاست در کلمهٔ احد کشیده

و فلسفی میکوشد که بقلت عقل خود رخنه در دین محمدی که سیف الله آورد و بیین که لفظ

...سبی اجهل

...حرف ظرف

...ان در ظاهر

...وفیض حق عالم

...یم ذلت نیند

...کاتب آوردی

...م دارند چه حاجت

...د نماید و ترسا

...یکان قوی نیز از خ

...ازهم نیک تر

...ان لفظ اسلام

...ان اثیر گشت

...چون الف اسر

[illegible]

بر سر او افراخت و چون سین اسلام در میان لام دندان انبام کشاده داشت

یکی از سایلان همدم چون الف دران سیلان دم و زبان کشید و خنده را سبب پرسید

گفت ندانپتره شهادت ثبات مؤمن آن باشد که چون شمع سبز در پیش تیغ تقدیر خندان باشد

وانیمعنی در لفظ نقص روشن است چون انگشت در پیش حد تیغ نهاده   از بهر شادی دل مشرک کی جدا شود

همچو شمعش پند ز حرف مرگ در گردش نشان   ور دل مؤمن نخورد غم میکشته مو من حق چند

محیط خویشتن از بهر کران   سه بند علم صلوات الله علیه وسلم

صلات را بر آب جوی آب تشبیه کرده است و فیض اینمعنی در لفظ نماز پیداست که اطرافش

نز و میانش آبست   نماز آتش حرص و هوا نشاند باز   ازان نماز نم آمد بلفظ بر سر آز

شستن و پاک کردن آب در وضو موجب نزهت تازه رویی دو عالمست در باب که

چون روی از وضو پاک کنی صفا یابی   و خلال لحیه تخلیل خالی یافتن طراوت

ریش سحاب مغفرتست بنگر که چون ریش را خالی یابی نمی بینی   محاکرته الملیحی حسن مشط

ومن ثمه تدعوا الیه المحاسن   رفع یدین بنده در تکبیر اول نماز اشارت بدو الله اکبرست

از دستیاری دو الف ایمان مؤید و مکبرست   زان بنده بر آورد بتکبیر نماز

از تنگ ببر غفلت و شهوت و آز   که هر دو جهان دست تهی آمده ام   دستم بادب بذکر خود کن باز

صاد صلات مقدم آمده شعریست بدان که در نماز صدق بیش خود دین باید داشت

و لات خیالات فاسده از قفا گذاشت   و همچنین رکوع نیز که در پایان واقع شده دلیل ورزش

ایست که در رکوع چشم بر قدم باید داشت   هر که آمد چو الف اندر قیام   شد ز دین قیمش علی

مقام در رکوع انگو نبید پشت پا   بسته بر خویش کو جمل وعا   پس از نجود بر داشتن

و تقعود نشستن متضمن یافتن فیض و نعمت وجود حضرت واجب الوجود است بنگر که چون

پس

پس از نجود بر داری نجو دیابی سر ز دو دار دون و باز نجود رفتن عود و دیر جو چست

مجمل قرب رحمت معبود   در باب که چون از قعود سر نهی عود بینی   بنده چون سر بر ارض نهد

جهت خلعت پیری باید   باز چون سر نهاده از قعده   عدت راه پیروی باید

سایل از مهجران ماوراءالنهر ماجری بیکر دکه بروایت ینابیع و محیط ارکراکه ده در ده

کران دار و حکم آب در پایه وی جریان دارد گفت غور اینمعنی آشنای هر جو نیست

کرده در ده از وی شمار دریا میست   بوزن دو صد و پنجمین آب ایستاده

گفتار

چهار طرف جو شمرد پاک شافعی در دهر   دلیل پاکی او بجوی پنج باب   شمار دو صد و پنجاه ارکنی

بعضی از دشت نشینان بغلب دست سر دست بشویند چهار فرض وضو

در نیت بگویند این نکته از دست مده که چون سر پیه بشویند دال ماند که دلیل چهار است

و بعضی چون از دست باز دارند فرایض وضویش شمارند این دست او زیدست اگر

چون سر دست شویی نیست ماند که شش است   گفت نعمان فرض امرد چار آمد در وضو

لاجرم ترکیب لفظ امرد از امر ست و چار   شافعی شش فرض گفت و شش جهت را او داد

در وضو باشش حروف وضو بجز آشکار   ای درویش مبدا احرام نماز تکبیره

الله اکبرست و ملجاء اختتام میم لفظ اه یعنی السلام علیکم و رحمة الله در ابتدا ابتدا از ذکر الله

لفظ اکبر گویی و در انتهاش از کلمه الله تو سلن ری   در باب که چون از ابتدا تا انتها نماز

دل او عظم حضرت پی نماز کرد این معبا د عباد حضرت مقدس او را دانی عاقبت

از حضرت رحمتی استقبال تو نماید که در مقابله عظمت و کبریا لایق جلالت و بهای

او باشد ای درویش مبدا او وایام نماز کلمهٔ الله نظم نماز اول الف آخر بود ها
الف یکی بود هیچ از عدد و ها • بدان عدد نماز از وی در ایام • که بر یک قرارست
در پنج هنگام • الف اها بود ای نکو اه • نمیدانی تو سر این پیام آه • هر آن آه کی
از صدق و نیاز ست • برین درگاه شامل بر نیاز ست • چراغ راه پاکان و جهانست
دل طاهر همه بر آه ازانست نکته قلب صلات کلمهٔ لا واقع شده که علامت نیستی
وفناست لاجرم مصلی باید که در میان صلات فقر و فنا ظاهر و حضرت
لم یزل را ناظر داند تا بمعنی لا صلاة الا بحضور القلب رسیدن تواند قطعه
لای صلات را که تو لیدیت بچشم • دانی چرا الف شود اندر گریبان • یعنی تجیت نفی
کن از شش جهت نظر • وانگه بذکر ایزد یکتا گشا زبان نکته غسل پوشش است و غسل از لام
شخص پنهان از هر پوشش و حجاب جنابت از جناب مقدس حضرت رحمن
پاک از بدن انسان منقطع و مرتفع میشود قطعه خواهی که جنت زجنابت شود عیان
ریز آب بهر غسل بر اعضای خود روان • ور آب نیست کاتش عصیان بران کشی • در قلب
خاک بین که زتیمم میسیت آن • ای درویش تیمم معنوی آنست که عاشق از دست رد بر خاک آن
دمی زده و پنجهٔ اختیار از غبار ظلمت نفسانی افشانده بی بسر چشمهٔ محیط حقیقت برد
قطعه لا تخش نقصانا بالغسل فی البرک • اذ کنت فی سفر سفت مراحله •
فاضرب صعیدا وتیمم فی تیممه • ان التیمم یم تم ساحله نکته ای درویش مامور که
برای آب روی و ریا بمسجد رود چون آب رویش نماند در آتش ندامت و خجالت موم شود

که بطمع نفع دنیا امامت کند چون جماعت پریشان شود و جماعت پند نظم
گوشهٔ محراب چو شد منهدم از حرص • نقش نماید خراب خانهٔ تمکین • عاقبة للمتقین
جبهٔ دین است • حلیهم المقت چشما فند دین نکته مؤذنی بد آواز بود که
لام صلات در میانه صوتش چون زنه در سهم تجیدی • در وقت بانگ نماز
چون اجزای او مکرر • و در دل شب هزار دیده از شغب او خفتگی کفنندش
تاکی ز بالای منار میم دهان گشاده بازی • و آتش نیز پیازی گفت نشنیده‌ای که
چون ز بنای منار نون نغمهٔ اذان خالی ماند • ماری باشد که جز هیچ وا ازدو حاصل
نباشد قطعه منار چون الف و حلقه در مسجد • چو میم و هیئات تو نیست حاق
در محراب • بود زخیل بلا امن اهل ایمان را • چو زین دو حرف بلا شان
امور دین بصواب نکته لفظ صدقه اجزای صدق بر حرف هی که
هیچ است واقع شده یعنی صدق دعوی ارکان خمسهٔ اسلام با دای صدقه
مسلم است نظم صاد صدقت بر سر دقت دل راست •
چشمی که دقیقهای دین زان پیداست نکته نصاب زکوة زر که تبر است
نهاده اند از وی لفظ تبر گست یعنی تبر زرست و کاف پیست که درین
تبرک تبرک قلبی کند کبریت بیند • التبر تبر المرء لولا راره قد فی الاثر
والنضر لولا وجد بخلا له فی البلد نظم اگر نگاه ندارد دل فقیر تسیم • نگاه کن که
سراپای پیسیم تم مینی • گذر کن از سر سیم ذخیره چون معدن • که هست عشر پسر رزن

بسم الله الرحمن الرحيم من برهان امير المومنين علاء الدين بن فرامرز السلجوقي ايده الملك العلي

حمد وسپاس وشکر بیقیاس اول خالق بیچون و رازق خلیقه ربع مسکون بل ارق جمله

مخلوقات وصانع جمیع موجودات جل جلاله وعم نواله حضرتنه که خلعت خلقتی صفا

وصفوت اوزره طینت آدم کیوروب افسر خلافتی فرق مبارکنه اوروب

سریر انا جعلناك خليفة في الارض قمکن قلوب جمله ساکنان افلاکی واذ قلنا للملائكة

اسجدوا خطابیله مأمور ایدوب اول خلیفه اناقی معزز ومکرم ایلدی وصلوات

نامیات رسول حبیب خدا محمد مصطفی علیه الصلوة والثنا حضرتنه وچار یار صفا

حضرتلرینه وال واصحاب وتوابع ولواحقنه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اوزرینه اولسونکم

مکتب حکمتده وعلم آدم الاسماء کلها دن غرض انلروک نام شریفلرینک ظهوری ایدی انتشاری ایدکو

هر چند صلب بشریتدن نیچه انبیای کزین صلوات الله علیهم اجمعین واولیای سعادت قرین دوسلطان

غزا آیینک عدمدن وجوده کلدکلری ذات لطیف و دین مبینلرینک شیوعی بولمی

کلن صحف رسالت ومنشور خلافت من اوله الی آخره مهر نبوت دن خاتم انبیا علیهم اولدوکی

اوک مبارک مقدمی برکاتیله امت عالی همت سلاطین پاک دینلری داخی سایر ادیان حکامنه

تفوق ایدوب هر زمانده بر صاحب قرانک برلیغ بلیغ سعادت عنوانی ان الارض یرثها من يشاء

من عباده طغراسیله مزین وهر وقت برکشور کشا جهانگیر نوقیع رفیع عاليشان ورفعنا بعضكم فوق بعض

درجات خط دالیله منقش بولوب وهر بر کشنگ کوش هوشنه صدای ولیس کرم لازمکم

ونزان ولیس کوزم ان هذا لیشند الدی کوریلوب لاجرم مابرع اتسندن بعد در اولان

عاشکوری صلای رحمتن دروازه ان فراغت ودنیا بج اکربا مظفر ومنصور اولوب مجوالعزیز

الغفور مفهومیله مقام شکرانه معزز ومحترم اولوب دلنذا نامزد دولت واقبال روز افزون

سپهر سعادت واقبالیله نظالع ولامع اولوب نزهر رشید فروغ وجود السلطان ظل الله في الارض

بیرامنشه پر ضیا وحلیه نما قلوب دلیه تولی هکم من شیء حسن قامت یا استقامتم

ممالک اسلامه اولچه خدمت لازمه سی ادا قیلان مبارزان دین و دلیران دین مبین ارکلیله رستم دار نامدار

اولاد قوجاق نیکنام ک دلکاه اکلان ارکلرکه هر بری بر طالع فالحه ورتبه وجاه منیجه رعایت شفقتلر

اولنوب مساعی مشکوره لری ضایع اولماشدر اول جمله دن هر زمان حطه سیله اولا سپارتمند

عالیجاه عثمان بن ارطغرل بک خیر حوله ایدی که کوکب سعادت ایدیجی جبهه عزت

الحلق ولا انذ حضرتك حين برأت النفوس كلت

الألسن عن تفسير صفتك وانحسرت العقول عن كنه وكيف توصف

كنه صفتك يا رب وانت الله الملك الجبار القدوس السلام الذي لم يزل

ازليا ابديا سرمديا دائما في الغيوب وحدك لا شريك لك

ليس فيهما احد غيرك ولم يكن الا سواك حارت في ملكوتك

عميقات مذاهب التفكير وتواضعت الملوك لهيبتك وعنت

الوجوه بذلة الاستكانة لعزتك وانقاد كل شيء لعظمتك واستسلم

كل شيء لقدرتك وخضعت لك الرقاب وكل دون ذلك

تحبير اللغات وضل هنالك التدبير في تصاريف الصفات

فمن تفكر في ذلك رجع طرفه اليه حسيرا وعقله مبهوتا وتفكره متحيرا

اللهم لك الحمد حمدا كثيرا متواليا متواترا دائما متسقا مستغاثا متوسقا

يدوم ولا يبيد غير مفقود في الملكوت ولا مطموس في المعالم ولا

منتقص في العرفان فلك الحمد على مكارمك التي لا تحصى في الليل

اذا ادبر والصبح اذا اسفر وفي البر والبحار والغدو والآصال

والعشي والابكار والظهيرة والاسحار وفي كل جزء من اجزاء الليل

والنهار اللهم بتوفيقك قد احضرتني النجاة وجعلتني منك في ولاية

العصمة فلم ابرح منك في سبوغ نعمائك وتتابع آلائك محروسا لك

ممالک اسلام اگر خدمت لازمه سی ادا قیلان مبارزان دین و دلیران دین مبین ار لکیله رستم وار نامدار
اولاه قوجاتی بکلرک و یکانه اکلان ارلکلرک هر برینه حالموافقه درجه و جاه منیخ رغائب شفقتلر
اولنوب مساعی مشکوره لری ضایع اولمامشدر اول جمله دن هژبران ظفر پیشه اولان سپهسالار قمند
عالیجاه عثمان بن ارطغرل بک خیر خواه ایتدّه ایه کوکب سعادت ایلیچ جبین عزت
قرننده تابان و درخشان اولدی جمیع اقاربه سعید العواقب و جمله عشایر جلیل مهابت شمایلی غزا
و مجاهد تی شعار و کفار خاکسار برله مقاتله و کیر و داریکوار ایدینوب و قاتلوا المشرکین
مفهومن سرمایه روزکار قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون
ما حرم الله و رسوله ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید و هم
و هم صاغرون مدلولی تحقیق و احراسنه سدرتیق ایلیوب و اوده دجلاو تاد انیسیه علیه براولر
الزمان و الکفره جانبن شریفه دار انار و حض المومنین علی القتال نقده سیله طولیوب صدیق و در
ماملکه رایح صفح بذل و فار ذوی منال و اربح اعلی کلمة الله صرف ایدوب حصال عتایتله جمله
سنه نیفه از قریب و فعال رجا نه سی افضال حمدانیه رهین اولور خواص و عوامن شکرانه تعظیم رطب اللسان
و کافه ایام ارتفاع و ارتفاسنه منتظر و نکران طینت طیبه لری حدت و دفتله موصوف و نوعیله سرعت انتقاله معروف
تیغ رضای برق خاطف و نیزه جانستانی شهاب ثاقب عقلی کامل و رای صایب همه ارقالی برام و سکلامه دا قبال
...
ابراز مراحلی طی ... مهام ... مسلوک ظفر ... بیتقام ... جلدند وارم
جاه سیازی کی انواع دقتده دقیقه فوت ایتیوب ... قرا عنانه
حوالی ... اول وطن ... سنبهر دیا ... و باد حصار ... اکثر ... احسن قوة
با زو مع آجوب ممالک اسلامیه مضافه داخل ایتدی و کندن غیری ... کرو ... دم هم ... دم ...

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم من برهان امیر المومنین علاء الدین بن فرامرز السلجوقی نایره الملک العلی
حمد و سپاس و شکر بیقیاس اول خالق بیجون و رازق خلیقهٔ ربع مسکون بل ارق جملهٔ
مخلوقات ...

فی الرد و الامتناع محفوظاً لک فی المنعة و الدفاع و لم تکلفنی
فوق طاقتی و لم ترض عنی الا طاعتی فانک انت الله الذی
لا اله الا انت لم تغب عنک غایبة و لا تخفی علیک خافیة
و لن تضل عنک فی ظلم الخفیات ضالة انما امرک اذا اردت
شیئاً ان تقول له کن فیکون . اللهم لک الحمد مثل ما حمدت
به نفسک و حمدک به الحامدون و مجدک به الممجدون و کبرک به
المکبرون و هللک به المهللون و عظمک به المعظمون و وحدک
به الموحدون حتی یکون لک منی وحدی فی کل طرفة عین و اقل
من ذلک مثل حمد جمیع الحامدین و توحید اصناف الموحدین
و المخلصین و تقدیس اجناس العارفین و ثناء جمیع المهللین و المصلین
و المسبحین و مثل ما انت به عالم و هو محمود و محبوب
و محبوب من جمیع خلقک کلهم من الحیوانات و ارغب الیک
فی برکة ما انطقتنی به من حمدک فما ایسر ما کلفتنی به من حقک
و اعظم ما وعدتنی به علی شکرک ابتداءتنی بالنعم فضلاً و طولاً و
امرتنی بالشکر حقاً و عدلاً و وعدتنی علیه اضعافاً و مزیداً و اعطیتنی
من رزقک اختیاراً و رضی و سألتنی منه شکراً یسیراً صغیراً
اذ نجیتنی و عافیتنی من جهد البلاء و لم تسلمنی لسوء قضائک
و بلائک و جعلت ملبسی العافیة و اولیتنی البسطة و الرخاء

اشارت
... و اما الصلاة ...
...

الفغفور مفهوم ... مقام ... معزز و محترم اولوب ولهذا ... دولت و اقبال ... روز افزون
سپهر سعادت ... طالع و لامع اولوب ... السلطان ظل الله فی الارض
... و ملجأ ... قلوب ... ولهذا ... من ... باستحقاقهم

[illegible]

باموالهم وانفسهم فضل الله المجاهدين باموالهم وانفسهم على القاعدين الآية وفضل الله المجاهدين على القاعدين اجراً عظيماً

صماخ ... ارشوب جناب الهیه درجات منه ومغفرة ورحمة وكان الله غفوراً رحيما

موهبه ... مسحوا ولوب جانب الالكشا ... دافی من جاء بالحسنة فله عشر امثالها رعايتنه

الحق دالیق کورلیوب نوع صبحطراز آفتاب علم وطبل ونقاره ... زمزمه محتشم تعویض وتخصیص قلنوب

لواء ... شهردن یمنی ... والحجه خطبه ... نواحی ... تاخلق ... اعتبار او ... سعادتمند

مدار الهیه تقلید ایدوب ... بونزهم کر ... مقتضای ذات معدلت سماتیدر مسند ایالت

وامارته کمال وقار وسکینه ایله تمکن وقرار ایلیوب اعدله وهو اقرب الى التقوى مفهومین

شعار ... ظالمی مظلومدن دفع واتش مظالمی ردی زمینه‌دن رفع انمغه

جد وجهد کوستروب عدل ساعة خير من عبادة سبعين سنة فوائدندن بهره‌مند اولمغه

جانشوب زمان حکومتنده وضیع وشریف عالم وجاهل غنی وفقیر مافوقنجا ... در ...

یاقوب دعوالری فصل اولمانجه مقادیرله معتمد اولمیوب شرعه متعلق اولان احکامی قضاة انامله

فصل ایدوب سیاسته موقوف اولانی بلاتوقف ... کتوره مع هذا الشفقة على خلق الله اوزره

اراقه دماده صبر ووقاری الدن قومیه جائز که اهلاک وافنادن صکره مغموملک انفاعسنه

فایده مترتب اولا تاسف ... مفید اولمیه ... خشم ایندرت برکناه ... نسبت

تامل کتش درسیاست بسی که سهلست لعل بدخشان شکست بشکسته نشاید دکرباره پیوست

اما دکلم في القصص صورة وغیدن الخلاف ... قبیل ... قصاصدن ترجیح اید ...

اول حینده دافی حقوق ایتامی بی قصور ایفا ایدوب ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتي هي احسن نهی ... منهی اولا

سادات عظام که ثمره شجره مصطفوی و ... متعلقات نبوی درلر اصلها ثابت وفرعها في السماء

اوزره معزز ومکرم طوتوب مذاق ... انلرک رعایتیله شهدکام ودرواق روضه انلرک حمایتی ...

سدره مقام ایلیوب اعزاز واکرام ایله ذخر آخرت ایلیه وعلمای عظام کرد ... حضرت ...

کمال لطف وشفقت اوزره مرعی ومحترم طوتوب ابقاء دین مبین واحیای شرع متین انلرک وجود شریف

وانفاس لطیفه‌لری برکاتیله اولوب العلماء ... مقتضاسنجه خاطر عاطر انکه ... انلردن ...

وحضرت ... وظائف ... ابواب مفتوح وکشاده ایلیوب افراط وتفریط دن ...

ایله ورعایا جانبندن ... ملاحظه ایلیوب رسوم عادیه‌دن اداده تعلل وعناد وضابطلرینه ...

برجه زیاده الدرمیوب اما رعایا داخی ربقه ... رقبه انقیاده ... مشدود ... حصار ...

تحصن ... اولاد دولاد ... ظلم الامراء ... ذلال ... حکمنجه ... روزمره ...

میان جانه آستوار ایلیه ... سامان ... خراسندن ... وحبال ... اجماء ...

منهزم دی نیران دماده حرب وغی‌دن بوارد ... ایلیوب ... ذراع ... کف

کف مرحمت ده حفظ وحراست واسبب روزکاردن صیانت ایلیوب ودایع الله

ن ارضه امانتدارلغین ده وقت ایلیوب بومافیوما تعمیر بلاد وترفیه عباددن حالی اولیوب

مغنات ... منتج سعادت دارینی ملاحظه ایدوب ثمرات نهال ... باغ جنت ...

متجدد ومتضاعف ... مساعی جمیله صرف ایلیوب بوابیات حجت ... مهیوب

معاینی کشت زار طبایع ... دبیت ... ایلیه زبانخیه ... کان شدند

پس انیه کان میوه برداشتند چو از بهرما کشته شد چند چیز زبهرکسان ما کاریم نیز

واحیای موات ده ... ظهور کوزدوب من احیی ارضا مواتا من الارض

فهی له وعاد الارض لله ولرسوله ثم هي لكم مني ... طالبنی بهره‌مند ... بروتند

ایلیوب ... بلد ... حال ومعطل ... شاداب ... غلال

نزل ایلیه ... صحته ... ادای ... برله ... دکلم دمکلمه

دو رمانده درمانده   معاطف عطوفت   رامور روز
غزن و غموزه
رباه روبه   سالک سوکه
حظایر نظایر • برایع ودایع محامد • ذرایع ضرایع حامد
غرایب رغایب • عجایب نجایب • فواع رواح • ولاء لا
فوج طوج • حول وقول • سقر مقر
جاریه ماریه • عناصر غامصر • اراده اراد
درصورت میاتب نیا تبت   گمتی کیمه درکمتی کمودی • ادانی ممدانی
معقول مأوّل •   ارسال وارسا • برشاه برشاه
موجد موجّد •   مکاری مکاره دورد دورن • اکارم مکارم   انا و فنا

وقد فسرت في قوله تعالى فاتوا حرثكم انّى شئتم بثلثة معان طالم طالم • داعه داعه • حبیدی مبدع
كيف شئتم وحيث شئتم ومتى شئتم واقتصر الجوهري   منشا منشی • مطاع عاب مطاع عاب
على معنيين قال علي بن ابراهيم ره وتاولت العامة   دسته داران دستداران
انّى شئتم في القبل والدبر وقال الصادق عليه السلام
انّى شئتم اي متى شئتم في الفرج والدليل   عیب عیب و کاه کیش   قبای قبا
عليه قوله تعالى نساؤكم حرث لكم فالحرث الزرع والزرع في الفرج في موضع الولد وفي العلل
نعوذ بالله من الجبن لانه يمنع الاغلاظ على العصاة وعن علي بن ابرهيم قال حدثني ابي عن حماد
عن ابي عبد الله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله لما اسري بي الى السماء دخلت
الجنة فرأيت قصرا من ياقوت احمر يرى داخله من خارجه وخارجه من داخله وفيه بنيان من در
وزبرجد فقلت يا جبرئيل لمن هذا القصر فقال لمن اطاب الكلام وادام الصيام واطعم الطعام
وتهجد بالليل والناس نيام فقال امير المؤمنين عليه السلام يا رسول الله وفي امتك من يطيق هذا فقال
ادن مني يا علي فدنا فقال اتدري ما اطابة الكلام فقال الله ورسوله اعلم قال من قال
سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر فقال اتدري ما ادامة الصيام قال
الله ورسوله اعلم قال من صام شهر رمضان ولم يفطر منه شيئا قال اتدري ما اطعام الطعام
قال الله ورسوله اعلم قال من طلب لعياله ما يكف به وجوههم عن الناس وتدري ما
التهجد بالليل والناس نيام قال الله ورسوله اعلم قال من لم ينم حتى يصلي العشاء
الآخرة ويعني بالناس نيام اليهود والنصارى فانهم ينامون فيما بينهما مجمع البحرين

وكانت امراة ملكة الروم ترسل الجزية الى الهارون الرشيد فلما خلعت وجلس نقفور تحته قطع الجزية وارسل
كتوبًا وذلك مكتوبه ⁂ بسم الاب والابن والروح والاله ولهٔ من نقفور ملك الروم الى هارون
ملك العرب اما بعد فان الملكة التي كانت قبلي اقامتك مقام الرخ واقامت نفسها مقام البيدق
فحملت اليك من اموالها ما كنت حقيقًا بحمل اضعافها اليها ولكن ذلك من ضعف النساء وحمقهن
فاذا قراءة كتابي فاردد ما وصل اليك من اموالها والا السيف بيننا وبينك جواب
فلما قراء الرشيد الكتاب استفزه الغضب وكتب على ظهر الكتاب بسم الله الرحمن الرحيم
من هارون امير المؤمنين الى نقفور كلب الروم قد قرأت كتابك يا ابن الكافرة والجواب
ما تراه لا ما تقراه ⁂ ثم سار الرشيد من يومه ففتح وغنم وهزم العدو وضرب عليه الجزية

نحن امتداد في مستأصل وثمرتهم اذن مستحصل

وزير ونائب امير وحاجب مشير وكاتب
سوقيس تقضيك بالخفية نصب في الخلوة وتشغلك غالبًا
عن اللذات ⁂ وتملك عامل جار ال الكتابة
مزارع اما الدن حماله ونعم افا الدن غاله ابدا
قلة تكون اعين الزرقا في فنجان خير نهاغوقا
ناقف وسفاق
ناقعن ووقع
وصكاك الكوكب ان ان
في زمره ... من اربا الاملاك مخ نحوهم
وصح اقدامه من اربا الكوارد والكواكب مشهور
عليه جلدة

بحقه حصول مطالب جميل رتبه كوانند ومن يعتصم بالله فقد هدي
الى صراط مستقيم لا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون وان تعدوا
نعمة الله لا تحصوها ان الله لغفور رحيم وقضى ربك ان لا تعبدوا الا اياه
وبالوالدين احسانا تنزيلا ممن خلق الارض والسموات العلى الرحمن على العرش استوي
ذلك تقدير العزيز العليم ثم استوي الى السماء وهي دخان فقال لها وللارض ائتيا قالتا اتينا طائعين
الا الى الله تصير الامور وفي السماء رزقكم وما توعدون ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث
لا يحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شيء قدرا

من السمك الى السماك
اي ... ايماه كوكبه بلينه
بودار مرك
من حضيض المرقد الى اوج الفرقد
اي
من التراب الى السحاب من المهد الى اللحد
اي
... القبة الزرقاء

قطع رجائي عمن سواك حتى لا ارجو

وتبنون ما لا تسكنون
من كان اكبر منك بيوم كان اعلم منك بسنة
اذا سئلت عما لا تعلم فقل الله ورسوله اعلم

... سوى جلالك فاعلم انه مرض
... الا وذكرك معرون بانفاسي
... ثم الا وانت جليسي بين جلاسي
... حبوا على الوجه لا مشيا على الراس
يا ساقي القوم ان دارت الى فلا تمزج فاني بلا مزج كاسي ويا فتى القوم ان غنيت من طرب فغن واطربا من قلبك القاسي
مالي وللناس لم يلحونني سفها ديني لنفسي ودين الناس للناس ايضا تركت الخلق طرا في رضاكا وايتمت العيال لكي اراكا
فلو قطعتني اربا فاربا لما حن الفواد الى سواكا ايضا يا من هواه اعز من حبل وريدي في حبك فارقت قريبي وبعيدي
من خاف لابد له زاد ويلاغ الاسفري عندك زادي ومريدي انعامك قدم واحسانك قديم عصيانك يارب بنا غير بعيدي
ان نحن عصينا فبه معرفتنا غفرانك ما حب لنا غير بعيدي زير قدم حكم تو شد خاك سر نعض ... دوستان تو شهدائي وعبيدي

قطعه اشتياقه ... بودر ... مر ... تكنير ... دلفكار ... حاوي اولوب
... حواطر ... ونزح زوالي ... غم ... زيادة
... آفتاب سماء لطافت ... وما ... ايام الفراق ...

يا ... راسما
كوز ... زلف ... الكنج ... كوركي ... انسا الكنج

... احب ... اكر ... دنيايه كلدك ...
... ديلم ...
... آرزو
... ولدم

... اولسم
... اولسم
... اولمي
... اولمي
... جانه ...
... جانه ...

... جانم ولم ... بلغا
... كوزنسي ... كز ...
... اولديج
... اولديج
... دنيا ... وارشي
... زمانم وار ...

... صحبته ... داد ...
... قادر ...
... لطف ... جانانم ... اولدي
... غنچه ... اولدي

من السمك الى السماك السامك
من حضيض المرقد الى اوج الفرقد

من التراب الى السحاب
من المهد الى اللحد

من تربة الغبرا الى الفلك الخضرا
من التربة الزرقا الى القبة الزرقا

من وهدة الاولى الى مرحلة الاخرى
من دب الى شب

اللهم اقذف في قلبي رجاك واقطع رجائي عمن سواك حتى لا ارجو غيرك ولا اثق بسواك

لا مام العلوم على الكل

مالكم تؤملون ما لا تدركونه وتجمعون ما لا تأكلونه وتبنون ما لا تسكنونه

عند كثرت الخوان ما اكثر الاخوان

من كان اكبر منك بيوم كان اعلم منك بسنة

ما اقبح بالانسان باطنا عليلا وظاهرا جميلا

اذا سئلت عما لا تعلم فقل الله ورسوله اعلم

كم من امل خائب وغائب غير آئب

نهاية الحل انت القصد والغرض وغاية ما لها في فوتها عوض من كان في قلبه مثقال خردلة سوى جلالك فاعلم انه مرض

ايضا والله ما طلعت شمس ولا غربت الا وانت مني نفسي ووسواسي ولا تنفست محزونا ولا فرحا الا وذكرك مقرون بانفاسي
ولا شربت لذيذ الماء من عطش الا وجدت خيالا منك في الكاس ولا جلست الى قوم احدثهم الا وانت جليس بين جلاسي
لولا نسيم لذكراكم يروحني لكنت محترقا من حر انفاسي ولو قدرت على الاتيان زرتكم حبوا على الوجه او مشيا على الراس
يا ساقي القوم ان دارت الي فلا تمزج فاني بلا مزج مازج كاسي ويا فتى القوم ان غنيت من طرب فغن واحربا من قلبك القاسي
ما لي وللناس لم يلحونني سفها ربي حبي ويروح الناس للناس ايضا تركت الخلق طرا في رضاكا وايتمت العيال لكي اراكا
فلو قطعتني اربا فاربا لما حن الفؤاد الى سواكا ايضا يا من هو اقرب من حبل وريدي في حبك فارقت قريبي وبعيدي
من ما في لابوابك زادي بلاغ الا سعي عندك زادي ومريدي انعامك قديم واحسانك قديم عصيانك يا رب بنا غير سديد
ان نحن عصينا فبه معترفنا عفرانك ما جب لنا غير بعيد زير قدم حكم تو شد خاك سر قبض تا بشنود از تو شهدائي و عبيدي

وكانت امراة ملكة الروم ترسل الجزية الى هارون الرشيد فلما خلعت وجلس نقفور تحته قطع الجزية وارسل
كتوبا [illegible] وذلك مكتوبه بسم الاب والابن والروح والاله ولده من نقفور ملك الروم الى هارون
ملك العرب اما بعد فان الملكة التي كانت قبلي اقامتك مقام الرخ واقامت نفسها مقام البيذق
فحملت اليك من اموالها ما كنت [illegible]
فاذا قراءة كتابي فاردد ما [illegible]
فلما قراء الرشيد الكتاب [illegible]
من هارون امير المومنين الى [illegible]
ما تراه لا ما تقراه ثم [illegible]

شجرة امدي في متاصل [illegible]
وزير ونايب امير وحاجب من [illegible]
[illegible] تنصب في الحكومة [illegible]
عن اللذات وتملك غافل [illegible]
قلة تكون اعين الزرقا [illegible]
في روضة عليه [illegible] الاملاك [illegible]
وضع اقداره في [illegible] الكوارد [illegible]
عليه جلالة مشهورة [illegible]

ديرونده [illegible] بولمشدر بو اثرت خامه بابا بو قلم وجود بو كوزه [illegible] عالم [illegible]
وار [illegible] كونشده [illegible] زبانه [illegible]
[illegible]

وبالوالدين احسانا تنزيلا ممن خلق الارض والسموات العلى الرحمن على العرش استوى
ذلك تقدير العزيز العليم ثم استوى الى السماء وهي دخان فقال لها وللارض ائتيا قالتا اتينا طائعين
الا الى الله تصير الامور وفي السماء رزقكم وما توعدون ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث
لا يحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شيء قدرا

الذي صنع الاصل واوجدت المادة بصنع الصورة فيكون الصنع الصانع بعده عبثا والاستشهاد

مؤمن وطاغي . اهل وناهي . داني وقاصي . ومنقاد وعاصي . شريف ودني . فقير وغني

توانگر ودرويش . شهري وغريب . معتوه ولبيب . بنده وآزاد . غمگين ودلشاد

صامت وناطق . سابق ولاحق . شاكر . دانستا . شهري وروستا

سالوس وفاسق . محبوب وعاشق . [illegible] وضيع . عزيز ووضيع . سافر وعقيم

صحيح وسقيم . مخلص وغريم . [illegible] وكريم . طالح وصالح . مغضب وناصح

وارد وصادر . حاضر وبادي . مقيم وآفاقي . سابي وصاحي . جبيع وقبيح

٢ من معاني البيتين ان كل ما سوى الله تعالى لا انية له من ذاته ولا حقيقة فكل من وجد
الانية فهو عاص بل هو جاحد وما احسن ما قال شاعرهم في هذا المعنى
اقول وما اذنبت قالت مجيبة وجودك ذنب لا يقاس به ذنب

٢ فاذا كان وجدانه لوجوده ذنب لا يعدله شيء من الذنوب
لان كل ذنب فاثباته وثبوته وتحققه انما يكون مبنيا على وجدان وجوده
فاذا كان الامر كذلك بان وجدانه وجوده فقد عصى بلبنة وجدانه لا تبرح من عمى

من كلام الصوفية
انا ذلك القدوس في قدس العما محجب — انا قطب دائرة الرحى وانا العلي المستعجب
انا ذلك الفرد الذي فيه الكمال الاعجب — وبكل صوت طائر في كل غصن يطرب
واقول اني خلقه والحق خالقي فاعجب — اغنى بانه عن مقالتي التي لا تكذب
الله اهل للعلى وبريق خلقي خلب — انا لم اكن هو لم يزل ولاي شيء اطلب
ضاع الكلام فلا كلام ولا سكوت مجيب — جمعت محاسني العلى انا غافر والمذنب

٢ من كانت محاسنه مساوي فكيف لا تكون مساويه مساوي ومن كانت حقائقه دعاوي فكيف
لا تكون دعاويه دعاوي من اشعار بعض العرفاء لو اقسم المرء بالرحمن خالقه بان بعض
الورى لا شيء ما حنثا لو كان شيء فغير الله خالقه الله اكرم من ان يخلق العبثا
ومعناها لو اقسم المرء بالله بان بعض الورى والمراد الكل لا شيء يعني لا حقيقة له من ذاته ولا شيئية
فانما شيئيته في الحقيقة من شيئية غيره ما حنث ولا كفارة عليه لان يمينه صادقة لان اي المخلوق

حكي ان بعض الاطباء كان في خدمة بعض الملوك في غزوة ولم يكن هو وقت النفر كاتب
ترس فتقدم للطبيب ان يكتب الى الوزير يعلمه بذلك فكتب اما فان كنا
العدو في خلقه كدائرة المارستان حتى لو رمي مبضعا لما وقع الا على قيفال فلم تكن
الا كنبضة او نبضتين حتى لحق بعدو بحران عظيم فهلك الجميع بسعادتك يا معتدل المزاج

كان ابو نواس فقيها غلب عليه الشعر والشافعي شاعرا غلب عليه الفقه

وفي الحديث ان ارواح المؤمنين في الجنة على صور ابدانهم لو رأيته لقلت فلان والمراد
بها جنة من جنان الدنيا تطلع عليها الشمس وتغيب وعلى ذلك دلت الاخبار
عن الائمة الاطهار عليهم السلام والتحية وفيه ان الله خلق الجنة قبل ان يخلق
النار وخلق الطاعة قبل ان يخلق المعصية وخلق الرحمة قبل ان يخلق الغضب وخلق الخير قبل
ان يخلق الشر وخلق الارض قبل ان يخلق السماء وخلق الحيوة
قبل ان يخلق الموت وخلق الشمس قبل ان يخلق القمر وخلق النور قبل
الظلمة وقد تقدم في جمل ما يدل على ان الجنة في السماء والنار في الارض
والصراط من الارض الى الجنان قوله ان الذين كذبوا باياتنا واستكبروا عنها
لا تفتح لهم ابواب السماء ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل في سم الخياط عن ابي جعفر عليه السلام
قال نزلت هذه الاية في طلحة والزبير والجمل جملهم وفيه دلالة على ان
جنان الخلد في السماء والدليل على ان النيران في الارض قوله فوربك لنحشرنهم
والشياطين ثم لنحضرنهم حول جهنم جثيا ومعنى حول جهنم
البحر المحيط بالدنيا يتحول نيرانا وهو قوله تعالى واذا البحار سجرت ثم يحضرهم الله حول [illegible]
جثيا اي على ركبهم وموضع الصراط من الارض الى الجنان نقلت من مجمع البحرين

لعل انه يحدث بعد ذلك امرا جبل تتبدله قلوب • عسى ان ينفعنا يكشله مهر لبوث •

سيصيبهم سيئات ما مكروا اضمننه اولان ضميرلند ولى متعلق ا • 2 آنكشادر حصر بين الدال •

وانين من الملاة بكلهم بسنه • التجارليلق عاكرا انه بشه خطايشه

فاسبغ ذنق اى سلادلماز •

في وصف الحرب •

فما ترى الجبان • دمارت الارض بالشجعان • واصطدمت الخيل بالخيل • كما ارتمى الليل بالليل •

حمي وطيس المنون • على الحماة المسنون • وضاقت النفوس والاعطان •

چون وزرا دانستند كه زولعو نفحه دينه منع عزم سوء عند اولمز • شرايط جبار كيكار اولمز

زبا كيش اوليق • هر روز ماه شب افروز كبي قطع منازل ايلمن • تر هنر ابالكي كبي جرم رايع ارشد كر

فوت نور باصرة دبيع بنيا سيندن كوز چشم بصارتي • فاعتبروا يا اولى الابصار

غيرياننه كورميون • تيمر قلوب بنامرد كبي في حدا في الوقوع كرم ولطف فعل تعجب

مقامنه وارد بلكه مجد مطلق مشابهينه ايرشوب

هر كس تعدى فعل لازم اوليدى

قوله تعالى فاذا احصن على ما بنيتم فاعله اى تعففن واحصل

احصان الرجل واحصان المرأة

الاحصان المنع واحصن الرجل اذا تزوج فهو محصن

بالكسر على القياس ومحصن بالفتح على غير قياس وحصنت المرأة بالضم حصنا اي

عفت فهي حاصن وحصان بالفتح والمحصن من له فرج يغدو عليه ويروح قوله الا في

قرى محصنة اى ممنوعة من ان يوصل اليها من حصنت القرية اذا بنيت حولها وتحصنو

اى يحرزون لبذر الزراعة قوله محصنين غير مسافحين اي اعفاء غير زناة والمسلمة محصنة

لان الاسلام يمنعها ان لا يحل والمرأة تكون محصنة بالعفاف والاسلام والحرية

والتزويج قوله ومن لم يستطع منكم طولا ان تنكح المحصنات المؤمنات اي الحرائر العفيفات

والحين بالفتح الهلاك ومنه الحديث البغي سائق الى الحين والرعونة الحمق والاسترخاء

ورجل ارعن وامرأة رعناء بينا الرعونة وفي الحديث الماء الذي يسخنه الشمس لا تتوضؤا

فانه يورث البرص قال بعض الافاضل النهي هنا للتحريم وان قيل بانه اكره تنزيه وبين الكراهة

فان تعليله صم يكونه يورث البرص قرينة دالة عليه لوجوب اجتناب الضرر المظنون مجح الوي

بو اوقات فرخنده ساعات ده تماشاى اقداح افراحدن چهره روزكار افروخته

وحمرة جمال سفرة اربوب نشو كامران طبيعت ايام ده تو يله جايكير اولوب هر حين ازدياد

خاك ايليوب عطاي مواهب اصحاب مطالب ايليوب بهر لو نشئه عيش دلهار خاتر ور

نمانده وزكاه اهم ازفتور دماغ عقل ازنكار تخور تر وبر فضول ملآن بر جنس خوشنا كرلكي كبي كم

بو محفلرده اصفة ابدي اكر نركس بو نواي ايلسر وراولرلسه دكوزلري فوري زنسرا اولمز

رعلى دلاكله لعلين تاج جام رنكين براتهاج قالبدر سوقته • داغ حمرانه اوليس

مرادت مذاق حنظل حلاوت شفا غل وسم بالاهل فراج زراق تعبدى دلجعه النجوم

دلكوري ان طيور القلوب ما برحت على افنان هذا النوع واقع

وهي كسنة الغصة بعض الاوراق ساجعه

عجب نيدكه آفتابا در دست ضعفا زير شود چنانكه از زيش پشه پيل تنومند در دهند • واز موت موش

ومهزت فيت بران توان وجوان نيران سليم بما ننند ونحاق از اصطفاف زبان زبانرا

دراز نكند اكنون چو در ديار تو اي حقتداى دهر الظلم قد تواري والعدل قد كشف

عقرب سنان نيفكند وچاريش بتر ماهي زرز نپوشد در كتواة كشف

التفريط التقصير عن الحد والافراط مجاوزة الحد

ايبن كشتن ازار فو موي كوماكر

زموج ناخلكو با يوكره تاحصر

الشن القربة الخلق والشنة كانها للقربة الصغيرة

والجمع الشنان ومنه قول النابغة شعرا

كانك من جمال بنى اقيش يقعقع بين رجليه بشن

وعن بعضهم انه قال يقع الظن لمعان اربعة منها

معنيان متضادان احدهما الشك والاخر اليقين الذي لا شك فيه فاما معنى الشك فاكثر

من ان يحصى شواهده واما معنى اليقين فمنه قوله تعالى انا ظننا ان لن نعجز الله في الارض ولن نعجزه

هربا ومعناه علمنا وقال جل اسمه ورأى المجرمون النار فظنوا انهم مواقعوها ومعناه فعلموا

بغير شك قال الشاعر رب امر فرجته بعزيم وغيوب كشفتها بظنون ومعناه كشفتها بيقين

وعلم ومعرفة وفي حديث وصف المتقين واذا مروا باية فيها تشويق ركنوا اليها وظنوا انها

نصب اعينهم يعني ايقنوا ان الجنة معدة لهم بين ايديهم والمعنيان اللذان ليسا

بمتضادين احدهما الكذب والاخر التهمة فاذا كان بمعنى الكذب قلت ظن فلان اي كذب

وقال تعالى ان هم الا يظنون ومعناه ان هم الا يكذبون ولو كان بمعنى الشك لاستوفى
منصوبيه او ما يقوم مقامهما واما بمعنى التهمة فهو ان تقول ظننت فلانا فتستغنى
عن الخبر لانك تريد اتهمته وفي الحديث اتقوا ظنون المؤمنين فان الله جعل الحق
على السنتهم قال الشارح وذلك لصفاء سرائرهم وتلقيهم السوانح الالهية
بافكارهم الصافية وحدوسهم الصائبة فلا تنطق السنتهم الا بالحق عن
امارات صادقة وفيه ان الله عند ظن عبده ومثله انا عند ظن عبدي
المؤمن اي عند يقينه بي في الاعتماد على الاشتياق بوعدي والرهبة من
وعيدي والرغبة فيما عندي والاستغناء بي اعطيه اذا سالني واستجيب له
اذا دعاني كل ذلك على حسب ظنه وقوة يقينه وعن بعض الافاضل ان قلت
هذا مناف لما ذكر من تساوي الخوف والرجاء بالنسبة الى المؤمن قلت غير
مناف لان المراد انه ينبغي ان يكون اجتناب المؤمن عن المحرمات اجتناب
من اشرف على النار وان يكون اشتغاله بالعبادات اشتغال من علم انه من اهل
الجنة وبالجملة ما تقدم ناظر الى العمل وما تاخر ناظر الى الاعتقاد والاعتماد
على كرمه تعالى بما هو اهله بالجاهل ورحمته ارتى من تقصيرات العبد بمراتب وعن
بعض الافاضل سوء الظن بالله ينشأ عن عدم معرفته تعالى بما هو اهله فالجاهل
به لا يعرفه من جهة ما هو جواد فياض بالخيرات لمن يستعد لذلك فيسوء ظنه
ولا يثق بانه مخلوف عليه عوض ما يبذله فيمنعه ذلك عن البذل وفي الحديث
المؤمن لا يمسي ولا يصبح الا ونفسه ظنون عنده اي متهمة لديه بالجناية والتقصير
في طاعة الله تعالى وفي الحديث ان من احب عباد الله عبدا اعانه الله على نفسه
يعني اقدره الله على نفسه يعني كسر شهواته في القبائح بان فعل به لطفا يختار
عنده الطاعة واجتناب المعصية وان شئت قلت اعانه الله على نفسه افاده
تعالى لعقله قوة قهر نفسه الامارة بالسوء وقوله تعالى حور عين اي واسعات
العيون الواحدة عيناء ومنه امراة عيناء حسنة العينين واسعهما والجمع عين بالكسر
ومن كلام علي عليه السلام احبب حبيبك هونا ما عسى ان يكون بغيضك يوما ما
وابغض بغيضك هونا ما عسى ان يكون حبيبك يوما ما قال بعض الشارحين
قوله هونا اي على رسلك وفي الحديث وما هي بالهوينا اي وما القصة المعهودة
بالهوينا السهلة والهون بالفتح الرفق واللين قوله ايمسكه على هون بضم الهاء
فالسكون اي على هوان وذل والهون السكينة والوقار نقلت من مجمع البحرين

والهون السكينة والوقار وهو نصب على الحال وما صلة فانه صفة تقديره ... الهاء ...

افضل تافته؛ دام محبت ارا ذل بافته؛ كام نعمت
ازادي داد هر راد نامراد هر عيب بي نصيب
هر ... بي حسيب هر فرزند ... برور
... پرور

وفي الحديث ان شئت ان تكرم فلن وان
شئت ان تهان فاخشن بهن بالبناء
للمجهول من الوهن وهو الضعف
والخشونة مقابل اللين
وهو الغلظ وفي الحديث يا هشام الله مشتق من اله والاله يقتضي مالوها
كان الها اذ لا مالوه اي لم يحصل العبادة بعد ولم يخرج وصف المعبودية من القوة
الى الفعل وفي جوامع التوحيد كان الها اذ لا مالوه معناه سمى نفسه بالاله قبل
ان يعبده احد من العباد شوه في الدنيا ولا تشوه خلقي في النار اي لا تقبح خلقي
بها وفي الحديث سئل عن المشوهين في خلقهم قال هم الذين يأتي اباؤهم نساءهم
في الطمث ورجل اشوه قبيح المنظر وامراة شوهاء والجمع شوه مثل احمر وحمراء وحمر
وفي الحديث من حفظ على امتي اربعين حديثا بعثه الله فقيها عالما قال بعض الشارحين ليس المراد
به الفقه بمعنى الفهم فانه لا يناسب المقام ولا العلم بالاحكام الشرعية عن ادلتها التفصيلية
فانه مستحدث بل المراد البصيرة واليه اشار صلى الله عليه واله بقوله لا يفقه العبد كل الفقه حتى
يمقت الناس في ذات الله وحتى يرى للقران وجوها كثيرة ثم يقبل على نفسه فيكون لها اشد
مقتا ثم قال هذه البصيرة اما موهبية وهي التي دعا بها النبي صلى الله عليه واله لامير المؤمنين
عليه السلام حين ارسله الى اليمن حيث قال اللهم فقهه في الدين او كسبية وهي التي اشار
اليها امير المؤمنين عليه السلام حين قال لولده الحسن عليه السلام وتفقه يا بني في الدين انتهى
كلامه وفي الحديث لو حننتم حنين الوله العجال لكان في جنب الله قليلا الوله جمع واله وهو
الذاهب عقله والعجال جمع عجول وهي التي تفقد ولدها والوله بالتحريك ذهاب العقل والتحير
من شدة الوجد ورجل واله وامراة واله ووالهة وقد وله يوله ولها وولهانا والتوليه ان
يفرق بين المراة وولدها وفي الخبر لا توله والدة بولدها فائدة مما يفرق بين القران والحديث
القدسي ان القران مختص بالسماع من الروح الامين والحديث القدسي قد يكون الهاما او
نفثا في الروع او نحو ذلك وان القران مسموع بعبارة بعينها وهي المشتملة على الاعجاز بخلاف
الحديث القدسي فائدة فيما يجوز فيه الدال المهملة والذال المعجمة وهو بغداد ومجذ للرجل
المجرب وام ملدم للحمى والجداف ودففت على الجريح وجدف الطائر اي حرك جناحيه
في طيرانه والكاغذ للورق ودعرته اي افزعته فايدة مما جاء مخففا والعامة تشدده
الرباعية للسن وكذا الكراهية والرفاهية ومن ذلك الدخان ومما جاء مفتوحا والعامة
تكسره الكتان والدجاجة والدجاج وفص الخاتم ومما جاء مكسورا والعامة تفتحه الدهليز
والضفدع ومما جاء مكسورا ومضموما والعامة تفتحه على وجهه طلاوة ومما جاء مفتوحا والعامة

كالغائر المتردد بين القطعتين لا تدري بايّهما تتبع وتتربّص بين الامرين

فائدة قد يجيئ فاعل بمعنى مفعول كقوله تعالى لا عاصم اليوم اي لا معصوم وقد يجيئ مفعول بمعنى
فاعل نحو قوله تعالى حجابا مستورا اي ساترا وقوله وكان وعده مأتيا اي آتيا فائدة قال الازهري
نقلا عنه اذا رأيت الحرف على مثال فعال اوله ميم مكسورة فهي اصلية مثل ملاك ومراس
وغير ذلك من الحروف ومفعل اذا كان من نعوت الثلثة فانه يجيئ باظهار الواو ومثل مزود ومجول
ومحور ونحو ذلك ع

مسكية النفحات

ورد ورد الوداد من تلقائه • زين الله الدهر في بقائه • مرسوم سطوت بالمسرات و
شموسه واقماره • وتصاحكت في عرصات المجد كمائمه واثماره • اشتغ من الاثمد
واشهى في دعج الاحداق • فلا اامل صعقته لجواهر البلاغ • ما يعجز عنه ابن المراغة
لواء الملك الضليل لطأطأ خاضعا • او لبيد البليغ لخرّ ساجدا او راكعا •
فائدة بتركيب الخاء المعجمة والميم والراء المهملة متضمن في الاغلب معنى التغطية كالخمر لانه يخمر العقل اي يستره وخمار المرأة
حل ونياك فانها ابن من جنبة المزابل • ولغرح منها فانها اضيق من لقعد الكال • طالعها فانها مصحف ابشارك
وخالعها فانها حليلة ابائك • فاغتنم فوزك الفاج قبل ان يبيض • فانما الدنيا جدار يريد ان ينقض • آية
حيوانا • ودارة تحجب بورنيك اغبارها • ولا يد لك غبار زبها • لا يغرنك قطفها النزيج ودورتها
البهيج • فهو عيش اتجب الكفار نم يهيج •

مثل من لطبق الذهب ومن بغى عليه فوقوع
بغى عليهم اي ترفع وجاوز
المقدار ح

من مشى الى فقير يزوره بسبعين خطوة كتب الله بسبعين حجة مقبولة
اول ذات شريف وجود نازنين كه انت مكارم وعاليش نقد ادر • بيان نور دمان كر ردن
عاجز در بو فقيري زيارة كلوب قلب حزيني تا سيت در دل نيت بور تجدن

وفي حديث زرارة عن الباقر عليه السلام وقد سئل عن قوله تعالى امّن هو قانت اناء الليل
ساجدا وقائما يحذر الآخرة ويرجو رحمة ربه قال يعني صلوة الليل قال قلت واطراف
النهار لعلك ترضى قال يعني من تطوع بالنهار قال قلت وادبار النجوم قال ركعتان
قبل الصبح قلت وادبار السجود قال ركعتان بعد المغرب ۴ وفي الحديث ان الله
يحب بغاة العلم بضم الباء الموحدة جمع باغ بمعنى طالب والجمع بغيان كراع ورعيان
وفي الحديث ان الله خلو من خلقه وخلقه خلو منه بكسر الخاء وتسكين اللام والمراد المباينة
الذاتية والصفاتية بين الخالق والمخلوق فكل منهما خلو من شبه الآخر مجمع البحرين

العقود ... اول ... كانه ... فيه

بسطوت قهرك • وسرعة اغاثة نصرك بروفق سعت استعمال خود خوشحال
جبروت
وستمال شر
وفي قوله لنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم

فانتم اعلام منصوبة في مجاهل الضلال
والنجان المفطوعة في جباه الاقبال
المراد به العلم الكوفي محمد بن حسن
يا ابغيا قهاي مكلل انوا بهاي مهلل
يكبا نه
بكم يقال عثرات الغافلين • وفي معارج همكم يرتقي الى الملا •
الاعلى من اسفل السافلين •
الا ذن لم يتم ما تم العدو
كلام ان
والكاس في النزع • الكاس بالراس
لو اقي رياح حابل شاخ خيال را ببوم بوركار

رواة العلم كثير
ورعاة قليل
روضة مطلولة الازهار
سنية محلولة الازرار
زاد الزام وتبكيت جاحوشيا ... من بكبه
كالتعليف والتعريج
من الامثال المفردة
مالم يرد الارون ولا ردك الرادون

هذا مطلب قد نجا وزهد الطالب
وخيال حلم به الامل الكاذب

كيف يدرك يرع من لم يشرع • ويعلو من لم يفرع ويبرع
من لم تبرع • تلك الاضاليل من سلمي فان رقت
الخلاف بارضنا ثم بمحج درج
بغير دغدغة بيد كس از لن
منها المواعيد لم تسمح بامطار • يمال النفوس الابية
والعقول المسلوبة والحجج المصروعة والاسماع الصم
والابصار العمي والاذهان المؤتفة باشطان الشيطان
استطرادا
متعاقب ذكر اهمر

قد غشيت جفون رجائه تعيت اليأس • لو لم تطلع طوارق الانبساط
لعميت طرائق الاختلاط
واسال من رحمة الطيب وبركة الصيب
نعوذ بالله من الحور بعد الكور • او نكون لمن تعدى الحد بعد الطور
لكل جبار اثيم من سيوف بحظم
فالحمد لله الذي وفقنا لطاعته
والبعد نا عن السلوك بمخالفته
لا يرضي بها الا الذي يعد في الاغنام
بالنفوس الحيوانية والنفوس الشيخية
وغرض الموم عمل دائم حب
عرف

وفي حديث مناقب ابن شاذان من قوله تعالى في الحديث
القدسي اقسم بعزتي وجلالي اني ادخل الجنة من اطاع عليا
وان عصاني واقسم بعزتي وجلالي اني ادخل النار من عصى عليا وان
اطاعني وهذا مروي في المتواترة معنى من الفريقين ۴ ك

في المدعوية بارذابل

ثقال ثقل على اعناق للايام ثقيل الكوكب كثيف الظل جامد النسيم جاهد التعب عقيم الطبع
ردي الشيم ذميم المنظر رث الثوب بطي السير فظ الخلق منجم الفساد
لقيط منبوذ منقوص البياه رديم الثوب
نادان جاهل مانند زمان حاجل
سهيد مكثار ملوم مهذار فحاش رعديد هتات رعاع عبد البطن

رعوس ورعان
شديد الشكيم
بيراى كلك لرزان
بعديه النفس اتفا ابا لا امتعار لاجد

اذعر خو يطالبه علمي الا الاذكار مرتد ... اشعوقم

ضيق الوجه صفيق الوجه
رقيق العقل سخيف العقل ضعيف العقل سخافه عقل وقبالت راى
طماح الكار المهل عبد البطن منجم
مسموم القول سائمت ملالت مختر سرب محروم اختر
طمطاني بلكت

جامد النسيم منجم الفساد ثقيل الظل
دعيوب ممذوز ... سقاط الاسواق
فرسان الانور خزو الطيور
رضعان الالوان غراب الخراب بوم الشوم
مصطح اللحيه رشح الحجر قبوع البيوت رضيع الفقر غذي البوس في وجوههم ...

مكى الدهوس المروة تنزيه النفس عن الدناءة التى لايليق بامثاله كالسخرية وكشف العورة التي ميأكل
استحباجة هافي الصلوة والاكل في الاسواق فالبا ولبس الفقيه لباس الجندي بحيث يسخر منه
وفي الحديث المروة ان يضع الرجل خوانه بفناء داره ثم قال والمروة مروتان مروة في الحضر وهي تلاوة
القران ولزوم المساجد والمشي مع الاخوان في الحوائج والنعمة ترى على الخادم فانها تسر الصديق
وتكبت العدو واما في السفر فكثرة الزاد وطيبه وبذله لمن كان معك وكتمانك على القوم امرهم بعد مفارقتك

نکتگی به دیار، یاغی ور داره، بدّ فرخ خشنه زرد دلگونه فرخش دکله دو الحاز ثمشر بندچنج کذار
لوند فاک باز کتے آبپرز چشم بد شعبده باز کبی زرد گوش درقه ثمار بزقدم الفرکک
خوابم آنکاری بادر آزار بچج کذار سبز بنبانه
وسار ربانی
وفي الحديث لايرد القضاء الا الدعاء وفي الحديث القدسي ذم زمان
ما رواه الزمخشري لادخل الجنة من اطاع عليا وان عصاني كفعا، فاز آوردز جاجل کوش اوراز
وادخل النار من عصاه وان اطاعني والكرة بالضم التي يلعب بها الصبيان مع الصولجان
ومن كلام نوح عليه السلام عندما وقفت السفينة دهمن ايقن ومقلع يارب احسن ع
وفي الحديث السواك في الحمام يورث وباء الاسنان اي مرضها والوباء يمد ويقصر المرض العام
وبعده ما الطاعون وجمع الممدود اوبيه كمتاع ومتعرج کوکن کسه يعني بشن الم که ادمک کوکی یا ...
قوله وما يلقيها الا الذين صبروا اي ما
يعلمها ويوفق لها بالاخذ والقبول يق تلقيت من فلان الكلام اى الحقيقه وقبلته ع

في استعمال به عند نسيق الكلام

كالشعرة بالبيضاء في الثور الاسود
يرمي بسا قيما من وراء الجماه
كدعاء البحر سليمان تعيض يوسف في يعقوب جنت تزاع فيها الجبا زير
تذببت قبل ان تحصرم من جهل شيا عادا
لعد روضة يبيت فيها الكلام
وشر من الغرق الاستغاثة من البق اذا سبق العرجان فلا امان من الانسان
ولو انصف الدهر لما وقد شيوخهم في التنانير ام عدل الزمان لطبل صبيانهم عذا
السنانير من القطيمة في سوق الغزالين
مصدق التي ما تصدقه
اشد اعونه في سوق الغزل

قوله تعا وعلى الثلثة الذين خلفوا رروى انه لما نزلت انقطع رجال من الصحابه في بيوتهم واشتغلوا
في العبادة وتوقوا مما يصيبهم فعلم النبي صلى الله عليه وآله بذلك فعاب ما فعلوه وقال اني
لابغض الرجل فاغرا فاه الى ربه ويقول اللهم ارزقني ويترك الطلب وفي الحديث اتربوا
الكتاب فانه انجح للحاجة من اتربته اذا جعلت عليه التراب وصله في حديث الوضع
عليه السلام كان يترب الكتاب وترتيب الكتاب من باب ضرب وتربته بالتشديد مبالغة
وتترب البيع تلطخ بالتراب وفي حديث علي عليه السلام من احبنا اهل البيت
فليتخذ للفقر جلبابا اي ليزهد في الدنيا وليصبر على الفقر والقلة كنى بالجلباب عن الصبر

نعمان الزمان مالك رقاب دوران رداء النزهة نفحة اعتبار لكل عصره ...

اخفط من الحر البصري ... والمغادرة الترك ... والغدر ترك الوفاء ...
الشبل ولد الاسد ... ما ادري اي الطمش هو اي اي الناس هو قال الراجز وحش ولا طمش من الطوش
طاح ... والبواب اللازم للباب ع وفي الحديث من القى جلباب
كلام ... الحياء فلا غيبة له كنى بالحياء عن الثوب لانه
وابو تراب ... يستر الانسان عن المعايب كما يستر الجلباب البدن
وفي الحديث الهواء جسم دقيق يتكيف على كل شيء بقدره واما الهوا بالقصر من هوى النفس
جمعه اهواء والعمل به باطل شرعا وعليه الحديث ليس لاحد ان ياخذ بهوى ولا راي ولا مقاييس
قيل العمل بالهوى طريقة من تقدم والعمل بالراي طريقة من اخذ بالاجتهاد الذي لا يرجع الى
كتاب ولا سنة والعمل بالمقاييس العمل بالراي ايضا فهو من عطف الخاص على العام
ومنه الوجل يكون في بعض هذه الاهواء الحرورية والمرجئة الحديث ومثله اهواء
مشتتة وانما قال بلفظ الجمع تنبيها على ان لكل واحد من هؤلاء القوم هوى غير هوى
الاخر ثم هوى كل واحد لا يتناهى فيسلك كل منهم فجا غير فج الاخر ولا يتناهى حيرتهم
وضلالتهم ابدا ولا يتفق كلمتهم وفي الخبر الصحيح انا مدينة العلم وعلي بابها فمن اراد
العلم فليأت الباب رواه الكثير منهم ونقل عليه بعضهم اجماع الامة جعل نفسه الشريفة
صلى الله عليه واله تلك المدينة ومنع الوصول اليها الا بواسطة الباب فمن دخل منه كان
له عن المعصية منه وجنة وفاز فوزا عظيما واهتدى صراطا مستقيما نقل ان سبب الحديث
ان اعرابيا اتى النبي صلى الله عليه واله فقال طمش طاح فغادر شبلا لمن النشب فقال
عليه السلام للشبل قميطا فدخل على علي عليه السلام فذكر له النبي صلى الله عليه واله لفظ الاعرابي
فاجاب بما اجاب به النبي صلى الله عليه واله وسلم فقال انا مدينة العلم الحديث وفي الحديث
توضأ من سؤر الجنب اذا كانت مأمونة يريد بها المرأة الجنب وهذا اللفظ مما
يستوي فيه الواحد والاثنان والجماعة والمذكر والمؤنث والة الحدباء النعش
قال الشاعر كل ابن انثى وان طالت سلامته يوما على الة حدباء محمول
والحرب بالتحريك نهب مال الانسان وتركه لا مال له ومنه حديث البقاء على العدو
اللهم اذقهم طعم الحرب وذل الاسر والحسب بفتحتين الشرف بالاباء وما يعد
مفاخرهم وفي الحديث لا حسب ابلغ من الادب وفي الحديث ابى الله ان يجري
الاشياء الا باسباب فجعل لكل شيء سببا وجعل لكل سبب شرحا وجعل لكل شرح علما وجعل
لكل علم بابا ناطقا وفي الحديث كلكم في الجنة الا من ابى اي امتنع وترك الطاعة التي
يستوجب بها الجنة ومثله الملأ ابوا علينا اي امتنعوا من اجابتنا الى الاسلام ...

النشب المال والعقار

وفي الخبر من تطبب وهو لا يعلم اي من طب احدا وليس بطبيب فاخطأ فهو ضامن والطوب
الاجر ومنه الحديث لا ترث المرأة من زوجها من تربة دار وارض الا ان يقوم الطوب
والخشب قيمة فتعطى ربعها وثمنها والتحيات الطيبات لله اي الكلمات المحبوبات المشتملة
على التقديس والتنزيه وحسن الثناء على الله لله وقيل الطيبات من الصلوة والكلام مصروفات
الى الله وفي الحديث عن الحق تعالى ولو خليت بينه وبين ما يريد لدخله العجب بعمله ثم كان هلاكه
في عجبه ورضاه عن نفسه فيظن انه قد فاق العابدين وجاز باجتهاده المقصرين فيتباعد
بذلك مني وهو يظن انه يتقرب بذلك الي قال بعض الشارحين لا ريب ان من عمل اعمالا صالحة
من صيام الايام وقيام الليالي ونحو ذلك يحصل له ابتهاج فان كان من حيث كونها عطية
من الله تعالى ونعمة منه عليه وكان مع ذلك خائفا من نقصها مشفقا من زوالها طالبا من
الله الازدياد منها لم يكن ذلك الابتهاج عجبا وان كان من حيث كونها صفته ومضافة
اليه فاستعظمها وركن اليها ورأى نفسه خارجا عن حد التقصير بها وصار كانه يمن على الله
سبحانه بسببها فذلك هو العجب المهلك وهو من اعظم الذنوب حتى روي عن النبي صلى الله
عليه واله لو لم تذنبوا لخشيت عليكم ما هو اكبر من ذلك العجب العجب وعن امير المؤمنين عليه
السلام سيئة تسوؤك خير من حسنة تعجبك وعلاج العجب على ما قيل احتقار ما في جنب
الصانع واستصغاره فانه بالنسبة اليه لم يوازن نعمة من نعمه وبانه لولا اعانة الله
ما فعله ولا تم ولا استقام بل لم يمكن صدوره من العبد اصلا وبذلك يندفع العجب عنه
وعجب من كذا عجبا من باب تعب وتعجبت منه واستعجبت بمعنى وشيء عجيب اي يتعجب منه
وقد اعجب بنفسه بالبناء للمجهول اذا تكبر وترفع فهو معجب والاسم العجب بالضم واعجبته
المرأة استحسنها لانها غاية رغبة المتعجب منه بتعظيمه واستحسانه وفي الحديث القدسي من تقرب
الي شبرا تقربت اليه ذراعا قوله سنستدرجهم من حيث لا يعلمون اي سنأخذهم قليلا قليلا
ولا نباغتهم كما يرتقي الراقي الدرجة فيتدرج شيئا بعد شيء حتى يصل الى العلو وفي استدرجه
خدعه واستدراج الله تعالى للعبد انه كلما احدث خطيئة جدد له نعمة وانساه الاستغفار فيأخذه
قليلا ولا يباغته يعني يفاجئه من البغتة وهي الفجأة وفي الحديث اذا اراد الله بعبد خيرا
فاذنب ذنبا اتبعه بنقمة ويذكره الاستغفار واذا اراد بعبد شرا فاذنب اتبعه بنعمة
لينسيه الاستغفار ويتمادى بها وفي الحديث اذا قال الرجل للرجل يا معفوج فان عليه
الحد هو من العفج الجماع اي يا موطوء في دبره ومنه عفج يعفج عفج الرجل جاريته اذا جامعها
وعفجه بالعصا اذا ضربه بها وفي الحديث في طب البلة والرطوبة تأخذ الاهليلج ...

في الاوصاف الجميلة

قريحة جيدة وطبيعة كريمة ونسمة مباركة ذي الرأي الاصيل والبصيرة النافذة.

اكرم من في ظهر الارض

عريق كريم الطرفين ابو الحكم مقدام حاد النظر نقيب مختار القوم

سلس القياد معاشر سديد الشكيمة مشذب الانف حامي [illegible]

ثروان كثير المال والنصاب الوثيق المغرس المبارك السنام الاكوم

ليس في انصاب النبوة وغرس الرسالة من هو فوقه

كالنجم للحيران والبدر للظمآن

لسان القوم

جم ذوي المورثة

حسن الاخلاق طلق الوجه [illegible]

رئيس اصحاب التيجان مقدم ارباب السيجان بعيد الغور مامول [illegible]

ذي نزوة سهل النائحة وطي [illegible]

لسان والطيلسان

ذلوق اللسان فصيح اللسان فسيح الجنان صيانة الاشراف

ميمون النقيبة خضم الكرم وفم الصاد المترف

كريم العطاء ومنهل الحكم

سهل الخلق سهل العارضين خفيف العارضين لين الجانب متواضع

كريم الاخلاق

كث اللحية شثن الكفين ادعج العينين ازج الحاجبين ازب الحاجبين

مسنون الوجه نقي الجيب طويل الانف والوجه

كفر من اي ورع

وتحسبون انهم تحسنون بجفاء فلعمري ما انتم الا كباسط كفيه الى الماء او كنازح من البئر بلا رشاد بل كطالب الرقى الى السماء. هل ادلكم على تجارة تنجيكم من الشقاء فوقعوا في حيرة واضطراب وقالوا ان هذا الشئ عجاب ما سمعنا بهذا في آبائنا الاولين فأتنا بآية ان كنت من الصادقين فاريناهم من آياتنا الكبرى فظلت اعناقهم لها خاضعين وقالوا امنا بما جائنا من الحق المبين فزدنا من لدنك علما وهيئ لنا من امرنا رشدا فوجهنا ركاب النظر شطر مطالبهم وتوجهنا تلقاء مدين مآربهم على عليهم ما يخيم عن الفكر ويخطيهم باجزل النوال في عبارات موضحة بلا اطلال واشارات موثقة بلا اظلال شيدنا فيه قواعد الفوائد ومهدنا فيه فوائد القواعد معرضين عن لا طائل في رده ولا حاصل في نقده

ديباجة الشرح المفتاح للسيد الشريف

نحمدك اللهم على ما هديتنا الى عز دقايق المعاني ببدايع البيان • واطلعتنا في حقايق المباني ذرايع البرهان • ونصلي على نبيك المبعوث باشرف الاديان • ورسولك المختار من نبي عدنان محمد سيد الانام وعلى آله الكرام واصحابه العظام • والذين اتبعوهم باحسان الى يوم القيام وبعد فقد طال ما جال في صدري • ودار في خلدي • ان ارتب القسم الثالث من مفتاح العلوم • سرجا يذلل صعابه • ويميط من مخلقات نقابه • انقد فيه نتايج الافكار • واودع فيه خزاين الاسرار وكان يحول بيني وبينه صروف الزمان • وخطوب الحدثان • حتى ابتليت في آخر العمر بالارتحال الى ما وراء النهر • فوجدت هناك اقواما عطشى الاكباد • يحومون حول الكتاب • ولا يهتدون الى موارده سبيلا • وآخرين منحرفين عن البدلة وقد غاصوا في لجج الارشاد • فلم يجدوا الى فرايده دليلا • وكانوا في حل تراكيبه وكشف عن نكت اساليبه متكئين على شروح اكثرها جواهر • واشلها مدخول ومجروح لا يرى فيها العليل شفاء • ولا الغليل رواء • كسراب بقيعة يحسبه الظمآن ماء • قد اخذ وهما سارح انظارهم • ومطارح افكارهم • وقلت لهم يا اهل الكتاب لستم على شيء حتى تقيموا تنفحون بالاضرام وتكتمون ذا اوار تضيعون الاعمار • ولا تستضيئون بالانوار وتحسبون انهم يحسنون صنعا • فلعمري ما انتم الا كباسط كفيه الى الماء • او كنازح من البير بلا رشاد • بل كطالب الرقي الى السماء • هل ادلكم على تجارة تنجيكم من الشقاء فوقعوا في حيرة واضطراب • وقالوا ان هذا الشيء عجاب • ما سمعنا بهذا في آبائنا الاولين فاتنا بآية ان كنت من الصادقين فاريناهم من آياتنا الكبرى • فظلت اعناقهم لها خاضعين وقالوا آمنا بما جاءنا من الحق المبين • زدنا من لدنك علما • وهيئ لنا من امرنا رشدا • فوجهنا ركاب النظر شطر مطالبهم • وتوجهنا تلقاء مدين مآربهم • حل عليهم ما تحجبهم عن الغلاف ونخطبهم باخراج ال في عبارات موضحة • بلا اطلال • واشارات موافقة • بلا اخلال • نشيد فيه قواعد الفوائد • ونمهد فيه فوائد القواعد • معرضين عما لا طائل في رده • ولا حاصل في نقده

نبي عدنان

كلمه

اوه قرنداشم بيغوله كرخ اولان جهان

مرحوم قوت وراهبر [illegible]

اول [illegible] مظلم اوله صعفا قوت وراهم [illegible]

سراى [illegible] مسارده جهان [illegible] مذموم [illegible]

مال ومنال [illegible] عيش [illegible]

آوازه دلنواز [illegible]

[illegible] ساز [illegible]

مورث سام اولور [illegible]

اجرام بسيط وعوالم مركبات

سهل الخلق • سهل العارضين حفيف العارضين [illegible] متواضع

عذب [illegible] كريم [illegible]

كث اللحية • شثن الكفين • ادعج العين • ابلج الحاجبين • ازب الحاجبين

[illegible] ساجهم [illegible] بيارد

مسنون الوجه • طويل الانف والوجه • نقي الجيب • الجيب عميق [illegible]

[illegible] خفيفه اي وكيع

ومعتبرين على تخليص الصواب • وتمييز القشر عن اللباب • هدية منّي الى كل زكي جبل على الانصاف
طبعه • وعصم عن الاعتساف نفسه • وقليل ما هم فان اكثرهم كما ترى • انا على قلوبهم اكنة
ولا يكادون يفقهون حديثا • اولئك كالانعام بل هم اضل سبيلا • او يحسدون الناس
على ما اتيهم الله من فضله • فان جاءهم ما عرفوا من كفروا به • وارادوا تلبيسا وتدليسا •
اولئك حزب الشيطان • الا ان حزب الشيطان هم الخاسرون • ربنا لا تزغ
قلوبنا بعد اذ هديتنا • وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب • ومنك المبداء
والمآب •

وفي حديث علي عليه السلام للحسن عليه السلام وابك على خطيئتك قال بعض اهل التحقيق
وهذا لا يستقيم بظاهره على قواعد الامامية القائلين بالعصمة وقد ورد مثله كثيرا في الادعية
المروية عن ائمتنا سلام الله عليهم وقد روي في الكافي في باب الاستغفار عن الصادق
عليه السلام ان رسول الله صلى الله عليه وآله كان يتوب الى الله عز وجل كل يوم سبعين مرة
وامثال ذلك في طريق الخاصة والعامة كثير ثم قال واحسن ما تضمحل به الشبهة ما افاده العالم
الجليل بهاء الدين علي بن عيسى الاربلي قدس سره في كتاب كشف الغمة قال ان الانبياء
والائمة عليهم السلام يكون اوقاتهم مستغرقة بذكر الله تعالى وقلوبهم مشغولة وخواطرهم متعلقة
بالملأ الاعلى وهم ابدا في المراقبة كما قال عليهم السلام اعبد الله كانك تراه فان لم تره فانه
يراك فهم ابدا متوجهون اليه ومقبلون بكليتهم عليه فمتى انحطوا عن تلك المرتبة العلية
والمنزلة الرفيعة الى الاشتغال بالمأكل والمشرب والتفرغ للنكاح وغيره من المباحات عدوه
ذنبا واعتقدوه خطيئة فاستغفروا منه الا ترى الى بعض عبيد ابناء الدنيا لو قعد ياكل
ويشرب وينكح وهو يعلم انه بمرأى من سيده ومالكه لعدّه ذنبا فما ظنك بسيد السادات ومالك
الملاك والى هذا اشار بقوله عليه السلام انه ليغان على قلبي واني لاستغفر بالنهار سبعين
مرة وقوله حسنات الابرار سيئات المقربين انتهى وفي الحديث من طلب علما ليباهي
به العلماء فليتبوأ مقعده من النار اي لينزل منزله منها او ليهيئ منزلة منها من تبوأت
للرجل منزلا هيأته له او من تبوأت له منزلا اتخذته له واصله التجمع من باء اذا رجع
قوله تعالى يتلون حق تلاوته قيل يتبعونه وسمي القاري تاليا لانه يتبع ما يقرأ وفي الحديث
عن الباقر عليه السلام قال يتلون اياته ويتفقهون فيه ويعملون باحكامه ويرجون وعده
ويخافون وعيده ويعتبرون بقصصه ويأتمرون باوامره وينتهون بنواهيه ما هو والله
حفظ اياته ودرس حروفه وتلاوة سوره ودرس اعشاره واخماسه حفظوا حروفه واضاعوا

حدوده

حدوده وانما هو تدبر اياته والعمل باحكامه قال الله تعالى كتاب انزلناه اليك مبارك
ليدبروا اياته مجمع البحرين

[illegible]

دائما حمد و ثنای لم یزل اول سبق قدم عدیم الزوال
علم الله الکریم سیدای عنود ... افراشته اولنور کرسی ... سلطنت
شاه الارکانه مجلس کبریای ... دن ... مندرج ...
بر ... الوجود در

عن الحسن البصري رضي الله عنه قال قلت يا رسول الله حق الجار على الجار استقرضك
فاقرضه وان دعاك فاجبه وان مرض فعده وان استعانك فاعنه وان اصابه مصيبة عزيته
وان اصابه الخير هنأته وان مات شهدته وان غاب حفظته يعني حفظت منزله وعياله ولا تؤذيه
بقتار قدرك الا ان تهدي له منها

والضرائر جمع ضرة وهي زوجات الرجل لان كل واحدة منها تضر بالاخرى

في الحديث ان المسلمين لم يكونوا انجاح للحوائج الا بالدعاء وفيه اسرع الدعاء نجحا للاجابة دعاء
الاخ لاخيه بظهر الغيب وفيه لا شفيع انجح من التوبة اي اوفى منها في محو الذنوب وفيه
الدعاء مفتاح نجاح اي ظفر بالمطلوب والجمع اماس نجحت له الحاجة اي قضيت له او من نجح
امر فلان كمنع تيسر منه او نجح فلان اصاب طلبته او من النجاح بالفتح والنجح بالضم الظفر بالحوائج
والجارة الضرة قيل لها جارة استكراها للفظ الضرة ومن امثال العرب اياك اعني واسمعي
يا جارة قيل اول من قال ذلك سهل بن مالك الفزاري وذلك انه خرج فمر ببعض احياء طي
فسأل عن سيد الحي فقيل هو حارثة بن لام الطائي فام رحله فلم يصبه شاهدا فقالت له اخته
انزل في الرحب والسعة فنزل فاكرمته ولاطفته ثم خرجت من خباء الى خباء فرآها اجمل
اهل زمانها فوقع في نفسه منها شيء فجعل لا يدري كيف يرسل اليها ولا يوافقها من ذلك
فجلس بفناء الخباء وهي تسمع كلامه فجعل ينشد يا اخت خير البدو والحضارة
كيف ترين في فتى فزارة اصبح يهوى حرة معطارة اياك اعني واسمعي يا جارة فلما
سمعت قوله علمت انه اياها يعني ضرب مثلا وكتب رجل الى الحسين بن علي عليهما
السلام يا سيدي اخبرني بخير الدنيا والاخرة فكتب اليه بسم الله الرحمن الرحيم اما بعد فان من طلب
رضاء الله بسخط الناس كفاه الله امور الناس ومن طلب رضاء الناس بسخط الله وكله الله

الى الناس والسلام

ما يتعلق بصنعة الترديح

عرف نمش است گرفتن اندر گذشتن آب کمال ناشا زلف زباید هرکی سماست گفت
حنا بکم عرفنت

ظالم انکه ماست نابته مخورد من شیر میخواهم ترماست هوزی از ظالم

سبت سرتراشیده من درسبت نبت کفع که سبت نکنم مادام الست
و زاهد ده دهر گرد ان نوفه دستفیاه درلغت تنظیم کوه با شیر سنباه المعظم حاله انکه نیامه

گرامه سر پوش خم داصاناکوه و خرف دعنت
کو با که خم ضرد انکه صرف شراب آصان المعدره

صرف صرف شراب صاف بی غلط صرف شراب صرف ناممنره
روز روشنع خدمتی بوی شبوی کی شمود اولور دی
منثور ان شکوفه باشد که در روز بوی خوش بدهد
الا در شب و با زنعی را کنه شده ام

اول ستیره حبة القفد تناول
اتمکله اولادی کی باسدلق
منقطع اولمندی
ستیره در خنج الکنت کم ای
انبات در لحیة حبة القفد

علاج برشته برسند ازاله اکثر در ل مرضن ازاله علاج ادرلدل

غوغا اراذل باس رگاه غوغا اراذل

گرامه سرخم کرب قپاغی دعنت دخرف زرنابه کوباکه خطاه اکی اولدر

وفي الحديث سئل عليه السلام عن الخير ما هو فقال ليس الخير ان يكثر مالك وولدك ولكن
الخير ان يكثر علمك وان يعظم حلمك وان يباهي الناس بعبادة ربك فان احسنت
حمدت الله وان اسأت استغفرت الله تعالى وانفطرت السماء انشقت والفطور الصدوع والشقوق
قوله فطرة الله التي فطر الناس عليها اي وفطر الله الخلق من باب قتل اي خلقهم والاسم الفطرة بالكسر وفي
الحديث المشهور بين الفريقين كل مولود يولد على الفطرة حتى يكون ابواه يهودانه وينصرانه ويمجسانه
والفطرة بالكسر الخلقة وهي من الخلق الفطر كالخلقة من الخلق في انها للحالة ثم انها جعلت للخلقة القابلة
لدين الحق على الخصوص والمعنى كل مولود يولد على معرفة الله تعالى والاقرار به فلا تجد احدا الا وهو يقر
بان له صانعا وان سماه بغير اسمه او عبد معه غيره فلو ترك عليها لاستمر على لزومها وانما يعدل عنها
لآفة من التضليل كالتهويد والتنصر والتمجس وقوله حتى يهودانه اي ينقلانه الى دينهم
قال بعض المتحرين ويشكل هذا التفسير ان حمل اللفظ على حقيقته فقط لانه يلزم منه ان لا يتوارث
المشركون

فيا سعادة من اخلص لله عمله واجتهد حتى لهو رب النفس امله

نصيحت ودرا زبنا بد کسی
زمردان کنند آزمایش بسی

مع اولادهم
الصغار قبل ان يهودهم
وينصرهم ويمجسوهم واللازم
باطل بل الوجه حمله على الحقيقة
والمجاز معا اما حمله على المجاز فعلى ما قبل
البلوغ وذلك ان اقامة الابوين على دينهما
سبب جعل الولد تابعا لهما فلما كانت الاقامة
سببا جعل تهويدا وتنصيرا وتمجيسا مجازا ثم اسند الى الابوين توبيخا لهما وتقبيحا عليهما فكانه قال وانما
ابواه باقامتهما على الشرك جعلاه مشركا كانفسهم ويفهم من هذا انه لو قام احدهما على الشرك
واسلم الآخر لا يكون مشركا بل مسلما واما حمله على الحقيقة فعلى ما بعد البلوغ لوجود الكفر من الاولاد

اعوذ بالله من الحور بعد الكور
ای من النقصان بعد الازدیاد

سرا رد. رخیم ار اسند — می ورود دامنگران خوانشه
می ارغوانی زرین قدح — کنای نقاب از جمال فرح
سرود مغنی ز آهنگ ساز — صلا داده با هیر رانوس و ساز
جهان پر صدای نوا کرده در — بگوش رسید نگار خجیر
نماند ز اندوه و غم در جهان — نشانه مگر در دل دشمنان

قدم بر فراز ار [illegible] بهار دله
زاران روز خوش بخیزاد بیجه رود روز عمر شب
سر بکامت نهان هماره [illegible]

فرمان همایون [illegible] نمابانت اکثر ارباب دیکلالان و اکرجلال دربعا و اکرادعان و منوطان دلالت همیان [illegible]
[illegible] عهد اعاظم و الاعیان محمد اقلی [illegible] صدور [illegible]
[illegible] قوی [illegible] ان [illegible] رفع
منصب کتابت دیوان و رياست رعايا [illegible] فضلا و فصحا [illegible]
[illegible] خلعت [illegible] فراخور کمال قدر استطاعت [illegible]
و رسم [illegible] سبيل [illegible] حطاب
[illegible] لاکلام [illegible]
٩٩٢
خواهد [illegible] الاسلام [illegible]
[illegible]

[illegible] علی و لا [illegible] عمران [illegible]

[illegible]

جمشید علام خورشید اعلام کیوان ایوان سلیمان دیوان عطارد ثابت آسمان ماهیت
قدر کمان و قضا کمین والی مکان و ولی الامکین صاحب قران طغر قرین صدر نشان و صدر نشین
نهنگ جنگ پلنگ جنگ کیانی رایات درایات
داراب دارات

وفي الحديث قدر الرجل على قدر همته قدره منزلته في عباد الناس من تعظيم واحتقار وهو من لوازم علو همته او دنائتها فعلو همته ان لا يقتصر على بلوغ امر من الامور التي يزداد بها شرفا وفضله حتى يسمو الى ما وراءها مما هو اعظم ويلزم من ذلك تبجيله وتعظيمه وصغرها ان يقتصر على محقرات الامور ويجب ذلك يكون قدره في حقيب الحج والعمرة سفيان الفيض كما ينفي الكير خبث الحديد وهو زق او جلد غليظ ذو حافة ينفخ فيه واما المبني من الطين فكور والكير وجمع الكير كيرة كعنبة والكيار وكيران قال بعض الشارحين يروى خبثها مفتوحة الخاء والباء [illegible]

ظل خدا مهر هدی آفتاب مثال ما آفتاب کمال مریخ عتاب مشتری شتاب
انس [illegible] اشرف الجاه اسکندر درگاه سلیمان بارگاه جم سطوت جمشید ثروت
ارجاسب جاه گشتاسب کلاه رستم دستگاه [illegible] کاوس آستانه داراب دارات
افراسیاب رایات سلالة السلاطین صیانة الخواقین مقدم اصحاب التیجان
مقدام ارباب الجاه فراغ بال جلال فروغ جمال اجلال نهار جهان
فیروز بهار جهان پیرو وارث مواریث کیانی حارس مجالس کیهانی
حامی حامی انام ماحی دواهی ایام مصداق مفهوم یا ذي الكمال [illegible]
خاقان خاقان خاقان سلطان سلطان مصدر سلطان اعظم خاقان اکرم

وفي الخبر نضر الله امرأ سمع مقالتي فوعاها وبلغها من لم يسمعها فرب حامل فقه غير فقيه ورب حامل فقه الى من هو افقه منه نضره اي حسنه بالسرور والبهجة وفي الحديث مسقط اللحية [illegible] في حديث علي عليه السلام ولكانت دنياكم هذه اهون علي من عفطة عنز اي ضرطة عنز [illegible] وفي الحديث الصحيح عن زرارة وابي بصير عن الباقر والصادق عليهما السلام قالا علينا ان نلقي اليكم الاصول وعليكم ان تفرعوا ومعناه بحسب الظاهر والله اعلم علينا ان نلقي اليكم [illegible] احكامه تعالى باصول الكلام وعليكم ان تفرعوا عليها لوازمها وما يتعلق بها كان يقول [illegible] تفرع عليها غيرها من متعلقاتها وعليكم اي ويلزمكم ان تفرعوا عليها [illegible] مثلا حرمت الخمر لاسكاره فيفرع على هذا الاصل تحريم سائر المسكرات لوجود علة الاصل التي هي سبب التحريم في الفرع او يأمر بواجب مطلق مثلا فيفرع عليه وجوب مقدماته التي يتوقف حصوله عليها اذ هو معنى التفريع الذي هو استنباط الاحكام الجزئية من قواعدها واصولها الهتف الصوت [illegible] هتفت الحمامة تهتف هتفا اي صوتت وهتف بي هاتف اغصاح المولع المغري واغرينا بينهم العداوة والبغضاء اي هيجنا بينهم [illegible] الصقناها بهم كانه من الغراء وهو ما يلصق به قوله تعالى اغرينا بينهم العداوة والبغضاء [illegible] اغريت الكلب بالصيد [illegible] والغرا [illegible]
[illegible]

نقشبند ان تقدیر ... نما در ملک تعالی تمت طلب میکنند تا من در ... [illegible]

نامم از بهر ... ملک عقیم است ... [illegible]

[illegible]

وعن امير المؤمنين عليه السلام خلق الله الناس على ثلاث طبقات وانزلهم ثلاث منازل وذلك قول الله عز وجل اصحاب
الميمنة واصحاب المشئمة والسابقون السابقون فاما السابقون فانهم انبياء مرسلون وغير مرسلين جعل الله فيهم خمسة ارواح
روح القدس وبها بعثوا انبياء مرسلين وغير مرسلين وبها علموا الاشياء وروح الايمان وبها عبدوا الله ولم يشركوا به
شيئا وروح القوة وبها جاهدوا عدوهم وعالجوا معاشهم وروح الشهوة وبها اصابوا لذيذ الطعام ونكحوا الحلال من
شباب النساء وروح البدن وبها دبوا ودرجوا واما اصحاب الميمنة وهم المؤمنون حقا جعل الله فيهم اربعة ارواح
روح الايمان وروح القوة وروح الشهوة وروح البدن فلا يزال العبد يستكمل هذه الارواح الاربعة حتى
تاتي عليه حالات اما الاولى فكما قال تعالى ومنكم من يرد الى ارذل العمر لكيلا يعلم بعد علم شيئا فهذا تنتقص منه جميع الارواح
وليس بالذي يخرج من دين الله لان الفاعل به هو الذي رده الى ارذل العمر ومنهم من ينتقص منه روح القوة فلا يستطيع
جهاد عدوه ولا يستطيع طلب المعيشة ومنهم من ينتقص منه روح الشهوة فلو مرت به اصبح بنات آدم لم يحن اليها ويبقى
روح البدن فيه فهو يدب ويدرج حتى ياتيه الموت فهذا الحال خير له لان الله هو الفاعل به ذلك وقد تاتي عليه حالات
في قوته وشبابه فيهم بالخطيئة فتشجعه روح القوة وتزين له روح الشهوة وتقوده روح البدن حتى توقعه في الخطيئة
فاذا لامسها نقص من الايمان فليس يعود فيه حتى يتوب واما اصحاب المشئمة وهم اليهود والنصارى جحدوا ما عرفوا فسلبهم
الله روح الايمان واسكن ابدانهم ثلاثة ارواح روح القوة وروح الشهوة وروح البدن ثم اضافهم الى الانعام فقال

نفر اما حق ... [illegible]
اصول ... [illegible]

من استعان بغير الله في طلب
فان النصرة عجز وخذلان

قوله تعالى وحنانا من لدنا اي رحمة من عندنا يقال حننت على الشيء احن من باب ضرب حنة بالفتح وحنانا
عطفت عليه ... وترحمت وقيل الحنان الرزق والبركة

وفي الحديث كثرة الطروقة من سنن المرسلين يريد
كثرة الجماع وغشيان الرجل امراته وما احل له
ومثله كثرة الطروقة من اخلاق
الانبياء في الحديث من جلس وهو
متنوق خيف عليه الفتق الفتق بالتحريك انفتاق المثانة
وقيل انفتاق الصفاق اذا دخل في مراق البطن والمراق
بفتح ميم وتشديد قاف ما سفل من البطن وما تحته من المواضع التي ترق جلودها
واحدها مرق وفي نهـ ولا واحد له وصححه ... مجمع البحرين

الصفاق ككتاب الجلد الاسفل
تحت الجلد الذي عليه الشعر او ما بين الجلد والمصران
او جلد البطن كله ومنه الحديث فضربه في العانة فخرجت
الصفاق والسفاق بالسين ...

قوله انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون هو صريح في ان ارادته تعالى نفس ايجاده للشيء
ويشهد لذلك الاحاديث عنهم عليهم السلام منها ما صح عن صفوان قال قلت لابي الحسن عليه السلام
اخبرني عن الارادة من الله ومن الخلق فقال الارادة من الخلق الضمير وما يبدو لهم بعد ذلك من
الفعل واما من الله فارادته احداثه لا غير ذلك لانه لا يروي ولا يهم ولا يتفكر فهذه الصفات

منفية عنه وهي الصفات الخلق فارادة الله الفعل لا غير ذلك يقول له كن فيكون بلا لفظ ولا
نطق بلسان ولا همة ولا تفكر ولا كيف لذلك كما انه لا كيف له والمريد من صفاته تعالى صفات
الفعل لا الذات لما روي عن عاصم بن حميد قال قلت لابي عبد الله عليه السلام لم يزل الله مريدا
قال ان المريد لا يكون الا لمراد معه لم يزل الله عالما قادرا ثم اراد وفي الحديث من فقه الرجل
ان يرتاد لموضع بوله اي يطلب الموضع السهل اللين وذلك لئلا يرجع اليه رشاش البول مع الجرين

مرحوم مدرک زاده زنیتی طبعت الدا زفزو صدقات کرمرد [illegible]

فرغدن اول خواه لیالی بخطه المقادیر خواه ایام [illegible]

دردن رخونی زلال صالله [illegible]

ارتوا وسینه بی کینه شکافتی

التوا بوردی

[illegible]

قال حالدی [illegible]

[illegible]

ارتطام خلاب جنام

در کل افتاب

[illegible]

حضرت سردار عالمدار کیوان [illegible]

[illegible]

تا شاه زرین کلاه سند سقف مینا وشهر یار منطقه دار شیر سوار طارم بالا هر روز جهة تسخیر وتنوم وتدبیر
معاش ومصالح بنی آدم با تیغ زر افشان وسپر زر وتاج دهنفر وعلم شیر پیکر بهر اهتمام سپاه بنیاد
ترک دیار نکند عرصه ربع مسکون در تحت ساۀ چتر همایون محمود ومقلد باد

مرکز دایرة الوزارة کافی ب ـم تمام بسلطانی الاّ ح — عم افضل الصوم صوم داود وهو صيام يوم وافطار يوم

بانفس درو واتقی لطف الحبیب المحتشم من جاء من حوله سوا گمن ارقام الکرم
فی سطر تحبا بفضل آمد کتابی مختصر هر لغط ادیر صد تحف هر دوه او رجید سقم

زلالیو لنجرم که کویم سهر اعلا که نور فرقة خود رانه ورنج مدار
بحون رنجعوه ترکناری کند چو گنج یا باز بازی کند

قال عليه السلم لا طلاق ولا عتاق في الاغلاق

نزل القرآن على خمسة وجوه حلال وحرام ومتشابه ومحكم وامثال فاحلوا الحلال
وحرموا الحرام واعملوا بالمحكم وآمنوا بالمتشابه واعتبروا بالامثال

من سئل عن علم علمه ثم كتمه الجم يوم القيمة بلجام من نار — العلم ثلثة آية محكمة او سنة قائمة او فريضة عادلة وما سوى ذلك فهو فضل
خيار امتي الذين اذا احسنوا استبشروا واذا اساؤا استغفروا — صلى الله عليه وسلم

عم ما ازداد الرجل حذقا في صنعة الا كان ذلك نقصا من رزقه
قالوا المتقدم الحذق متأخر الرزق وقال حرفة الادب اعدى لصاحبها الحرث
اعقل الناس محسن خائف واجهل الناس مسیٔ آمن المومن وقاف والمنافق وثاب
قوله تعالى فان تنازعتم في شيء فردوه الى الله والى الرسول فالرد الى الله الرد الى محكم كتابه والرد الى الرسول
الاخذ بسنته الجامعة كذا عن علي عليه السلام قوله تعالى اعطى قليلا واكدى اي قطع عطيته قياس من حجر
ومن كلامهم اكدى الرجل اي قل خيره واكدى اي قطع العطاء وفي حديث لا يعنفه سوال السائلين اي
لا ينقصه

ما زهر نجم في الغبرا وما ظهر نجم في السماء ما لاحت الجوزاء في الافاق وما هبت الورقاء في الاوراق
ما اخترط الصبح سيفا من خلة الغيهب وحمى وطيس الرمضاء في يوم من ايام حجيب

سل سيف من الافق — يشبه بالنعمة والتنور والخيمة بغير رخنة — لا تسقطوا الدوائب لا سقاف تموت حتف انفه بالاطلاف — شتر بالافق ارکمایلد خورشید بازاری — الملك الاعظم سن کا بعه — عاجل جمیع — جم تیلی درکب

بسم الله الرحمن الرحيم من محمد رسول الله الى الاقيال العباهلة من اهل حضرموت باقام الصلوة وايتاء الزكوة
في التيعة شاة والتيمة لصاحبها وفي السيوب الخمس لا خلاط ولا وراط ولا شناق
ولا شغار وكل مسكر حرام — التيعة اربعون من الغنم شاة تحلب في البيت — الركاز — بالحج
بنان تحریر مذن بیان تقریر نمان عاجز است ولمشد

قال البوني في اللمعة النورانية في السر البديع اذا كان الانسان يخاف على نفسه
من قتل او عذاب او غير ذلك فليذبح كبشا سليما من العيوب كان في الاضحية
ويذبحه في موضع خال ذبحا سويا موجها الى القبلة ويقول عند الذبح اللهم هذا
لك ومنك اللهم انه فداي فتقبل مني ويحفر له حفيرة ويدفنها بالتراب
حتى لا يطأه احد على دمه ويبعضه ستين جزءا الرأس جزء والبطن جزء
حتى يأتي على الستين جزءا ولا ياكل منه شيا لا هو ولا من يجب عليه نفقته
ويفرقه الفقراء والمساكين وان يخاف من امر دون ذلك فليطعم ستين
مسكينا من افضل الطعام ويقول اللهم اني استكفيك هذا الامر الذي اخافه

ما تم آل عبا چون کیان — کیسه

تبعت القوم تبعا وتباعة
بالفتح اذا مشيت خلفهم او مروا بك
فمضيت معهم والتباعة مثل التبعة قال
الشاعر اكلت حنيفة ربها من التقحم والمجاعة لم يحذروا من ربهم سوء
العواقب والتباعة لانهم اتخذوا الها من حيس فعبدوه زمانا ثم اصابتهم مجاعة
فاكلوه والتبيع الذي لك عليه مال يقال اتبع فلان بفلان اي احيل عليه والتبيع التابع ص

من منشآت حضرت نوالى الحجى هنا تهنئة لصدر المتوفى

[illegible]

المقالة السابعة تسعة وثلثون شكلا صدر الوحدة هى ما يقال به لشيئ ما واحد والعدد هو الكمية المتألفة من الوحدات وقد يقال لكل ما يقع فى مراتب العدة عدد فيقع اسم العدد على الواحد ايضا بهذا الاعتبار العدد الاقل ان كان يعد الاكثر فهو جزء له والاكثر المعدود به اضعافه العدد الزوج هو الذى ينقسم بمتساويين والفرد هو الذى لا ينقسم بمتساويين او الذى تفاضل الزوج بواحد او ينقص عنه الزوج الزوج هو الذى يعده الزوج بمرات عددها زوج وزوج الفرد هو الذى يعده الفرد بمرات عددها الزوج وفرد الفرد هو الذى يعده الفرد بمرات عددها فرد والعدد الاول هو الذى لا يعده غير الواحد والمركب الذى يعده عدد آخر وفى نسخة ثابت والاول عند عدد آخر هو الذى لا يعدهما معا غير الواحد والمركب عند عدد آخر هو الذى يعدهما عدد والاعداد المشتركة هى المختلفة التى يعدها جميعا غير الواحد والمتباينة هى التى لا يعدها الا الواحد والعدد المضروب فى عدد آخر هو الذى يضعف بعدة آحاد المضروب فيه فيجتمع عدده والعدد المربع هو المجتمع من ضرب عدد فى مثله ويحيط به عددان متساويان والعدد المكعب هو المجتمع من ضرب عدد فى مربعه ويحيط به ثلثة اعداد متساوية والعدد المسطح هو المجتمع من ضرب عدد فى عدد ويحيط به عددان هما ضلعاه والعدد المجسم هو المجتمع من ضرب عدد فى عدد مسطح ويحيط به ثلثة اعداد هى اضلاعه والاعداد المتناسبة هى التى يكون الاول منها للثانى والثالث للرابع اضعافا متساوية او جزءا واجزاء بعينها والاعداد المسطحة او المجسمة المتشابهة هى التى اضلاعها متناسبة والمربعات باسرها مسطحات متشابهة والمكعبات مجسمات متشابهة والعدد التام هو المساوى لجميع الاجزاء كالستة واجزاؤها الواحد والاثنين والثلثة مجموعها ستة والسلام

[illegible]

المقالة السابعة تسعة وثلثون شكلا صدر الوحدة هي ما يقال به لشيء ما واحد والعدد هو الكمية
المتألفة من الوحدات وقد يقال لكل ما يقع في مراتب العدة عدد فيقع اسم العدد على الواحد ايضا بهذا
الاعتبار العدد الاقل ان كان يعد الاكثر فهو جزء له والاكثر المعدود به اضعاف له والعدد الزوج هو
الذي ينقسم بمتساويين والفرد هو الذي لا ينقسم بمتساويين او الذي تفاضل الزوج بواحد او ينقص عنه
بواحد زوج الزوج هو الذي يعده الزوج بمرات عددها زوج وزوج الفرد هو الذي يعده الفرد بمرات عددها
زوج وفرد الفرد هو الذي يعده الفرد بمرات عددها فرد والعدد الاول هو الذي لا يعده غير الواحد والمركب
الذي يعده عدد آخر وفي نسخة ثابت والاول عند عدد آخر هو الذي لا يعدهما معا غير الواحد والمركب عند عدد
آخر هو الذي يعدهما عدد والاعداد المشتركة هي المختلفة التي يعدها جميعا غير الواحد والمتباينة هي التي لا يعدها غير
الواحد والعدد المضروب في عدد آخر هو الذي يضعف بعدة آحاد المضروب فيه فيجتمع عدده والعدد المربع هو
المجتمع من ضرب عدد في مثله ويحيط به عددان متساويان والعدد المكعب هو المجتمع من ضرب عدد في مربعه ويحيط به ثلثة
اعداد متساوية والعدد المسطح هو المجتمع من ضرب عدد في عدد ويحيط به عددان هما ضلعاه والعدد المجسم هو
المجتمع من ضرب عدد في عدد مسطح ويحيط به ثلثة اعداد هي اضلاعه والاعداد المتناسبة هي التي يكون الاول منها
للثاني والثالث للرابع اضعافا متساوية او جزءا او اجزاء بعينها والاعداد المسطحة او المجسمة المتشابهة هي
التي اضلاعها متناسبة والمربعات بأسرها مسطحات متشابهة والمكعبات مجسمات متشابهة والعدد
التام هو المساوي لجميع الاجزاء كالستة فان اجزاءها الواحد والاثنين والثلثة مجموعها ستة والسلام

كستة عشر يعده الاربعة اربع مرات
كالعشرين يعده الخمسة اربع مرات
كالتسعة يعدها الثلثة ثلث مرات

فسیماء الهلال ... ان ثم لا یعلمون

اعتبر از سر بر را کر امانت بزرگ شمرد

از زلف تو ... آن و ... کریم ...

بو را ... رفیقت با ابر آذار بار

نقوش ... ان ... نمو ... ننما ... ... بار

ز ز الکه ... بیکار ... آمد ... بربرد

بر افروخت آتش ز دریا ...

که ... ستون ... کف ... کند ... و سپید

تو گفتی که ... وا رو ... من ... زتر ...

رخشان شد از سپهر اهل فرکلاه . شکفت در ریاض گل ... کلو ظفر

اسلام گشت فتح در آفاق ... چشم حسود کور شد و گوش ... کر

لیکن ... همه ... صاحب قران . خورشید ... از ... تیغ ...

السیف ... بر ... هاز ... کلنگ ... بان ... زبر ... کنگان ... درگاه

بگذشت از زمین ... تیغ و کوه ما ... زبان ... فتح و ظفر

از ان جشن چشم فلک ... ب ... ازان جشن ... بود

بکر در به جام قمر باشراب ... همه ... سر ... در سر ... بود

دماغ زنده گانی بود ازهوش ... یکی ... آتش ... آب

غو کوس داد ... مرده ... از هوش

دارم عزم غزل ... از بن ... در سر ... صفیر تیر و چاکاچاک شمشیر

جهان ... از ... وز تیغ ... سنان ... سر تیز ... سر تیز کرد

... بکام دل و کام ... و ... نشسته فارغ ... برابر ... انتقال ...

قطعه

... سر ... چو مرد بر آرد ... خواه در زیر ...

قطعه

... کند ... علم ... آید ...

قیل لبعض الحکما، اذا کان الله واسع المغفرة والرحمة فلم یعاقب عباده بذنوبهم قال رحمته لا تغلب حکمته

ان الاسود جلبها الغضبات ... انت في الدار مر الجبار

قیل في الانتقال ... في الدار ... انت واله ... تقبل و تعقل و تقبل

الطفل من لیل ... نهار ... انت في المیزان قبل

انت في المنتظران ... طرح العذر خیر من العذر

ذا کان وجه العذر لیس بواضح فان اطراح العذر خیر من العذر

اذا عصانی من ... سلطت علیه من لا یعرفنی

او حمامة ... البعض انبا ... سکوت شعب صدعا

رب منطق صدع جمعا و سکوت شعب صدعا

که در روی صد امید ... بیت

... زیبایی

روز ... هوا ... که ... ارکیبت

سر زبر ... هنگام ... نیست

... ز ... بر جا ... از ... ارکیبت

... هنگام ... بر ... ی

... هنگام ... از ... انگیخت

... هنگام ... از ... انگیخت

جستن بر ... از اقتاب ... جست

... ان ... بگو که خشم تو ... کاروان

سک ... اکه زراه ... کاروان

لولا ... مکند ... هیچ و اکه ... را زنی کند ... ا ...

دور ... تا ... دو ... و علالای ... سکان ... کم نکند ... رزق کند ... ا ...

او از سکان ... کم نکند ... رزق کند ...

لولا المنعم ... کلام

جانی که سرو در گلستان ... پای ... می ... نقش ... تو ... اندام را

ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا کانهم بنیان مرصوص فرحة منفصلا · ظفر [illegible] بسیار

قلادز [illegible] لطف پروردگار · علمها [illegible] شی وفسا هم · النهار انا فتحنا هم · [illegible]

وسیاب [illegible] زحفه زیع ·

اده حدیح جلالی پناهی [illegible] دشتند [illegible] اقدامده یای قدسی [illegible] دلبراه ادا [illegible]

چو در [illegible] لشکر بشمار · [illegible] آب [illegible] کم کذار · [illegible] · بسته [illegible] را کریز

تو کفی جا نشستن لشکر · [illegible] از [illegible] جدا [illegible] · [illegible] لشکر [illegible] · چو دریا [illegible]

زین لشکر که بر جوشید از انبوه · ردش شد ردها چون کوه تا کوه · چو کوه [illegible] از جا [illegible]

چو جشمه [illegible] ره [illegible] · [illegible] که صلاح [illegible] صباح

چون [illegible] ز شاه مهر

کاسیم ابو علم [illegible] توز [illegible]

وقال النصاری ان الجوهر اصل یجمع ثلاثة اقانیم الوجود والعلم والحیات ویعنون

بالوجود الاب والعلم الابن والحیوة روح القدس ویزعمون ان الثلاثة واحد

علی هذه الایة · قل الله یجیب من جهله · ان النصاری یعرفون الحساب

لو صح ذا ما فصلوا واحدا · ثلاثة وما هو خلاف الصواب

آن دولتمند است که تاج خورشید دو [illegible] ناهید و منطقه جوزا و [illegible] تا [illegible]

[illegible] شاهی [illegible] عدل در [illegible] تفضل [illegible] امن و عصابه شرف [illegible]

دستم دهان دلبر [illegible] و عالم صبر [illegible] دیکم میان دلبران [illegible]

اول روز [illegible] نیست [illegible]

[illegible]

یوم الفزع الاکبر [illegible] عنوه [illegible] · [illegible] ۲ [illegible] البصرة [illegible]

خاک [illegible] ارضدست [illegible] بادبان [illegible]

[illegible] تو کر [illegible] محمود [illegible] کر دکر [illegible]

[illegible] غاتی

توکر این قحه بزرک [illegible]

از یاد [illegible] ساقیت ملکیه و ارباب [illegible]

العقرب لا یقرب

کور کیش [illegible] بن [illegible]

کما [illegible]

السلطنة جسم وجود کم روحها والدولة للملة وجوه فتوحها

اذا جار [illegible] من وادی [illegible] علیه [illegible]

لا تاخذوا المال بمکیال الشجاع · واجبوها بمیزان العدل

استعمال ·

حتی اصبحنا فی البکرة بالمبادرة

[illegible] المعارکة

جبهة حبیب خدا ای انک ای ان سئول [illegible] منهم

[illegible]

هذا یکون [illegible]

[illegible] ولا تنسوا النصر [illegible]

[illegible] عطا [illegible] صدوا [illegible]

[illegible] کردی [illegible]

[illegible] ازکل طرف کم [illegible]

[illegible] هر [illegible] · [illegible]

شب [illegible] بحری

[illegible]

ولمحمد ... جدید ...

بو جمول خفای بار زاده جماه وجمول خفای ... [illegible] ... منتدر

زدان ه بلا ... بالعدرغوره [illegible]

نارسد ... قرح ... وحوار [illegible]

فاضعرت الغلام واقتصرت المرام

على حسب الامانات ان رد الى على قدر الوارد

در وصف خلاصه ... [illegible]

للعالم المتبحر حجة الحكماء المتاخرين

واحمد [illegible] الحكماء ...

لا زال شموس دولته ساطعة

... عالية البلد عصمة الاهل والولد

... شرابه ... زهارد ...

وبعض ملاحه ... زهوا ...

... مرجع مسلم ... كلور

مثابه مثاب كعبه مثابه

استانه عبادت كعبه

مثاب مثاب كعبه

يلوح من باطنها زكيات نفحات الانس

سكه ... بين ... صاحب ... كهنه ...

... اقتصاص ... ه اوكلوار

عمران ... و تجدید ... ربابات

... محمد ... دریه ... عمامه ...

من صح العزيمه ... عاصمع التلفيح

ابتوفيق ... نظام ... ولاز ...

بیان عصن سلطان ... لیز اینک ...

قبلت ... رشید المذكر

قال امير المؤمنين عليه السلام في نهج البلاغة لتبلبلنّ بلبلة ولتغربلنّ غربلة ولتساطنّ
سوط القدر حتى يعود اعلاكم اسفلكم واسفلكم اعلاكم وليسبقنّ سبّاقون كانوا
قصّروا وليقصّرنّ سبّاقون كانوا سبقوا ه

در ادعیه

نادر

قدرها ... قاید ...

... جلال ...

مقدر معادیر مصور تقادیر

بلغاه من الملك العلوم ... [illegible]

بارى اعيان البرايا بلطايف الابداع والمزايا

باسطوق [illegible] الانام بجزيل الافضال والانعام

الطاهر من كل عيب الظاهر له كل غيب

... حدا ... [illegible]

... [illegible]

آزینتسح ... وحامه ... فرازاد

... [illegible]

... نه حرک ... لا وجود ... [illegible]

در مطلع

نعم شبستان ... [illegible] سر دو ستان ... بعضا ...

انطق الصامت ... نطق عن الهوا واعجز الافهام اذ علم

اصلی علی مفضل ... [illegible] ... الدلایل

ترتبت ترتيبت افزای ... درروضه ...

ام درشاد روان دولت افزای ... [illegible]

محمد صاحب الفرقان وصاحب النبوة والمعالي

وصفوة اخيار الصحابه حاز قصبات السبق

في حلبة الاحسان ... الرحمن ... الوسمان

آن صاحب معجزات ... [illegible]

معجزات ... [illegible]

... [illegible]

ان ... در دقت ... [illegible]

دیباچ ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

عن عائشة رضي الله تعالى عنها ان شر الناس يوم القيمة عبد اذهب آخرته بدنيا غيره

٩ اكلف نفسي كل يوم وليلة هموم من لا افوز بخيره كما سود القصار في الشمس وجهه

وحريصاً على تبييض اثواب غيره

عن عائشة

اذا ما التبر حك على محك تبين غشه من غير شك

وفينا التبر والذهب المصفى علي بيننا شبه المحك

ح ابو بكر

[illegible] صدر [illegible] وحرمة صدره [illegible] الاسلام [illegible] [illegible] اصحابه [illegible] [illegible]

ما صب الله في صدري شيئاً الا صببته في صدر ابو بكر

ما طلعت الشمس ولا غربت بعد النبيين والمرسلين على احد افضل من ابي بكر

... الا النبيين والمرسلين

[illegible]

اصل بیست و لعل ۹

ملاحت کوی را جز شهابیع و کشتهها و سینهها

اگر عکس بیند هست معذور

هلال کمان و آفتاب بر سر

ترا کر اردوی انگشت اسع

بیاید بساخت تیغ یا ششیر نور

دکمال داد بهمون جهه کردان اوران نامردان دکا لانعام بهایم اکمل طویله مربوط و ممنوع

ز قیام و قعود ظلام ظلام بهیمیت بی همتیح هایم اولا بهایم سیران جهات که

نهر الحیوان اصحان صدپای ان ادم کان ضیقا فاحیینا ایا حیات

رد سواله حاضر جواب

اما عطای نوال و فاکمر عن الصواب

اولعب بلکه احسان و عطای جمال

قوت طمعدان مسئله ضعیفه که مجبور الاشمای ایه

ظاهر ادلهم المدول

من اتاه فی نفس اتبعه

سر کهروکوش منزل بادل

ونضیحت حضرت حکیم علیم کر لا یعزب عنه مثقال حبه فی الارض ولا فی السماء

بر وکار و دان جراحها خود کرد حدیث حملد و قوص حمله و فرقه فادرا ولن سوار نقشا

وفعلیسته المواذ بوقوف الامرد مجیدی امیر و قولن بتوقف بلیغ الفن طویلا لانقضاء

اوله

اشکر انعما درت حلوتها فاصبحت ضرتها شکری شکر من ربنا دمزید النعم

فیزدادو شکرا

اشهد شهادة دامیة هامه کل نخلة خبثت دخلها مجتنبة

عروق کل بدعة بسقت نخلها

شر الربا فضلة الاحلام

لا یعود کمانه کان نعاق نعق الضحا ولا ینوط بادراک ادراک حیوانیات الفضا

لم یتقبلوا منه الاعتذار ویقابلونی بالالحاح والاصرار

سار ورو فی سرایج الاقتدار وفیها وعندو و انجام الاعدا

اطیب من نسیم الریاض وانهى من الوصل بعد الاعراض

داحلی من الاربی المنشور واحسن من صحیفة المکتوب

فضل مدادهم علی دماء الشهداء درج منامهم علی قیام الجهاد

الرای لا یخلو من الدخان

من کبد الانسان کبیر وفی ضیعه الهوان اسیر

العلم حال اشیما تذروه الریاح والجهل جال جسیما تذریه النجاح

قالوا فی ذلک ان الغالب فیه الخیار فکیف شانهم فی عصرنا الملعیه الشرار

هکذا کربکا داوانا فذا بوا عطا بلا یاره

کافی الرال بالکریال

ادکا یل الجار بالغربال

الافرقی بشدید الیاء

دریا نوک هوجی قمیه ذاوی

اذیه مادتجر زنیه محرج خشن

عمنی الزنیه وعمنی الاذیه

[illegible]

کویا کہ شرار ... بر فوق ... بر راهی
شراهر ذاتا ...

شاهبال شهباز پایه بان کیک و ... عضنفر
آجام اجال ساز شیر عرین ماوی جر کور دکد اوکسب

نقلت من شرح الزيارة الجامعة من الكتاب الربع من باب البعث للشيخ احمد الاحسائي

وفي معاني الاخبار بسنده مرفوع الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال يعني محمد بن خالد البرقي قال
جاء جبرئيل ع الى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فقال يا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
ان الله تبارك وتعالى ارسلني اليك بهدية لم يعطها احدا قبلك قال رسول الله صلى الله عليه
وآله قلت وما هي قال الصبر واحسن منه قلت وما هو قال الرضا واحسن منه قلت وما هو
قال الزهد واحسن منه قلت وما هو قال الاخلاص واحسن منه قلت وما هو قال اليقين
واحسن منه قلت وما هو قال ان مدرجة ذلك التوكل على الله عز وجل فقلت وما التوكل على
الله فقال العلم بان المخلوق لا يضر ولا ينفع ولا يعطي ولا يمنع واستعمال اليأس من الخلق فاذا
كان العبد كذلك لم يعمل لاحد سوى الله ولم يرج ولم يخف سوى الله ولم يطمع في احد سوى الله
فهذا هو التوكل قال قلت يا جبرئيل فما تفسير الصبر قال تصبر في الضراء كما تصبر في السراء وفي الفاقة
كما تصبر في الغنى وفي البلاء كما تصبر في العافية فلا يشكو حاله عند المخلوق بما يصيبه من البلاء قلت
فما تفسير القناعة قال يقنع بما يصيب من الدنيا ويقنع بالقليل ويشكر اليسير قلت فما تفسير الرضى
قال الراضي لا يسخط على سيده اصاب من الدنيا او لم يصب ولا يرضى لنفسه باليسير من العمل
قلت يا جبرئيل فما تفسير الزهد قال الزاهد يحب من يحب خالقه ويبغض من يبغض خالقه ويتحرج
من حلال الدنيا ولا يلتفت الى حرامها فان في حلالها حساب وفي حرامها عقاب ويرحم جميع المسلمين
كما يرحم نفسه ويتحرج من الكلام كما يتحرج من الميتة التي قد اشتد نتنها ويتحرج من حطام الدنيا
وزينتها كما يجتنب النار ان تغشاه وان يقصر امله وكان بين عينيه اجله قلت يا جبرئيل فما تفسير
الاخلاص قال المخلص الذي لا يسأل الناس شيئا حتى يجد واذا وجد رضي واذا بقي عنده شيء
اعطاه في الله فان لم يسأل المخلوق فقد اقر لله عز وجل بالعبودية واذا وجد فرضي فهو عن
الله راض والله تبارك وتعالى عنه راض واذا اعطى لله عز وجل فهو على حد الثقة بربه
عز وجل قلت فما تفسير اليقين قال المؤمن يعمل لله كانه يراه فان لم يكن يرى الله فان الله يراه وان يعلم يقينا
ان ما اصابه لم يكن ليخطئه وان ما اخطاه لم يكن ليصيبه وهذا كله اغصان التوكل ومدرجة الزهد

حقائق العوالم

میرزا ابو القاسم بار در شیراز ...
حافظ ...
کفته ...
...

... الواقع ده بر بخشنده خانوکنه صلی اله ذخر در برزة قائم مقام او لوب
تا علی التعیین اون بش مرجح ونفوذی آل عثمان صونیک
مجادله لشوب باشبه ... مقداری عالم الناس
قباحت لقرائتی اولکی نتیجهٔ ارواحی در خدا انک نقدیر ربانی ...
مرحوم محمد پاشا ... حال ... بو خصوص علم در
بهر برنی بو قدر ... دکمر ... الحکایات ...
فا ... صور ...

وفي الكافي عن ابي عبد الله عليه السلام قال في حديث طويل وقال الله عز وجل يخرج الميت من الحي
ويخرج الحي من الميت فالحي المؤمن الذي يخرج طينته من طينة الكافر والميت الذي يخرج من الحي
الكافر الذي يخرج من طينة المؤمن والميت الكافر وذلك قوله عز وجل او من كان ميتا فاحييناه
فكانت موته اختلاط طينته مع طينة الكافر وكانت حيوته حين فرق الله عز وجل بكلمته كذلك
يخرج الله عز وجل المؤمن في الميلاد من الظلمة بعد دخوله فيها الى النور ويخرج الكافر من النور الى
الظلمة بعد دخوله في النور وذلك قوله تعالى لينذر من كان حيا ويحق القول على الكافرين وقوله تعالى
واحييناه وجعلنا له نورا الاية في ما اشرنا اليه من القيومية المرادة من الظرفية لان قيومية الخلق
انما هي شيء وقيوميته بامر الله وفعله وقوله ع حين فرق الله بينهما بكلمته المراد بالكلمة هي الفعل
وهي المشية والارادة المعبر عنها بكن بل على قوله حين فرق اه يكون تلك القيومية قيومية
فعله اما لان القيومية حقيقة انما هي قيومية فعله عز وجل او لان طباعهم عليهم السلام ايضا
فعله لانا قد بينا فيما سبق ان فعله لما شاء ليس بذاته وانما هو بفعله او بمفعوله وان مفعوله
فعله لمفعولات ذلك الفعل وهو المشار اليه بقوله ع والحق في هو ... امثاله واظهر عنهما افعاله
اد لعلم ... افعال مفعوله مفعولات له تعالى بفعله الذي هو مفعوله لكانت مفعولات
لمفعوله بدونه تعالى فيلزم التفويض المستلزم لاثبات الشريك له في ملكه تعالى عما يشركون كما
انه لو كانت مفعولات له بدون مفعوله لزم الجبر سبحان الله عما يصفون وليس قولنا انها
مفعولات له تعالى بمفعوله انا نريد انها حدثت به تعالى مع مفعوله بل هو عز وجل واحد في فعله
لا شريك له والمفعول مستقل بفعله وحده ولا يفعل الا ما شاء الله والمراد ان الله سبحانه
يحدث مادة فعل العبد والعبد يحدث صورة الفعل بالله والله سبحانه خلق العمل
من تلك المادة وتلك الصورة وذلك العمل المخلوق من تلك المادة وتلك الصورة هو
الثواب والعقاب ولذلك اختص ذلك الثواب والعقاب بذلك العبد دون غيره ان في ذلك
لعبرة لاولي الالباب كل هذا وامثاله مما تقدم مبني على الصنع بالاسباب لاجل التعريف
والبيان وتوجيه الجانب اللطف بالعباد والا فانه عز وجل سبب من لا سبب له وسبب كل
ذي سبب ومسبب الاسباب من غير سبب ما شاء الله كان وما لم يشأ لم يكن حسبنا الله ونعم الوكيل

اسامی علوم

١ علم اصول دين ٢ علم اصول فقه ٣ علم فقه ٤ علم الفرائض ٥ علم الحساب ٦ علم الجبر والمقابلة ٧ علم التفسير ٨
علم القراءات ٩ علم علل القرآن ١٠ علم دلائل الاعجاز ١١ علم الحديث ١٢ علم اسماء الرجال ١٣ علم التواريخ ١٤ علم المغازي ١٥
علم النحو ١٦ علم الصرف ١٧ علم اللغة ١٨ علم الادب ١٩ علم الاشتقاق ٢٠ علم المعاني والبيان ٢١ علم الانشاء ٢٢
علم العروض ٢٣ علم القافية ٢٤ علم بدائع الشعر ٢٥ علم قرض الشعر ٢٦ علم النثر ٢٧ علم الخط ٢٨ علم ترسل والسجلات ٢٩
علم التصحيح ٣٠ علم المنطق ٣١ علم الجدل ٣٢ علم الخلاف ٣٣ علم ادب بحث ٣٤ علم الطب ٣٥ علم النبات ٣٦
علم الحيوان ٣٧ علم الصيدلة ٣٨ علم التشريح ٣٩ علم العلاج العين ٤٠ علم الاطعمة والمفردات ٤١ علم المعادن ٤٢ علم الطبيعة ٤٣
علم معرفة الجواهر ٤٤ علم قلع الآثار من الثياب ٤٥ علم السياسة ٤٦ علم الفلاحة ٤٧ علم الملاحة ٤٨ علم قود الجيوش ٤٩
علم الاخلاق ٥٠ علم سياسة الملوك ٥١ علم ادب الملوك ٥٢ علم الهندسة ٥٣ علم المساحة ٥٤ علم جر الاثقال ٥٥
علم آلات الحروب ٥٦ علم التعبير ٥٧ علم الفال ٥٨ علم الزجر ٥٩ علم النجوم ٦٠ علم الرمل ٦١ علم الكهانة ٦١
علم الميقات ٦٣ علم التعديل ٦٤ علم قوس قزح ٦٥ علم ادوار واكوار • علم ادوار سيصد وشصت سال شمسيه را خوانند • تمام بيست سال را قراني
وعلم اكوار صد وبيست سال قرينه را خوانند ٦٢ علم قرانات واين قرانات پنج است • وشصت سال را خوانند •
وقران ديگر تمام دويست وچهل سال را خوانند • وقران ديگر در تمامی نهصد و هفت هزار سال را
وقران ديگر در تمامی سه هزار وهشتصد وچهل سال را خوانند • وقران ديگر در تمامی
خوانند • ٦٧ علم البيطرة ٦٨ علم البيزرة ٦٩ علم الموسيقى ٧٠ علم الايقاع ٧١ علم الرقص ٧٢ علم الفتح ٧٣
علم الباه وكيف يرجع الشيخ الى الصباه ٧٤ علم الفراسة ٧٥ علم الاسامي ٧٦ علم الاسباب
والعلامات ٧٧ علم الاختلاج ٧٨ علم القيافة ٧٩ علم العيافة ٨٠ علم الريافة ٨١ علم المنطق الكتف
٨٢ علم القرعة ٨٣ علم كشف الدرك وايضاح الشك ٨٤ علم الحيل الساسانية ٨٥ علم الكيميا ٨٦ علم السيميا
٨٧ علم السحر ٨٨ علم النيرنج ٨٩ علم الطلسمات ٩٠ علم القيافات الكواكب ٩١ علم استنزال
الارواح في قوالب الاشباح ٩٢ علم الحنقطيرات ٩٣ علم العزائم ٩٤ علم الرقى ٩٥ علم الحرف
والصنايع ٩٦ علم جرافيا ٩٧ علم الكون والفساد ٩٨ علم النواظم الموجودات ٩٩

علم الاذكار والمواعظ ١٠١ علم الاستغفار ١٠٢ علم الدعا ١٠٣ علم الخواص الروحانية ١٠٣ علم التصوف
وتحته الف علم من علوم الآداب ١٠٤ علم السير ١٠٥ علم الطير ١٠٦ علم الفنا والبقا ١٠٧ علم الزهد والورع ١٠٨
علم آداب الدعا ١٠٩ علم رد القضا ١١٠ علم البرزخ ١١١ علم الآخرة ١١٢ علم الجفر الجامعة ١١٣ علم التصريف
بالحروف والاسما ١١٤ علم الحروف وتحته مائة وثمانية واربعة علما ١١٥ علم الارثماطيقي ١١٦ علم الكسر والبسط ١١٧
[...] الاستنطاق ١٢١ علم الاسقاطات
علم ال[...] النقطة الحرفية ١٢٥ علم طبايع الحروف ١٢٦
العـ[...] استخراج الملائكة من الحروف والاسما ١٢٩ علم الوهم ١٣٠
علم الـ[...] الرقية ١٣٣ علم خواص الاسما ١٣٤ علم خواص
علم الـ[...] النبوية ١٣٧ علم الحروف المتحابة والمتباغضة ١٣٨
الايـ[...] علم الحروف النورانية والظلمانية ١٤١
علم الا[...] علم التصريف باسم الله الاعظم ١٤٢ علم المصطفى
التخ[...] تم تواله والحمد لوليه والصلوة على نبيه محمد
[...] والمرسلين
[...] والسلام

آن دو بهشت آمده ای ... وافر ردم انس ...
طوبى لاعين قوم انت عندهم ... نعمة من ربهم ...
اما من الاعجب اذ القبنا ولا هو ... بالكتاب
اما في حق غرضنا لديكم وحق اخانا رد الجواب
نسيم الصبا ان جئت ارض احبتي فحييهم عني بالف سلام
وبلغهم اني رهين صبابة واني عراني فوق كل غرام
نسيم التعاى ... منهما سلاما كمرساح الجرود ...
سلاما كانفاس الحجار عاطرا ... بالاجابة ...
سلاما كامر النسيم من الصبا ... النور في وجهه
اما برق ان جئت ارض احبتي ... من احب سلامي
وبلغهم اني على بعد دارهم ... عزيم غرامي
ايا ريح الصبا احملي سلامي الى الاحبة بالامانة
سلام عليكم ايها الحي ... ايام الحصر
سلام كمر النسيم من الصبا ... الورد في ... الورد
سلام ونشر السلام سلامه ... مشتاق ...
لقد كان مقدورا على فراقكم وليس على المقدور ...
سلام على ذاك الحي الازهر الذي ... الاهج الورد
سلام يحاكي عرفه ونسيمه نسيم الصبا جاءت ...
سلام الله يا ملك المعالي ... العبد الموالي
... فاستردت ... منه خلى ...
سلام ايها الصدر الهمام لقد اصبح ... الحلام
... الدمع السجام ... لا الشوق ...
سلام عليكم ... المنى ... الابحر ...

[illegible]

اسامی علوم

۱ علم اصول دین ۲ علم اصول فقه ۳ علم فقه ۴ علم الفرائض ۵ علم الحساب ۶ علم الجبر والمقابلة ۷ علم التفسیر ۸
علم القرات ۹ علم علل القرآن ۱۰ علم دلائل الاعجاز ۱۱ علم الحدیث ۱۲ علم اسماء الرجال ۱۳ علم التواریخ ۱۴ علم المغازی ۱۵
علم النحو ۱۶ علم الصرف ۱۷ علم اللغة ۱۸ علم الادب ۱۹ علم الاشتقاق ۲۰ علم المعانی والبیان ۲۱ علم الامثال ۲۲
علم العروض ۲۳ علم القافیة ۲۴ علم بدایع الشعر ۲۵ علم قرض الشعر ۲۶ علم انشاء النثر ۲۷ علم الخط ۲۸ علم رسائل والسجلات ۲۹
علم التصحیح ۳۰ علم المنطق ۳۱ علم الجدل ۳۲ علم الخلاف ۳۳ علم ادب البحث ۳۴ علم الطب ۳۵ علم الانبات ۳۶
علم الحیوان ۳۷ علم الصیدلة ۳۸ علم التشریح ۳۹ علم العلاج العین ۴۰ علم الاطعمة والمزورات ۴۱ علم المعادن ۴۲ علم الطبیعة ۴۳
علم معرفة الجواهر ۴۴ علم قلع الآثار من الثیاب ۴۵ علم البیطرة ۴۶ علم الفلاحة ۴۷ علم الملاحة ۴۸ علم قود الجیوش ۴۹
علم الخلاق ۵۰ علم سیاسة الملوک ۵۱ علم ادب الملوک ۵۲ علم الهندسة ۵۳ علم المساحة ۵۴ علم جر الاثقال ۵۵
علم الآلات الحروب ۵۶ علم التعبیر ۵۷ علم الفال ۵۸ علم الزجر ۵۹ علم النجوم ۶۰ علم الرمل ۶۱ علم الکهانة ۶۱
علم المیقات ۶۳ علم التعدیل ۶۴ علم قوس قزح ۶۵ علم ادوار واکوار علم ادوار سیصد و شصت سال تخمیناً خوانند • آن را دفتی
و علم اکوار صد و بیست سال قرنه را خوانند ۶۲ علم قرانات و این قرانات پنج است • تمام بیست سال آن را خوانند •
و قران دیگر تمام دویست و چهل سال را خوانند • و قران دیگر در تمامی نهصد و شصت سال را
و قران دیگر در تمامی سه هزار و هشتصد و چهل سال را خوانند • و قران دیگر در تمامی هفت هزار سال را
خوانند • ۶۷ علم البیطرة ۶۸ علم البرد ره ۶۹ علم الموسیقی ۷۰ علم الایقاع ۷۱ علم الرقص ۷۲ علم الفتح ۷۳
علم الباه و کیف یرجع الشیخ الی الصباه ۷۴ علم الفراسة ۷۵ علم الاسامی ۷۶ علم الاسباب
والعلامات ۷۷ علم الاختلاج ۷۸ علم القیافة ۷۹ علم العیافة ۸۰ علم الریافة ۸۱ علم النطق فی الکف
۸۲ علم القرعة ۸۳ علم کشف الدرک وایضاح الشک ۸۴ علم الحیل الساسانیة ۸۵ علم الکیمیا ۸۶ علم السیمیا
۸۷ علم السحر ۸۸ علم النیرنج ۸۹ علم الطلسمات ۹۰ علم القیامات الکواکب ۹۱ علم استنزال
الارواح فی قوالب الاشباح ۹۲ علم القلقطریات ۹۳ علم العزائم ۹۴ علم الرقی ۹۵ علم الحرف
والصنایع ۹۶ علم جغرافیا ۹۷ علم الکون والفساد ۹۸ علم النواظر للموجودات ۹۹

علم التصوف ۱۰۳ علم الخواص الروحانیة ۱۰۲ علم الدعا ۱۰۱ علم الاستخفاد ۱۰۰ علم الاذکار والمواعظ
۱۰۸ علم الزهد والورع ۱۰۷ علم الفنا والبقا ۱۰۶ علم الطیر ۱۰۵ علم السیر ۱۰۴ و تحفة الف علم من علوم الآداب
علم التصریف ۱۱۳ علم الجفر الجامعة ۱۱۲ علم الآخرة ۱۱۱ علم البرزخ ۱۱۰ علم رد القضا ۱۰۹ علم آداب الدعا
۱۱۷ علم الکسر والبسط ۱۱۶ علم الارثماطیقی ...
علم الاسقاطات ۱۲۱ ... استنطاق ... بالحروف
۱۲۶ علم طبایع الحروف ۱۲۵ ... نقط الحرفیة ... علم المزج
علم الوهم ۱۳۰ ۱۲۹ ... ج الملائکة من الحروف والاسما ... العـ
علم خواص ۱۳۴ علم خواص الاسما ۱۳۳ ... الرقیة ... علم الهاد
۱۳۸ والمباعضة علم الحروف المتحابة ۱۳۷ ... نویه ... علم النق
۱۴۱ والظلمانیة علم الحروف النورانیة ... الآیات
علم المصطفی ۱۴۳ علم التشریف باسم الله الاعظم ... علم الا
... والحمد لولیه والصلوة علی نبیه محمد ... علم الاعـ
... توالة ... التخلق
... والمرسلین
... السلام

انتخاب سن لوبازکی

افتتاحیه مکتوبی صاحبه ...

آب حیات کلمات جانبخش ... عبارت

ودن آنلر ... منشئ ... الادیب ... کتابت

توقیع رفیع عبارت ... دن

الموید بولدیغی برتبه ...

الاعلی للعاقلین

معز تیجان السلاطین

موزین تیجان الخواقین

از نشان نامی

سلطنت

عمده اعیان دولت ... شفقتلو

سلطانه کلاه گوشه گلپر ...

حمد ... خدا ... حاکم ...

زمره کلید ... والباری ... ابا سلطانی ...

محفل ... ولی ...

ناصیه ... دیانتدار

عطوفتلو

اکر هیچ ... بکی ...

کاغد ... کل ارلیغ ...

نوریا و ...

...

قدوة الامجد ...

هر ...

دست ... وفا ...

...

فرعی بنا ارتان ... حتی جعلنا ... الانام

و ... علوم

ایا ... الانعام ...

ریاض ... نعیم ...

بر ... العزت ...

زبده ... دلبر ...

نیبه ... النبیه ...

الفاخر ... الفضل ... ابی ...

سید ... غناده ... نکنی ...

اول ... توقیع ...

اکر ... اعلای ... غضب ...

ابدی ... یوم ... الاکبر ...

لا ... موقوف ...

تیر برجمکوسی بار کاه کجده تلمش
تیرناز است روکیه مکوس ور
بستوجیم
سهباز چاره وار دست آموزین
بر اوکوزنه
سیزی عیب
کمت روین
علما وسیار ارج
وشوخ قعانشه کوی
کاه کجده آتشین تیرکی
تیرازست رکوزدر
مورچه کاه تیغ حسن
تینار مان نیام ه
کمان کمان علاده

2 بالای بزرالبرز والای

2 کوشه دستار بلندی نجات غمناکه
وکوش مهندی عشاق افلاکه
برکوه دراز
اه بکده تاتر ماه بیضا اندراج تلندب
ازملک بهر کارستهبا
اه متیز والضی وسنن چیام اتیم اه دربست داه کیم بکار
لوم نوبار عال انفس
دست جور در بدالرح ودرها بنیع
شعله فوضی
اماک قتلمه
زمانستان
2 کملات حباب ریان قرها
آب حیات تبرز وراه

مطلع آفتاب جمال اولور رخ دلکلدر
لصلاح کلام الرضی سارنر کی
آواز بی رعدکی فلک در درزنی طومتدر

2
نخی این عهد جاودان متهم
اه نعمه نو تعلمون عظیم

2 لباس عاریت قبا البلسرة سیری نیزیر
دلیاسهم منیا حریر سریر دخانة اله

نه ابد بالا امال دق
المفرقین
سکیبال دکی
فرح مرحج
جاوی ماده

2 عنقا کبی اوج ممی
4 ازل نعر کبی آهوزوکذار
4 وبح جام کبی یاجنا وجه نور
4 عبیر منیر لنزکه نور وده بعبد
غزو کوشه کبی عنقر
2 مو اولدیبا ختمة دلعبر جیالبکی
4 ارق توزکبی

بی
فرعون سقف
زوی کل کوی سکی کون
رفاصلی حالمده اونیا
عاشقاری کورکن
زونا دوب
وآتشین قباب قند وریه
ناتعاری فانی قیند

ازیور تزاله داز ککاری لاله
وزنهنده زخم دراز کلکتا نعم

4 شیوا ریشان سوزلی اوکه دوران
دار افراقیون زار بجان زمین استان
ابرار

جرم اوزه کلمه تکرار تیر
قباب چیام بحباب جتر بحابه بجاب
اوزمینده

2 پرماکیان اوتا عر تاج کیان اوله

را فرقتی صحیب بر دور و منزل وصلتی ن دور ایدی

ابو حفص عمر بن خطاب الفاروق متمم الاربعين ظهر الاسلام باسلامه وشهد المشاهد كلها مع النبي
اول خليفة دعي بامير المؤمنين واول من كتب التاريخ واول من جمع القران في المصحف اول من جمع الناس
على قيام رمضان

اول من صافحه له بيده قبل غيره   اكثر منطق على عمر

نافذ بعقل الغات بهيبته وصلابته في عضد كل طريق دقيق   فاروق اعظم

دنيا اول خاتم الاربعين لانه اسلم بعد تسعة وثلثين رجلا

١٤٠

ابو عبد الله بن عفان الاموي القرشي وذو النورين لانه تزوج رقية وام كلثوم بنتا رسول الله

من فضائله فتح في خلافته فرس وازربيجه ونيسابور ومرو وسرخس الى النهر والنواحي دولة الاكاسرة

وجمع الناس على مصحف واحد وجهز جيش تبوك قال عليه السلام في حقه اخي ورفيقي في الجنة وقوله الا استحي

ممن تستحي منه ملائكة السماء وقوله اشترى الجنة بمرات وقتل يوم الجمعة مظلوما كان صائما وفي حجره

المصحف وقوله عليه السلام انه رجل حيي واني خشيت ان اذنت له على تلك الحال

ان لا يبلغ الي في حاجته وحكاية انه عليه السلام كان في مرط مع عائشة فاستاذن الخلفاء

فاذن وكان عليه السلام على حاله فلما استاذن عثمان تغير حاله الى آخر الحديث

ختن رسول الثقلين مجهز جيش العسرة

غایبت آرزو و منتهای امل اوله واکرد کور عمر بافسر

هر عداوه عدو واه

موکب همایون حضرت بالمیامن از دار الاقبال با همیت سربلند عزیمت ... کبرعلامت ... بود در راه

کبر اطفال چوکلاه بچکان

قلعه ابروج ان با قلعه ذات البروج عروج کنند وکرجو ... از ... ریابند و تمایل شرف ان پای بحر

بر شرف کیوان درار کند و مراصد مقتدر در مقابله منجنیق عروج آید

مجزان با شار و مشیران با صفا . نام ... احباء ... ادد

دشت امل کردا ... در ایر ... ایرسید

وخیم ناحصور و صدیم منصور بر مستصفات

آن جایی با صفا ... استه ... شد

آیین کفار چوکه بر روی دنیار نهاد

داغ ملک برجبین طالعت

ان ینصرکم الله فلا غالب لکم بکوش ملاطف حال رسید

... کد الحمد ... گشتید لبان النوال

مقاصد هلوع بکنج انتظار حاصل کعد و ثواب آخرت ... وصول ... حال آید

وستیقر به بجناب الجلال

دار تحقیق ظفر المعتقبین بجلیه . ونیفر ... الملک بالفضل

دار ... رت ذکل داد وناد . وال بکل حاضر وبار تبلیغ کنند .

وجاد جود در احو ... زنرساحب

طیب طینت ونسیم بامت موات . موالات .

... منطلق که

زبان زمان در ... اثار ...

المشیر ... الانام بکیف ... الافخام

وسبق ... الدهر اخبارهم

بلوح علی القرطاس ... اثارهم

نصتی الاحادیث ... اعلام ...

... انوصداب ... خلدها

تانی بیایه اتابق ارفاق

نیسو دونی ملاک الافاق

لا او وصف السماء بالارتفاع والشمس بالشعاع ولاحاجت للنجوم ان توصف بالعلو والمحسنوع ...

وایحاب لاحاج الی حمد التراب والایات تکتم فی الظلام مشاعل اذ ... علی الایام ... بالمو...

ضرب خانه بی طور مزار دندن شلر

نواز و خبوب اخچ لبیز ... اتش ... شد

یاوران آسیاب کردان فلک ...

اسباب علوات عود را ... رضیع ...

باهمت ... کتاب ... ... زاین ... ار ...

نمود ... سنبله ... حوال ... ادشت

رکخت جبال خرابی ...

... ضوراز ... بنجم

عطیه حداب ومهدیه ... در

... مرمعره ... ضعف ...

استیقا دولت واستیقا جلالت ...

... ریقه ...

عاشیه اغوارین ... شیح

حلقه اکرام ... نشیح

مسعود ای ... سود ...

... زرکی زرد ... ندی

نعت ... ورا

خورشید فلک ... ازرح جمشید ملکی صد ... ازح

پادشاهی مجا ، عالی ... مشرف ... ایوب ... اقتضا ایدر اکر اشرف

اسلاف ... اولاد ... یکی ... بو ... ... نیه ... دلون

اسباب صورن در موقع تاریه ملک قدیم عاده مکه و درور

والله اعلم بالصواب عج وعلى هو معاني عصاني كليج

قال الله عز وجل في كتاب الوزر الاجل معنى الاعتقاد ورفق المذهب

راه وجه از راه حواله محبت

بيرو كالتي ده دار ايتورار

جوبان عنار واصرار ايتورار

ابلديلر

قدم درن

هر كس صد فرش

ادوب جرمبذ انبابه ... النواب ... البحار

محمد بشنه اقه ... رحمة

دلکش بیلیک اساس ساجاه خواب جلی البلبل کباب

تمنبه زیبی

محمد زاده تتق اخلاک اکثر عارض عرقنا کبی ... سده

کنجی ایبدیک صبح توررن بالجاب فلکی

کلکونه رخ زالده شرمندن دیلکی ادلی ورعنده صدف عودسکی

کلکر کهن کفار ... نعاشی ازلی اتوکه نقد زنده سر موی

دقیقه تا زیر لکمایی رسا ماه مانند ماه وسنبانه وان نظرله

نزله اتوکه یار قاه سلاک رسانموذه تقادیر وفا نکر

راشد لر مجمع عصمه دکمه دمیلا عفر بر ده

رخش رستم سیاه اسفندیار نمند فرهاد آبرش بهرام شبرنگ سیاوش کلگون گودرز شبدیز پرویز

کوه خوردن انسان مهمل گفتن

نقاه ... مند بهرام راهو اسب جمشید که ابرش دکر بور

عقاب بکر صاعقه صولت رعدآواز و برق هیئت بادرفتار

ادریس نبی علیه السلام عمره ایام دنیا اولدده ازلو ادکن کسرن ...

ود سواع هبل شراحیل لات عزی منات اشهل

اوتاد صنم قوم نوح علم صنم ویلنی صنم کوهند صنم ومنه بوبه

یغوث و یعوق و نسر کلهم جبت طاغوت

ایضا صنم بنی نوح غم صنم صنم

طامر البوب

سهام سندری سیف ترکی تیغ خوشقدی

تیر خدنگ

دکان ... فرزد ادار ...

بنام ... بغل

اتلاف وقت ... نيديزر
التزام ... ايتمك
احراز مثوبات واحراس

اولاد دریایی ... شطحنده ... زمانين قعود دریا ادرکی

سئل معاذ بن جبل عن التوبة النصوح
وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل وجعلنا آية النهار مبصرة
فاجاب عليه السلم ان لا يعود الى الذنوب كما لا يعود الحليب
الى الضرع

دعا ...

جبانیکه ... بجد در ... بار
دشمنش ... ده ... بار
... زنند

بصنوع صدر ... بطن ... د
... درد دل ...
در ...

... آب و ...
...
چون ...
...

چون ... چشم
چون ...
...
خال ... مانند ...
...

باب ... فصل ...

... الكريم ...
ولس ...
...

حج نه رفته و نابر رفته

لبرغ الكبة ... العرب

حبا ...

انتفاض واقتراع اعتذار وعذرت
انتقاص ...
...

اردق شباب علوای شباب ریحان ... شباب
... شباب

شراك شرك وخالف ضلال
هواء هوایا هدی واهواء عطایا
...

بادی الرای ظاهرین

لجان ترقان روغان

انایت ... کوتت ... مطیعا

منجم الفلک این معدنه

بیضة البلد

حنف العارضین

بار رجل فصیح

حاد النظر

عیق کریم الاصل والنسب

ترنجبار ... بیست گشته ... هزار باده گوی

نام ... مقفل البید ... ذمیم المنظر باد گوی

خواب گذار توم ... گره بر وزن ... خود رای

سجنوار کوه اخم کور دل

ابو الحزم ... ناچاظ ... کم قدر

آیینه حالت صورت ... خورشید ...

هنر کن که اکثر در خاکستر دارد

نبات النفس ... عود او بر آتش نهاده شد

از وجون از حکایت باز بشنید

جوانز و تواصل و سواب

نایل و نیل

در صفت دختران

بمنزلهٔ آب حیات حب نبات تکمچه خورشید ... زهرهٔ روزگار

بخش دلدار ... تا نام ...

... قال الکافرون من خوف الوعید

انها مینا ... بعید

بالاهای مع الفرائد ...

اکفا فاسن رجالهم

حنوط ... حاجاتها

قعد على سرير السلطنة بالاتفاق

انظر الفاظ مجانسة الخط بهجليت ارلقى نقطه ديكر

جميل باغاه آن نيبر كه بديرس نامعلوم — نعش له نعش اى رفع له والنعش سرير الميت — حياة فتاة رفعه ايه و وقعه ايه

نجنية خبا قوم ونخبه ترسنه بعض جانب — نهلول الجم من الوجه وبالفتح ديوانه ...

فجيعة ... — طاقف طاقف بالتشديد والفتح كذاب — الغيط الغي ...

الابلاغ بالياء والفتح ... — زينى عليه ...

زبيس ... — ... ادات ...

نفاشة بخيل وجسد — ان حرح قيح ابل وفعة ... زمان ...

في كتاب عدة من كلام عليه السلام مناجاة لطلب العفو والرحمة

أجلك عن تعذيب مثلي على ذنب — ولا ناصر لي غير نصرك يا رب

أنا عبدك المحقور في عظم شأنكم — من الماء قد أنشأت أصلي ومن ترب

وقلبتني من ظهر آدم نطفة — واحدرت في قعر جايح من الصلب

وأخرجتني من ضيق قعر بمنكم — وإحسانكم أهوي إلى الواسع الرحب

لحاشاك في تعظيم شأنك والعلى — تعذب محقورا بإحسانكم ربي

لأنا رأينا في الأنام معظما — تخلى عن المحقور في الحبس والضرب

فأرفده مالا ولو شاء قتله — لقطعه بالسيف أربا على إرب

وأيضا إذا عذبت مثلي وطايع — شنعة فالعفو منك لما تحب

فما هو إلا أنه منذ رأسه — لكم شيمة اعتدتم المحو للذنب

وأطمعتني لما رأيتك غافرا — وهاب قد سميت نفسك في الكتب

فإن كان تسطاني اعان جوارحي — عصيتكم من توحيدكم ما خلا قلب

فتوحيدكم فيه وآل محمد — سكنتم به في حبة القلب واللب

وجيرانكم هذي الجوارح كلها — وأنت فقد أوصيت بالجار ذي الجنب

وأيضا رأينا العرب تحمي نزيلها — وجيرانها والتابعين من الخطب

فلم لا أرجي فيك يا غاية المنى — حمى مانعا إذ صح هذا من العرب

نفث الرح ابن الرح ... صاف القوس

السلام عليه ... الدولة دلله

كالعصفور ... كان ...

... گلستان ... زمان ...

باکشاهم از آن بتر نبید کرداد خواهان از تو با آمد شرح حواله خواجی از خدا کنند
این ... برگشتگی دولت خلفاء قدیم

اعدای دین ...

اولاد علات	علات	عم	رابه	راب	ربیبه	ربیب
پسران مادر اندر			مادر اندر	پدر اندر	دختر زن	پسر زن

لقیط	حمیل	زنیم	ابن غیه	ابن رشد
بچه بر بعد استه		پدر نشناخته معلوم	ولد الزنا	حلال زاده

محدودب الانف

في لباب عدة من كلام علیه السلام مناجاة لطلب العفو والرحمة

أجلك عن تعذيب مثلي على ذنب … ولا ناصر لي غير نصرك يا رب
أنا عبدك المحقور في عظم شأنكم … من الماء قد أنشأت أصلي ومن ترب
وقلبتني من ظهر آدم نطفة … وأحدرت في قعر جانح من الصلب
وأخرجتني من ضيق قعر بمنكم … وأحسانكم أهوى إلى الواسع الرحب
فما شأنك في تعظيم شأنك والعلى … تعذب محقورا بإحسانكم رب
لأنا رأينا في الأنام معظما … تخلى عن المحقور في الحبس والضرب
وأرفده مالا ولو شاء قتله … لقطعه بالسيف إربا على إرب
وأيضا إذا علقت مثلي وطائع … تنعمه فالعفو منك لما تحب
فما هو إلا أنه منذ رأسه … لكم شيمة اعتدتم المحو للذنب
وأطمعتني لما رأيتك غافرا … وها أنت قد سميت نفسك في الكتب
فإن كان تشطاني أعان جوارحي … عصيتكم من توحيدكم ما خلا قلب
فتوحيدكم فيه وآل محمد … سكنتم به في حبة القلب واللب
وجيرانكم هذا الجوارح كلها … وأنت فقد أوصيت بالجار ذي الجنب
فأنصاره أينا العرب تحمي نزيلها … وجيرانها والتابعين من الخطب
فلم لا أرجي فيك يا غاية المنى … حمى مانعا إذ صح هذا من العرب

بر منصب عظيم ...

ماركم ... زيلدن ...

بيم بهار ... زر زنكار ...

ششيم و بر زمين ...

منقبت كوى منقبت كرد ... ايستكشاف ...

ارجوقه الاداب ...

وفا عاشق ...

تحفه اعلاى نورت والاى

سازو ... عزيز زمين ...

...

إبتدا نصيحة — النحو ادنوس شعار — اول من بني بالجص والآجر فرعون

من سعادة المرء ان يقدر رزقه في بلده ... ومن سعادته ان يكمل رزقه في غير بلده

يقال اعمر من الغراد . وذلك تعيش سبع مائة سنة .

مقصود الحديث ... نقشبندان ابداع نوك قلم اختراع صورتي صفحه كشيد

١٢

عمرو ... وكيل وعبد الحميد منشی و مروان حمار رابع الرحيم ...

ذهاب الدولة بالبوار . مروان حمار ...

شفا بخش ايت من بيچاره لعل نوش خند كدن

ايكن تم اولمز اي بيدرد غافل دردمند كدن

...

اگر جميل طبيعت ... داعی قبول لذت وصلت ...

...

كورن ما ... كلركم

اكحال مباحات

...

رادوج وصفات
تورکی

ردلفق در
کرم ... دکلدر

کمن یرسل القطرة الی السحاب • والفتة الی التراب
کمهدی العود الی الهنود • وناقل المسک الی الترک • وجالب العنبر الی البحر الاخضر
کمن یهدی التمر الی الهجر • والسنا الی الفجر • کمن یهدی الی البحر الدر • والی المزارع بر

کمن یرسل السکر الی المصر

جریکیر

اهل التوحید والتقدیس
لا یومن بالتربیع والتدلیس

اهل التقدیس والتوحید
لا یومن بالبرجیس والتابید

کاه در افشانده
در افشانده در افشانده

صلوة ادا و شکر حدا
الم حمد تدل عالم وعقل

۹۷

اذاق قاتی دن رکوع وسجود
دنیا اوشدی

سحر بدن سور نجم باید بهم وارد الکوثر
بابا خدا لا الا

عقلده ارسطو بر در انده پیشتر

اعشقه حیث زن عشق عاشر
فغفورلر

بنوره قل که ولع نفاه ولفر در فا پشر
بونکرکی العدوده شنفا تا که چشم عجایب دید تماشای بدایع برعبرت ارشنا
دکوش غرایب نیوشش اعتبار عالم اعتبار له ارشنا اوله

از بهار معارف نام کتابست

ملکوت ثمرات

انوار عالیه
اعلام سامیات

انتصاف داد ستدن و اخذ انتقام

عموم انام اتام انام درک

اهل تعزیم اهل در دیو تعظیم امیر کردی
معزنمان

آ آتش تاثیر سوسه فلکی ابر

دران چمن که شود صد هزار کف گلگون
ز بلبلی که شود کشته از که جوش خون

طلاق المطلقات
طلاق ابن ... ابیه نکه عکس ...

بجلاله مجد و بتوفیقه سعد
حصن حصین حرز حریز

یحوله یستریح الطالب و بطوله یستیع المطالب

دکا ... من اهل الالوف ... الرسول ...

تحصین بنیان سرور و تحسین بیان حبور

الالف

ارزش اللغات باد شاه کرم ... رخساره زور کار

ان نازکان که از سه نه از سوزی و ازراز او روزی

استاد متصوف ... ازدامن ... آسوری خاسته ایست

اقلال ترک کردن اقلال کم کردن اقلالا من الاکثار و الاملال • و اخلالا من الخلل و الاعلال

من غیر اقلال فی الاجلال • و اخلال فی الترویج و الاعلال

ارهابا من الارعاب ... بانام بلکه ... انام

ارسانیدن ... اسنا ء مرامم ... و ارفاء فنون مرافاة
الارفا الاثبات

اول ... و اول ...
امداد لمیغ دار فاد بیدریغ ... ابرار عترت و احرار ذریت
امداد الاماد و ابد الاباد ... هدی لیال هدی الایام و اللیالی
... از ... خور ... الامم و هدی ...

الی متی تا کی الی ما ان
الیل العلیل ... بیمار
اعتزاز ... ابواب ... آماج خانه
اولاع ادخال الکلب ... فی الانا
خون ... اولاع ... زذال ... کراهت

اشهر من الذکار ... وَاظهر من الضحی
اشهر من الشهر و ابهر من المهر آتش پاره

اراده بر ... اقح اسب

ائمه تواریخ
اعتضاد
اعتقاد

الحی ... اولی ... منوبات ... و افرای ... فتوحات ... دینوی
ارکان ثبات و قرار ... تضعضع و تزلزل ... عنان طاقت و اصطبار
... ارادات ... اضطراری ...
و ... و ...

اسکندر ... نور و کار
آزار رسان
امام شعراست

اسپ ... ادعانکر ... و اشعب ... اغرا اسیل ... داعراز ...

اداب ... • ... • ... • ... الجنس ... آکادنا ...
اذنب ... • ادعا ... • ادارت ... • آیات ... منسوخ
احاطه ... • ... • احتمالات ... • استفاده ...
اصفه ... • اختلاف ... • آخر ... • الکلو ...
... • اهمل فسخ الاحمال • ... انکار ...

اللهم اجعلنی من الشاکرین لنعمائک ولا تجعلنی من المنکرین

مثل من حصره لمه تعالی بالجود والکرم

عوالی ... الکرام وعلایق عوادی الایام مانع النفع

قطره از سحاب ونقطه از غیاب

این کلام نقص ...

نوشتک حالا بریج ای قدرت به بخشندن دکلدر بلکه ملکیه
رانجه بسیدر که مرتبه رشوه قدن زوال بولمیوب اطاقتی
باغچه در

[redacted]

والافعال لمارح مآب عزت نصاب ولی قیاس [illegible] بمطارح الکتاب [illegible] انتساب ملک الوارح
ملک الفتوح مالک نواصی الملوک [illegible] الدول ناصر آیات الجنود الزاهرة علی قنة القمة
العلیاء رافع الویة العظمة الباهرة علی ذروة المجد والعلاء [illegible] ناشر العدل والانصاف

ملک المتعال شعر

غمیتر یکی یکنه [illegible] اولمغه تیرکه [illegible] تممتدر [illegible]
که روز [illegible]

اغنیاء لشکری آب وکیا — داغیاء لشکر عالم ربا

جهاد [illegible] بنزوی [illegible] قضا [illegible] یافته [illegible] در

[illegible] اعاله [illegible] او رافی فردون کار [illegible]

اولادی [illegible] قرار [illegible] احقادی اده [illegible] افروخته

اجل بیع [illegible] کاه [illegible] تیزه [illegible]

مرحبا ایلدی

آدم کم مردت سز اولانی منفعت [illegible]
[illegible]
کلیمانه الاصلیه الکبرى والاذى

عمال داهواه طامع [illegible]

بادت [illegible] ارباب [illegible]
[illegible] انقطاع [illegible]
انقال فتنه و فساد در

[illegible] والترکه [illegible]

نوکنك حالی [illegible] قدرت [illegible] دکلدر بلکه ملکی
[illegible] سیدرکه مرتبه رشوه‌دن زوال بولمیوب [illegible]
باقی در

[illegible]

[illegible]

والاقبال لمارج مآثر عزته نضار ولح قباب رفعته منابر معارج الکتاب [illegible] ملکی للوارج
ملك الفتوح مالك نواصی الملوك [illegible] الدول [illegible] الجنود الزاهرة علی قنة القمة
الشمراء رافع الویة العظمة الباهر علی ذروة المجد والاعتلاء باسط الامن ناشر العدل والانصاف
المشتمل [illegible] والتوصیف والبناء المختص بفنون لطائف عواطف الملك المتعال شعر
دام من والاه فی مجد بهی نحو من عاداه فی غم [illegible] دوام [illegible] ازنقاروح ازنی
ومنی [illegible] بولعیت وتحاح ملکاتره که منبعث [illegible] معنوی [illegible] جیش
مطالعه [illegible] لعج انهاء رأی عالی [illegible] مالکانه [illegible] مسند الاکرام [illegible]
برحمة من یشاء [illegible] بالادنیه [illegible] وکذلك [illegible] مسند [illegible] اورنگ

[illegible] بکی یکن ان اولمغه تیرکی طوغرلدیلر تمنکو [illegible] [illegible] میداه
کرکه روز [illegible] کوسخنده عیمی

اعیاء لشکری آب وگیا داعیاء لشکر عالم [illegible]

[illegible] نیروی قضا و [illegible] نا عدم یافته ولله عنکبوت [illegible] در
معمار بهار قوای [illegible] اعماله [illegible] ادراقی فروز کارد [illegible]
اولادی چاردر [illegible] اعتدالا [illegible] ادله [illegible] افزوده در
اجل [illegible] الوف [illegible] فته [illegible] نیرهٔ جاه [illegible]

معادن زنگ

آتش غم مرد دانه ز غم قافله گذار

ابا. دها الر یعنی اب الزعفرانی

اسباغ عطا اسبال عطا

اجابة الملتمس

ابوالوثاب

آک ساده

آمات دعاهات و صولات در لطافت مرکبات

اعادی کمر ایمن نورنی قالدرم دیو بوله شفه

بکه کونیج دلدریش تکر دوسه ارشفی

احراج حاطرفا تروج و اقتراح دردنا بغیر تریج

انطوای ضمیر بر صداقت
والتوای خاطر بر تعاریر
بر موافقت

ازدیرکا . انجلی بر بیچ

ابتدای عالم و ابتلای بنی آدم

اثار ظفر مناهج دلیران و اثار فتح مفاد قتبه بر ان الکاع بحر

ابتدای عالم و ابتلای بنی آدم

اصحاب اطهار و احباب اخیار

اکراز انبیا ای جل از علیک و اکرار اولیای رضوان علیک و اکرار آدمی زلول

برصابک و اکر آرزو جانجیمیں کی قالوکت و خالقا یارام

امضاء عزیمت فی مامضی کردیم

اعتقاد جازم لازم الاعتقاد

انه شرب کرمالک ایر حقیقت باشند

استیلا بر کشار گوم دستیلا بیابانوم

آیات وفا غایات صفاء

آتش بهذب غارت در اکنام عالم سیت اخترنا هوار

ارائت بر روایات راجح نبود

اعتناق امور عظیمه و احمال اعمال جسیمه

اتفاق همت توامان و اتساق ملکت مثلا زمان

ارباب دواعی و اصحاب دعاوی

ارتفاع و حجاب امتناع بر دارد

اذا احتضم الیک اثنان فسوته بینهما بالحظ واللفظ

اعتناق جنایات جسیمه و اعتناک خیانات عظیمه

انفساح امل در استنجاح مقاصد و حاجات ارباب جنایات کوشند

امضاء عزیمت تأمل مسکنته

اعراف ذو وجاه و معروف

ارحام آماد و اعلاب

ازموفا مخلص و مصافاه موفی شده

استسقاء دولت خیر اولو

اغدار ابا طلا انتساک اقتیاح

و اعتد از لاحاه علم اصحاح

ازقامت توکمر و خمیری کمک سیکیم

انه تعالی و تبارک بو فیه و قدر در مبارک المعنی

انام ابرار الانام

هیبت محل امور خطیره و استعداد تکمل لوال عزیره

این عزم را التزام کردیم

اعتبار عساکر عالم زیا

اجل که تعالی فی دار المقام

استعداد

الحرف الامیر من المدرب للصید

انزال حرکات کمال

مراد ارزفع ارادت

از ذیال اطال و الا

افضای مراد و فضاد

اعلاء فساد و اغواء فسار

آلوده کیف

اشراب

چون مراد اشاده فتوحات امداد و اشاعه فتوحات

ارباب حصافت سخافت عقل و کثافت

آرام و آسایش

آسیب فلک

آبی

اجید و اصح اکم درسوله صادق کاذب

آواه ابواه

احوال ماضی و احوال

احسن قبول

اسمی

اشتهای

ازدحت و ازلفت

ایمه تواریخ

ارادت کامل

اصحاب فدا

ارائت

تأثير طالع مترقب وامداد فلك منتظر
دبي باسبق شوده

تلبيس وتدليس تدبيس

ترعات وتطوعات

تيسير نيران كروب وتكثير نوران ... تحكم نانك ...

تأدى تقدير لكر

ليس باربالسيار وغليل غنا آثار

تأليف حالك لكر
تصنيف

اى صدر رفعا صوح قاني

لازال كالسر علياً وعدله على العالم جليا

قيام اقبال پادشاه ...

بالعطر ...

الحب بالسمع كالحب بالبصر

تصوير مسائل

انكار دائم الانكار

صاحب الفضايل المتكاثرة
صاحب الفواضل المتكاثرة

ادراك لولان ...

هركس عقلى ...

از دعاى ...

اجماع جفاى عدوان
القلع والقلاع قلاع عدوان

استكانت و ...

از تنهير ظاهر و ...

اى تنك آلاعلان

ارادت مرادست ... ارادت كامله ... اصحاب ...

اولدکلو التون لعاب اولندن کمبرلی عدد المار کفتنع ملکی البر وجله عباب الکاه ادلمدی

اصیل اثیل نزعت معانیه

اوراق کسری طاق نسیان ع اقبال بی انتقال بلا اختلال ابدپیوند وازل انتقال

عصیان

استجاد وتعلیم المفار

گهران کاشفی

به آبیاری قلم بدایع کشان بزنهت کا کتاب

کرانی باخد ابر تپس ایام و تنگ

ایدکلری تقدیر ایدرده بیتیدیر

اینه همان به که در و گرد دنیا

انجاز محل الجاز مقصودها

اطناب محل تفصیل مشبع مسهب

اسبان کار زار اصلاب ذلر یکر کردوار

اده جکاد دره میانه کوجان منتظم ادرجسیفن علیه

بانع البلاغه لای دنغه نروع ایلیی

ادکاه ده

ناطع فاطع مسجع تجه ادای لکاری

اجباب اکیاس ناموس دین مخلد بنیان

واصلاح من یطهر فی الارض الغبار

آباده اسه دبارهم دلایبقی فی متن الارض اثارهم

تمخیر مبارکه بعده ارتیاح وتبارکه

ارنادد عنود

اعوان جوع کجوم بهدی درصیم عدی

اکادیس دیوتیواع دقصی داجابی دستگراه رسالت ابدی انزدر متصل شهر اله طائفه جافیه دقبه یه غرباجیه

درقید ذله

قره

وامن خار

ادیبیه تن

دمراه ضلیم وضلیم واضعف قوتهم دهوالم

دراسر مبادی تجر وقسر

دحوش وززع دنسل وضع مستهلک ماند

سکر مسعود غالی المصورقه اختیارن باززی بیانه بلکه بازنه بیانه مخدومی

اولقدر حدکی بعلق

قولی دقولیه

تنور بولدکم

اشادت اوزن عدالت

داشاعت ازان حلات

اشاعت

اث دن کل لعالعیب اطلاع ازکا واقرارکا

ازین کتاب آشیاره ایلدم

از هر بر مقر ودبای دفتر بهجر آیدکا فرطیسی کلکر

استخبار جوکر

طالع حان ودیع آیه خورشید بری عرض ویدار ایدیع ایدکا

رسد زنه وزبا قرائه فکر چرخ اداره

انا من ابض بجانی جاه کوسترمکن اکاینه کتوریدر اکا اکوفار بنویا بایه اولدی

واذنه عضه شقات وتنوی

ابن کیم سودار

از شجره عاکر اه ازوبانه دودار طراز

انقا واغلاء

ازلال وانحلال

اعزه

اذلال اکتع اضلال

بیابانه بی پایانه چاربانه

اطلاع آدناه اتوب

اطلاع حضرت ادب علی ولم دالادله بوکر ازمیرانا لکوه کبع تکامل اطلع وامانه ان جبل محفظها

اذیال اهتال

الاناوة يستلزم الاطراف واكثر اناوة اجرة تهدید بمکومة الكوى نادى

استكتاب كتاب · وانجام تمام · انتهاب الكون اسجاب

استعارت تحت ایثار وارامن

عشوة آنگیز · آفت آسمانی

اسلوب تصایح و تنبیه · ایته بایر عدم قبول المقال

اكثر مولفات با ستملاء و كتابت میسر نشود

ابداع اصراع ابتراع

اصناف بلا مرد ان سهل میشود · اکمل الطرائف العنب و اکمل الصبی اذا صاح · استحقاق عام

آذین شاهان دآیین خسرو

اللهم اکتب لنا حفظ بیتنا

انجام منکرین دارم متحیرین

آذرفشانی دهش خورشیدی کیفرودی ابلدی

اصبح فرارهم علی بساط الماء · اکحظ فی بسیط الهوا

از عطای خرد سجانی بلاغت سجانی داری · از سورای قلعه تهویه شد

اصفیا مشرب واسحا مذهب · احوال برین تنه رفا وروز کار بیوفا

اهون من قتل العمل واوهن من حصن النمل

اوراق کسوی طاوس

گهرات حاشیه

آبیاری قلم

ایجاز مجمل

اطناب ممل

اسامی مساهر وافاخر کبار

اخبار مجامع الحفاظ

ارخ ابهام مکوعات

آداب شرایط تحت

اطراف واکناف

اکتفا درین یکدیگر

اتفاق در اصلاح

آنه خالق الاشیا ـ و فالق الظلام والاضوا
الاشراق والانوار
اعتقاد [illegible] اعتبار
اطیب و الطیب
استبطاء
انجام اعمال [illegible]
اطماع سپاه ، در حوصله حاجات [illegible]
اضطراب واضطراب
در رفعت [illegible] قدر [illegible]
اسامی مراسم [illegible]
احمد لولی احمد
انزال وانفصال ـ ملاقح فتنه [illegible]
مهمات اسرار
آثار ایادت فتن ـ واشارت اشرار شورار
آنکه ان کو [illegible] ازغیرات [illegible]
اگر او نبود [illegible]
اعلام [illegible] اعدام اعداء
احراز اعظام [illegible] ـ ادوار دوام [illegible]
از مجلس ان حال [illegible]
[illegible]

بی عیب خدا [illegible]
بر هر حال [illegible]
بالادست
بار خاطر ـ بانگ
بیگانگی کلفت موقع
بواعث حقد و حسد
[illegible]
پایی دست ـ بالادست
پای بند ـ دل با [illegible]
پلاس [illegible] و لباس [illegible]
[illegible]

انه خالق الاشیا و فالق الظلام والاضوا
الاشراق والانوار
امالی فایض الاتمام . اعتقاد فلک فی اعتبار
اطیب واطیبن
باشد صحرای
اتمام اعتمادی بیغ
استبطاء
اطماع اسباب در حوصله حاجات نگنجد اقلیم بام
عموم ملالت اتمام
استتار واضطراب
در رفعت کبری
اسباب مراسم کرامات
الحمد لولی الحمد
مهمات اثرار . ولوازم اکرار

بشته طاقتی وعرق قدرتی گسسته اولماسیدی حرتضای خاطر فاتر ومقتضای باطن وظاهر اولا یدی بی توقف واهمال وبی تردد واهمال وصول کسب سعادت وحصول مرادات ایچون خدمته عازم اولوب تعالی فرضندن فال پیر فکر ایله وکسب استماع معارف مکارم اخلاقکزله متغنم اولیدم بالتمنی کنت محمد فافوز فوزا عظیما
بجهة الریاح بالاشتمی النفخ فی جهة همکم قضامی کوید بیرون زارادت تمکاری ذکرت
لو ان الریح علی الکلم لعلقت باذیال الریاح ولکنت الطیر شوقا الیکم
وکیف الطیر مقصوص الجناح مژده وصل چون نشود نزدیک اتش شوق تیزتر گردد
همواره آن ذات مکارم صفات از ترقی وتعلی شرفیاب وازانوار سعادت مانند
آفتاب پرتاب باد تا در حدیقه فلک سبز گلکون روید بصبح وشام گل زرد وسرخ
گلزار خاطر تو که داردنیم خلد ازاد باد تا ابد از صرصر محن الا زال شمس العاد
فی حمتنه راجا وهاجا ما دام یخلون النار دین الله افواجا

واذ یرفع ابراهیم القواعد من البیت

به عیب خدا اخر گلدی
بهر حال وتقدیر
بارساتی باکثر زورکار
بالادست
بار قامت باانکر
بیراگور
نیچه فسک شی
بی کاکی کلفت موقع
نعمای حضرت شه پایان رحمت شاهانه
براطل فیض بواطن
بواعث صدق وجد
بسطت
بابی تحیات باقی عموم تحیات
تحیت لا شد عموم لطافت
بلغ النیل الزبا
بابی دست بالادب
هوس دستی در برهه
بنده گان بر عارف
بابل حیرت دندان حسرت
تحفه جو ته تمولان ارسد
بیاه اعتماد منهدم
پای بی دست مجروح دل بی پا
ترویج نعال
پای یمینی
پلاس دیر ولباس رهبانی
بلای تنهایی وابتلای تنهایی
تسمع ناهمبارک رسانیده
درانحضرت
الحزم اهل

بنباد

بی کسی کسابه بی سابقه معرفات انجلی مهرتی

بین جوکلک
بیاجی

بار قریه نور ارجان یوجهور

بتان مشکیوی لعبتان عنبرین موی

بر بی القول
قونباق بعقد

بشانه رومی وهشانت خوید

باک معاوضه تاب جعار حم را

بری الباحه نقی الاله عری الیام
بعد از خط و ترحال
فوری کوبکر

بجا حضر حرنی اصورده الحرق نایه جوزی
بتقدیر مقدر دبال در ابی عانبر

علامت نقش خوارشبور

بد آیینت بد آیت

ان ادم لما کبر بکاه علی فوات الجنة فنبتت لحیة والهیح
هو الادی کذا فی المعنی

من نادیح الحمی فی انثار
بیاد ابند اخذه ادم
وحوی علیها الاسلام

سر ور کامل و انبساط و افزون شامل رای — بحر سیما بی که در بی حباب
بور بای بحر جود بحر اردرجز اسریر دیج

بو مشوبا بکتر میان آجور صابع لعالی هنه لئه عنواره دارقع او عجم صهیو
عدیه یوتر کیفیا

بو قتی تا مدار و ارجند تا مدار له پسند — بر ای العین
باد این الاراع

بیخ سعادت بتجو شری و شاخ سیادت بتون الثور

استار مقصوده اسرو از وافر اندهوده رعایه سح — بیار زدون ایکی فته من
اوتیرازه

بکی لنت تو کی لا ال الا الله • یا فنه جشیم نمل و بوله حسم قبل نما لعقر و لصغرده

ست ازده افراز ایکشیر • بو قاری تابیع کور بکر اهمات سطانکر کی مدرده

بو تا شرکی نظار بر شبه کاه درکاه دزن بدیع دکلدر — بیاد ارو رغ تیلیج قاه نو نور

رعتم ایچ اذیبح نکر سراکمشرم بدیرتی الم الکلال لوکان حسب
دیچ دکلر بحث نوکر بر تور این ازوکه فتح رانه تابع او نماخسب

بنایت لطیف دلستان چون در موسم بهار گلستان — مدیرقه وجرح غم القدر

بو تعبیر اعجب ... القالی حکل — شبه راهم ... تربیح حیاتی

بسا رغبت خوانده صفات چیناه بوده — رز ورع انقدر خانعیم بحیح تکبر نبه

بو بابکر کو ازخ نعه ... بذاذت لباس در دنیا نه کبوب ترک زینت اتمکه درار

استقامت و اجتنابا عطاو

بطالت باطله دوارعت راغب تاره ما نعم کفار گفار شهود محمود

خطبه تبیه العطیه الدال الجله ... وتیتی وصنیه

رزم حقا کی ...

روي ان ادم عليه السلام لم يكن له لحية وانما كانت لبنيه كما ورد في صفة
اهل الجنة جرد مرد على صورة ادم عليه السلام وورد في بعض الاخبار
ان ادم لما كثر بكاؤه على فوات الجنة نبتت لحية والاصح
هو الاول كذا في المعنى

من نادى الجمس فى انثار
بياذ ابنا اختصه ادم
وحوى عليهما السلام
م

بنیاد بانی الادب لغة ثانی نام شاد و معمور و نادان عی لاشی غلط کبوش مشهور
صلی فاسق کبی مجروح و منح اولیاء بینوا و ملوم اولمشدر کبی ... کوزل اولور
دایم اید ... اول تار جام کبی ال اوزره طوتلور ... صراحی کبی ...
~~و ... ...~~ دانارکه ... مصحح و بیدر شاه المبارکه
اولنار تارکبی عنکبوت کبی زار و ایار بو ... اولور
اید توالی امر حال در
اضوانی و عوره ... تکلف ... مال ...
حقه کبی نقش ... قدح ... اولمشدر

بو تعبیرات ... الخالق ... سنه ... ...
رز ... انقدر ... ... نخر بنه
نسبار ضوبی خوانه ... صفاته ... بردی
دو ... کلاز ... نعت ... سعید
بذاذت لباس در ... کیوب ترک زینت اتمکه درلر
استماحت واجتبا عطا خواستن
لطائف بالجمله دوراعه ... نادره ... کفار کفار شهود محمود
حطیه ... العظمیه
الحطبات ...
الثالث ... ...
وزنبی ... ...
رزم ... ...
رزم ... ...

ب

بنیاد
نغمه و جالغه و غنا

بارت بجمع رعایا [illegible] موقوف و مو کول
نوعی [illegible] بولنفز د مشغول [illegible]
باغ جانفزای [illegible] بسیار [illegible] انکه دنیا نشت
باغ [illegible] دشمن [illegible]
تبول رواة و التعهد علیهم فی الاعتراضات
بدایه حال
بنات نبات ازهار بستان [illegible] خوزکن
باوجه مروت

[illegible] ملک [illegible] در الکه [illegible] بارد [illegible] البوخت

بتیه الاشراف تقیة الاخلاف
فخر الانام [illegible] الولو
بحر للدلو
[illegible] بو اوسط حسن عقیده [illegible]
بر حفیظ [illegible] بو تحریر
[illegible] انقراض
ابا عن جد علی [illegible]

بعضه احمد سعید [illegible]
[illegible]
باحصول مقصود [illegible] بو جود
بمنزل [illegible]
مرا [illegible]

بنای موحد عنی المشید
بنا علیه المقربات
باغ جهان از غیرت آن در [illegible]
بعدا من الساعی
بخیل [illegible]

بخبه مراقبت خاطر جانب [illegible]
امامحمد [illegible] آواز الواح [illegible]
[illegible] تشابه شکوه [illegible]
تا اول حط [illegible]

بو توفیقک اشالی [illegible] واقع اولدقده واقره
بو توفیق [illegible] اشالی [illegible] واقع اولدی
بعد از استکمال [illegible]
بعد از [illegible] صفوف رجال
بادیه [illegible] اولدی [illegible]
[illegible] تقصیر
بقدر [illegible]
بادیه [illegible] کلها [illegible]
بو چرک بو [illegible]
بو حمد [illegible] اشاره [illegible] ظفر [illegible]
بو جرک [illegible] کنور [illegible]
تا عدد [illegible] تعاریب [illegible] اوله
بعده که [illegible] کار [illegible]
[illegible] اولدی
بعد از [illegible]

الطول والعرض
والنبات والوحش
مااحسن الدین والدنیا اذا اجتمعا لاباس [illegible] بالدین

---

٩ سرور کامل و انبساط و افر [illegible]

ب

بو سایه عنایت الهی [illegible] ممنون [illegible] اشد
نقوله تعالی اطلع کل [illegible] جنت نعیم الآخر
بو خبر [illegible] اثر [illegible] اعوام [illegible]
بو قضیه [illegible] مجملی مفصلی
بو بو قدری قدرت [illegible] ادی [illegible]

بارق و شارق
رحنه [illegible]

بحکم ازبرمه [illegible]
ازدرح [illegible]

باذخیرة الاغنیاء [illegible] و راحة الاعفیه
و صراط مستقیم مقام اوپ [illegible] عبارت
بلا ردیه [illegible]

بو نیج کاهی [illegible] وقت نماز [illegible]
بو زجم جاده کذار اوله ظالم حیله ساز که تیر تدبیر [illegible] ادمکده
بو تدبیر قرین المرام [illegible]
بو ذلک [illegible]
بار گاه [illegible] اوج [illegible] اولور
بلکه [illegible]
تزیین [illegible] اولدی

تحری رضای توالهم الحکیم

تصرف ان بقاع بسبیل اقطاع دلوم ، توکل بر تول ، و تعول بر افضال ما

تثبیت امور دینی . و تشییب احکام دنیوی ، تدبیر قضا تاثیر ، ترک هوی و ترک اهوا تیل انکه

ثم یمکوا بالغیه الا الحق الا التغس صور است

ترصیف سهام زن و ترصیع حسام زبان

من الرصیف وهو لفا ... الی السهام

تحصیل اموال و تطویل آمال توسیع بلاد تضییق عباد تعزیز اعمال اجلاب

تجهیز اشراف توقیر ایام تحقیر کرام ، تقدیر ملک تقریر

تمادی ایام فراق و تمادی لیال اشتیاق

تابع اشباح تعاقب ارواح

تلف آلمی تا درج نو بی جوانی اکر جایز المسامحه بود بی ترادکر

اتباع و دواقر

تباشیر صبح اقبال

از مطلع امال برمید

تفریح دنیا ... احسان

تجمیع کلام

ولات خود نمودی تعتبا که

تهنیه کورانی طعام توتم

تجیس کلکس

تقطوب

تقنیف الشمس للغروب

تعادیات عتاد و قدر دان

تهکم واستهزا

من ضاف اذا مال

تحکم گوهر نگار تا در لعنک مشک چین جون بهای

تحکیم و توقیع

تمکن در اختیار

تر دانا و تعیل جعفر دانه ترنه

التهکم بمعنی الاستهزاء و الغضب

و الاستهزاء التی فبلیدل

تحکم و استهزاء

من الهزار استعذار

تمکنا با فا نا خردوه

تعلیب و طارق ضامت

احاطه هنر انکا نه

ترک تور بسبیله

با عالم آن سطوت مهر سبیل اهلیم

من التعوذ

ترسیس تعقیب ...

تمیمن میمنان و تحکین مجتنان

تیغ گوهر نگار و تمر نگار طوق نگار و تفرج نگارانه

تیغ مونبا شکم روی ... شدرفتن

تقبیض آلهی

توبا بر فرخ نعد مکانه دانو ...

تجلیل و تجلیل

تیرول زیر جام پوشیده

تسریح

تبیغ

تسخیم سیار رد دوری مالیده ، تسخیر ، تسخیر منشا د زیونه کوه

تثبیت نکر شده

تفصیل دنیا تفصیل تعجیه

تفحص هنرها

تواصی و صیت ایدنکر

تابی اتساع انگر

تنویه و اشادت دا علا اواخش

تاکه انکه ...

ترجح خود را از جمله راجح نمودن

تعریض و تقریظ کسی را در صافش ستودن

ترقی و ... نامه و رثاده ... ملک ارصافش دکرا روب مرض انکر

ت

تقویت داعتراز

دو در تسوید تخمین مد بیضا سود و دو در انطهار این بحر ملال خواب شده خرم کرد

تیغ زده وا در زره زرین کلاه آب روان ... زره نیلو فرنکر

تنخیخ زره گهر مین ... دیگر ، تنخ زره ترش کوه دخیر انتخاب

تجلیه القسم کنوزه للقسم

تقسیم و ارادت

تمرین تعلیمین با ورزن و ... الغر

تمانوی ارتفاع تنائی

ته که نفس ... در

تناجی مناجی

تناجی اخضار ورتسان

تنویه حال مملکت و ترفیه احوال ملکت

تانیب تقیب کرده

توبیخ و تثریب و ملامت و تعییب

تفلیس نفس حزین

دو عرج نفس کزین

تجوزات کلام و تعولات مقال

من علامه محمد باقر مجلسی کردن جو قصیده گفته در بیان نسب و برخی از احوال دعبل است دعبل بکسر دال و سکون عین و کسر با است

و ابو علی کنیه او بوده پسر علی بوده و او پسر رزین بوده و او پسر عثمان بوده و او پسر عبد الرحمن و او پسر بدیل و بدیل پسر ورقاء

و او از قبیله خزاعه بوده است و بدیل ابن ورقاء جد او از صحابه حضرت رسول صلی الله علیه و آله بوده و دعبل از شعرا و بلغاء

مشهور عرب است و صاحب دیوان و تصانیف مشهوره است و از شیعیان خالص اهل البیت و مداح حضرت

امام الجن و الانس علی بن موسی الرضا صلوات الله و سلامه علیه بوده است و علامه ره در کتاب خلاصه گفته

که دعبل خزاعی در میان اصحاب مشهور است و حال او در کمال ایمان و علو منزلت بی نشان است و معلوم است

و شیخ نجاشی نیز او را مدح بسیار کرده است و تصانیف او را در فهرست خود ذکر کرده و سند خود را با او متصل کرده

و بعضی از احوال او بعد از این معلوم می شود در بیان سند و اخبار معتمده است که متعلق بقصیده دعبل است بدانکه اعاظم محدثین

شیعه مانند ابو جعفر محمد بن بابویه و شیخ طوسی و شیخ کشی و علی بن عیسی اربلی و جمعی از علمای سنیان مانند ابن طلحه و غیر او بعضی این

قصیده و متعلقات آن روایت کرده اند از جمله ابن بابویه ره که در کتاب اخبار الرضا روایت کرده است که دعبل ابن علی و ابراهیم بن عباس

در مرو خدمت امام رضا علیه السلام رسیدند بعد از آنکه ولایت عهد بمامون ملعون را آنحضرت قبول فرموده بود دعبل این قصیده را عرض کرد و بعد

از آن ابیات خواند و ابراهیم قصیده دیگر خواند حضرت بیست هزار درهم بایشان جایزه شفقت داد که بنام مبارک حضرت

در آن زمان سکه کرده بودند که برابر ده هزار ...
بوده است در آن زمان در یک ده هزار درهم گرفته
دعبل درهم خود را بشهر قم آورد و شیعیان قم از او
تبرکا آن درهم را که بنام آنحضرت مسکوک بود
خریده بود
بصد هزار درهم
تا آنکه ... مال خیر ...

تمنی امر غیر موجود او محال
وتمنی جوهر ... غیر ...
ترجیح امر ... موازنه درمیان دو امر مبهم ممکن ...

قصیده دعبل خزاعی که بجهة امام رضا علیه السلام گفته وچون امام علیه السلام شنید گریست

بسم الله الرحمن الرحیم

تجاوبن بالإرنان والزفرات — نوائح عجم اللفظ والنطقات

يخبّرن بالأنفاس عن سرّ أنفس — أسارى هوى ماض وآخر آت

فأسعدن أو أسعفن حتى تقوّضت — صفوف الدجى بالفجر منهزمات

على العرصات الخاليات من المها — سلام شجٍ صبّ على العرصات

فعهدي بها خضر المعاهد مألفا — من العطرات البيض والخفرات

ليالي يعدين الوصال على القلى — ويعدي تدانينا على الغربات

وإذ هنّ يلحظن العيون سوافرا — ويسترن بالأيدي على الوجنات

وإذ كلّ يوم لي بلحظي نشوة — يبيت بها قلبي على نشوات

فكم حسرات هاجها بمحسّر — وقوفي يوم الجمع من عرفات

ألم تر للأيام ما جرّ جورها — على الناس من نقص وطول شتات

ومن دول المستهزئين ومن غدا — بهم طالبا للنور في الظلمات

فكيف ومن أنّى تطالب زلفة — إلى الله بعد الصوم والصلوات

سوى حبّ أبناء النبي ورهطه — وبغض بني الزرقاء والعبلات

وهند وما أدّت سميّة وابنها — أولوا الكفر في الإسلام والفجرات

هم نقضوا عهد الكتاب وفرضه — ومحكمه بالزور والشبهات

ولم تك إلا محنة كشفتهم — بدعوى ضلال من هنٍ وهنات

تراث بلا قربى وملك بلا هدى — وحكم بلا شورى بغير هداة

رزايا أرتنا خضرة الأفق حمرة — وردّت أجاجا طعم كلّ فرات

وما سهّلت تلك المذاهب فيهم — على الناس إلا بيعة الفلتات

وما قيل أصحاب السقيفة جهرة — بدعوى تراث في الضلال نبات

ولو قلّدوا الموصى إليه أمورها — لزمّت بمأمون على العثرات

أخي خاتم الرسل المصفّى من القذى — ومفترس الأبطال في الغمرات

فإن جحدوا كان الغدير شهيده — وبدر وأحد شامخ الهضبات

وآي من القرآن تتلى بفضله — وإيثاره بالقوت في اللزبات

وغرّ خلال أدركته بسبقها — مناقب كانت فيه مؤتنفات

مناقب لم تدرك بخير ولم تنل — بشيء سوى حدّ القنا الذربات

نجيّ لجبريل الأمين وأنتم — عكوف على العزّى معا ومنات

بكيت لرسم الدار من عرفات — وأذريت دمع العين بالعبرات

وبان عزا صبري وهاجت صبابتي ... رسوم ديار قد عفت وعرات

مدارس آيات خلت من تلاوة ... ومنزل وحي مقفر العرصات

لآل رسول الله بالخيف من منى ... وبالبيت والتعريف والجمرات

ديار لعبد الله بالخيف من منى ... وللسيد الداعي الى الصلوات

ديار علي والحسين وجعفر ... وحمزة والسجاد ذي الثفنات

ديار لعبد الله والفضل صنوه ... نجي رسول الله في الخلوات

وسبطي رسول الله وابني وصيه ... ووارث علم الله والحسنات

منازل وحي الله ينزل بينها ... على احمد المذكور في السورات

منازل قوم يهتدى بهداهم ... ويؤمن منهم زلة العثرات

منازل كانت للصلوة وللتقى ... وللصوم والتطهير والحسنات

منازل لا تيم يحل بربعها ... ولا ابن صهاك هاتك الحرمات

ديار عفاها جور كل منابذ ... ولم تعف للايام والسنوات

قفا نسأل الدار التي خف اهلها ... متى عهدها بالصوم والصلوات

واين الاولى شطت بهم غربة النوى ... افانين في الاطراف مفترقات

هم اهل ميراث النبي اذا اعتزوا ... وهم خير سادات وخير حماة

اذا لم نناج الله في صلواتنا ... باسمائهم لم تقبل الصلوات

مطاعيم في الاقتار في كل مشهد ... لقد شرفوا بالفضل والبركات

وما الناس الا غاصب ومكذب ... ومضطغن ذو احنة وترات

اذا ذكروا قتلى ببدر وخيبر ... ويوم حنين اسبلوا العبرات

فكيف يحبون النبي ورهطه ... وهم تركوا احشاءهم وغرات

لقد

لقد لاينوه في المقال واضمروا ... قلوبا على الاحقاد منطويات

فان لم تكن الا بقربى محمد ... فهاشم اولى من هن وهنات

سقى الله قبرا بالمدينة غيثه ... فقد حل فيه الامن والبركات

نبي الهدى صلى عليه مليكه ... وبلغ عنا روحه التحفات

وصلى عليه الله ما ذر شارق ... ولاحت نجوم الليل مبتدرات

افاطم لو خلت الحسين مجدلا ... وقد مات عطشانا بشط فرات

اذا للطمت الخد فاطم عنده ... واجريت دمع العين في الوجنات

افاطم قومي يا ابنة الخير واندبي ... نجوم سماوات بارض فلاة

قبور بكوفان واخرى بطيبة ... واخرى بفخ نالها صلوات

واخرى بارض الجوزجان محلها ... وقبر بباخمرى لدى الغربات

وقبر ببغداد لنفس زكية ... تضمنها الرحمن في الغرفات

وقبر بطوس يا لها من مصيبة ... الحت على الاحشاء بالزفرات

الى الحشر حتى يبعث الله قائما ... يفرج عنا الغم والكربات

علي بن موسى ارشد الله امره ... وصلى عليه افضل الصلوات

فاما الممضات التي لست بالغا ... مبالغها مني بكنه صفات

قبور ببطن النهر من جنب كربلا ... معرسهم منها بشط فرات

توفوا عطاشا بالفرات فليتني ... توفيت فيهم قبل حين وفاتي

الى الله اشكو لوعة عند ذكرهم ... سقتني بكاس الثكل والفظعات

اخاف بان ازدادهم فتشوقني ... مصارعهم بالجزع فالنخلات

تقسّمهم ريب المنون فما ترى / لهم عقوة مغشية الحجرات
خلا أنّ منهم بالمدينة عصبة / مدينين أنضاء من اللزبات
قليلة زوّار سوى أنّ زوّرا / من الضبع والعقبان والرخمات
لهم كلّ يوم تربة بمضاجع / ثوت في نواحي الأرض مفترقات
تنكّب لأواء السنين جوارهم / ولا تصطليهم جمرة الجمرات
وقد كان منهم بالحجاز وأرضها / مغاوير نحّارون في الأزمات
حمى لم تزره المذنبات وأوجه / تضيء لدى الأستار في الظلمات
إذا وردوا خيلا تشمّس بالقنا / مساعر حرب أقحموا الغمرات
فإن فخروا يوما أتوا بمحمّد صلى الله / وجبريل والفرقان والسورات
وعدّوا عليّا ذا المناقب والعلى / وفاطمة الزهراء خير بنات
وحمزة والعبّاس ذا الهدى والتقى / وجعفر الطيّار في الحجبات
أولئك لا منتوج هند وحزبها / سميّة من نوكى ومن قذرات
ستسأل تيم عنهم وعديّها / وبيعتهم من أفجر الفجرات
هم منعوا الآباء عن أخذ حقّهم / وهم تركوا الأبناء رهن شتات
وهم عدلوها عن وصيّ محمّد صلى الله / أبو الحسن الفرّاج للغمرات
ملامك في آل النبيّ فإنّهم / أحبّاي ما داموا وأهل ثقاتي
تخيّرتهم رشدا لنفسي إنّهم / على كلّ حال خيرة الخيرات
نبذت إليهم بالمودّة صادقا / وسلّمت نفسي طائعا لولاتي
فيا ربّ زدني في هواي بصيرة / وزد حبّهم يا ربّ في حسناتي
سأبكيهم ما حجّ لله راكب / وما ناح قمريّ على الشجرات

وإنّي

وإنّي لمولاهم وقال عدوّهم / وإنّي لمحزون بطول حياتي
بنفسي أنتم من كهول وفتية / لفكّ عناة أو لحمل ديات
وللخيل لمّا قيّد الموت خطوها / فأطلقتم منهنّ بالذربات
أحبّ قصيّ الرحم من أجل حبّكم / وأهجر فيكم زوجتي وبناتي
وأكتم حبّيكم مخافة كاشح / عنيد لأهل الحقّ غير مواتي
فيا عين ابكيهم وجودي بعبرة / فقد آن للتسكاب والهملات
لقد خفت في الدنيا وأيّام سعيها / وإنّي لأرجو الأمن عند وفاتي
ألم تر أنّي مذ ثلاثين حجّة / أروح وأغدو دائم الحسرات
أرى فيئهم في غيرهم متقسّما / وأيديهم من فيئهم صفرات
وكيف أداوي من جوى بي والجوى / أميّة أهل الكفر واللعنات
وآل زياد في الحرير مصونة / وآل رسول الله منهتكات
سأبكيهم ما ذرّ في الأرض شارق / ونادى منادي الخير بالصلوات
وما طلعت شمس وحان غروبها / وبالليل أبكيهم وبالغدوات
ديار رسول الله أصبحن بلقعا / وآل زياد تسكن الحجرات
وآل رسول الله تدمى نحورهم / وآل زياد ربّة الحجلات
وآل رسول الله تسبى حريمهم / وآل زياد آمنوا السربات
إذا وتروا مدّوا إلى واتريهم / أكفّا عن الأوتار منقبضات
فلولا الذي أرجوه في اليوم أو غد / تقطّع نفسي إثرهم حسرات
خروج إمام لا محالة خارج / يقوم على اسم الله والبركات
يميّز فينا كلّ حقّ وباطل / ويجزي على النعماء والنقمات

ت ... حرف تا

توسلت الى باوجه الوسائل وتوصلت باحسن الوصائل [illegible]

تمرت وتخلفت بخلع المغيرة [illegible]

تشتت بال وتوزع حال

[illegible]

حضرة را پس بکریم گفتم ای آقای من این قصیده [illegible]

[illegible] نسبة این قصیده [illegible] مشهور [illegible]

شاعر آل محمد صلی الله علیه وآله [illegible] دعبل [illegible]

مشهور [illegible] دعبل [illegible]

دعبل گفت [illegible]

قافله [illegible]

فيا نفس طيبي ثم يا نفس فابشري ... فغير بعيد كلما هو آت

ولا تجزعي من مدة الجور انني ... ارى قوتي قد آذنت بثبات

فان قرب الرحمن من تلك مدتي ... وأخر من عمري ووقت وفاتي

شفيت ولم اترك لنفسي غصة ... ورويت منهم منصلي وقناتي

فاني من الرحمن ارجو بحبهم ... حيوة لدى الفردوس يوم ثبات

عسى الله ان يرتاح للخلق انه ... الى كل قوم دائم اللحظات

فان قلت عرفا انكروه بمنكر ... وغطوا على التحقيق بالشبهات

تقاصر نفسي دائما عن جدالهم ... كفاني ما القى من العبرات

احاول نقل الصم عن مستقرها ... واسماع احجار من الصلدات

فحسبي منهم ان ابوء بغصة ... تردد في صدري وفي لهوات

فمن عارف لم ينتفع ومعاند ... تميل به الاهواء للشهوات

كأنك بالاضلاع قد ضاق رحبها ... لما حملت من شدة الزفرات

فيا وارثي علم النبي وآله ... عليكم سلام دائم النفحات

لقد امنت نفسي بكم في حياتها ... واني لارجو الامن عند مماتي

ثبات قدم و حق قدم و امداد و الحاق حدمت و افراد و توابع طاعت دارد نعات نعات

ثلم جنس فی زمن بکر

تقوم عنف

تابی الحال و المسترة الآلة التی تشار فیها کالطوبار

تحقو د سمات اعادی عالی ابل العراق

شیخ طوسی ره در امالی از علی برادر دعبل روایه کرده است که گفت با برادرم دعبل در سال دویست و سی ام هجره متوجه شهر طوس شدیم و بخدمت حضرت
امام رضا علیه السلام مشرف شدیم تا آخر سال دویست و یک هجره در خدمت آن حضرت ماندیم و حضرت پیراهنی خز سبزی خلعت به برادرم داد با انگشتری
عقیقی و گفت ای دعبل برو بسوی قم که در آنجا فواید خواهی یافت و فرمود که این پیراهن را
خوب محافظه نما که من هزار شب در این پیراهن هزار رکعت نماز در آن کرده ام و هزار ختم قرآن در آن جامه کرده ام ... روایت کرده است
که دعبل گفت چون من این قصیده را گفتم بخراسان رفتم و بخدمت حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام و قصیده را از آن حضرت عرض کردم تحسین
نمودند و فرمودند تا نزد امر فرمایم بدیگری بخوان چون خبر این قصیده بمامون رسید مرا طلبید و امر کرد که این قصیده را از برای او بخوانم من انکار کردم
یکی از غلامان خود را طلب امام علیه السلام فرستاد چون تشریف آوردند بحضرت حضرت عرض کرد که من دعبل را امر کردم که قصیده را بخواند
انکار نمود حضرت فرمود که ای دعبل قصیده را از خلیفه بخوان من جمیع قصیده را خواندم و مامون تحسین بسیار نمود و پنجاه هزار درهم بمن کرم کرد
و حضرت امام رضا علیه السلام نیز نزدیک بآن جایزه عطا فرمود پس من بآنحضرت عرض کردم که توقع دارم که از جامهای تن مبارک جامه بمن
کرم فرمائی که در وقت مردن کفن من باشد حضرت فرمود چنین کنم و بعد از آن پیراهنی بمن بخشید که خود پوشیده بودند و دستمال لطیفی نیز
شفقت فرمودند و گفتند که این را نیکو محافظت کن که از برکة آن از بلا محفوظ خواهی بود و بعد از آن فضل بن سهل ذو الریاستین وزیر
مامون نیز صله نیکو بمن داد و استری خراسانی زردی برای من فرستاد و در روزی بارانی ... بارانی و کلاه بارانی ... [illegible]
بخشید که ... [illegible] ... بسوی عراق کردم در اثنای راه دزدان گرد بر سر راه ...
همراه داشتم همه را تالان کردند پس من ماندم و پیراهن کهنه و ... [illegible]
و ... حضرت که فرمود ... محفوظ خواهی بود ... ناگاه یکی از کردان عراقی بر من گذشت ...
ذو الریاستین که بمن بخشیده بود سوار بود و آن ... و چون نزدیک من رسید ایستاد و ...
و یک شعر از قصیده من خواند تعجب کردم که این کرد از دزدان چگونه توفیق تشیع یافته در این وقت طمع کردم که ...
حضرت را پس بگریم گفتم ای آقای من این قصیده از کیست گفت وای بر تو ترا با این کار ... گفتم سببی دارد که خواهم گفت
آن کرد گفت نسبة این قصیده را العاجش ... مشهور ... احتیاج به بیان داشته باشد گفتم آن کیست گفت دعبل ابن علی ...
شاعر آل محمد صلی الله علیه و آله ... گفتم منم دعبل صاحب این قصیده ... گفت وای بر تو ... گفتم ...
مشهور است که ... پس اهل قافله را طلبید و ... معلوم کرد ... که این دعبل است ...
دعبل گفت ... از این قافله گرفته اند پس ... که برده باشند پس ...
قافله گرفتم ... من جمیع اموال قافله ... اموال ... همراه ما آمدند ... مرا بجای من رسانیدند

بو بغیر ... [illegible]

تیّا ... تیّا

زبان ... شاهر

تعه ... تعیب

تعیب ... الکلام ... البلاغ

تعرید ... التعریف ...

تعریف ... کلام المتکلم با ...

تجرید تبعید

تمتع ... تعلیما ...

ترشیح تزیین ...

تا ... تانیب ...

تهیّا ...

[illegible]

جان کر جائز الجاقدر نیست

جنابنی که ز دیل اخلاص این بنده احقر از نوشت وقوع ان مهرات

چشم خسته‌ئی و هیکل بسوته‌ئی

جوهر بهجت بهر ازمان کر دیده‌یه چو لح دوربن وچشم اهل یقین او لکا روشن داکن عکس فرخنده فال کلشن ابدی

چون فرش باد دکال اصلی مراجعت کو

جراحات جان کداز روزگار

جائز بالقتل واجب بالقتل

جیحون کبیر تا ما ل تفکر

جکلستان که چشم اعمی و قلب ظلمانی

خوش راتب فتوحات آ معتبر شیرازه سا اندیاز اولدی

چشم زخم فلک هزار دیده‌دن چشم زخم ارشدی

جامه کن

چون تمام کوناکون

جیف جانی

جون حمد محمود الخصال محمود الافعال

جامع دو معارف فرحت مثاری لوکان مثاله

لانقاد اطراف دلو خانه الخطاب للامداد

جریان احوال ستوده

چشم خونبار

جدلان

جواز

جریان زلال

جلبی لطافت

جریان مایوت

جنود فرح

جیش صبا

چوانی

جواری سابقات و سواق جاریات

جانه بنده مرجانه رنگین

تا پس میں وجمیع اهل قافله محفوظ مانده‌ایم به برکت پیراهن و دستمال آن حضرت و صاحب عمده قویه روایت کرده است

که اهل قم خلعت حضرت را بسی هزار درهم بخرید و او قبول نکرد و چون بیرون رفت شیعیان قم ان خلعت را از او بدزدیدند

گرفتند و باز گشت و التماس بسیار داشتن ان خلعت را اکرفت که در میان کفن خود کند داد و سی هزار درهم را او داد و دعبل

این قصیده را بر جامه احرامی خود نوشت و وصیت کرد که او را در ان لعلی نه کفن کنند و دفن نمایند و به برکت ان پاره جامه کنیز دعبل

که کور شده بود و اطبا از علاج مایوس شدند چون بر چشم او بستند و شب خوابید چون صبح برخواست شفا یافته بود و الله

حدائق ریاض بجاده بز نوبت بهشت نصیب موقر بار

در حجره‌ئی دربای لو محو

حسیب نصیب

حصار استوار بهمه روزگار

حاصل ابا وموصل اعیان

حق خالص کوبه حق خالص

حلیف غم

حلقه

مطلب

جوار

حکیمک

حدیقه

حاجت مستقر

حوادث دوران

جام جم جاکر

جناح زمرادات

جناح دیالی

جریده درمیان

جوانی جوانه

وریانی کسی سیدوس سیاه شد

منتزه چون نفوا عمرداد

والسلام

حدایق ریاض بجاده بر زینت بخش ارواح نصیب موفر بار

درجه در سر بی لوله حبیب الحبیب

جنبش جاه ایله لطیف استماع ایله چهر ماه غفار ضار

حامل اثار و موصل اعیان

حصار استوار بمصر روزکار

جهت ریاست کوکلنی

حق قالص کوینه حق قالص مه جهنم

حلقه عو بو شد و از کسی

چوقله وحوله وحولاق

مطالع کاج حوانه ققدار

حنف الف قر ... حوانات حمالی حشرات ثعبانی

جنبش فاد در لایکمت

صل الوقر

حجاب کبریاییه وار که حاجبه و حاجز بودر

حسرة الطهارین وغنیمة للعارین

حدنظا برندن جانبه اجفانی داردر

وابن بابویه روایت از عالم پسر ... روایت کرده است که چون ... احکام وفات ... شد ... سفید شد و
وچون این حالت مشاهده کردم ... کردم ... که از ... پدرم ... کرده ... بودم و ... خواب ... کر
سفید ... بود و کلاه سفیدی ... پدر ... گفتم ای پدر ... گفت ای فرزند ...
من آن بود که در دنیا شراب خورده بودم تا آنکه بخدمت رسول الله صلی الله علیه و آله رسیدم و ... سفیده و کلاه سفید ... در کردم
چون ... حضرت ... فرمود ... گفتم ... ای ... فرمود ... کر ... اولاد ... گفتم ... این دو بیت ... خواندم
لا اضحك الله سن الدهر ان ضحكت يوما فآل رسول الله قد قهروا ... مشردون نفوا عن عقر دارهم
كأنهم جنوا ما ليس يغتفروا ... چون این دو بیت خواندم حضرت ... کرد ...
که در بر ... مرا خلعه ... فرمود و این ... ان حضرت صلی الله علیه و آله است که در بر من است والسلام

جنابی کرادیال اخلاص این بنده اهقر از تو ... وقوع ان مهمات

جانفزا

جسم ...

جبهه ...

جوانی ...

جراحات جارحه ...

جایز بالعقل واجب بالنقل

جسم ...

جوهری ... اوقافی

جاهلیت فتوحات ...

جامه کن

جانه ...

خالص ... کرامت ... تنهاء ...

... جوقله اعاقی

جذوه ...

احاطه وکلا بل جل جلیه

جنبش العادل الانام

حلیف عمر کتب و ناصر دیار ... حلفا

خلیفه قایم مقام ... خلایق و خلفا

حدیث بلا غش تورث

معنکم ...

خ

حل جلالا و جلالا ... سر دیعقا و ثنا گ

ندای کون. جل صانع من ورقاء الظنون. ندای بی‌شبه جل عن التشبیه. ندای بیعدیل تعالی عن التمثیل

خاک ذلت. وفتاک مذلتها. خدر رفیع زاهره. خوشتر منیع فاخره

خبیث المضجع ... ایمان ... خدام و خواص اعلام اخص الخواص

خار پیاده ... خدایز مر کبران کم اکثر من الحصی علیهم لعاین الله بعدد الجمرات ...

خواستیار ... خورشید ... آب طوائف افق ... طلوع ... سپهر برین

ستاره شمار ... خورشید ... بکمال ...

افراشته ... خیالات ... و نقوش ...

خورشید ... آثار ... خاطر خاطر ... خاطر خطیر خاطر

خط زبان قضا امداد ... قلم ... انقیاد ...

خبر ... اثر ... نسیم ...

خیالات ... خط ... حسود ...

خدا آئین امال ... اقبال ...

خوش ... دولت ... اقبال ...

خوان ... بجام ...

حضرات ... حضرات ...

خصوص ... و ... خاطر ...

خاک ... خاطر ...

خواب ... خوش ...

خورشید ... سپهر ...

صبح ... المقام ...

عرض ... خیالات ...

خلاص الخلان. خیالات تمنی و مقالات مالایعنی

خیال ... قلاب. خار ...

هروی ... که در سر قبر دعبل ابن ابیات را که از جمله اشعار اوست نقش کرده بودند. اعد لله یوم یلقاه

دعبل ان لا اله الا هو یقولها مخلصا عساه بها یرحمه فی القیمة الله. الله مولاه والرسول و من

بعدهما فالوصی مولاه ... دعبل ...

... کلمه ... کلمه ...

داعیه زوال افتاب اقبال. و باعث ... عجایب ... دولت ... صبح ...

دوام ملازمت مجلس ... قلت رغبت ... بسبب عدم ... و ادوات ...

دیانت حال و مفاسد ... ترک ... و اقع ...

ذات ارباب کرم ... اسک ... تجربه ...

عنایات ... زاری. و ... المطلوم بایدی ...

دست تقدیر ... زمان ... دولت ...

درگاه ... در گاه ... آمدن. و ... از ... دفاتر ...

دوحه اقبال ... شاخ ... دماغ بی‌مغز ...

دیار کفار ... دیوان ...

دفاتر ... دستور ...

دولت ... مغلوب و مطعون محبوب ...

دولتمند ... دعای ... ادراک ...

دست زمان ... دولت ...

در بیان ... شکر ... دامان قیامت

درم ... دیباچه ... و خاتم ...

دارات دارای ... دیوار ...

دولت ... دلو ... ما حق الدلو ...

دیوار ...

دائره دوران. حادثه حدثان

دست ... رذال ...

دامن ... دریا ...

دستور ... دیوان ...

دولت ... رسانید

الفوز النجاة و الظفر بالخیر و الفوز ایضا الهلاک یقال منها فاز یفوز ...

فوز ای ... و قوله تعالی فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب ای بمنجاة منه و المفازة ...

ایضا واحدة المفاوز و قال ابن الاعرابی سمیت بذلک لانها مهلکة ... و قال الاصمعی ...

سمیت بذلک تفاولا بالسلامة و الفوز و یقال فوز الرجل ... المفازة ...

ذهن نقاد   ذهبم المنظر   ذخرهٔ زاخر   وطرف کف فاق

ذلاق اللسان   ذلاقت زبان   طلاقت زبان

ذریعهٔ معقدم اقدم قربهٔ ...

دزور قاله ... باعث ...

رقد رقاد الطیر

ذوی الشهادتینک ...

بلکه متون شرحکی تغییر وشرح ایرادی

دبنایه زمستانکی زبون و زبان مستان ...

ذبان

...

ذرای سرای عالم ارام

رکانت

رکیع

وصافت رای وحصافت عقل کامل کرای

رصافت محکمی واستواری

رجال رجال ...

رجال غیبی ...

رفع وخفض وابرام ونقض وبسط وقبض

رسوله حجه وصول ...

ریگ روان سیر روان ...

رنجه از انجاب   وعلم از اقتاب   از سوری نوال ...

رشته از ... و رفتاه ازجبال

روز بروز ...

رغبه درهم ... سبز خط ...

رذال الناس اراذال ناس

رایت فلک فرسا

رخصت ...

رسوم مبارکه ملاقات ...

رای ضعیف وعقل خفیف

رای عالی ...

رعونت طبیعت

ردغان شهوانی وتوقان شهوانی

رضیع دولت ... عزت ماییت

رو شن لغتده ... روشن دل روشن ...

زاغ بال و رفاع حال

رقبه ورقیت ...

رتبه ...

روانب سپاسداری ومراتب شکرگذاری

رئیس ...

زنبور خو

زلفله ایده دوقون بالنجه مرامه . زبان تزویری بو صورت تورتی آلمرکی .

زماعی جنبش وخیاع قدیم وجدیه . او هکفاده را فش شاکر دولتی ماراید عوارج صالحه ذکرنده

زمهی لوس بارکا . اجلالا ماتو

زجر بلیغ کم و تمکین حرکت ندیم . زمینوس موقف عشق

زبان عمل قلیل الهل . زهر بلا زبان . نجم حمد تا متزاید ارشلیغ زلال ما ذیر دلبند برانا بر غضب ابت منطقی

زبانا استکانت دالک رما صنوف اعذار و استغفار لا .

زمهی وزباه ویکیده وحکاه

زفیرین نبدا ای صورته عظمای دهر دیر باز یکدلم منقصه خلاص بلی .

زفاف تجرزفاه . از بانی بانت و ذیل قدام . و راحیان خلیل خلل اندام . وظهور کش ظهور وصدور انکار صدور

رسبت روی لقمه بد خو ملو عاشب ایدی

ازمواقع مخاطبات عینه

ازمرع بادی کربحری ویزند

زبان وصدرتا ملکی بار شوهیم با ابو نظر اولو

زهنور بوزن ظهور

زنیم العجز ذمیم المنظر

سهیلی قرار کی مجنون قلبی نقود زرکی بستوار لمو تمشکری

زور کرا کو . قاف کمی کرا کبنی طاهری

زمین دان برایج آسمانه یقیع . وستبد ازخیال خنده . معتبر غنائم زمین ون انلا

زنبور سور کیاره ادرمی بر نوه فوس . آتش بانه له اوا الخوم ازنت

زمانه بی آرز باز

زمانه ده بطلب استیناف عمرجوانی

زبان بسان نضاض در دهان درع

بنجه آمد

مبرات کابات دن هر زه برا بر ادر سور کرجال ایای

روز نامه سعادت ایام

سپاس پیشه

ساکنان صوامع سپهر از سجده عهد پرویند سهام قیام ازثبت ونظام مرام او برسیده رفس عکس

ساب یا بار کرحوانی لاحق نو دو بالعکس

دسطور المسطر

سمند برق کام دونوسز بار کام

سیادات حسن حسین زاده

سلطان ادراک نزرجد کنذکی صیحدن راکب ادلو ساکر ثواقب اوج زینه گسبارادر

شجاع لفری اکمک نشنیده قرازته کمته انداز او تیمز ذکر

شهیب شهاب شتابک

سبیاع شکار جو

سک کحیبان عهد وعدلو تن بوقیر

بارقه نعال اجلال آتش انتها بلکی

سلیم القلب بی دوغ او فریفته شد

سغو فی نغدلوی دسغوفی شلوی

سیار رش ساحه رابیابه کیدمید دشته ساطعه

سرابه ، بلا بنیزم

ساخته بخود بست

سبز تسمیه

ساده دل . ساده جوانی . ساز کار هوا . سکنی کار شلیط

سیف الحوادث

شمشیر ازرن زبان . شرف حصول شریعت شریفه . شده غضبیدن حروف ممیز اولم . شایسته به العقات

شاهد ، زراک بارا . شیشکه ، تزدیر . شرف تقبیل قوائم سلطنت . شرف المحانب

شراب زنبر کلی ان حلی باند

سعال سیر

سفله کاره

سپه الکوبات . سرآمده دربار . سرزیان . بهر بالا . سربار دعلان . سعاکنان سهاکستر

سوکار و شیرک . بسر سلیم . سیه مجد . سال خوابه . سمت المطر . سلی حایت . ساعی البعث

سیاق حکایه . سعال درس . سیا بکت . سیاه نامه دل کار . سبب کیفلت . سعید برق . سرحله

سبکرزس سبو . سبب اعتراله . سبکبار . سبکبار سنکل در رکار . سیلان . سمع الملک

ساقی باقی رازی کس . سفال درس

سرو دولایی

سینه مال بوفه کی . سنت گره گونز . سکون

بی بار برده . بیست اندام . سراز بیر . سیراب

شمامه

سحافه الرقم الموج

دیرخاکساری شاه ، بنشر نظر اولمنیجون کلیکوسنا ذکر عمر

سیافته ساحت دولت . ودراخته درجه

سوکند دامان عهد وجان

باسردای دالفرا

سیم سفیر مرغ ز بان وصفیر

سبحانیخیا دکمی اصفیا

سقیفه سبک . فاتن فاتر

سوزدک سوهیر شعر

هوسکی هوکیس

سلام الله السنی السمی التاع

سرابعضه یه لکیاده نیدا کلدی کی

سکت وصود والعشد وکیسب بی محمود

کالبحر علی البیان

سامح بزرکی

شبیه تقالم

کالقسم د المک

شکرخندهٔ سرور ارزی تنشر باشد ... شید اید اسعار ... کی مانع ادای [illegible]

شرایط حق ... بشید ...

شمس شعاع شواهد دعوای اقبال صدور افعال صدق دال است شأن عالیه لایق

دکلمه ان فی ... عما یخبر الا ما هو المعروف

شرف حسن ... شعوه و شواره حدت حرارة

شجاعت و شهامت آن سرور بمرتبه اختر زیاده از آنست که تیغ زبان قلم کشاید

ممالک بیانست از عهدهٔ فتح مسالک آن تواند بیرون آمد

شوکت از اسباب دوات دارات کورن ... اول کوکبه ... کورنده

شر شعار ... برق آهنین ... شعشعهٔ ... شعلهٔ دود دلان ... شرارت

شرم ... جمال ... عجائب ... مراقبه لعاب ...

شرایط تعجیب و ما یقتدی به القبیس

شرف از خالی

شیاطین الانس که در جنس علما و در زی زمرهٔ زهاد و زهاد نما

شد رحل در ... اجتناب واجب دانسته بلکه استتار از ... فی وجوههم

تفرقهٔ النعیم اسرار یقین از جبین مبین ... لامع گشته

شراب ... دستار ... کی ...

... سوکدہ ... احتراز ... نور و ضیا ...

شمشیر هندی ... الید شرامت احوال و شکاست اطوار

شب ... آویز ... کوز کنده ...

شرف نشان ... رحل شرف ...

شا ... عجایب ... احوال ... جانا ...

شال ... سنه بعید المدارة و کرائم المقدار

شرته ... غالی ادار

شب و روز بازو بیرا مرعان در دوان هوای صبیه و فرخوش صحرای قید ...

شجود ... نعم زاهد ... سکندر ...

شهریال اقبال ... افسر اجلال ... شراب خانهٔ ...

صوابدید ... شامل افعال ... صحرای سیار ... طول القدر

صندوقهٔ سینه گنجی ... صدای کمان ... علم ...

صاحب قنات و مصاحب قناعت ... صحیفهٔ ملکوتی ... مرسوم ...

... صیت ... صاحب افتخار ... صرف دهر ... صیت سیار

صبا ... ملوانیه ... الصالحون ...

صباره ... صباح ... صدر

صبارهٔ ضرقاق و ... صنعة الوسطانی الکلمة الافراتی

... حیاة ... معارت

صامع ... و تقلید ... الکریمة ... حافظ ...

... صلوات او ... شیطان ... قرار

صدر ... آینه ... ضیاء ...

... صحیفهٔ ملکوتیه ... الکبار ...

... صبیبت ... صیارفی الکبیر ... حیاة الاشراف

صعید ... سعید ... ضمیر ...

... و ...

صفات ... صدر ... خورشید با اشتهار

صوری ... ذیار ...
... الزاوات ...
... دلبر ...

صنک معاش تنگ [illegible]

ضنوق عطن [illegible] عطر خانه [illegible] که ازان جا [illegible] آب [illegible]

ضنین وضعیف

مناجیه علی وزن [illegible]

من کلام امیر المؤمنین علیه السلام

الهی لا تعذبنی فانی مقر بالذی قد کان منی فما لی حیلة الا رجائی بعفوک ان عفوت وحسن ظنی

فکم من زلة لی فی الخطایا عضضت انامل وقرعت سنی یظن الناس بی خیرا وانی اشد الناس ان لم تعف عنی

وبین یدی محتبس طویل کأنی قد دعیت له کأنی اجن بزهرة الحیوة جنونا وافنی العمر فیها بالتمنی

فلو انی صدقت الزهد فیها قلبت لاهلها ظهر المجن

وله علیه السلام

ما به علة ولا سقم اکثر من حبه لمولاه اذا خلا فی الظلام مبتهلا اجابه الله ثم لباه

وله ع وذی سفه یواجهنی بجهل واکره ان اکون له مجیبا یزید سفاهة وازید حلما کعود زاده الاحراق طیبا

ومن کلامه علیه السلام کفایة الله خیر من توقینا وعادة الله فی الاعداء یکفینا

کاد الاعادی فما ابقوا ولا ترکوا عیبا وطعنا وتقبیحا وتهجینا فلم نزد نحن فی سر ولا علن

علی مقالتنا الله یکفینا فکان ذاک ورد الله حاسدنا بغیظه لم ینل مأموله فینا

هذه المناجاة لسید الساجدین علی بن الحسین علیهما السلام الهی اننی اخشی الجنایات

قلیل طاعتی جم الهنات بای الخیر یوم الحشر ارجو بصومی ام صلوتی ام زکوتی

وله ع الا ایها المأمول فی کل حاجتی الیک شکوت الضر فاسمع شکایتی

الا یا الهی انت عارف ذلتی فاغفر ذنوبی کلها واقض حاجتی

اتیت باعمال قباح ردیة فما للوری خلق جنی کجنایتی

فزادی قلیل لم اراه مبلغی علی الزاد ابکی ام لبعد مسافتی

عذرتنی بالنار یا غایة المنی فاین رجائی منک واین مخافتی

طلاوة دیدار وطراوت رخسار [illegible]

طول عمر [illegible] طبیب ادیب [illegible] طالع مسعود [illegible] طاعون [illegible]

[illegible]

الطلاق یمین الفاسق

مناجاة اخری منه علیه السلام

یا من یری ما فی الضمیر ویسمع انت المعد لکل ما یتوقع

یا من یرجی للشدائد کلها یا من الیه المشتکی والمفزع

یا من خزائن ملکه فی قول کن امنن فان الخیر عندک اجمع

ما لی سوی فقری الیک وسیلة بالافتقار الیک فقری ادفع

ما لی سوی قرعی لبابک حیلة ولئن رددت فای باب اقرع

فمن الذی ادعو واهتف باسمه ان کان فضلک عن فقیرک یمنع

حاشا لمجدک ان تقنط عاصیا الفضل اجزل والمواهب اوسع

ظلمة ضحاك كواه

ظلم ضلالح وكور قبود

عبر عائم و خرد ما ئرو بام

ظلمة سمكالك لمام كواوه

الفرق بين الهم والغم والحزن فالهم قبل نزول الامور وهو يطرد النوم والغم بعد نزول الامور وهو يجلب النوم والحزن الاسف على ما فات

طربي الفن الخالص ولكن يطلق في العبد قال عيّ فتى اي لا عربي ولا كناية ولا ابنه اصلا

كانت لنفسي اهواء مفرقة فاستجمعت اذ رآك النفس اهوائي فصار يحسدني من كنت احسده

وصرت مولى الورى مذ كنت مولائي تركت للناس دنياهم ودينهم شغلا بذكراك يا ديني ودنيائي

عنوة الاتفاق

عنوة الوصال

يا واقفا تقرأ خطوط الكتابها توحم علينا ولا تكن بخيلا

عسى عافي الولات يعفر زلتي ويبدل لي فعل القبيح جميلا

عاب غبار البين

عقل دود بين اداره مدحرم

عقل جادي عشر عثير

ماواي عوائي شد

عزم نافذ

فيه نظر جاي گويند كه حكم مقرر باشد واعتراض ظاهر وفيه قولان جاي گويند كه دو قول يكسان او مساوي باشد

وفيه تردد جاي گويند كه حكم جزم نباشد وقيل جاي گويند كه اشاره باشد بضعف قول يا قايل وفيه اشكال

جاي گويند كه حكم راجح باشد وعدم حكم مرجوح على رأي جاي گويند كه ميان مجتهدين خلاف در حكم باشد على الاظهر جاي

گويند كه عند العقل ظاهر باشد على الاشبه جاي گويند كه صواب نزديك تر باشد والله اعلم بالصواب

للغزالي شرب كاس الموت يكرهه كل من يمشي على الغبرا وبعين العقل لو نظروا لرأوه الراحة الكبرى

في الحديث قال الله تعالى يا ارض لا تزرقي عاصي الا بكد اليمين وعرق الجبين الا طالب العلم فاني كافل الارزاق لهم

عقيدة اكثر اكابر فن تواريخ على ستر فيها اشرف الصلوات

عالم عامل متقي منقي

عنفوان جواني كه عنوان زند كاني باشد

عوام كالانعام

عنان شكيبائي

عطار

عالم نشادان بغضيض بغير

عقل عادي عشر

على دحضر

عنبر الخالق الخالق

عذب البيان عذوبة اللسان

على جبل الكلام

على الانفراد

على العلم

عليك عين الله

عوارض بتر دن مبرا

عواذ كارير

عكة بونزن ولد

[illegible]

غوایل حقد وحسد دغایل زور و دمتوره ، عضص روزکار وقصص لیل ونهار غم آلکای تنده عنبیده تجاوزی

ودلایل مکر وبغض ازغایات غیاب غراب صالح غیاب الیم غایات

غیرت غیرت

غنچهٔ امید عالمیان کلبن مرادده دوشیزه ملیح شکرخنده بسیار اغراهدی

دشکوفهٔ بهار وبهجت دشتبانی ستاخسار آمال داماندیده ترک وبار بجدیر

غبار سوالدکی ستعالی نواحی الم دبح در نقرت ومظفر محلی

عرقم غرقاب حسرت عمر زهر شفاف عمده اوله رنقل دند

غنائم نامحصور مظفر ومقصد

قراب تمشیر رقاب دلیران شد

غ زلف لو مشکین کیمکان ...

حط لبلی وطرارلغ سیم زلف مشکین کوز ارکا ...

غم بصحن تادم روی زرد

غبار نقاز سیجالیه هلاله وددمارله غ الت غزاله دولت دلقاله وحزالة بخزت اجابدر

غوارلی ... واتحس ارتقای خیبر

غشیه

غوا کاغ غضب زهنداه

غر معمور الکمره

غ بوله رونکار را ... کید ... لولکدر

غریواه افغانه کناه غیث الادقات قلوب کیف

اکثر اولیاسی ...

2 غوغای اراذل ... دوروده ... از

غ ماه جارلادلو که غ اسل م اعلا

بو مرء خواتیه نامی اولان مثنوی جهکر دیبای نقلتن مانند عطلس صبابه ده بولدر

مضطرب البال ومنغص الحال [illegible]

مشهور متعارف لا یجهله احد من الجهال وان جهلوا ادراکا هو الم [illegible]

بنجار ازال رتبه نازل اولمرفطع منازل ایدین ادیبی

نماوه خواقین واروه سلاطین

داراب نوکر دارا پان جاکر

مقامات دهر وکاسات زهر

محصور بلده [illegible] ومقدم دولت [illegible]

رمز فنک الى النهاية

[illegible]

معنا طبیبی [illegible]

اسم سوزه عیسی [illegible]

موارد الهامات اولان ادوات [illegible] دارد [illegible] حاضر ایدی

[illegible]

ممکن غیر واقع حکم عدم [illegible] کم ربیع زنگ برصاب [illegible]

مجاری [illegible]

بی موارنت درزل محاله احاله ابد اناله نوایل [illegible]

ساکنه [illegible]

طبابت مرض صبابة زنا شویلیت که زنا شویلیست

[illegible]

اعلم ان معرفة المؤنث السماعي متعسرة وطريق معرفتها تتبع كلام العرب وتتبع كل كلام
العرب متعسر على الاكثر ونحن نذكر ههنا المؤنث السماعي بحيث لا يبقى منها الا نادرا
ونرتب اوائلها على ترتيب حروف الهجاء الالف اذن اصبع
اروى اتان آل اصحاب الارنب الاذيب ارض ام
انس اسفيط ابهام اجاء ابط ابل است افعى
اضحى اثار الفتى اربعا الباء بيض بئر براح
باع بئر باذل التاء تراك تعلب
الثاء ثلثاء ثيب ثريا واما ثعلب وثعلبان وثمر يذكر ويؤنث
الجيم جواد جن جحيم جعار جزور جهنم جام
جعا جنوب جيئال جريبا جناح جود جموع جمادي
الحاء حلائق حضار حرب حمص حجاج حرير جلد حانوت
حمى حلائل حواب حروب واما حال وحمام فيذكران ويؤنثان
الخاء خنصر خمص خيل خيما خمر خوب خود خرنق خز واما
الخرنق بكسر الخاء وهي ولد الارنب تذكر وتؤنث الدال دبور دار دلو
الدرع التي تلبس لدفع السلاح دبور دعوى الذال ذراع ذكاء ذهب

ذنوب ذوب الرّاء ريح وجميع اسمائها كالجنوب رجل التي هي العضو من الحيوان

ورجل التي هي العضو من الجراد رحم ركية رحى الكرش روح التي بمعنى النفس واما الرّوح

بمعنى المهجة فمذكر راح رأء رجل الزّاء نعل زنجبيل زيح الشين شستر

ساق سعير سلطان سجل سماد سلم سكين سبيل سقط سلاح الشين

سف سراويل سباط سجل سكين سلم سناء سواك سماء سن سبا

شفر سوق سري سفط سموم الشين شمال شعوب شمس شعير شعر

شبا شباك شعب شمام الصّاد صدر صاع صراط صبوب صعود

صليف صبا صلح صوم الضّاد ضبوت ضلع ضناك ضرب

ضبع ضبع ضفان الطّاء طاغوت طباع طير طبق طوى طحال طست

طاوس الظّاء ظهر ظير ظناي العين عين عضد عجز عروض عقب عقرب

عاتق عناق عير عرس عواء عصاء عشاء عصير عنكبوت عنق عجوز

عقاب عشق علبا عسل عنز عجم عنقر الغين غول غنم الفاء فخذ فقي

فريش فرس فهر فاس فارس فردوس فرس فلك القاف قصب

قفاء قدر قناة قلت قوس قدام قباء قدوم قدم قليب قتب قتام

قس قوبا قهر قطام قلوص الكاف كف كراع كبد كرش كتف

كوود كاوس كحل كود كعب كعكبسم كروذ اللام لظى ليل لبوس

ليث لبان لبت الميم معاء ملح مسك مسكن موسى منون منجنيق

منجنون مسن ماعز متن النّون ناء ناب نبل نوى نعل نبل نصل

نسم نفس نحل نحيل نغم نخل الواو وحش ورك وعك وراء

وصف واسط وعل الهاء هبوط هدي هجان الياء يمين يد

يسار يباح يعرب هذه الالفاظ مؤنثة سماعية والجموع كلها مؤنث الا جمع السلامة واسماء

البلدان يجوز تذكيرها وتأنيثها تقول هذا بغداد وهذه بغداد فالتذكير على تقدير الموضع والتأنيث على تقدير البقعة

وجميع حروف التهجي والعنوية نحو في وعلا واشباهها كلها مؤنث سماعي تقل من المظهر كذا ذكره في المحمل شرح المفصل

في دعاء الاموات

اردي ابه صدا ... وجعل الجنة متواه

انماء حال دل بي هال وانماء نهال ماي ابال

مجاله اجاله انكدر

اعلاء رحمه عليا وانماء شريعت غرا

احكاء اكمام واحكام

تهذيب وتشديد ... بيد ارى ... التهذيب

العرس بالكسر امرأة الرجل ولبوة الاسد والجمع اعراس ... التي تحمل الميرة

والعرس طعام الوليمة يذكر ويؤنث

زاي زكاة عاوة زكه ...

والقليب مثال السكين الذئب وكذلك القلوب مثال

الخنوص والقالب بالفتح قالب الخف وغيره والقالب

بالكسر البسر الاحمر والقليب البئر قبل ان تطوى يذكر ويؤنث

وقال ابو عبيدة هي البئر العادية القديمة وجمع القلة اقلبة والكثير

قلب قال الشاعر ... يذكر ويؤنث

هو

نبراس حالیمه نبراسمه خورشید اقتباس

انام نعمتی حق الله ذیبین . نصاله نیری نیاله عرعده کستصاله

نقودر درای فاسرلیه اندۀ غزیه حرف بولملیار

نسیان است عصیان نیست

ذراب والذرب جاده دار کوش باد له دروارِ دل کتبین الذی عقربر دو شکارتار

المحروث اصل الانجذان والمحرث الدلاك الشديد وقد حرثه بحرثه ورجل حرثة كثير الاكل مثال همزة

والحلفت الرق الحلتيت صمغ الانجذان ولا تقل حلتيث بالثاء وربما قالوا حلتيت بتشديد اللام

وحلقت رأسي حلقة وحلقت ديني قضيته وحلقت الصوف زقته وحلقت علينا الحطيئة

ملمس مرغوب القلوب دل مزدحم اکابر مشاهدات مألوفه مناهر ابجا ومعارف کرام

احاط مرمت عام ذات شرفا عام لله حکم در

مرغوب الطبع مرفوع الطبع محذور العواقب محتجب کتاب ... مستحدثات ... مساعدت بخت شادی نوید ومساعدت نوايب جاوید

[illegible]

ابناء اوطان دعلم ... ما الفرق بین العدم ... دكلا ... المكذبين ...

دما ... النفار ... على ... وما ... ...

ولزنزلة البقر ... الا ...

زنجارهم ... مسکوب ... در ...

سوهای کوناکون وناکه لایجری ... عيانه

محفوظ ... ادبیه ... سبقیل

مشک آب ...

یکی ... بوسف ...

... ردفر ...

موزه ... ادمی ... مدرر

مسلم مسکنت مسکن ...

مسرح الکار ومطرح انظار ... آرا

... مشرح

مسعوف ... انک نزهت جان ... دل ...

... جاه

تمکن العفو ...

منادمه ... دیوان ...

ومولوم ...

... فکره ... فکر ...

معنات ... ذخایر ...

مواقف مقدس ... باب ... ما ...

... بوکتاب

منقور الاوراق

من صمد ... فقد ... بکتعزیا ازل ...

مطالعه علم غیب ... معین ...

مکاسب خبیثه بیع مرز ... بیع ... بکی

... سراي ... تباشیر ...

افر ... و ... ز ... ابجه

دریا ... ردی

مرزبانی مرزبان ایدن

پایمرد ... موید ...

... ساعه ...

بی صبر

شاهدات مألوفه ... مزدحم اکابر ... ماهرانه

و معارف ... و مرام

[illegible] مرغوب الطبع ... محبوب کتاب ... مشحونات

ساعدت بخت شادی نوید ... و مساعدت نوایب جاوید

ماوراء النهر ... مجهول على الكرم ... مجهول النسب ... منسوب الاقدام

حاک شیند ... و ردا شیند

من الازل الى الابد

نیز دبر ... مرحمت اخوتیه ... مادری

[illegible]

مجموع اناسی ... انواع سکری ... [illegible]

مطاعم ردی ... مطامع دنی ... موضع تعجب

مکر ... [illegible]

[illegible] ... المجموع بالکسر ... [illegible]

مشوش ... مطلوب ... علی ورق المقصود

بو کتاب منشور الاوراق ... من صنعه فی فنه [illegible]

مطالعه [illegible]

مکاسب خبیثه ... بیع [illegible]

مرزبانی ... مرزبان ابدی ... پاسوار ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

مواقف مقدس ... باب [illegible]

[illegible]

شاهدات مالوف مزدحم اکابر ماهر ابجا

مرتبه ... مدنظر دل ... مخدور الصواب مرفوع الطرف

مساعدت ... و مباعدت نوایب جاودانی

مستوره الاذیال مجهول النسب مجهول علی الکرم مادرای شهود ...

منضوب عنه مداخل ... متصل ضرب کننده

مقصود ... ساداتی ... متاعب متنوعه ...

مبانی بالا مرجع دل ... متوالی ...

منطق الطیر مرتبه بمرتبه ... ما ... مرتبه ...

منبع ... معتمد ماتحمد منو ... مخدوم ...

منقول ... و ممنوع و مری

مشابهت ... مراسم اعتذار ... معصوم ... محطه ...

مرکز اهل کمال ... محافظ ...

منشاء دولت محصول ... ماخذ ...

مرغ ... ممتنع الجواب ...

مشارکت ... مقبول ...

صم الميم

ما ذی لقد في جميع الاربان والاعصار مرقطانالقری کما لاامصار

مهاجرين والانصار في جميع الازمان والاعصار

مستوراة قباب رفعت مآب کبریاوه ... بی کبریاوه

مولد حکام ... اعدائه و ... اسعار

من لوازم الاستاد الزجر والاصلاح

من کرم الاخلاء والاصحاب الاغانت والاصحاب

معادات ساداد باسعادات ابدی مرعاة صیانت

معصود ... مایتمنی ... عالی مکانت و رفیع مکان

فلالات مرتفع و مرتع

مهاکانه ... و ...

مظاهر مراهم ... المدینة الجامع ... الریاحین

لوامع ...

یکی اسرار اسرا راز دار خلوت سرای لی مع الله
رتبه بافه ... وطیب الحواشی
نیر دانش ... یکی ... تضاعیف افزون وحسابدن بیرون
... و تکمیل الحصه ... نائل ...
نظراً کالفلن فی ...
محاوله ... مکافه مجالح
... معمورة عالم ...
نوع دلیرانه ... اکشنی وصدره ...
من المطلع الی المقطع من البدایة الی النهایة
من القادم الی الخوافی ومن الثرى الی ...
... مرفوع ومعمور مصحف ومدرج
... نادره نکاه ...
عجیب عجیب ...
نکته عجاب نادره غنوا
محترع اندیشه ضمیر ... مانند کمان پشت ...
مشاطه خامه عارض عروس ... نثار فضل ...
...
نکره علیا اجلهانه ناقل
نثر حمائف ... وطیب ...
نسبت جوهر ... دلوم ... زبانه
مطلعه ... تیره وفق تقدیری
در بازدن ... تخزه اندکه ... وصولنه
دارد حصاله ...
نسیم ... رایح ...
مسکر حقیقه ...
...
حکایة ایصال الجرام ...
... ولایت ... ولایة ابانمزدانی ...
... عز الوجود

نسیم عنایت موافقاً ...
البته عزیمت ... بنجاتت ... در حاجات ...
نثر ... تیره ... کشانه ... جان گز
... دو ...

حرف الواو
...
وصول رسول ۰ و آمانده و آویلا و آبسته و ابهت المواهب ۰ و آمر العادی
و هو الهادی الی ... وجادته فی سبیل ...
ایام مانوس ... الامال ... ولادت ...
...
... ولی نعمت ...
... ارداة
وحشت زای دهشت افزای
...
...
وفاق
...
... الوبل

نزع ضمیر متغیر والتفات خاطر درمقاطر پای جناب

ناچار

ناشتای بسیار خوار

ناکام و ناچار

نانکی دتی مروت والفاضرة محکوکر

نقض عهد کردن در مذهب مروت

نتیجه متعابیش

ندامت دمادم

ناتمام

ناموری نهایت

زکی بحواند ز ناله لالهٔ دفتر

نعات و رواج روزی

حرف الواو

والتشبیر الی سوی السنه والعدد عن البدل

وصول رسول وآمانده وآویلا وآبسته وابسته الحوایب

وهو الهادی الی سوی الرشاد

ایام بانوس

وساوس شباط

وحشت زای وحشت افزای

وآافت

ولقد زینا السماء

دبیل حنظله

وسیام لطف ارتسام

دلدان مجلد لیتواریح دلدار مجلد

وجسم هوای جوانی عجم

ایدردی

وقدکان قلبه من المروءة خلاء منزل نامبارکه دخول البلد

اعوذ بالله من الخبث والخبائث دیرم

حکایة

ایصال الاجرام

ولایت علما

نیابت حیوانیه عزیز الوجود

حرف الهاء

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله دافع غمم الغموم عن عباده • ودافع ظلم الظلام عن بلاده • وناصر من يسلك محجته • وقاهر من يترك محجته • ومعمر المعمورة بالعدل والاحسان • ومغير المدبر المسلك الذاهب بالظلم والعدوان • هو العظيم الذي لا يقهر سلطانه • والحكيم الذي لا يبهر برهانه • كل امير في قبضته قدرته اسير • وكل عسير مع بسط رحمته يسير • يسير بحكمه الكواكب ويركد بامره الكواكب الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين • والصلوة على من نصر بالرعب مسيرة الشهر • وخص امته بمزيد الكرامة الى انقضاء الدهر محمد المصطفى سيد البشر الشفيع المشفع في المحشر • وعلى اله مصابيح الظلم • وصحبه مفاتيح الحكم • اما بعد فلما الى المقر العالي المولوي الخطيري العالمي العاملي الكاملي العادلي العوني الغوثي الظهيري المجيري الذخري المشيدي المهدي السلطاني سلطان مصر الاسلام • وحارس بيت الله الحرام • قامع المردة والمشركين • كهف الملوك والسلاطين • امير المؤمنين • ملك الظاهر اعز الله انصاره وادام في مصر كماله على حدائق اوليائه • واقيا بلا مقياس • واجاج مجاج فضائله في احداق ذلك الخلائق طائفا من القدم الى الراس • وما برحت دولت قدرته بالمحاسن زاهية زاهرة • وصولة حشمته بهيبته باهرة • ان العلم الشريف محيط بان اركان المحمدية بني الغازيين مؤسسة • وبنيان ملكة بينهما مشيدة مرتفعة • متحابين من تحفل بامر الغزاة • وبين من قام ربه وبامر المجاهدين • في هذه العصر ان جعل المقر العالي خلافة العراق • وتمام من الله تعالى به على عباده • وحرس عباده الصالحين المؤمنين سرير سلطنة مصر • وحامي الحرمين الشريفين • وقمع اركان اعداء الدين بسطوته • وقلع بنياد اولياء الشياطين بصدمته • ونحن ايضا نجاهد في سبيل الله مدى الدهور • ونجتهد في اعلاء كلمة الله منذ اعوام وشهور • ولقد علم الاداني والاقاصي وفي الاذناب والنواصي احوال آبائنا العظام • وافعال اجدادنا الكرام في سلوك مناهج الرشاد • والتزام مذاهب السداد • والمحاماة عن فطرة الدين وحفظه • والمراماة عن حريم الحق وحوزته • لقد كان اغلب اوقاتهم موقوفا • واكثر ايامهم مصروفا الى تمهيد قواعد الخيرات • وتشييد مباني الحسنات • واعلاء اعلام كلمة الله • ونشر لواء شهادة ان لا اله الا الله • ما من على واحد منهم بنصر الله تعالى من مضى منهم دار السلام • وابقى عمرنا بقى مدى الدهور والاعوام • سنة بل شهر بل اسبوع الا ولى غزوة مشهورة • ووقعة مذكورة • في بلاد الكفار • خذلهم الله الملك الجبار • فنترك نساءهم ايامى • ونغادر صبيانهم يتامى • بل نفتن قبائلهم • ونهتك مقاتلهم • ونفرق جيوشهم • ونشل عروشهم • وندع ديارهم خالية بلا قوم • ونلبس جلهم منها ذات ولا دافع • انا من الى الشمس ببنيانه على الخلق دامت مبانيه • ومن تعدى طوره لم يكن • الا الى الحتف ناصيه • ولذلك جميع انواع

القاب سلاطين ملحقة بالمجلد الاول

البيت الاول في ابتداء القاب المفسرين والواعظين والمحتسبين والخطباء والحكماء والاطباء والمنجمين
مولانا امام همام عالم عامل كامل سيد المفسرين تاج الواعظين ناصح الخلايق اجمعين سحبان العجم فصيح الامم نادرة العصر علامة الدهر نظام الملة والحق والدين قوام الاسلام والمسلمين عمدة الناصحين للعالمين
مولانا سيدنا العالم الفاضل بحر اصداف اللطايف زهر اشجار الظرايف مالك ممالك البيت صاحب نصاب الشرف محيي سنن المرسلين واعظ الملوك والسلاطين اعجوبة العصر والزمان محلل رموز الاحاديث والقران جامع صفات الملكية وارث مواريث النبوية جلال الملة والدين
مولانا امام همام عالم متقي مفتي العصر حافظ اطراف الاصول والفروع ناظم انواع المعقول والمشروع ناصب اعلام السنة هادم قواعد البدعة امام الانام جمال الملة والدين سراج الاسلام والمسلمين
مولانا ملك العلماء اخطب الخطباء صاحب محاسن المقامات زين المنابر والمساجد جامع الصفات الملكية وارث مواريث النبوية امام المسلمين مقتدى المسلمين ناصر الملة والدين نصرة الاسلام والمسلمين
خداوند مولانا محبوب العلماء فخر المتقين شرف المحققين مرشد الخلايق اجمعين الهادي الى طريق اليقين مقبول المقبلين مرغوب العالمين شرف الملة والدين معز الاسلام والمسلمين
خداوند مولانا ... جمال الانام شيخ العهد والزمان بديع اللفظ والبيان وحيد العصر فريد الدهر ماحي العلل والاسقام صاحب الملك من الانام فخر الملة والدين رضي الاسلام والمسلمين
مولانا معظم ملك الحكماء في العالم جالينوس الافلاك جالينوس الزمان مفخر المنجمين جامع فضائل الاولين والاخرين رشيد الدولة والدين سعد الاسلام والمسلمين دامت رفعته
خداوند مولانا ملك الافاضل والادبا اشرف الاماثل والبلغاء فارس ميدان البلاغة صاحب ايات الفصاحة شرف الملة والدين استاد الملوك والسلاطين نجم الاسلام والمسلمين دامت رفعته
مولانا اشرف الفضلاء ملك الشعراء اكمل الفصحاء منشي البدايع مخترع اللطايف مبدع الظرايف لسان الغيب ترجمان الزمان حسان العجم سحبان الانام شهاب الملة والدين جمال الاسلام والمسلمين
خداوند مخدوم مربي الرجال مرضي الافعال مفخر ارباب الفتوة سيد اصحاب المروة صاحب اذيال الكرم منبع الاحسان والنعم معدن الجود والوفا مهبط السعود والصفا ملجا الضعفاء والمساكين ركن الملة والدين محيي الاسلام والمسلمين

الكفرة وامنافها الفجرة فرق لنا شملهم واقسم في الدارين سهمهم من كل فج عميق ومن كل ذي حيق
في روضة الكبرى التي هي كنيستهم العظمى عند اكابر ملاعينهم واعظم شياطينهم بابوس الذي عند
الخبيثة معتقد جاه امرائهم ومقبل شفاه كبرائهم فتشاوروا في امر الانتقام وتفاكروا مدة
اكثر من عشرة اعوام فادى فكرهم الكاسد ورأيهم الفاسد بعد مفاكرات كثيرة ومشاورات
عزيزة الى ان ينقسموا قسمين فيتد بعضها جانب البحر ويهجم آخرون من جانب البر [illegible]
في العام الاول سنه [illegible] امر البحر بجري الرياح بما لا تشتهي السفن واما المتفق لصولة [illegible]
على الشقاق من جانب البر فبعدما نفروا [illegible] دفعها الله تعالى عن بوائق الايام
لم يخرجوا بغية ولم يظفروا بامنية فولوا على ادبارهم نفورا وكان امر الله قدرا مقدورا
فرجعوا عاجزين حائرين خائبين خاسرين قد سفكت دماؤهم وسبيت حرائرهم وإماؤهم
ولحق عقدهم وانفل حدهم وانتكس تقديرهم وخابت آمالهم وضاقت احوالهم وبعد
ما رجعوا على عقبهم التي [illegible] لم يلبث في بقعة اقدامهم ولم يجف لرفعة
اعلامهم بل رأوا نجاتهم من ايدي البرايا [illegible] من حبائل المنايا في الخروج عن ديارنا
والتجنب عن جوارنا فخرجوا منها هاربين يقطعون المنازل ويطوون المراحل ويتركون
الرواحل والرجال ويطرحون الاسلحة والاثقال لا ينتمون بالجبال الراسية ولا يعرفون
البحار الطامية يعدون مدة ما يعدون وان امتدت خطوة ويرون ايام الحرب والفرار
وان طالت لمحة ومن نجى برأسه فقد ربح ومع هذا قيل لهم لئن كان [illegible] فعودوا
الى الحرب من قبل [illegible] والقطوع الذي قد تم به فريد القائل وفي القائل سنه
ظهر الفساد في البر والبحر اذ هجم من جانبيهما اهل الفساد والكفر وقد اتفق ان حضرة
السلطان الاعظم ظل الله في العالم ممهد مهاد الامن والامان [illegible] الدولة
وهو الذي غني عن ان يباهى وجل عن ان يباهى [illegible] وقد ترك السلطنة بالاختيار مع كماله
في الاستيلاء والاقتدار حتى صار [illegible] لاولي الابصار ومعتبرا لذوي الاعتبار

السابع في التعظيم	الثامن في الابيات اللائقة	التاسع في الشكر	العاشر في التحية	الحادي عشر في الا[illegible]	الثاني عشر في التمني	الثالث عشر في الاخت[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

حرف الهاء

الكفرة واصناف الفجرة فرق الله شملهم وافسد الذين سعلهم من كل فج عميق ومن كل زنجبيق
في روضة الكبرى التي هي كنيستهم العظمى عند اكبر طواغيتهم واعظم شياطينهم بابوس الذي عنده
للخبيثة معتبر جباه امرائهم ومقبل شفاه كبرائهم فتشاوروا في امر الانتقام وتذاكروا فيه
اكثر من عشرة اعوام فاذى فكرهم الكاسد ورأيهم الكاسد بعد مذاكرات كثيرة ومشاورات
غزيرة الى ان ينقسموا قسمين فيشتد بعضها جانب البحر ويهجم آخرون من جانب البر
في العام الاول سنة ٨٣٧ امر البحر بجري الرياح على الاشتهاء لسفن واما اتفق لهم
على الشقاق من جانب البر فبعدما نفذوا الى ديار الاسلام دفعهما الله تعالى عن بوائق الايام
لم يخرجوا بغية ولم يظفروا بامنية فولوا على ادبارهم نفورا وكان امر الله قدرا مقدورا
فرجعوا عاجزين حائرين خائبين خاسرين وقد سفكت دماؤهم وسبيت حرائرهم واماؤهم
ولحق عقدهم وانفل حدهم وانعكس تقديرهم وخابت آمالهم وضاقت احوالهم وبعد
ما رجعوا على هذه التي ترحت والصفقة التي كرت لم يثبت في بقعة اقدامهم ولم يخفق لوقعة
اعلامهم بل رأوا نجاتهم من ايدي التهلكة ونجاتهم من حبائل المنايا في الخروج عن ديارنا
والتجنب عن جوارنا فخرجوا منها هاربين يقطعون المنازل ويطوون المراحل ويتركون
الرواحل والرجال ويطرحون الاسلحة والاثقال لا يمنعهم الجبال الشامخة ولا يعوقهم
البحار الطامية يعدون فترة ما يعدون وان امتدت خطوة ويعدون ايام الحرب والفرار
وان طالت لحظة ومن نجى براسه فقد ربح ومع هذا قيل لهم لئن كان اعجبكم عامكم فعودوا
الى الحرب من قبل فان لكما والقطوع الذي قتلتم به فريد القاتل وفي القابل سنة ٨٣٨
ظهر الفساد في البر والبحر اذ هجم من جانبيهما اهل الفساد والكفر وقد اتفق ان حضرتنا
السلطان الاعظم ظل الله في العالم ممهد مهاد الامن والامان ناشر الوية العدل والا
وهو الذي غني عن ان يباهي وجل عن ان يباهى كيف لا وقد ترك السلطنة بالاختيار مع كماله
في الاستيلاء والاقتدار حتى صار معروفا لاولي الابصار ومعتبرا لذوي الاعتبار
فلما سمعنا ان اعداء الدين واولياء الشياطين جعل الله الهوان قائدهم والخذلان رائدهم
قد سد بعضهم من جانب البحر جميع المعابر يمنعوا من القفول الينا العساكر وهجم آخرون من
جانب البر نحو ديارنا وتعرضوا على بعض تجارنا وزوارنا من المسلمين واهل الاستيمان
فاوصلوا باموالهم وانفسهم بلية بعدما خرقوا بوا من اديته التي لغير معروف من عذر كلام
ومعلم مشهور من معالم الشرايع والاحكام بلدة ساكنوها متمسكون بعروة التوحيد
متنزهون عن عاد التقليد كلما علوا وقعة وجدوا لديها وكلما سمعوا هيعة

البيت الثالث عشر في الاختتام	البيت الثاني عشر في التمني	البيت الحادي عشر في الاشتياق	البيت العاشر في التحية	البيت التاسع في الشكر	البيت الثامن في الابيات اللائقة	البيت السابع في التعظيم
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

طاروا اليها تيقنا انا لو لم نصرف عنان العناية والاهتمام ولم نوجه زمام الارادة بالجد
والاقدام ولم نتدارك هذا الامر الجليل ولم نطفئ نيران الجمر الغزير لاتصل شرره الاقطار
بل طبق ضرره جميع الامصار فنبضت منا عروق عصبية الدين وانبعثت همة تقوية الحق
اليقين فشمرنا عن ساق الجد لكشف هذه الغمة ولم نال جهدا في ازالة هذه الظلمة
فانهينا الحال ومصدوقة المقال الى حضرة ابينا السلطان المجاهد في سبيل الرحمن
فبعثنا حاشرين العسكر في ممالك ما وراء البحر فلما اجتمعوا توجه السلطان الى معبر
والعسكر الى آخر ليظهر في الموضعين قصورهم عما راموا نحوهم فعبر حضرة ابينا السلطان
زاده الله توفيقه باذن الله وعونه معولا على حفظه وصونه يوم الاثنين السابع من
رجب على دخول اراضيهم مع قلة جما غفيرا من رؤساء اتباعهم وصنوفهم واخذه منهم
سفنا وفلكا وتسليطه عليهم برا وفلكا فلما عبر بعون الله تعالى سار نحوهم ونحن
متمكنون في دار النصر ادرنه حميت عن الآفة والفتنة لا قاعدون نتخلف الذين لا هل
الكفر والعناد ومعه رجال كالجبال وجنود كالسيول والفوارس كالامواج وقروم كالنجوم
شاهرون الحسام رافعون الاعلام رابطون الجاش سايقون الجيش لا يصدهم الليل ولا
يدهم السيل حتى انتهوا الى موضع قريب من مجتمع الكفار فجسوهم بالجواسيس فاذا هم
في العدد كالحصى والرمال وفي العدد لا يتحملهم السهول والجبال
خميس يرق الارض والغرب زحفه وفي اذن الجوزاء منه زمازم تجتمع فيه كل السن وامة
فما يفهم الحداث الا التراجم وكان عددهم خمسين قريبا من خمسين الف تقبل الله منهم عدلا
وصرفا ومع هذا كانوا بالنسبة الى عدد الاعداد كقبضة من الغبراء الى الارض بدر الكبرى
كنا ادجونا ان يكونوا من قليلة في قوله تعالى كم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة باذن الله
التقت الفئتان فئة تقاتل في سبيل الله واخرى كافرة تذكرنا بما فيه الحق معنى ما قيل
الفتح تحت ظلال السيف موضعه فاطلب بسيفك عزا آخر الابد فذكروا
لآلات والاسباب ونسوا الاصدقاء والاحباب فهيؤوا السيوف ورتبوا الصفوف ووقفوا
المؤمنين مقاعد القتال ووجهوا نحو وجوه الاعداء الاسنة والنصال بعقام
دار نه يوم الثلثاء التاسع والعشرين من رجب فقامت الحرب على ساقها وبلغت كل نفس
الى مفرقها وساقها من الضحى الى العشاء حتى نسي الغداء والعشاء فقاسوا الحرب
والارواح راقية الى التراقي وطرف الموت نظار فلما التقت الاعنة واشرعت الاسنة
واشتد الهياج وامتد العجاج وخفقت الخوافق وبرقت البوارق واشتعل الضرام

وعام

وتطاير السهام وتبارق النصال وحمي الوطيس ودمي المرؤوس والرئيس والتفت الساق بالساق وتلاقت
الاساق بالاعناق وخضبت الدماء الخناجر وبلغت القلوب الحناجر احاط المؤمنين بدوائر
عليهم دائرة السوء فبقوا بينهم كما بقي في ظلم الليالي الضوء فقالوا مناجين باطلق لسان وارق جنان
ربنا افرغ علينا صبرا وثبت اقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين وتذكروا معنى ما قيل
فاصبر حديث فان الصبر منجحة ومن وراء ظلام الليل اسفار فثبت الله بلطفه اقدامهم ثبات
شامخات الجبال وان تواردت عليهم الاسنة وتكسرت النصال على النصال ولقد حملوا عليهم
بكمال الجد اثنى عشر مرة فانكروا بعون الله تعالى في كل كرة ثم من الله تعالى بالظفر على عبده وايده
بنصر من عنده وشتت شمل العداة وبتت حبل العصاة فزلت اقدامهم ودكت اعلامهم وحل بهم الصغار
والذلة والدمار والقلة والاختزام والفناء والاصطلام والعفا فلم يقع غير الاعلى اشلاء صرعى
واعضاء جريحة وموتى بلا ضريح واسرى بلا قيود صرعى الى صرعى كان جلودهم طليت
بها الشيان والعلاوم فحين كان المؤمنين في الجهاد والمحاربة بين اهل الضلال والفساد فاذا بعد
من جنينا حرفية صوا الحديد لباسهم وخلوقهم على النجيع الاحمر
لا ايا كالمرجان وشلو طعينهم مما عليه من القنا المتكسر انى يعتبر الى بني الاصفر جعلهم الله
في الدارين احقر واصغر سلطانهم الذي تقلدوه في الامور وامير هم الذي اطاعوه في الغيبة
والحضور فرفع حضرة ابينا السلطان زاد الله توفيقه على اخره قاطيرد صيده ذبابه
وعلى فتح عمارة لاعه قلعه فالقى الحجر المهند على رأسه لا زالة فساده عن الدنيا وبأسه
تقطوا منه الوتين وخلصوا من شر المؤمنين فاذا قطع رأس رئيسهم حل الهوان على شريفهم ووضيعهم
وصار مثلهم كالعير طلب قرنين فضيع الاذنين فاصبحت بقية الاجساد من اهل الفساد والعناد
كذباب الحصاة في مجاري السيول او كصغار الحشرات تحت حوافر الخيول بل كالهباء في مهب الصبا
جرت الرياح على مقر جيوشهم فكانهم كانوا على ميعاد حتى ان البقية من السيوف
حاربه من معترك الحتوف ومضايق الفلك الى شواهق الجبال فقتل بعضهم الصبيان والنساء
من اهل القرى بالعصا وآخرون انقادوا لان يكونوا ارقاء ولقد كانوا احريا بهذه الاحوال لاعتدائهم
وبالجملة لم يعد احد الى داره سالما عن صفعه وبواره ممن اراد بارضنا عدوا وعلى رعايانا ظلما وتعديا
فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين ولما كان هذا الفتاح فتح لنا يسره الميسر
محل عير عقيب جلوسنا على السرير وغرة غرة اعطاها اياها الملك المستعان غب سلطنتنا
في ممالك آل عثمان وفتحا يبتهج به المؤمنون وظفرا يستبشر به المسلمون
هنا طلق الدنيا سرورا وفتح قد شفى منا صدورا سيما المقر العالي قرن الله ايامه

بالظفر والنصر فانه قد امتاز من ساير سلاطين مصر بالجهد في الجهاد والمحاربة مع اهل العناد
ارد نا ان نسر باشعاره قلبه المنيف وان نقر باظهاره بصره الشريف لنستمطر به من سحايب
الطاف دعوة مستجابة ونستجلب به من رغايب اعطافه ملحمة مستطابه وقد بعثنا لهذا
الامر مهما مفوقا من كنانتنا وشهما موثقا من بطانتنا وهو الامير الاكرم عماد الدين
غرب بك ادام الله تمكينه منطبقا على الخلايق الحميدة والطرايق الرشيده نحي في ظلال خدمتنا
ونشي في رياض نعمتنا وعليه في الاحوال اعتماد صحيح لا يهتدي الاختلال اليه وتعويل
صحيح لا يهتدي الاعتدال عليه فالمتوقع من مكارم المجلس العالي لا زال عاليا انه اذا
استسعد عماد الدين غرب بك بتلك الحضرة وناخ راحلته في تلك الحضرة واقبل
على تبليغ ما تحمله من الرسالات وتاديه ما تقبله من الامانات يشرفه بالاستماع اليها
بحكيه والاطلاع الى ما يؤديه فانا حاملون تلك المنة وناشرون تلك المكرمه وللراى
العالي في ذلك مزيد ما يرجى والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد
واله اجمعين الطيبين الطاهرين .

بسم الله الرحمن الرحيم

اعز الله تعالى انصار المقر الكريم العالي الاميري الكبيري العالمي العادلي المؤيدي
العوني الغياثي المهيدي المشيدي المجاهدي المثاغري المرابطي الظهيري الذخري
معز الاسلام والمسلمين سيد الامراء في العالمين نصرة الغزاة والمجاهدين ملجا
الفقراء والمساكين زعيم جيوش الموحدين اتابك العساكر ممهد الدول مشيد الممالك
عون الامة غياث الملة ظهير الملوك والسلاطين عضد امير المؤمنين ولا زال الظفر مرفوقا
على بنوده مرسوما بخر جنوده وانا بيد معلوما باياته التي اشرفت اسنتها بطوالع سعوده
ونطقت اسنتها بما لا يخرج السيوف حرجا في صدورها من تقارضي وعوده اصدرناها هذه المكاتبة
مملوة الصدر بالاعتقاد في حسن صنيعه والاعتماد في الامر كله على جميل جميعه والوثوق من كرمه
براد ينعش الناس صيب ربيعه واحسان احسن في تنويل تنويعه وجوجم زاد على القطر في عدد
مواقعه وتوشيد توشيحه نهدي اليه سلاما لا يخفى باهدائه ولا يمل في رقايق التحر ساقط
انداله ولا يبدي في رونق الضحى مبسوط ردائه ونبدى لعلمه الكريم انه دعنا اتصل بسمعه
الكريم ما قدره الله عز وجل من انتقال الملك الاشرف برسباي بالوفاة الى عفو الله وكرامة
بعد ان عهد لولده الطفل الصغير العزيز يوسف بالسلطنة وجعل مقامنا الشريف ناظرا ووصيا
عليه وقايما باعباء امور مملكته ومن شهد له في اقواله وافعاله الان يانس منه فاجلسناه

على تخت الملك الشريف ومقامنا الشريف يجري احوال المملكة على ما كانت عليه في حيوة والد الاشرف
المشار اليه كما يلتحم الحال على النظام المذكور برهة من الزمن ففي غضون ذلك لاذ بالطفل
المشار اليه زمرة من احداث مماليك والده واخذوا في اظهار امور تضحك لسفهها فمما يجر
عواقبها اللبيب منها التسرع في تفرقة الجامكية المتعلقة ومنها القاء الفتن والخلف بين العساكر
ومنها طلب عيال الله خليفته الامين على انفسهم ودينهم ومنها استباحة ما حرمه الله عز وجل
من اموال المسلمين ودمائهم وما وراء ذلك الى ان كادوا والعياذ بالله تعالى ان يفضي الخلل فيما نحن
قائمون عليه من زمام المملكة فلما تفاقم الامر ادعا الينا خليفة الله في ارضه مولانا امير المؤمنين
وابن عم سيد المرسلين اعز الله به الدين وامتع ببقائه الاسلام والمسلمين ومشايخ الاسلام
والعلماء الاعلام وقضاة القضاة واهل الحل والعقد واركان الدولة الشريفة والعساكر
الاسلامية واعرضوا على سمعنا الشريف ما الزمرة المذكورون منغمرون فيه مما خففه خواطرنا
الشريفة منهم وتفرزوا الينا ولاذوا بما غرسه الله عز وجل في شيمنا الشريفة من الشفقة
على خلق الله وترامو علينا ان نتصدى لاعتماد مصالح الاسلام والمسلمين وان تكون الكلمة
مجموعة فينا وان نلم شمل العساكر والرعايا بجلوسنا على تخت الملك المعظم وان نتدارك حسم
مادة الفساد قبل وقوعه وتحكمه وتكرر الحاحهم في ذلك ومقامنا الشريف لا يجنح الى الموافقة
على اجابة قصدهم فتصدى مشايخ الاسلام وافتوا ان الموافقة على ذلك واجبة علينا وان
تمادي مقامنا الشريف في ذلك يجب بطرا والعياذ بالله تعالى خللا كان متعلقا بذمتنا فنظرنا
بعين الحقيقة فاتضح لمرآة فكرنا انا اذا لم نوافق على اجابة القصد تغير العام والاحوال
الحال المختل وتمايعسر تداركه فعند ذلك استخرنا الله تعالى واقبلنا على قصد المشار اليهم
وفوض مولانا امير المؤمنين المشار اليه اعز الله به الدين السلطنة المعظمة الينا وخلع عنها
من سواناو افاض علينا شعار الملك واجلسنا على تخت السلطنة المعظمة وكنانا ولقبنا
بالملك الظاهر ابي سعيد وبادر اركان دولتنا وعساكرنا الى تقبيل الارض لدى مواقفنا
المعظمة وكذلك جميع من بالممالك الاسلامية وهم على قلب رجل واحد في طاعتنا و
تصدينا لقمع المفسدين وبسط العدل ومحو اثار الجور واعلاء منار الحق والشرع الشريف
واجراء امور السلطنة المعظمة على اتم نظام وبول المسلمين بعد خوفهم امنا وقد اثرنا
احاطة علم المقر الكريم بهذا النبا ليكون على خاطره وجهزناه الى الخدمة مجلس الامير الاجل
الكبير الاعز الاخص الاكمل المؤتمن سيف الدين مؤتمن الملوك والسلاطين ... الخاصكي
الظاهري وحملناه من رسايل الاشواق ما يمليه على سمعه الكريم فيعيدنا بمصالح دعواته ولا يبلغ

مكاتباته متى يجب كون القصاد مترددة من الطرفين والقفول والمسافرون صادرين
وواردين بين هاتين المملكتين وكانت مودتكم الكريمة وردت على المرحوم الملك
الاشرف نسبه يرغبون منه فيلاً وامرنهيا ... اذ ذاك رسالة بواسطة فصل الشتاء والان
فقد جهزنا الى خدمة المقر الكريم ومن صفاته كانه ليل ضاحك عن نهار وطلع فرطومه
من شعر بهار او راقص جاء يرقص بكمه واذا دخل على حضرتكم الكريمة عاقل لا رنين لجثمه
فيبرز امره العالي لمن يتسلمه والمقر الكريم لا يدخل في سمعه الكريم ما طرا على تخيلة المرحوم
الملك الاشرف في مبادى دولته من عتبه الواقع في غير محله على المقر الكريم فانه لا غرو به
اذ نحن ادرى بجميل موافاة المقر الكريم وحسن جواره ولم نبرح قديما والحال كان في علم الله
تعالى في محبة المقر الكريم ونذكر شيمه الطاهرة وطريقه المثلى وانه وسلافه لم يزالوا متخذين
مع الملوك السالفة خدام الحرمين الشريفين ولنا من كرم الله تعالى ان يمنينا ومودتنا
للمقر الكريم تفضل على او تلك لا تقرمين وقد برز مرسومنا الشريف بالكتابة الى نواب سلطنتنا
باطراف البلاد الاسلامية ان يحسنوا الجوار مع الجناب العالي الشهابي احمد خال المقر الكريم ونوابه
عند المقيم ايبوس والوقات ومامينا وغيرها ويكونون من تنفيذ ما يشير به بالمرصاد
والقصد من محبة المقر الكريم ان يتقدم بالاستدعاء بالخواجا بن الذين يلبسان تماثيل الملك
السلطانية ويسهل طريقه ويامره بالحضور الى ابوابنا الشريفة بما عساه يصحبه من مماليك
الاجلاب الجنس مع الاختلاف جوانبه ومهماته والله تعالى يجريه في ارضه بملائكته تعالى
ان شاء الله تعالى كتب في عاشر جمادى الاولى سنة اثنين واربعين وثمانمائه الحمد لله وحده وصلواته
على سيدنا محمد واله وصحبه وسلامه وحسبنا الله ونعم الوكيل مع ... و
ومما نؤثر به احاطة علمكم الكريم ان الفيل المجهز الى الخدمة الكريمة ما امكن ارساله في البحر لانه
متعودة منها تعذر حركته في الارجاء وان الامطار والبرد يضران وربما انه بواسطة ذلك لا
نعوز سلامته فبرز مرسومنا الشريف بوضعه في مركب وحده واصل تعقيبها الى بر التركية بعد فصل
الشتاء ومنها الى الحضرة الكريمة في حرز الامن والسلامة ان شاء الله تعالى

قيل ان بعض الحكماء دعاه الاسكندر الى مجلسه يوما فقال للرسول قل له
ان الذي منعك من المسير الينا هو الذي منعنا من المسير اليك منعك
استغناؤك بسلطانك ومنعني استغنائي عنك بقناعتي ؃
قال افلاطون الحكيم ينبغي للمرء ان ينظر كل يوم في وجهه
في المرآة فان كان قبيحا لم يفعل قبيحا لانه يجمع بين
قبيحين وان كان حسنا لم يشنه بقبيح وفي هذا المعنى
قال بعضهم يا حسن الوجه توق الخنا لا تبدلن الزين بالشين
ويا قبيح الوجه كن محسنا لا تجمعن بين قبيحين اعداد نزول جبرئيل عليه السلام
على الانبياء عليهم السلام آدم ١٢ ادريس ٤ نوح ١٥ ابراهيم ٤٢ عيسى ١٠
موسى ٤٠٠ محمد صلى الله عليه وآله ٢٤٠٠٠ قال امير المؤمنين عليه السلام
من اكل الطعام الحار يصيبه سبع آفات اولها غلبة النسيان وذهاب
الماء من فمه وذهاب القوة وذهاب البركة من طعامه ونقصان السماع
وقلة رؤية البصر واصفرار الوجه ٥

الفحشاء الفاحشة
وكل شيء جاوز حده فهو فاحش
ومنه الفاحشة من
الخنى الفحش من

فقد عرفت الكلام
فقد عرفت المراد
لا عد قدر الادوات
لا عد قدر الوار

وبهذا حين انشقاق كمايم ابوابه • عما اكنّته من زهرات آدابه • واهتصار افنان فنونه الدانية • للقطاف • المتقدمة • بانواع التحف والالطاف •

من الاكنان بمعنى اسرار
قال الكنة اي استرة
عمو سنده الاسباق
الهصر امالة الغصن وكسره قال
الهصرت الغصن لا قتطف الفواكه اي امالة

اروبه

كان سبيئة من بيت رأس • يكون مزاجها عسل وماء

على انيابها او طعم غض • من التفاح هصّره اجتناء

انما امتزجها يعني مزوجها
السبيئة بالهمزة الخمر المشتراة للشرب
وبالياء الخمر المشتراة للبيع
سبيئة سبية
المراد من ضمير انيابها الريق وهو المشبه

فان قلت قيل با ... علي كيه ي اين ضرب مثل است درمقامي زنند كه

هرامل كه ازوكس رسد جواب بارالبينة ميكويند

جفر جامع جناب امير المؤمنين عليه السلام قاعده استخراج اين است كه مثلا سؤال اين است عاقبة كار امام وديري يك

ووزير فارس بابادشاه سليمان بادشاه ايران همين حروف را شماره نموديم ٥٠ حرف بود مكرر انان حروف بيرون نموديم باقي

ماند ١٩ حرف ج ون س ت ع ا ق ب ك م ي د ذ ف ش ه ل بعد از ان مدخل بيت قصيده منظور را

كه داخل هر سؤال لازم دانسته اند وان اين است سؤال عظيم الخلق لماخذه ٢٨ حرف شد همين حروف بيت

كانه را با حروف سؤال نوشتيم ومقابله كرديم انچه مكرر بود بدر رفته وتفاوت اين بود ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ط ث

٩ حرف بود ان حروف را داخل ١٩ حرف نوشتيم شد ٢٨ ج و ن س ت ع ا ق ب ك م ي د ذ ف ش

ه ل ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ث ٢٨ حرف شد بعد از ان طالع مسئله يعني برج طالع در وقت سؤال ديديم با برج

عاشر ورابع وسابع وكواكب متعلقه بان وحروف كواكب ورب الساعة چنانچه در مثال مشروح نوشته

بعد از ان حروف را از ابكر برداخته وتكسير صدر ومؤخر نموده بايكديكر امتزاج داديم يعني يك حرف از سطر

سؤال ويك از صاحب طالع ورابع وسابع وعاشر وكواكب متعلقه بدان چنانچه در مثال نموده شد بعد از انكه

كه امتزاج داديم دو سطر را يك سطر آورديم ونكاه داشتيم واين را محفوظ ميباشند وبرفتيم از صفحه جفر جامع

جناب امير عليه السلام واز جزو وصفحه وخانه موافق اسم سائل از قرار زبر وبينه واوتاد واداريه ازروجه

ورتفع

ورتفع وتنزل واسوس ونظاير وتقويم وتجنيس تشنبه از سطر مطلوب در حروف جواب استخراج كرديم چون از بسيط جفر

بهم ميرسد اين حروف را صف ميباشند واكر دو سطر بهم رسد چنانچه در مثال باز نموده امتزاج داده دو سطر را يك سطر آري وانرا

نيز صف با حروف محفوظ كه حروف سؤال وغيره بوده در يك سطر آورده بوديم امتزاج داديم هرچه بهم رسيد حكم از ان كلمات سطر

مستخرج از جفر با سطر مستحصله امتزاج داديم ودر چهار سطر نوشته شد حروف اول سؤال بكيت ابتدا از اول كرده وبيرون

نوشتيم باز از ان حرف اول را كرفته شماره نموديم باز ازدهم را بيرون نوشتيم باز حرف باز دهم را كرفته شماره كرده حرف

باز دهم ديكر بيرون نوشتيم وهكذا بدور رفتيم تا منتهي شد حروف ديكر مكرر بيرون آمد جواب مطابق سؤال چنانكه از مثال مشخص ميشود وديكر

هركه كسي خواهد از كل احوالات آينده اطلاع يابد بايد چنين عمل كند واكر بلفظ عربي سؤال كند جواب عربي ميشود وهكذا ساير

لغات واكر منظوم كند منظوم جواب ميشود ومثال اين است چون است عاقبة كار امام وديري وزير فارس بادشاه سليمان بادشاه

ايران مثلا ٥٠ حرف است بعد از حذف حروف مكرر ١٩ حرف جواب است ج و ن س ت ع ا ق ب ك م ي د ذ ف ش

ه ل ظ د ج د ث ٢٨ حرف شد بعد از مواجهه با حروف سؤال تفاوت شد ٩ حرف ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ط ث ٩ حرف

با حروف سؤال جمع نموديم مجموع وغيره اين شد

٢٨ حرف شد طالع مسئله كه در شب جمعه ١٨ شهر شوال سنه ١١٩٢ در ساعة دوازدهم شب آدينه وحروف اوتاد وطالع كواكب

متعلقه اين است كه داخل سؤال ميشود طالع جدي وان كوكب زحل ... رابع ج دي كوكب ... ل كوكب

... عاشر سرطان كوكب قمر ... حروف ... ٢٤ ط ق ا ج د ب ي ك ش خ ساعة دوازدهم

شب جمعه كه متعلق است بآفتاب كوكب شمس مجموع حروف متعلقه اين است م ي ذ ان س سرطان ج دي ج م ل

ر ق م ... ل م ... ص م ف د ع ط ق ا ج ه ب ي ك ش خ ل ... ص ٥٣ حرف است

بعد از حذف حروف مكرر خلاصه كلام طالع واوتاد وغيره اين است م ي ذ ا ن س ر ط ج د ع ل ه ف خ ش ... ع

ع ب ك ث ص ٢٣ حرف است تكسير صدر ومؤخر نكرديم ... ص م ت ي ك ذ ب ا ... ع س ... ف ط ش ج خ د ق

ج ه ل ٢٣ حرف امتزاج با سؤال بعد از تكسير نكرديم اصل تمام سؤال اين است

تكسير صدر ومؤخر ... ج ط و ض ... س د ت ص ع ج ا خ ق ظ ب ل ك ... م ... ظ ي ...

٢٨ حرف امتزاج حروف طالع ... ص ج م ط ث ... ض ك ... ب س ا ... ع ت ... ص خ ... ج ذ ا د

خ ف ق ط ظ ... ج ... ل ... ق ... م ل همين حروف را با حروف كه در صفحه جفر مذكور مطلوب است

اين است ... اذ ما ... ابابا ... امتزاج داديم سطر مستخرجه از جفر

اين است ع د د ... س ... ق ... ف ا ... ه ان

اي ان ام سطور مستخرجه اين است ع ... ج ... م ب ط ي ث س و ا ي ... ا ر ... ع

ق س ه ا ي ... ب ع ... ع ا ع ... س ... م ... ف ... ق ف ... ش

وبهذا حين انشقاق كمايم ابوابه • عما اكنته من زهرات ادابه • واهتصار افنان فنونه الدانية •

للقطاف • المقتمة • بانواع التحف • دا... ف

الاتساق ... الصرا ... قال ... من الاكنان بمعنى اسرار ... الكنة اى الاسترة ... الهرت النفس ... الفواكه اى اثمرة

رؤبه

كان سبيئة من بيت رأس ... يكون ... وماء

على انيابها او طعم غض من ال... جنار

السبيئة الخمر المشتراة للشرب ... الخمر المشتراة للبيع ... سبيئة سبيئة

المراد من ... اى امتزج بها ... وهو المشهور ... في المرتبة

فان قلت ... ضرب مثل است در معاني زنند كه

هر الى كه از وي رسد جواب ...

جفر جامع جناب امير المؤمنين عليه السلام قاعده استخراج ... عاقبة كار امام وريحيك

وزير فارس با شاه سليمان پادشاه ايران همين حروف ... حروف بود مكرر از ان حروف بيرون نموديم باقى

ماند ١٩ حرف ج و ن اس ت ع ا ق ب ك ... ل بعد از ان مدخل بيت قصيده منظور را

كه داخل در سوال لازم داشته اند و ان اين است ... اخره ٢٨ حرف شد همين حروف بيت

كانه را با حروف سوال نوشتيم ومقابله كرديم ... است اين بود ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ط ث

٩ حرف بود نه حرف را در ١٩ حرف نوشتيم ... ت ع ا ق ب ك ر م ى د ز ف ش

ه ل ظ خ ح ص ذ غ ظ ث ٢٨ حرف شد بعد از ... برج طالع در وقت سوال ديديم با برج

عاشر ورابع وسابع وكواكب متعلقه بان وحروف ... چنانچه در مثال مسطور نوشته

بعد از ان حروف از ابكر پرداخته وتكسير ... بكر امتزاج داديم يعنى يك حرف از سطر

سوال ويك از صاحب طالع ورابع وسابع ... ان چنانچه در مثال نموده شد بعد از انكه

كه امتزاج داديم دو سطر را يك سطر اورديم ... محفوظ ميانه ودر رفتيم از صفحه جفر جامع

جناب امير عليه السلام وار جزو وصفحه وخانه ... قرار زبر وبينه واوتاد واواديه دار وجه

ورتع

وترفع وتنزل واسوس ونظير وتقويم وتجنيس تشبه از سطر مطلوب در حروف جواب استخراج كرديم چون از يك سطر جفر

بهم ميرسد اين حروف را صف ميانه واگر دو سطر بهم رسد چنانچه در مثال باز نموده امتزاج داده دو سطر را يك سطر اورى وانرا

نيز صف با حروف محفوظه كه حروف سوال وغيره بوده در يك سطر آورده بوديم امتزاج داديم هرچه بهم رسيد حكم از انجاست سطر

مستحصله از جفر با سطر مستحصله امتزاج داديم ودر چهار سطر نوشته شد حروف اول سوال يك بيت ابتدا از اول كرده وبيرون

نوشتيم باز ان حرف اول را گرفته شماره نموديم باز دهم را بيرون نوشتيم باز حرف باز دهم را گرفته شماره كرده حرف

باز دهم ديگر بيرون نوشتيم وهكذا بود نوشتيم تا منتهى شد حروف ديگر مكرر بيرون آمد جواب مطابق سوال چنانكه از مثال مشخص ميشود وديگر

هركه كسى خواهد از كل احوالات آينده اطلاع يابد بايد چنين عمل كند واگر بلفظ عربى سوال كند جواب عربى شود وهكذا اساير

لغات واگر منظم كند نظم جواب شود ومثال اين است چون است عاقبة كار امام وريحى وزير فارس با شاه سليمان پادشاه

ايران ع جواب ٥ حرف است بعد از حذف حروف مكرر اين موجب است ج و ن اس ت ع ا ق ب ك ر م ى د ز ف ش

ه ل ظ د ج د ث ٢٨ حرف شد بعد از مواجهه با حروف سوال تفاوت شد ٩ حرف ظ ط خ ح ص ذ غ ض ط ث ٩ حرف

با حروف سوال جمع نموديم مجموع وغيره اين شد

٢٨ حرف شد طالع مشد كه در شب جمعه ١٨ ماه شوال سنة ١١٩٢ در ساعت دوازدهم شب آدينه وحروف اوتاد وطالع كواكب

متعلقه اين است كه داخل سوال ميشود طالع ح ى وان كوكب ذ ه ره رابع ج دى كوكب ذ خ ل سابع ح م ل كوكب

م ر ي خ عاشر س ر طان كوكب ق م ر حروف م ف ذ غ ٤٢ ط ق ا ج د ب ى ك ش خ ساعت دوازدهم

شب جمعه كه متعلق است با آفتاب كوكب شمس مجموع حروف متعلقه اين است م ى زان س ر طان ج دى ح م ل

ز ه ره ق م ر خ ل م ر ي خ ش م س م ف ذ غ ع ط ق ا ج ه ب ى ك ش خ ل ص ٥٣ حرف است

بعد از حذف حروف مكرر خلاصه كلام طالع واوتاد وغيره اين است م ى زان س ر ط ج د ع ل ه ف خ ش ق ذ غ

ع ب ك ث ص ٢٤ حرف است تكسير صدر ومؤخر بكرده ص م ث ى ك ذ ب ا ع ن غ س ز ر ف ط ش ج خ د ق

ع ه ل ٢٤ حرف امتزاج با سوال بعد از تكسير بكرده اصل رمام سوال است

تكسير صدر ومؤخر ث ج ط و ض ن غ س د ث ص ع ح ا خ ق ظ ب ل ك ه ر ش م ف خ ظ ى ح ز

٢٨ حرف امتزاج حرف طالع ث ص ح م ط ث و ى ض ك ن ز غ ه س ا ذ ع ت ن ص خ غ ر س ح ز ا د

خ ف ق ط ظ ش ج ا ح ل د م ق ح ش ن م ل همين حروف را با حروف كه در صفحه جفر مذكور مطلوب است

اين است عربيا ... تمتما ... ابايا امتزاج داديم سطر مستحصله از جفر

اين است ع د د س ب ى س ا د ث ا د ل ق ه ى ن را ب ا ح ش ش ن م ث م ى ف ا ش ا ك و ر ف ه ا ن

اى ا ن ا م سطر مستحصله اين است ع ث ر ص ح س م ب ط ى ث س و ا ى ا ض ك ث ن ا ر ذ غ ل ب

ق س ه ا ى ف ب ع د ث ا ن ى ص ب ع ا ع خ س ش ح ش ز ف ا م ح ع م ف ى ق ف ز ا ظ ش ش

وهذا حين انشقاق كمايم ابوابه • عما اكنته من زهرات ادابه • واهتصار افنان فنونه الدانية • للقطاف • المتقدمة بانواع التحف دا[illegible]

من الاكنان بمعنى اسرار
قال اكنته اى اسرته
قال اهترت النفس لاقتناء
الفواكه اى امالة

الاتساق
الهصر اماله

اروبه

كان سبية من بيت رأس يكون [illegible] وماء

على انيابها او طعم غض من ا[illegible] واجتنار

ان امتزجها بمعنى مزوجتها
سمى قامته تمر به الانوف
بما سيهر داب فى امتزجه

سبية الخمر المشتراة للشرب
ذا بانها الخمر المشتراة للبيع
سبية سبية

المراد من [illegible]
طرفه صح [illegible]

[illegible] وهو المشهور [illegible]
[illegible] انه نكرار [illegible] مذدها [illegible]

فان قلت فبارد بها على [illegible] ضرب مثل است درمعانى زنند كه
هرالى كه از وى نرسد جواب [illegible]

جفر جامع جناب امير المؤمنين عليه السلام قاعده استخراج [illegible] عاقبة كار امام ورى يك
وزير فارس با شاه سليمان پادشاه ايران همين حروف [illegible] حرف بود مكرر ازان حروف بيرون نموديم باقى
ماند ١٩ حرف ج و ن س ت ع ا ق ب ك [illegible] ول بعد ازان مدخل بيت قصيده منظور را
كه داخل در سوال لازم دانسته اند وان اين است [illegible] آخره ٢٨ حرف شد همين حروف بيت
كانه را با حروف سوال نوشتيم ومقابله كرديم انچه [illegible] اين بود ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ط ث
٩ حرف بود نه حرف را در آخر ١٩ حرف نوشتيم [illegible] ت ع ا ق ب ك د م ى د ز ف ش
ه ل ظ ط خ ح ص ذ غ ظ ث ٢٨ حرف شد بعد از [illegible] برج طالع را در وقت سوال ديديم برج
عاشر ورابع وسابع وكواكب متعلقه بان وحروف [illegible] چنانچه در مثال مسطور نوشته
بعد ازان حروف ازا ابكر پرداخته وتكسير [illegible] ديگر امتزاج داديم يعنى يك حرف از سطر
سوال ويك از صاحب طالع رابع وسابع [illegible] بدان چنانچه در مثال نموده شد بعد از انكه
كه امتزاج داديم دو سطر را بيك سطر آورديم [illegible] را محفوظ ميدانند در برفتيم از صفحه جفر جامع
جناب امير عليه السلام وا زجزو وصفحه وخانه موافق اسم [illegible] ارقرار زبر وبينه واوتاد واوتاد به وازوجيه

ورتفع

ورتفع وتنزل ووسوس ونظاير وتقويم وتجنيس [illegible] به از سطر مطلوب در حروف جواب استخراج كرديم چون از يك سطر جفر
بهم ميرسيد اين حروف را صف ميدانند واگر دو سطر بهم رسد چنانچه در مثال باز نموده امتزاج داده دو سطر را بيك سطر آورى وانرا
نيز صف با حروف محفوظه كه حروف سوال وغيره بوده در يك سطر آورده بوديم امتزاج داديم هرچه بهم رسيد حكم از انجاست سطر
مستخرج از جفر با سطر مستحصله امتزاج داديم ودر چهار سطر نوشته شد حروف اول سوال يك بيت ابتدا از اول كرده بيرون
نوشتيم باز ازان حرف اول را گرفته شماره نموديم پانزدهم را بيرون نوشتيم باز حرف پانزدهم را گرفته شماره كرده حرف
پانزدهم ديگر بيرون نوشتيم وهكذا بعدد قسمتم تا منتهى شد حروف ديگر مكرر بيرون آمد جواب مطابق سوال چنانكه از مثال مستخرج ميشود ديگر
هر كه كسى خواهد از كل احوالات آينده اطلاع يابد بايد چنين عمل كند واگر بلفظ عربى سوال كند جواب عربى ميشود وهكذا ساير
لغات واگر منظم كند نظم جواب ميشود ومثال اين است چون است عاقبة كار امام ورى وزير فارس با شاه سليمان پادشاه
ايران ٥٢ حرف است بعد از حذف حروف مكرر بين موجب است ج و ن س ت ع ا ق ب ك د م ى د ز ف ش
ه ل ظ د ج ث ٢٨ حرف شد بعد از مواجهه با حروف سوال تفاوت شد ٩ حرف ظ ط خ ح ص ذ غ ض ظ ث ٩ حرف
با حروف سوال جمع نموديم مجموع وغيره اين شد
٢٨ حروف شد طالع ميشد كه در شب جمعه ١٨ ماه شوال سنه ١٩٢ در ساعت دوازدهم شب آدينه وحروف اوتاد وطالع كواكب
متعلقه اين است كه داخل سوال ميشود طالع م ى ذ ان كوكب ذ هره رابع ج دى كوكب ذ خ ل س ب ح م ل كوكب
م ر ى خ عاشر سرطان كوكب ق م ر حروف م ف ذ غ ع ط ق ا ج د ب ى ك ش خ ساعة دوازدهم
شب جمعه كه متعلق است بآفتاب كوكب شمس مجموع حروف متعلقه اين است م ى ذ ان س ر طان ج دى ح م ل
د ه ر ق م ر ذ خ ل م ر ى خ ش م س م ف ذ غ ع ط ع ق ا ج ه ب ى ك ش خ ل ى ش ص ٤٣ حرف است
بعد از حذف حروف مكرر خلاصه كلام طالع واوتاد وغيره اين است م ى ذ ان س ر ط ج د ع ل ه ف خ ش ذ غ
ع ب ك ث ص ٢٣ حرف است تكسير صدر ومؤخر نكرده ص م ت ى ك ذ ب ا ع ن غ س ر ف ط ش ج خ د ق
ح ه ل ٢٣ حروف امتزاج با سوال بعد از تكسير نكرده اصل نام سوال است
تكسير صدر ومؤخر ث ج ط و ص ذ غ س د ت ص ع ح ا خ ق ظ ب ل ك ه ر ش م ض غ ط ى ح ز
٢٨ حرف امتزاج حرف طالع ت ص ح م ط ث و ى ض ك ن ذ غ ب س ا ف ع ت ن ص خ غ ر س ح ز د
خ ف ق ط ظ ش ج ل خ ك د م ق ح ش ن م ل همين حروف را با حروف كه در صفحه جفر مذكور مطلوب است
اين است ع د سيا ارتاد قا د حبيبا باختستم تميقا ساكوخها ايابا ه امتزاج داديم سطر مستخرجه از جفر
اين است ع د د س ب ى س ا د ف ا د ل ق ه ى ن ا ب ا ح ش ش ن م ث م ى ف ا ش ك و ر ف ه ا ن
اى ان ام سطور مستخرجه اين است ع ف ر ص ر ج س م ب ط ى ث س و اى ا ص ذ ك ث ن ا ر ذ غ ا ب
ق س ه اى ذ ب ع د ت ا ن ى ص ب ع ا ح خ س ش ح ش ز ف ا م ر ث خ م ف ى ق ف ذ ا ط ش ش

گل جلال تو پیوسته باد تازه و خندان
نهال جاه تو همواره باد خرم و زیبا
هزار سال بمانی تو و دولت و ناز
بکام خاطر خود سرفراز و دولت نواز

دلت در همه کار مسرور باد
زکلک تو چشم بدان دور باد
بقای عمر تو با دا کابین زمان
بجز بقای تو چیزی دگر نمی باید

مهر جاهت تا ابد تابنده باد
روزگارت در شرف فرخنده باد
گل بخت تو از نسیم کمال
هر زمانی شکفته تر باد

مطیع حکم روان تو باد چرخ اثیر
غلام بخت جوان تو باد عالم پیر
زنوکان نواز حکم ازل باد دوار
در هر ابر شرف دولت فیروزی باد

این جرم نور بخش که خورشید نام اوست • چه آنکه حرز خاک کند هزار
بار اهتشام جاه جلال تو در ضمیر • بادا دوام حکم تو تا باد ار ار
پیوسته باد بدامن تراخیر جبین • هر آن بار عزم تو تا ایر و زبار

مبادکه تندی کند روزگار
پشیمانی اگر نیاید بکار

چندان لغت نوبانه که چون عطیه بخش • صد بار بر کفه و بارین جولان کند
بار دولتی فتح و نظر بر جناب تو • تا مهر نور بخشد و لفتر دگر کند

سر دعا مستجاب داشتی تریخ شاه جزیره هرمز که دالبید بود درسا هوار اول زفار کار نگار
سر غم سحاب داشتی بکار لطیع لولو نثار رنرن رشته انتظام ده ارا ... ...
دل دشمن ازان رما کباب است • که کرد اگرد ما سیلاب است
اگر کس زر اگر ده چون بیش اسفندیار برند برای کشتن این زیبا عیار ابه بیه نخواند
کر سود تو است در زمان خوشی • کم باد ز ایام تنان خوشی
با این همه بپسند که آلوده شود • دست خوشی بی بحول جان خوشی

امید لیخ و لی ... فـ لم ... اهون قا اربی جا اشرط
هام ... و قاعده این است که حروف اول را بیرون
نویسد و همان ابتدا شماره سطر ۱۴ ۱۴ طرح نماید
موافق حروفات نورانی و حروف یازدهم را بیرون
نویسد و هم چنین بر همان ترتیع شماره کند و دور دو تند
تا نوبت بشماره حروف رسد که دیگر عباره تمام شود و اگر
دیگر شماره کند عباره مکرر میشود درین موجب است
... کـه ادرام ام ... ... است
... ... اه ... ...

قاعده سوال و جواب از جز سوال را بحروف مقطعه بنویسد و از تکریر خالص کند و کلمه اول آنچه حروف اضافه کند و حروف دوم را الضعف کند و حروف سیم را الضعف بضعف و حروف چهارم را انیک ترقی دهد و حروف پنجم را تا به پنج بضعف کند و حروف ششم را تا به دو بضعف کند و حروف هفتم را تا به سه ترقی دهد و حروف هشتم را تا به سه الضعف کند و حروف نهم را تا به سه بضعف کند و حروف دهم را تا به چهار ترقی دهد یا بضعف اضافه کرد و حروف یازدهم را تا بچهار بضعف کند و حروف دوازدهم را تا بچهار بضعف یا تنزل کند و حروف سیزدهم را تا به پنج بالا کند و حروف چهاردهم را تا به پنج تنزل یا بضعف کند و حروف پانزدهم را تا به پنج بضعف کند و حروف شانزدهم تا به شش بالا برد و حروف هفدهم را تا به شش بضعف کند و حروف هیجدهم را تا به شش بضعف کند و حروف نوزدهم را تا به هفت بالا برد و حروف بیستم را تا به هفت برگرداند و حروف بیست و یکم را تا به هفت برگرداند و حروف ۲۲ را تا به هفت بالا برد و حروف ۲۳ را تا به هشت برگرداند و حروف ۲۴ را تا به هشت برگرداند و حروف ۲۵ را تا به نه بالا برد و حروف ۲۶ را تا به نه برگرداند و حروف ۲۷ را تا به نه برگرداند و حروف ۲۸ را تا به ده بالا برد پس همه را بیک سطر کند و تکسیر کند صدر و موخر که آن جواب است اینها گفته کم کم کند والله اعلم باب قاعده دیگر سوال و جواب حروفات سوال را جدا کند حرف اول را ترقی دهد و حرف ۲ را اضافه کند و حرف ۳ را تنزل دهد همه را بدین نحو عمل کند پس تکسیر کند یا آنکه نظیره ابجد بدهد جواب بیرون آید ایضاً قاعده دیگر حروفات عمل سوال را امزاج دهد این سطر مزاج را چهار چهار کند و هر چهار را سطر اول بر جا باشد باز همان سطر برگرداند و دو میشود و سطر دویم کلمه کلمه برگرداند یعنی مقدم و موخر کند از دست راست این سه سطر میشود باز سطر سیم را از دست چپ برگرداند این حرفهای آن که چهار سطر میشود یعنی یکدفعه از دست راست و یکدفعه از دست چپ بهمین مثال مقدم موخر کند جواب بیرون می آید ایضاً اول سوال را بحروف بنویسد از تکرار خالص کنند پس آنچه که خالص ماند او تا دو است و مایل و زایل هر چه او تاد است حرف اول است و مایل حرف دویم است زایل حرف سیم بهمین نحو تا تمام سطر هر چه او تاد است بچندان حروفش اضافه کند و جدا بنویسد و هر چه مایل است بچندان حروفش تنزل دهد و هر چه زایل است دو چندان حروفش تنزل دهد و همه را بیک سطر کند و تکسیر کند جواب است بلغت عربی یا بزبان دیگر و بعضی ۴ و ۴ میکنند و مستحصله میگیرند و نظیره ابجدی و زبر و بینات و ملفوظی و مکتوبی و سروری میکنند و نظیره بعضی دایره ابجد است و دیگر نسخه است

قاعده سوال و جواب از جفر سوال را بحروف مقطعه بنویسد و از تکریر خالص کند و کلمه اول لعدد خود ش اضافه کند و حرف دوم را تضعیف کند و حرف سیم را تضعیف تضعیف و حرف چهارم را یک ترقی دهد و حرف پنجم را تا به پنج تضعیف کند و حرف ششم را تا به دو تضعیف کند و حرف هفتم را تا به سه ترقی دهد و حرف هشتم را تا به سه تضعیف کند و حرف نهم را تا به سه تضعیف کند و حرف دهم را تا به چهار ترقی دهد یا تضعیف اضافه کرده و حرف یازدهم را تا بچهار تضعیف کند و حرف دوازدهم را تا بچهار تضعیف یا تنزل کند و حرف سیزدهم را تا به پنج بالا کند و حرف چهاردهم را تا به پنج تنزل یا تضعیف کند و حرف پانزدهم را تا به پنج تضعیف کند و حرف شانزدهم را تا به شش بالا برد و حرف هفدهم را تا به شش تضعیف کند و حرف هیجدهم را تا به شش تضعیف کند و حرف نوزدهم را تا به هفت بالا برد و حرف بیستم را تا به هفت بر گرداند و حرف بیست و یکم را تا به هفت بر گرداند و حرف ۲۲ را تا به هشت بالا برد و حرف ۲۳ را تا به هشت بر گرداند و حرف ۲۴ را تا به هشت بر گرداند و حرف ۲۵ را تا به نه بالا برد و حرف ۲۶ را تا به نه بر گرداند و حرف ۲۷ را تا به نه بر گرداند و حرف ۲۸ را تا به ده بالا برد پس همه را بیک سطر کند و تکسیر کند صدر و مؤخر که ان جواب است اینها که گفته شد کم کند والله اعلم باب قاعده دیگر سوال و جواب حروفات سوال را جدا کند حرف اول را ترقی دهد و حرف ۲ را اضافه کند و حرف ۳ را تنزل دهد همه را بدین نحو عمل کند پس تکسیر کند یا الکه نظیره ابجد بدهد جواب بیرون آید ایضاً قاعده دیگر حروفات عمل سوال را امزاج دهد این سطر مزاج را چهار چهار کند و هر چهار را سطر اول بر جا باشد باز همان سطر بر گرداند و دو میشود و نظیر دویم کلمه کلمه بر گرداند یعنی مقدم و مؤخر کند در دو دفعه است این سه سطر میشود باز نظیر سیم را در دو دفعه چپ بر گرداند این حروفهای ان که چهار سطر میشود یعنی یکدفعه راست و یکدفعه در دو دفعه چپ بهمین مثال مقدم مؤخر کند جواب بیرون می آید ایضاً اول سوال را بحروف بنویسد از تکرار خالص کنند پس انچه که خالص ماند او تعداد است و مایل و زایل هر چه او تعداد است حرف اول است و مایل حرف دوم است زایل حرف سیم بهمین نحو تا تمام سطر هر چه او تعداد است همچندان خود ش اضافه کند و جدا بنویسد و هر چه مایل است همچندان خود ش تنزل دهد و هر چه زایل است دو چندان خود ش تنزل دهد و همه را بیک سطر کند و تکسیر کند جواب است بلغة عربی یا بزبان دیگر و بعضی ۴ و ۴ میکنند و مستحصله میگیرند و نظیره ابجدی و زبر و بینات و ملفوظی و مکتوبی و مسروری میکنند و نظیره اهلی دایره ابجد است و دیگر بسیار [illegible]

گل جلال تو پیوسته باد تازه و خوان
نهال جاه تو همواره باد خرم و زیبا
هزار سال بمانی بعزّ و دولت و ناز
بکام خاطر خود سرفراز و دولت و ناز

دلت در همه کار مسرور باد
ز کلک تو چشم بدان دور باد
بقای عمر تو بادا که بنده را بجهان
بجز بقای تو چیزی دگر نمی باید

مهر جاهت تا ابد تابنده باد
روزگارت در شرف فرخنده باد
گل بخت تو از نسیم کمال
هر زمانی شگفته تر بادا

مطیع حکم روان تو باد چرخ اثیر
غلام بخت جوان تو باد عالم پیر
زندگانی تو از حکم ازل باد دراز
در مزید شرف و دولت فیروزی باد

حضرت زینت پنجگاه مخادم
حضرت پادشاه
حضرت زینت پنجگاه مستعادم
حضرت تلرنبلغ پنجگاه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدرینه
حضرت جهدر

قاعده سوال و جواب از جفر سوال را بحروف مقطعه بنویسد و از تکریر خالص کند و کلمه اول العدد بحروف اضافه کند
و حرف دوم را بالتضعیف کند و حرف سیم را التضعیف تضعیف و حرف چهارم را ایک ترقی دهد و حرف پنجم را تا به پنج
تضعیف کند و حرف ششم را تا به دو تضعیف کند و حرف هفتم را تا به سه ترقی دهد و حرف هشتم را تا به ۳ التضعیف
کند و حرف نهم را تا به ۳ تضعیف کند و حرف دهم را تا به چهار ترقی دهد یا تضعیف اضافه کرد و حرف یازدهم را
تا بچهار تضعیف کند و حرف دوازدهم را تا بچهار تضعیف یا تنزل کند و حرف سیزدهم را تا به پنج بالا کند و حرف
چهاردهم را تا به پنج تنزل یا تضعیف کند و حرف پانزدهم را تا به پنج تضعیف کند و حرف شانزدهم تا به شش بالا برد
و حرف هفدهم را تا به شش تضعیف کند و حرف هیجدهم را تا به شش تضعیف کند و حرف نوزدهم را تا به هفت بالا برد
و حرف بیستم را تا به هفت برگرداند و حرف بیست و یکم را تا به هفت برگرداند و حرف ۲۲ را تا به هشت بالا برد
و حرف ۲۳ را تا به هشت برگرداند و حرف ۲۴ را تا به هشت برگرداند و حرف ۲۵ را تا به نه بالا برد و حرف
۲۶ را تا به نه برگرداند و حرف ۲۷ را تا به نه برگرداند و حرف ۲۸ را تا به ده بالا برد پس همه را ایک سطر
کند و تکسیر کند صدر و موخر که ان جواب است اینها کلفته کم کم کند والله اعلم باب قاعده دیگر سوال و جواب حروفات
سوال را جدا کند حرف اول را ترقی دهد و حرف ۲ را اضافه کند و حرف ۳ را تنزل دهد همه را بدین نحو عمل کند
پس تکسیر کند یا انکه نظیره ابجد بدهد جواب بیرون اید ایضا قاعده دیگر حروفات عمل سوال را امزاج دهد ان سطر
مزاج را چهار چهار کند و هر چهار را سطر اول بر جا باشد باز همان سطر برگرداند و دو میشود و سطر دویم کلمه کلمه برگرداند
یعنی مقدم موخر کند اول دفعه راست این سه سطر شود باز سطر سیم را از دفعه چپ برگرداند این حرفهای ان
که چهار سطر میشود یعنی یکدفعه از دفعه راست و یکدفعه از دفعه چپ بهمین مثال مقدم موخر کند جواب بیرون اید
ایضا اول سوال را بحروف بنویسد از تکریر خالص کنند پس انچه که خالص ماند اوتاد است و بایل و زایل هر چه اوتاد است
حرف اول است و بایل حرف دویم است و زایل حرف سیم بهمین نحو تا تمام سطر هر چه اوتاد است بهمچندان حروف
اضافه کند و جدا بنویسد و هر چه بایل است بهمچندان حروف تنزل دهد و هر چه زایل است دو چندان حروف تنزل
بدهد و همه را ایک سطر کند و تکسیر کند جواب است بلغت عربی یا بزبان دیگر و بعضی ۶۴ و ۶۴ میکنند و مستحصله میگیرند
و نظیره ابجدی و زبر و بینات و ملفوظی و مکتوبی و مسروری میکنند و نظیره بعضی دایره ابجد است و تجربه شده است

گل جلال تو پیوسته باد تازه و خندان
نهال جاه تو همواره باد خرم و زیبا
هزار سال بمانی بعز و دولت و ناز
بکام خاطر خود سر فراز و دولت نواز

دلت در همه کار مسرور باد
ز کلک چشم بدان دور باد
بقای عمر تو بادا که نیست در جهان
بجز بقای تو چیزی دگر تمنایم

مهر جاهت تا ابد تابنده باد
روز کارت در شرف فرخنده باد
گل بخت تو از نسیم کمال
هر زمانی شکفته تر بادا

مطیع حکم روان تو باد چرخ اثیر
غلام بخت جوان تو باد عالم پیر
ز نو کنان نواز حکم ازل باد دادار
در ضمیر ترف دولت فیروزی باد

این جوهر نور بخشی که خورشید نام اوست • چنداناکه [illegible]
بار الهی تا جهان جلال تو رونق • بار [illegible]
پیوسته باد بعمر این ترا عیش و همه بمین • [illegible]

چندانکه [illegible] عطیه نمی • [illegible]
بار الهی [illegible] بر جناب تو • [illegible]

[illegible] تریخ شاه جزره [illegible] رفتار کار نکار [illegible]
[illegible] بکار لطیف لولو نثار [illegible]
دل دشمن ازان [illegible]
[illegible] اگر [illegible] چون [illegible]
[illegible] در زبان [illegible]
بار این همه [illegible] که آو [illegible]

[illegible]

بعبد عی کز عهد کشید تو زیش | بیکه و حرف براوراق کاینات رقم | که در فراق حضابت که جنان کاهیست | دمی ز درم الا العبد فزار ...

بدان خدای که فراش فرش تو صبح | چراغ مهر براوج فلک برافروزد | که تا ب آتش هجران دل حزین مرا | بجو شمع از اول شب تا صباح میسوزد

بدان خدای که نقاش صنع کامل او | بهر دمی بنگارد هزار نقش بدیع | که زنو که منی از غم بدبرگ برد نگت | ازان زمان که شدم دور از ان جمال بدیع

بدان خدای که روزی مومن و کافر | وکیل خرج قضایش همیشه میدوزد | که ان نفس که غم هجر گشت روزی من | بلای منو دل و دیده ام زکرده و سوزد

بدان خدای که در ملک ایمان امین | خدا و منو بدنیا مسبب الاسباب | که در فراق تو کارم ز دست رفت | بیا بیا مردی وصلت مرا ... دریاب

بدان خدای بر استاده قدرت او | نهای انذ عقول و نفوس بیشبه | که از فراق تو ای نور دیده درد گشت | کاسه رنجیده غمی ... تو ...

بدان خدای که خیل قضاء میبرد | همیشه بر سبیه حادثات منصورست | که در فراق جناب مکرم تو رهی | شکسته خاطر و سر مرده حالی ...

بدان خدای که کس را در ایمان و در ... | بغیر او نرسد دعوی چرا و زدی | که از خیال برون تست واقع | غم فراقت دشوار ... و غمزی

بذات پاک خدایا که دست قدرت او | سرشت طینت آدم ز ماء مستطاب | که در فراق تو از موی مانیم | در ار روی تو ار نامه کشته ...

بدان خدای که برعلم بی چگونه او | با ناسوز همه بوات آزمانی | که در فراق تو دشوار همه وقتم | که کنفس زغم اندر جهان باشانی

چون دولت عز کو بسیار ... یا دم ...
... زانکه ... ز ... فرمان ...

کوس اذان در داد انگه نیزه قامت کشید ... شد ز تکبیر زبان دشنه دشمن در حجود
تندر سرهای مخالف بر منارا فراخته ... چون بمسجد طاعتی ز ان ان نیامد در جحود

چون علم کم ... تا ... کفر ... راند ... اسلام ... شرک ... اندلیشه

بسوی اورد دین الله النعم باز آمد ... کرفته قلعه ... ز بهر ... گرفته ...

حدیث قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ما من عبد يقول لا اله الا الله الا ان يقول الله تعالى اني اشهدكم
يا ملائكتي قد غفرت له ما تقدم من ذنبه حديث قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من صلى
على الف مرة لم يمت حتى يبشر له بالجنة قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم الصلوة بالتخليل والسواك
افضل من سبعين صلوة من غير التخليل والسواك قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ما من عبد يصلي في بيت مظلم ركعتين بركوع التام
وسجود التام الا وجبت له الجنة بلا حساب ولا عذاب قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم لكل شيء حيلة وحيلة الذنب الاستغفار
قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم لا يجتمعان ابدا مع المرء الزناء والغنى قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم التواضع مصايد الشرف

چو مجنون ز ... بود در دشت است
چو وحشی جای کیر کوه و دشت

ادی ... [illegible]

حیاتی ازانک هر روز ... بر
بزم کاهل ... دیدر ... ب

قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
سيد العمل الجوع قال النبي صلى الله
عليه وآله وسلم من ضحك كثيرا
استخف به الناس قال
النبي صلى الله عليه وآله وسلم
يقول الله عز وجل لا اله الا الله
حصني فمن دخل حصني امن
من عذابي قال رسول الله صلى الله
عليه وآله وسلم من صلى على يوم الجمعة
وليلة الجمعة مائة صلوة قضى الله له مائة
حاجة سبعين من حوائج الآخرة وثلثين من حوائج الدنيا

قال امير المؤمنين عليه السلام من سئل عن التوحيد
فهو جاهل ومن اجاب عنه فهو مشرك ومن
عرف التوحيد فهو ملحد ومن لم يعرف التوحيد فهو كافر
وقال امير المؤمنين عليه السلام الكريم الذي لا يأكل ويعطي
والسخي هو الذي يعطي ويأكل والبخيل الذي يأكل ولا يعطي
واللئيم الذي لا يعطي ولا يأكل انتهى

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم النعمة وحشية فقيدوها بالشكر
قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من مات يوم الجمعة او ليلة الجمعة رفع عنه
عذاب القبر قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم التواضع من اخلاق الانبياء والكبر من اخلاق الفراعنة انتهى صدق
قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم فمن نام على وضوء وادركه الموت في الليل فهو عند الله شهيد قال النبي صلى الله عليه
وآله وسلم اشتروا الاذان بالذهب والفضة واحذروا عن الامامة قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
ما على الارض شيء يقول سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر الا كفرت عنه ذنوبه ولو كانت
مثل زبد البحر قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من سلم على شارب الخمر او صافحه او عانقه احبط الله
عمله اربعين سنة قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم علموا اولادكم الرمي والسباحة قال النبي صلى الله
عليه وآله وسلم عفة اللسان في الصمت قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من كان عنده امانة في الدنيا
ولم يردها الى اهلها ثم ادركه الموت مات على غير ملتي ويلقى الله وهو عليه غضبان قال النبي صلى الله عليه
وآله وسلم من شرب المسكر لم يقبل صلوته اربعين يوما فان مات فيها مات ميتة جاهلية وان تاب
تاب الله عليه قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم درهم من ربوا اعظم عند الله من سبعين زنية بذات محرم
قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ما من ذنب اعظم عند الله بعد الشرك من نطفة وضعها رجل في رحم لا يحل له

بودلر کہ تو قدرت اڑ ... صحبت ...
هر جسم ... خیر الکلف
صاحب کرمی نسبت ناش ...
شرمنده ... زمهماش
در عزت اگر وزیر و سلطان باشی
چون شام شود قوم دیده گریان باشی
همه وجه ... در قطوف ... جان
ولا اهو ایله تسلیم قضا باش
بدہ عالم ... باخدا باش
بوتو ... خلق خدای ... جان
باد خدای ... دوجهان
نهی اوزکره و
... صحبت کہ محض حصول ... اقبال ... وصول سعادت اجلال ...
ولا بهر ایله ... قضا باش ... عالم ... باخدا باش
[illegible]
من احب شیئا احب کلیب
مجمع ... لطف و ...
و ... جود و سخا
... میرات ... جهان
رق و قتل و اختلاف ... ودار
باقی ... معالی نظام دولت عالی ... منتظم و ... کامرانی ارقام لطف ربانی ... اولا
... تو ... که ... کبیر ... عالم و ... فوق الغایه ...
... کلیب عظمت و جلال و غره جبین دولت و اقبال ملکه الملکات ... ذات العلی والیه ...
... الذات صفیه الصفات ستوده جلیه المقدار و مخدومه جلیه الآثار ... معظمات ...
... فاطره ... زاهره صدف ... خلافت ... المخدومه ...
حضرت والده حضرت سلطان محمد خان ابن سلطان اسعد ... و خاقان الجد ... عظمی و سلطان ...
و وارث خلافت کبری ... رایات ... ابات ... فراعنه و جبابره
معز جباه اقبال و ... مملکت ... اقالیم بحر و بر فاتح بلاد و شرق و غرب ... مهد ...
... الصمصام ... مالک ... ظل الله الظلیل علی کافه الامم ... و ...
سلطان عرب و عجم و روم سلطان ... خاقان ... حضرت سلطان ...
... جهان ... و ... خورشید ... دولت ...
... ملک و ملکت ... نظر ...

وامکنکه تشر قدسره والفوز که ... سلطانه اوملک ... قلمدر ...

احمال اهالی فرنگ نقض ... توسن نفس ... کام ناکام ...

صدرابه بدر صدر ... صباح ... ونبا ... ارادی

ایلیغ ان زلزال عن ... کشوهه ... اعشر

المقال ... فی برابر زلزله ... وتضعکم ... عملها

ایام عدالت شرع سرقم ایلکده وسوز کلامی ایلمشدر

فتنه یا ایلمشدر

قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم الضیف اذا دخل بیت اخیه المؤمن دخل معه الف برکة والف رحمة وغفر الله ذنوب ذلک البیت ولو کانت ذنوبهم اکثر من زبد البحر وورق الاشجار واعطاهم الله ثواب الف شهید وکتب الله بکل لقمة یاکله الضیف حجة وعمرة مقبولة قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم من عاد مریضا لم یزل فی غرف الجنة وقال من احب العلم والعلماء لم یکتب خطیئاته ایام حیوته قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم من اراد ان یشم رائحتی فلیشم الورد الاحمر قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم یا علی خیر الناس عبد الله تعالی انفعهم للناس وشر الناس من طال عمره وساء عمله واحب الناس من طال عمره وحسن عمله قال صلی الله علیه وآله وسلم الکریم اذا وعد وفا قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لا هم کهم الدین ولا وجع کوجع العین قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم من اکل من الشبهات اشتبه علیه دینه واظلم قلبه ومن اکل من الحرام مات قلبه وضعف دینه وحجبت عن الله تعالی دعوته وقلت عبادته وقال صلی الله علیه وآله اشراف امتی حملة القرآن قال النبی صلی الله علیه وآله وسلم من احب ان یرتع فی ریاض الجنة فلیکثر ذکر الله تعالی قال النبی صلی الله علیه وآله وسلم ما خلق الله فی الارض افضل من اللسان به یدخل الجنة وبه یدخل النار

خوش ... وتوفیق ... جان ... فرمان

... اول قبله کاه شفاء انام بل قبله کاه خواص وعوام اولان عتبهٔ علیهٔ بلند مرتبه شکفته وضع خدمت اولنوب ادای لوازم ترحیب وتقبیل واحیای مراسم ترجیب وتجلیل قدنده تفکره ... صدق نیاز وبارکاه احد کاریاره قلب حاظر وجمع خاطر ایله ... اولوب القاس صدق اساس قدری ... ارباب قلوبدن اقتباس اولنان رغایب ادعیه مأثوره عنبر نسیم ورغایب اثنیه موفوره عنبر شمیم ... نفحات تندن مشام جان وجنانه بوی قبول ووصول بولدقجه مجلس ... ویه ... حضور نور السرور قلنور ... ایکن روح الامین وقرین قبول رب العالمین ... التوفیر فی التوقیر عرضه ... عزت مصیر اولدرکه بو ذره ... هواخواه ونیده ... قدیم لایامدن اول حضرت ولی النعمه اولان طریق صدمت ... رقیبی ... ومحتاج تعریف وبیان اولیوب کنار علی علم ... بالبنان ومنیر معارف ... ایله ... ذکر منا قبلریله رطب اللسان وعذب البیان اولوب اعقاب صلوة ومظان اجابتده اجابت دعواته ... ارتقاء ... دولت واعتلاء جاه ... مواظبت اوزره ایکن ناکاه نسیم لطف حمایت ... اولوب ... اعمال وامانی ... اولوب فضای فضیلی ... اول ... قوم که ... حدایق ... علوم ... ساحت فلک ... فواضل ... اول ... وعالی کر ریاض ... شقایق وحقایق ... لطایف ... مدوف در ... فضل سبحانی والنجام قطرات فیض رحمانی ولوب ... اول ... کره منصب اصحاب القلم ارزانی بیورلدوغی ... مبشرات اثماری ... اعاده ... عمری ... مدام منت خدارا که ... مستجاب شد

بیت نکت بلندای مدارج صعود ... عروج اترکه اول ... کرت
... نظیر ... تکان ... ازکسوار ... دل ...

و امیدگرانیست ... [illegible] ... اوملک ... قلندر ... [illegible]

صحبت ای صاحب عالم علت ... [illegible]

هذه العبودیه فی یوم الثانی من نصف الاول من شهر ربیع الآخر
فی اول الربیع من شهور سنه ۹۹۱ هلالیه

اکتتام اکتنان اکتمان احترکی اکتفا
هر چه در ایشان بشرح کفر معنی دارد

[illegible]

قلم بزنی از ذوق حاشیه خالی کنند
و تن کاغذ جانش از یار ... [illegible] ... کنند
بیکر و صبر ... [illegible] ... کوتاه کنند

روز ... [illegible] ... قال النبی صلی الله علیه وآله وسلم من اذی مؤمنا
بغیر حق فکانما هدم مکة وبیت المعمور عشر مرات وکانما قتل الف ملک من المقربین

حاجی بکتاش قدس سره العزیزک وبدلیلنده بالی سلطانه اولماسی ... قلندرزاده ...

۹۹

ایدی سعت وایدی مواحدت قولود

آنا اصلاری التی در

برى خارجيه در برى رافضيه در وبرى قدريه در وبرى جبريه در

وبرى جهميه در التشبيهى مرجيه در

وبونلارک هر برینی لعن اکش بلوکدر بیشنیه قش اکبو بلوکدر

جمله سی طاموده اولدر الا الله تعالی قوله رحمت ایلیه کله بو توصیه ... اندلقالی شونلرکه طاموده نجات بولدیلر

انلر اهل سنت وجماعتدر انالله تعالی بو بولکدر بکلدوکی لعدی بونلارک اعتقاللرنه اعتقاد خارجیه بونلردکه

سوزلری اولدرکه حضرت علیه وحسن وحسینه لعنت ایدرلر کافر اولدیلر درلر بر ابوبکر وعمر رضی الله عنهما

اوبارز علمای انلردن وعلیدین حقلو دررلر رافضینک سوزلری بودرکه حضرت ابوبکر وعمر لعنت ایدرلر

بونلر کافر اولدیلر انلاردن حقلو دررلر قدریه نوک سوزلری بودرکه قدر الله نفی ایدرلر جمیع فعل

قولکدر اکرم الله تعالی بردی الا فعل قولکدر درلر جبریه نوک سوزلری بودرکه اصلا قولک قدرتی یوقدر

فعلنده مجبوردر بلکه فعلنی بونلاردکه الله ایلدر الا بونلاردکه فعلی یوقدر دیرلر جهمیه نوک سوزلری بودرکه

قرآن مخلوقدر ودخی صفت معطلدر اسم الله حادث اولمقلله سوزی ولفظ حادثدر دیرلر مرجیه نوک

سوزلری بودرکه قول الله حضرتینه ایمان کتورمکله نفعای قول اولورسه ایچه فرض یوقدر حمین فرض قود ایمان

کتورمکدر دیرلر امدی بونلر اهل بدعتدر انلر اصلیدر حق قالدی حلولرکه بزی ثابت ایلیه علی دین الاسلام ودرکه

سوزلاردن قیل کی قعرهله الدوار الساهی تیمن بحق حضرت محمد الامین نقلت عن انوار العاشقین

عم الاته يبتلع بالنتيم ولم نعم رسول الله صلى الله عليه وآله ان الصوم وجاء الاته جعله حجازا

بين الشهوات فافهم تاديب الله وتاديب رسوله صلى الله عليه وآله فانه كنت تحب الحيوة فعلا ابليه

ای از زلف ارده تو جمل افتاب صبح | لعلت بخنده کمکین برده اب صبح
تابان نجیب پر منت | چون روشنی روز سپیداکیاب صبح
دل را فراغ سینه وودید از فروغ | دیدار افتاب وشان وسرآب صبح
ستانه جمال تو ازستی جمال | ذوق می شبانه نه از خواب صبح
بستان می صبوح محجی جال | آن دم که افتاب گشاید کتاب صبح

لعل لبوکه گرد ریسم نوله سیما | بر غمزه ایله اولدوب ایلرکه احیا
اوخوادی کمر باد صبا زلف یارک | بر اندی دماغینی ولک عنبرسا
سلطان اوللی ملک دل غمزه سنک | تاتار صفت شهر ویلی ایلدی یغما
لیلی صفتنه جکره دولشدی دل مجنون | دیوانه کیفیتی نه ملک واکه شیدا

عکس لبوکی کوردی محیی سنی ایجره
مندی که شفق دره نوا ایلدی پیدا

حاجی بکتاش قدس سره العزیز که وبدایتده بالی سلطانه اولمش [illegible] قلندریه [illegible] وبو
ضلالت فتح اولنبی که [illegible] سنه [illegible] ۹۴۱ [illegible]
لکنه ۶۰ سنه کدر [illegible] ۲۶ سنه [illegible] واقع اولمش
کلهم [illegible] ایدیکم [illegible] جاه [illegible] حاجی بکتاش

جاه فونقده [illegible] عاقبت [illegible] اولور [illegible]
حکمتی جوی فالکش کوزله قلندر ایلم اوله عقل صغیر له [illegible] یایه اولور

قال الحجاج لطبيب صف لي صفة اخذ بها نفسي ولا اعدوها قال لا تتزوج من النساء الا شابة ولا تاكل من اللحم الا فتيا ولا تاكله حتى تنضج طبخه ولا تشرب دواء الا من علة ولا تاكل من الفاكهة الا نضيجها ولا تاكل طعاما الا اجدت مضغه وكل ما احببت من الطعام واشرب عليه واذا شربت فلا تاكل ولا تحبس الغائط ولا البول واذا اكلت في النهار فنم واذا اكلت بالليل فامش قبل ان تنام ولو مائة خطوة وسئل عبد الله بن المبارك هل تخمت قط قال لا قيل ولم ذاك قال لانا اذا طبخنا انضجنا واذا مضغنا دققنا ولا نكظ المعدة ولا نخليها وقال الحكماء اربع يهدمن العمر ربما قتلن الحمام على البطنة والمجامعة على الامتلاء واكل القديد وشرب الماء البارد على الريق وقيل لطبيب ما افضل الدواء قال ان ترفع يديك من الشيء وانت تشتهيه فاكثر ما تتولد العلل من فضول الطعام قيل لبعض الاطباء الحكماء اي الادام اطيب قال الجوع ما القيت اليه شيء الا قبله قال بعض الحكماء لولده اذا كنت مهما فعد نفسك من الزمنا واعلم ان الشبع داعية البشم والبشم داعية السقم وان السقم داعية الموت ومن مات هذه الميتة فقد مات ميتة لئيمة لانه قاتل نفسه وقاتل نفسه الأم من قاتل غيره اي بني والله ما ادى حق الركوع والسجود ذو كظة ولا خشع لله ذو بطنة اي بني لهذا الامر طالت اعمار الهند وصحت ابدان الاعراب ولله در الحارث بن كلدة اذ قال الداء كله من فضول الطعام فكيف لا ترغب في شيء يجمع لك صحة البدن وذكاء الذهن وصلاح الدين والدنيا والقرب من عيش الملائكة اي بني لم صار الضب اطول شيء عمرا الا انه يتبلغ بالنسيم فلم زعم رسول الله صلى الله عليه وآله ان الصوم وجاء الا انه جعله حجازا بين الشهوات فافهم تاديب الله وتاديب رسوله صلى الله عليه وآله فانك كنت تحب الحيوة فعليك

فان كنت [illegible] الموت [illegible] فلا [illegible] الله [illegible] والسلام

ابو الفضل افندی [illegible] سلطان بایزید

ضیاء لمعه آفتاب عالمتاب سروری وسلطانی وسنا شعشعه [illegible] قبابل [illegible] وجهانبانی [illegible] زنگ کتابلیه
مجددا بو ذره بیمقدار وعبد حقیر الاقداره فروغ خاکساری حضیض اصغانلقدن فروه اعتبار واوج افتخاره [illegible]
اسمکم نام حقیرانه سی حوران عنایت ولطفان [illegible] فیض افشان نفع [illegible] لسانه جاری اولمق [illegible] بنی
[illegible] من [illegible] خاطر عاطر کزرم لطفها میکنی ای [illegible] حضرت تاج [illegible] حق سبحانه وتعالی اول
اجله نامی [illegible] قل طولا [illegible] خامه [illegible] فبالرشح [illegible]
وجود شریف [illegible] دایما [illegible] وطاعات واکتفا وقناعت [illegible] استجلاب وعاجبجت [illegible]
غرض [illegible] دعوات استجابت غایاتی [illegible] ونیات [illegible] قلوب [illegible]
[illegible] مصون ومامون [illegible] اثار قبولی [illegible] معروف [illegible] اول [illegible]
[illegible] امین کفة الله [illegible] خامل الذکر [illegible] حصول مقاصد [illegible]
وجلالت [illegible] الافضال [illegible] بنا [illegible] اولی [illegible] احتشام وجلالت [illegible]
اختیار [illegible] عالم [illegible] ومحاسنه واول [illegible] مکارم [illegible] صدق واخلاص [illegible]
دنیا واخرتده [illegible] مناجاته عقیب الغرائض علی طریق الوجوب [illegible] سعادت استیفاسی [illegible]
اولنور [illegible] مستجاب [illegible] طریق [illegible] امتثاله [illegible]
[illegible] عنایت [illegible] عرض عبودیت خارج طریق [illegible]
اولان اخلاص [illegible] الواقع [illegible] عتبه عالیه [illegible] خلق [illegible]
[illegible] عالم [illegible] الامن [illegible] طاعت [illegible]
[illegible] خلوج [illegible]

[illegible]

[illegible]

یاقبلة الدهر هذا العام قد وفدت • تجح منک الا علی میامنه •
تبشراک فالملک انت صاحبه • والدهر بالارب ربع انت ساکنه •

صبح اد الحدمة الشریفة صیاحا کافلا باعلاء کل دل لها • وجعل نمو عیشها اصفی من ماء الغمام • واحسن من مطاوعة الایام • وثبت وطیتها ماریة الجبال وسری طیف الخیال • صبح اد الحدمة الشریفة بنیم برق روضها • ویرق نسیمها • وسعادات تتابع امداد المطالب وتستدیمها • وتخضع لها رقاب ملوک الدنیا وقرومها • ولازال الاقبال علی مرکز سلطانها دائرا • والنصر لجیوشها مسائرا • وربع الاسلام باهتمامها المقدسة آهلا عامرا • وثبت وطیتها • ماتعاقب الجدیدان • وتصاحب الفرقدان • لازال شموس ملکها فی اوجات الدولة طالعة • وحجج دعوتها الهادیة براهین الحق صادعة • وحدود الجبابرة الصید علی وصید ابوابها الشریفة ضارعة • وآثار الملوک المصاعب لقهرها خاضعة • ولاوامرها المقدسة سامعة طایعة • وثبت وطیتها ماسیر الفجر صباحه • واسدل اللیل جناحه • وشید لمجدها قواعد الملة • ودکم اعدائها بالخذلان والذلة • صبح اد الحدمة الشریفة • وثبت وطیتها مافرع غور وتیق • وانار القمر والشفق • واومض برق وسنح • والنجم ذوذنب وسنح •

[illegible]

یاقبلة الدهر هذا العام قد وفدت ۰ نجح منك لا على میاسره ۰
بشراک فالملک انت صاحبه ۰ والدهر بالارث ربع انت ساکنه ۰

صبح ام الحدرة الشریفة صباحاً کافلاً باعلاء کل ولی لها ۰ وجعل نعم عینها اصفی
من ماء الغمام ۰ واحسن من مطاوعة الایام ۰ وثبت وطئها مارسة الجبال
وسری طیف الخیال صبح ام الحدرة الشریفة بنسیم برق
روضها ویرق نسیمها ۰ وسعادات تتابع امداد المطالب
وتستدیمها ۰ وتخضع لها رقاب ملوک الدنیا وقرومها ولازال الاقبال
علی مرکز سلطانها دائرا ۰ والنصر لجیوشها مسائرا ۰ وربع الاسلام بامتها
المقدسة آهلا عامرا ۰ وثبت وطئها ۰ ماتعاقب الجدیدان ۰ وتصاحب الفرقدان
لازال شموس ملکها فی اوجات الدول طالعة وحجج دعوتها الهادیة براهین الحق صادع
وصدود الجبابرة الصید علی وصید ابوابها الشریفة ضارعة ۰ واباء الملوک المصاعب
لقهرها خاضعة ۰ ولاوادها المق...
صباحه واث...
بالخذلان والذل
وانار القمر والشفق

الوطأة بکسر الواو وضع القدم

الاسدال

الالات ق

[illegible]

بحر طویل بیابانی قدس سره

بسم الله الرحمن الرحیم

اول ثنا ایدهلم خالق افلاکه و مافیها که انها و اعیان ایلدی بو تله عجایب و غرایب دیرو
کوک ملک جنت رضوان ودخی حور ایله غلمان وگل سنبل و ریحان و مل و بلبل بستان
ودخی چشمه حیوان و در و لؤلؤی و مرجان مه و مهر درخشان ✿ احد و قادر قیوم که اول در
وانفردر و نظاهردر و باطن در و سلطان ازلدر که ابد ملکنی آباد ایدوبن کندو یی بلدر
بیکچون طوطی ارواح مقدس آدینی آدم ایدوب و آدم تن خاکیله موتس و مانوس
قلوب صاحب ناموس قلوب ایلدی اثان ✿ شکرستان بلاغت ده قلوب بمر بیرکا
بر یاد شهی بزم نهه و مه و نور ضیا مطلع خورشید صفا منبع انوار بعد احمد رسنی ایدر
دعا خور لقالکم کوکل آینه سینه چونکه تخته قلمیله استادازل دن دکلی صورت خزینه
خوش آواز ه کلوب دیر که ✿ الا آن لنا مرة من کرمه یوقدر انک شبهه و شریکی و نظیری
و وزیری و الوکه دکلی عالم و آدم ارظم کعبه وزمزم بعد ذرات جهان پرتو حسنیله فرحناک
طربناک و بعد واله حیران و بعد مدح و ثنا خوان و بعد شاکر سبحان ✿ ایها الناس
تعالوا فخذوا ایت رب مجید فاعتبروا واعترفوا انی ایکم رسل من قبله جمله جهانه بزه دیی
حسن عجیبه که عقل ایرمز اکا فکر و فراست متحیر قلوبن سجده و شکرانه ایدوب آیت لاعلم
لنا ختم ایدوب ایدر بعد اکرام ✿ که نه خوش جام جهان اندر که بویدا و نهفته اندر
محدلم بزل و یدیل و یا دشه کون مکاندر که خطاب کن ایله ارض و سماوات عدم دن کتوردب
جود و جود ایله مشرق تکوین آدم ایچون مسکن و ماوی لطیف ایتدی و عشقیله کوکل غمزده سی
غم جانان ✿ بجه غم که دکلی شادی عالم کوغم المزانک اهلی اولان عاشق دلداده و افتاده
الفت و سوداز ده و بی سر و پاکم سرو زند خاک کف پایی بتی سر و قدی ماه رخی سیمبری
لب شکری جور و شیی یار خوشی ایتدیکی فراغ ایلدی اول یار ✿ بعد ابنای جهاندن
بودر خاصیت عشق کمین شارز و جهان سوز و سر افراز و دلفروز بود بخت وجود
اوزره جلال حق مظهر که اگر عشق بنوردی عاشق که رسیدی بودورا سطه وخلقت
آدم و نفخ ازرفت آدم بب سیه ربت خالق رحمان ✿ اسوی ای عاشق صادق کلاجوار
اول اللم لیلی وشی مجنونکی شرح غم دبره آغاز ایدهلم تاکه نظر ایلدی بجبران دکلی بوتن آزرده
زار ده و دل آشفته و بی خبر و قرار ده کلالی کاشف السرار اول اللم یار ده وفادار اوقل من بحار ده
دل خسته ده پابسته ده بیره دلبر لیلی وش و خنجر کش مردم کش و آشوب جهان بچه زبان
کو هلو عاموزه دوشردی اش دیوانه وقی آه کمان غمزه زنان سینه یی چاک ایلیوبن خاک
کف پایی مجنونکبی جه دم کوزه در دم ییی درمان سر حکم دیر وه ماغم دیده یه اول کل حو ابلر

جام سورغد عاشق مست و شیدا ایکدور | اهلنه مطلوب درسن اهل اسرار اولدک
غالب اولدی آنکم بوبدر فنال بار ده | عاشقه کمدر دین عالمه تنها ایلدک
انکلر ابرق آغرکم ارده تجم ابدا | عشقه کور به دوه عاشقه دست جانق
دست بوبس علم که کمه سنده ابده | اهلم ادکلر دوش سعادت بالالق
نوله تکرار ایسه عاشق لبی ایجاه
خوش کنو یاد اولسه بر انک شکر فائق سور
یار اکشنده نظر ده عاشق و شیدا علا | حق دکلر بز برل ایچون ده حق ایچون
خاکی آنده غال سنبل و ریحان علق | همده شده بو اولو بوب زانق و ادبار
ملک حسن محمد که اولدی عاشق نوله اسکندری | اولدرا الرو جائز اسعده عالم تماشا
عینه المرز زور سه ده ور ا بحن | عاشقه حق اوله تیغ بابالی کیر مت
علیه اوله رحمگله عسکرلی عنبر جهان | آب بیوریه اوله دلور کیو سنبل بو ا
ادعا کا بلدله ایرشوب قول قفاد لکسید | فرهاد بر عالنور اولدیاه کیکار
سودا شده یر نرد دن عاشق یکان
عرش اعلاسی انکلر یاره باقی والدعا
سلطان دراولکه کیده جهان ده اولی | کردیه دوی کوبرکی کمن کیبی دار
شه محمد سسکی یانه و دلم | بربکه در الحمد ایچون همیشه اوکی دار
ارجل حائز سر که کمل انه اعز که | ایبدر شکار یعقوب که قلالی دار
محکمه که اول اوره کلشن کوشه کی | ابیور کلشن ایچندن بی یاری دار
سوکلار باره و نذره گوکل باقی سغا
بر کنوار شو کبده تازه داغی وار
نماز و صوم رسم ایکی اردر بیه | رضا دین به عید بی کیبی سوز اکلرین
انکا که در اینشنه ایسه اوروی کوردن | انکا کوردین نصرت اهل الله اولش کیبی
نماز که کلر اسلامیه قاهر رزمکده اوروح | شبیه ابا بچه کیبی کیرم خلق کلمه فرصه
کوزه کوزتر به تیره دار داخی مسرد | نه معنو بویه در قوت عالمه تنها
ارزاق عاشق شکو کیده اکر کعبه مقدسی
فلکدر مطلع اعم فلکدر مقصد اقصی

[illegible]

[illegible]

ایدر دولت دیداریله ... [illegible]

صوکره ... دشمن ... [illegible]

[illegible]

اسکدار ... [illegible]

[illegible]

اکر ... [illegible]

[illegible]

آسوده و فارغ اولم ای عاشق غم خوار ده که فرداد مجنون مرد اولوب چشم تر و چهره زرد ایله
کمان نوبت و عیش و طرب و ذوق صفایی دنی معقود ایلوب که بو کاشانک ایده مرکم خرسند
دوالک دوره بو سو بیابانده انجم دده دوا میدی که راستی حیالی اوزره جلیسم اسد و ببر و
پلنکیله ناموس وحش و طیور سایه‌یی و من تاریخ ایدم جلا جهان اندن که خیالی رخ جانانی نه بی آتش
دیو فکر سرزنشده بو بواده کوکل تلدی تحیر و بی اثر و داد حیران   کلمون
عاقبت الامر سرکوبی مسکن طاوون کلبی کبی ناله و آه کوردی افلاکه چقوزدی بر بار عشق
جهان سوز جکر دوزده سکه بو کاره قیر ایده مزین نجیدای وی آخر فرج الله قریب
اولوبی سنده یه قزاد ایدوبن قلدی ترحم بکا اول ماه   کلدی یار بنم بکجه دلدار ایله
بنجه وصال اولدی میسر نجه سودا زده ایتدی بنی اول زلف معنبرنه سرو رده و بلبر نجه
اولدی من بیچاره یه غمخوار قدا کل خنده و الا نجم بابا الا عکا کورز بعیر سحابدر وجاده
همچو جادر مه دوران   باشمی چیب عکر قده ایدوب بکه حیران و پریشان قوم اندکه نه
حالم و اول روح روانه بنجه کورم نیده یخ آه و فغان ایلیوبن قدی قانی بکی اوقندی بنم کوزلرم
و عیبه کلمزدی شب خواب خیالیدی بکا جلا جهان عاقبت کار   نظر ایتدم که
بنم یانمده کرن طوغدی و بن حیرت قالدم سبحان الملک الحاج نیلا و نهار اجه عجب بنم تبانان
طلعت خورشید منیری ملک الورش نده دوستی که بو دا قده بو عجیب بوسه بنم بجت پریشانم
اودیا ندیکه یا رب قیب حکمت بزدان هاتف غیبدن آخر بو نه اکلدکه ابشر بو وصال القمقم
المطلب یا عاشق مسکین حوش شاد اولکه زنی و وصل غنیمت اول مقصد اقیقی که انوک
طلعتنه رشک ایده مهر منیر اندن اوناموب بو زنی بیراده متعجب اولوبن اولدی اودرجه
مداح بکا رحم ایلیوبن قیلدی مشرف سوزی قوب اری کلتور سوزن کلتور شمع شب افروز
کتور دیکه وقتین دیدم ای روح مقدس تنک عیسی مریم کبی جان ویردی بکا شاد اولسن
بی غم و آزاد اولسن بن نیده ین شمع شب افروزی بکا ای کوره نی چونکه او اورکوکب
تابان   ایده وب سوزی اول شاه جهان قلدی بستم کلدی یا نه جوق مکرمت
ایتدی من سودازده چون ایا غنیه دوب اول کنکک ذره جه نطق بیه بهی کوردی نیه
اول خاک نه لتان دیدی دلوا که دیدم ای مه عجیب مکرمت ایتدک من اسغنیه عمر م
دو دی غم ملکه کتورنگره ایام فرح کلدی تو کلدی الم دره که چکلدک سودم بن سنی
جوق جهره کل کش سن دیو قول صالدی بنم قوبنوسه کل دیدی بو بیت الحزنده ترک ایده قم
فضل بهار ه اولدی و کلدی کل کلزاره تماشاتی غیبت بلبلم ایدا فغان   صابق
بو بنده اول سا عد سیمینی دیدم که عجیبا بو مه نو نیکه فلکدن انیوبن کرد نه طوق اولوبن قلادرفت
سک کوی نکاری ثلمه متانه قلشلر دن ایتدی نه طوره یش طوره میران ایدوم جانب بستان

در جواب اعدی محمد نامه

الحمد لله الذی خلق الاوراش والاجبال واظهر باعتاده الاسفار ما اظهر والتیال ودفع بعطاهم
انقلاب الاحوال والاشکال ورفع احسانا عا ظهورهم من الکلال الاجبال وصلی الله علی سیدنا
محمد صاحب الجلال والجمال ورکب البراق فی لیلة الاسری من اللیال وعلی آله واصحابه الکامل
خیر اهل الاعقاب وخیر الاول   ما یتیم الحق زال وطلع الهلال اما بعد مجرة بلوغ بتک وکیله مصطفی
طغوزیوز قیش سبیلی دخول اوقات ساعتا بکا رحمة ملول القیش ایدن اسبابه لوازن ده
فرمانه ونجس ایده وکا با بکارا رادة جکر غم جوکش ابدی   مالکه بیغتا و اله قضای ده او تحصار
سهاب شوکت شعار   اداره لله دولته الی یوم القرار   فرمان عال مقدار دن ایله جوبغه ارنه سرا دار
کوزلوب بار خلاق پرورد کار سجادة شرعیه ده استوار اولوقده خلایق دار و دیار بو برسیان روزکار
ناهموار علیه تظلم اظهار و اشتکار ایلدیکرکه مایاده دلو حصار حطوسی اولان سنان
بزی بیور له نالان و کریان   وفانما نزن یقاونالان ایدوب الدنیا جیفة وطالبها کلاب
مستصابنجه نال و مناعزه الهزودن الوب   بزه دوه جک ایدروب   بزه بار کران تحمیل
الحکیله بزی کراده و سیکی یا تور ایدروب دوه کبی فریاده ایدیترکه   دوه کبیره بود کبی
سنجرزیه بیدروب   بیزدی دوه قوشلی بوریسی کبی مفلس ایلکز الغرق کرا الغرکرا فاله
النقاقه فی القرن   یتیبل بزی قرینه لره قره جمع ایدروب   بزه دوه قوشلی کبی قوطش دوار تیره
نال او لیوب   حلودن بکه دوه تکی اولوب   بزه تقلیند دوه یه بقرکبی یقیوب   بنمله دوه کورشده
بزه بیوب کروب   دوه جلوکی یحب اوزره دوه ایکوب   دوه قا الحکشی کبی اوستمزه اغیوب
جبیر لر دوه بلویکز الرقق المقید دوه سی اولشی یره دوب   بزه دوه بلو یاار یزه دوه دلال کبی
مقشد و عزیه   سرکه سستمزه دوه دکا کبی لسنی سنلیوب   دوه کور دکی دیره قرده سنان
صلوبانی قانده قطار قطار   صلوب جواب دید دکارینه   بونی جهت و جلالک حکا دوه کبی
کبی بو باکی سوبابی مصدرینه تاک   وار دوب دوه دو بجوک الیه قبل الاقرر دیلم صندوق
ابدن اربیم بکیم طوسه طوره دوه کیبی دیو جاهل لیقوی اولشاره تاقه لیکی کبی قطلار الحور
دوه یه سلیوه حکرایتک دیکارنره چوب بوکسک سلوکو شکن اولدرکی بی   بزه دوه دوامینه
بزره دو هی دسپوه دیرکده   دوه کو یکی اودیجه تطیوب   دوه جرکوبکی اوزره دیوب جلا قرکر
دوه دو تحمله دنزروب آقو الارض حقیقتا العلا نتکبی جانی   بانو لنا حق بکا و وزیری سنانی
قومزمش دست جور بیدکانی   اوروزمین مرد ظلوه سنانی نظمی اودوغه زه دوه جکی کبی
اسرکه دوکبی اوستمزه بکار جاچوب دوه کبی حضیقتی دوه قومجره قورب   بزه دوه لکی لبق دوزه
ولی یاصوبشتر باه محو کام الله راولی ایدوب   بزه دخطرطه قا فلا دوه سی کبی نکاره جلدروب
دل اشته به باشه آجی   بلوق لطفوره دلومه القصه بر لطیفه ایدوب علاقه ای با ایه کری
کوهلک خاصونه دوه شتردین و دیوانه دوق اوسه   کرکیمه جکسم دیده دیو اول دوش دستم
کمی یانی مجنون کبی بچه دوم کو زه دوه دوم یپی درمان

بو نسخه دلپذیرک صدورینه داعیه فضائل سرشتانیک لالی برابر و کمالات عمانک لولوی خوشابی
مخدوم سامی مرحوم ابو الفضل افندی اویس پاشا حضرتلرینک بابا لری اویس فقیر مبادی اعمارنده
حضیض افتقارده دنی المنزله ایله ورلکدوقلریه بضاعه انمه نیابت وسایقده ایکن مرحوم اول دیارده
کذار بیوردیلر انک ناصیه استعدادنده انوار قابلیت احساس بیوردقلریله همت تمامی‌لری
بالای استحقاقنه سایه انداز اولوب مراتب سامیه و مآرب عالیه یه فائز و امثالی میاننده سرافراز
قیلوب برآورده تربیت ودولت نعمتلری اولوب حکمه اویس پاشا تنبره قاصنبی لکن مدار تعدلدن
برار اتره مالک اولوب مرحومک ذهن تنقصلرنده تکمک تی قالمیوب شده افتقاری سببیله رائیم
رجا بیوررده قللرنده اویس پاشا حضرتلرینک انجاز امیدلرنده تواخ بیوردیلرعنه بو فاقد الاثر عنایات معرکه دهمک
نامه نامی مبدع وکتاب سامیه ده تاریخ بیوردقلری صاحب سعادتلرینه حسن طلبلری و رتجب حالی لعاریه تکدد
سعید مسارد ....

لا زال مستمداً الغفران الله ذي المنن   و ما برح مستمدا من بعمه اویس الحسن

تسلیمات دعوات صادقانه حقوق صحبت قدیمه دعای دینی من بالبر صلة المرء باهل ود ابیه مقتضاسنجه
اقتضا ایکون مستحبات و آدابدن ملاحظه ایدن ارباب فتوت و اصحاب وفایه تحف و اهدا اولنه قدن صکره اعلام قلنه
بودرکه نافی رقعه ده وداد محمد طاهر من شعرا الاحوان سلسله نسبی فضلا و اهل علم و کبرا دن اولنمغین حقیقده متصل و آباسی حالیکر
دامی علاقه ده محمد بوجه نقحولدمی اولمغ اولان کمالات طبع مرتبط و مشمول اولمغله کتبه رؤیا لذات کمند و تحفه قابلیت شانیله
موصوف و منظور نظر انتفات اولمقه لایق دستور اوار دودمالی سوق الابهی طریق آبا و اجدادلرنده سلک الکرام امرا و سیاسه
جانبنده که جد و ابا و جدادلرنده اولوب اول است نظرت اشتباه لازم الاجلال فتنه لرنده دوام
العز و الاقبال نیکو ارلرنده اولمغ معتقد اولمش اندر دنشه نعم ال ابندیه غمرات احسان و عنایات بی ابایلری منتشر اولوب چون
بومعقول و اخص المرحمه اولان نسب و حسب افندیلر دستگیر اولمغ اولوبده عالی ارکانک ذمنت عدارنه تحسس الشروط
و بقدر الاقتدار مستدعی ردیو ده اعلام اولان علاقه مورثه سی با تخصیل احوالینک اعلامیچون بر نسخه نقل الشماری
طلبنه المای صد و ریولری عرضه اولان رکن دولتلرنده بو خصوصده زوایای فراغ اولنه اعانت اولنمنه دوام ..
اوزرینه بعد داخل تقبیع ...... اولدی تکمیل تجع ما علیک فانلم تفعلوا فما علیک لازم اولان
شهاه اولنه مکارم کرام انف فیلم معروف اولنه انا ر مخلیه مظهر اولمق فواید ندن کاهر بو درکشتگان عوا
کورلمز بیت دایم کل ان لست ناسیرا ب یمن ماند در باب ضعیفرا درفت نوانا ی و فی هذا الفقیر کفایه و زیاده
همت ارباب تکلف و تکلیف رضا اوله و لانه معونت ارباب حاجه تعقد ورلری صرف ابو ارفاق ناله تکا اعانتدن ....
و عاطل اولمیه رامین حرره محمد السعد

کیدوم گرت گلستان ایدوم عاشق مسکین دیدیم ای باغ جهان سن کللم
سنبلار نرگس ایله سروخرامانیکه باغ جنانه بنده ین بهره سی یوق کاکل یوق
دیده یه پرفته سی یوق قامت جان پروری یوق شاه جهان کون و مکان از
دل و جان چرخ زمان اولدی حکایه بنده و فرمان   بو وورخاصیت
جبر و ثبات ای دل آشفته ایت قول بیان نکه معانیه هم جمع اونجز ال
و بروب احوال مرادات و سعادات که انک شتره سید بحر طویلی که بوزرت
وجهان رحلات دوروج لافکه بو عجزاجره ده جمله صنائندن اید احمد الله علی النعم
والانعام کثیرا و اصلی و اسلم ابد الدهور علی النبی من کان بشیرا و نذیرا او زمانن
بیره کم پرتو نور نبوتی همه افواج ظهور اتید بیا اول اکه جهان سرورینه ازدل
جان مشتغلا همیشه بر مدح ثنا خوان

سبق برده بخوبی نقوش در کران
زنقش بندی رف رلعبتان چگل
زانستاره آن مجیان نغ دی چرخ
کزاوج چرخ نمودی محیط مرکز گل

في الغزلات

بدانکه از رنگهای زرد غزلیات مشابه بغزلیات بواسطه صنعت که در کلام بود عارض شده از نغزی تنزل نموده اول رخاوت که از کثرت مادهٔ زیبقی میشود ثانی کراهت که از قلت نضج پیدا شود ثالث صنعت نغز مصنوع به اشعار [illegible] از غلبهٔ مادهٔ کبریتیت فی ابر وازاله این و انواع او [illegible] و غیر و غیره ملحقه

ما را از ذوقه آتش می روی سپید • شمع برا از برآتش زده در موی بید • جنت اهوست ولی اهوی مشکین خط
چشم خوبان دگر در پیت اهوی ست • درسش دیده عید و آتش رنگ کرد • بیرما سوی می برخ باروی
سبد مه مسیح مکرما را ایام کشاد • دردفاتم شب هجران گیسوی • میرود اصفی ارحال کاکل
فارغ یافتن اقصد را طاوی گویند • طره چوگان سپاهست ذقن اوی •

في الافشا

مایک [illegible] احکام اصفی الارواح [illegible] اوقد
[illegible] که [illegible] ابواه [illegible] مصور ارواح منفصل الکلی [illegible] عالم غلط
[illegible] تنبیه [illegible] [illegible] انسانی
[illegible] از لوح [illegible] داده [illegible]
[illegible] دراز [illegible] [illegible] رنگین

عنه بختم خاتم الیقین • اللهم اجعل امور الدین والدنیا و اذا نزع من اهابه اللهم لا تنزع عنی صالح ما اعطیتنی

انشاء ادعیه که بارونه برنده در جوادیه

مکتوب الی الطبیب • علی سبیل الذکر لکن لا بد منه [illegible]

دعائی که چون مسهل جاری بعد از اعداد طبیب و نضج مولد با جابت مقرون • و ثنائی که از صدای قراقر
رواج آن انجار ارواح و انفتاح [illegible] واعصا دم زند • بار رواحل هموم اجزاء بار همومی کاتب
استار دهر و عقد شهر نائره ریب المنون • ثالث قتل عام و طاعون • قائم طعام سم قاتل نایب
زهر هلاهل • قاطع امل حدهد • قایه امل موعدهد • ابهای هلاک و فوت • کارزار ملک الموت
خادم سالار عواصف آفات • طلیعه عساکر هادم اللذات • ع • منزلش هست کز کاب • ا
انشاد به ایران نمکان • حضرت صاحب اسهال [illegible] •

یاد لمش در آدم حاکمان تسم نزکن سخن • زاهد اعمش و هنر عقیده لیکن • صالحه که بیگانه که دشمن
کرو بر مه لطیف و نازک تسلیمان سالی • نرسکاه اوصلد و نیاز نگاه کو

ليس الشديد بالصرعة انما الشديد الذي يملك نفسه عند الغضب • عليه السلام

کویم که حکمت او بریای دار • چو خشم آید بعقل خویش رجا

چنین داد فرمان شه کامکار • که هر نگار از نعیم و دینار • امرگه مالا فروز
درانند صید در ارند کوه • دوباز سپید بحر ذر رسید • ذوان بنیاز سیم ای ره بر
ز گترج بیوسته رخ سرخ زبر • کوزهٔ سیم چشم عنبر بسر • رخ کوزه دره دو روز رنگ
سراسر چون دوش شتر تالم رنگ • زسر صید کانه روز کلکه رنگ • زر صحبه فریکی بار که
نگار خانه که مال کار کاه • که بیدار گورزانه تیغ بخل

وزان پس جهاندار چرخ اقتدار • بلغرغنجه بر طالع شهسوار
شاه آفریدن عدو مرو • ملک رفته دعا باشد • شب باده ابر آمیز • رو از کرد عنا

شه پاک دین در نعام نیاز • همی گفت با داور پاک باز • که ای برتر از هر بیغمبری برتری • کر داند تراخر تو همت گری
آهاره رضای تو جویم نگاه • برا ثنای تو لوییم بجاه • ندانم غذر بر رنج وسپاه • ترا در هم کار دارم پناه
کرم گهری بارها باسهی • درین بار هم لطف کن کامیی • که جز تو ندارم امیدی بکس • کسی بی کسانی تو یادرس

بکودکی ز دون مادر دهر که بدان / بکودکی ز دون بر معلمی که جوان

بروزگار جوانی غم معیشت و جفت / که از بلا برهد که از فغان ز فغان

بکهل انده پیری به پیری غصه مرگ / عفا الله اگر جهان خواند غنی

خانه ای غافل چه کار آید من دیوانه را / چون نیند انم من دیوانه راه خانه را

قطعه

اگر زبره حق رفتی دریغ مدار / که حق دریغ ندارد ز تو عنایت خویش

طریق رحمت و اشفاق ار دست مده / که هر چه در پی آنی همانت آید پیش

اگر برحمت شاهت امید واری هست / بکوی زیر اخلاص حافظ درویش

لواحد من الکاتب

بجان خویشتن پرداندازم همچو پروانه / از آنم کز بهی سوزی بسوزد و غصه میسازم

کرم در روضه بنوازی و رسم در دوزخ اندازی / از محنت تمنا سالم ز ران نعمت بمینازم

لاخر

دل اهل دو رکن زانکه نیکو بود / مصحف و افسانه را جلد هم ساختن

چند رضه کاه دیو بر در دل داشتن / چند قدمگاه را بیت حرم ساختن

چیست صنم غیر حق پسندیده / دل که نظرگاه دست جای صنم ساختن

بکوش تا دل اهل دلی بدست آری / که بر مراد دل خویش کامران گردی

چو پایه باش ملازم بجنس اهل صفا / که در بساط زمین سرور زمان گردی

و گر تو مرده دلی همچو جان بیکجهتی / ز مصاحبت جهان تیز جان گردی

کنند اهل نظر تو باز که دو رهت / چو پیش اهل نظر خاک گشته ای گردی

هرانچه دور کند مر ترا ز دوست بدست / بهر چه روی نهی بی وی ار نکوست بد است

ز ذات یار اگر اندکیست بسیارست / درون دیده اگر تیم تار موست بد است

طواف کعبه دل کن اگر دلی داری / دلست کعبه معنی تو گل چه پنداری

هزار حج پیاده کنی بدان نرسد / که یک نفس دل بیچاره بدست آری

حالی من ای طلعتی کن از دیده که این مرد / دل کباب ست ز خوان کهان مرد

چون تو کردی عزم رفتن از تنم جان میرود / از تنم تا جان برود همراهی جان مرد

بزیر غصه بسی ذوقها و شادیهاست / بسی مراد که در ضمن نامرادیهاست

در غم آباد جهان پیر بودن مشکل است / ...

رفت داده دل خون گشته را / ...

ای عزیزان بیدل دنه اند ...

الفقر فی الاوطن غربة والغنی فی الغربة وطن ...

قال علی کرم الله وجهه الفقر یخرس الفطن عن حجته والمقل غریب فی بلدته

ویجلس المرء علی المکان القبیح ویذهب الماء من الوجه الصبیح

چو علمت با عبادت عین کیمیا / دلت آینه کونین کیمیا

نص الالوان تنظر حسنه / هذا وربی فی الفعال بدیع

لو کان حبک صادقا لاطعته / ان المحب لمن یحب مطیع

قدم نهاد قلم تا بقدر شرح کند ز وصف صورت مه‌وش نکات معنی را
خط گرفت عذارش کزین کمین گذرد بما رساند پیغام جاحت شب کلکی را

فرصت غنیمت است درین عهد کرنشی چون وقت فوت شد نتوان از زر کسی خرید
فرصت چو در گذشت بحصل نشد مراد تا چند پشت دست بدندان تو گزید

سقاني شربةً احيا فؤادي بكأس الحب من بحر الوداد
ولولا الله يحفظ عارفيه لهام العارفون بكل وادي

گر کنی یک آن وی خود تمام از تو شده ابلیس ابد والسلام

ما کسی را بلا قضا نکنیم تا ورا نام زاده ما
این بلا کو بهر خواهد ماست
هر که او را اکنون عطا کنیم

هر که درین بزم مقرب ترند جام بلا بیشترش میدهند
هر که زدل بر نظر خاص یافت داغ جفا بر جگرش مینهند

الآية اما مرفوعة على انه مبتدا محذوف الخبر تقديره الآية المقروة الى آخرها واما منصوبة على انها
معمول فعل محذوف تقديره اقرء الآية وقيل اما مجرور على انه مضاف اليه لآخر
يعني اقرء الى آخر الآية

القرينين البسملة والحمدلة

اول القرينين البسملة وثاني القرينين الحمدلة

وقد ينزل الامكان منزلة الوجوب كما في قولهم ضيق فم الركية ووسع كم القميص
وسبحان الذي صغر جسم البعوض وكبر جسم الفيل

نیدلان بفتح النون والدال بزحمت کابوس که مقدمهٔ اما للسکتهٔ او للصرع او للمانیا و بهوای المانیا. نوع من الجنون

غول اهرمن مردم فریب اغوال و غیلان قتل کل با اغتاله الانسان فهو غول و ا... ضوریا کالحیوان والشیاطین او منه کالاحلاق الذمیمه

سعلات غول ماده ... یک دیو مشهورست که مردم را گمراه کند علجوم غول نر راس الغول

زوبعه دیو سپید که باد را بکرد ابیخته بالا میبرد دیو باد بدان مناسبت نام کرده است وان گردباد را ام زوبعه گویند

خرافه نام کسی باشد که دعوی میکرد که مرا جن در ربود دیاما نماه ... و ملایکه ... ساختم و ... جمع ایام را تماشا کردم ... ضربها ... عجیب الوقوع ... در الوصف ... و هر سخن را گفتی شنیدنش ... باور ... کرده ... اکثره هر سخن که بعید الوقوع و قریب المحال باشد خرافات گویند

باقل مردی ... مشهور ... که ... عرب باقل میگویند ... چنانکه ... دیگر نام ... گفته

عنقا ... کوه ... و هم ... در ... باشد و از ... که عنقا ... گویند

عرقوب از عمالقه ... مشهور ... مواعید عرقوب ... حقیقه مواعید عرقوب ... معاقد

نهر المعتمر

نار الحباحب مثوری

باز ... تربت کمال زرد
... رود ... اصفیا

اذا المرء کانت له فکرت
ففی کل شی له عبرت

تحفه ... شکر ریز
... سحر خیز
دو با ... او
... او

امروز که ... رور کار ... ست
فردا که ... روزکار ... کار ... ست

الا ما ... و ز ... ک
... و ... الا ...

ابخل من کلب ... • یبخل بالنبح ولو واحدة
لو جئت الحرب ... • فی لیلة مظلمة باردة
... • ما سقطت من ...

سهام اللیل ... الباعی
... الخشوع
...
... والدروع
... بالجواشن والدروع

وزیر ... و انتقامه
... الشعر والنثر
کما ... الورقاء فی حمامه
ولیس ... یطاع ولا امر

من ان ذره ... دور
... نور
... آدم
در ... را کلید آدم

دل ... کو ...
سروش ... یار ... کشت
...
...

...
...

...
...

بخت بیدار همعنان تو باد / سر بدخواه بر سنان تو باد / نصرت فتح در سپاهت باد / ملک و ملک در پناهت باد
ضرب تیغ تو ملک جهان گیر باد / نوای جاه تو از سپهر برتر باد / آیت فتح و ظفر دفتر دیوان تو باد / کارساز فتوحات جهان تو باد
کلک مشکین تو کار ملک را دستور باد / جاودان چشم بد از جاه و جلالت دور باد / گرد احداث زمان از ساحت [illegible] / شغل دیوان کرم بر کسی تو موقوف باد
در کفت دایم مقام داد باد / فخر ملک از دولت آباد باد / عدلت از فتنه خلق جهان را ایمن باد / ذات تو در رعایت لطف اله باد
زمان تابع و چرخ رام تو باد / سریر وزارت مقام تو باد / مسند جاه تو از چرخ برین برتر باد / گوهر معدلت زیور هر کشور باد
سپهر بر علو مرتبت مقام تو باد / نظام عالم مهمات از اهتمام تو باد / مدار قاعده ملک بر بقای تو باد / زبان خلق شب و روز دعای تو باد
سایه دولت همایون باد / روزگارت همیشه میمون باد / جهان افروز [illegible] همای تو باد / سریر شرف تکیه جای تو باد
رخت از سعادت درخشنده باد / آفتاب دولت و بخت جوان فرخنده باد / سعادت تو کرد پایدار دایم باد / بر آسمان تو بخت جوان مقدم باد
رایت دولت معلا باد / مدت عون حق تعالی باد / سعادت دو جهان دور [illegible] / خدای عز و جل ناصر و معین تو باد
اختر فرخنده فال و طالع مسعود باد / سایه جاه و جلالت جاودان ممدود باد / مدت عمر تو از حد و عد بیرون باد / تا ابد دولت عالی تو روز افزون باد
گل ربا [illegible] جلالت همیشه خندان باد / نسیم لطف تو آرام دردمندان باد / ذات تو در رعایت پروردگار / دولت ترا متابعت و اقبال یار باد
دولت با تو رفیع الشان باد / ز لطفت حاجات خلق روا باد / جهان را متابع امر تو اعلا [illegible] / همیشه خاک درت قبله اجلا [illegible]
ز لطف الهی باد دولت همیشه باد / بکام دست دور فرخ با تو باد / نقد اقبال تو اهل فضل را سرمایه [illegible] / زیور افضال تو اشراف را پیرایه [illegible]
ظل عالی تو بر اهل زمان پاینده باد / آفتاب فضلت از اوج شرف تابنده باد / مسند علم از وجود تو [illegible] آباد باد / آستان قبله جان اولو الالباب باد
لا زال من افق السیادة طالعا / نیر عالی اوج النقابة لامعا / فلا زلت یا صدر الشریعة [illegible] / اماما لجموع الانام و مقتدی
فلا زلت مسموعا و امرک [illegible] / لاصلاح احوال الافاضل شاملا / الیک اهل فضل [illegible] علام باد / کام جهان زینت جهت بکام باد
فیض الطاف تو بی اندازه باد / روضه عدلت به عرفان تازه باد / سر لاهوت همت شیخ تو باد / فیض الهام حق معین تو باد
قبله [illegible] جای تو باد / حفظ الهی ملازم [illegible] تو باد / جهان از صفای تو پر نور باد / زمین را درت [illegible] معمور باد
تخت ارشاد تکیه جای تو باد / [illegible] اهل صفا [illegible] تو باد / ترا ملک [illegible] زیر نگین باد / کلید موفق در [illegible] باد
ملک دنیا ترا مسخر باد / قدرت از اوج چرخ برتر باد / ذروه احترام جای تو باد / ذکر [illegible] دعای تو باد
درگاه تو پناه صغیر و کبیر باد / اکرام شاملت همه را دستگیر باد / دل روشنت قابل انوار باد / در فیض بر خاطرت باز باد
رونق عرفان تو بی اندازه باد / در کرامات تو لبها تازه باد

مرحوم ابو

الهی بحرمت نثار سرخوشان بزم عشق و مستی که مدام از ادارهٔ کاس ساقی بدو دهستی نسخه [illegible]
در مصطبهٔ طاعت و جان حق پرستی عاشقانه بجوش و خروش شدند و بنوبت جرعه نوشان
سرمست در فنجانهٔ عهد الستی که دمبدم از تداول اقداح راح قراح محبت و تناول
جام شراب پر افراح وحدت و سماع نوای خوش ادای شعر شربنا علی ذکر الحبیب مدامة
سکرنا بها قبل ان یخلق الکرم ٭ از خود رفته و بی زبان و خاموش شدند و بجذبهٔ ذوق و مزید
شوق آتش بیخودی در دلهای طالبان مشتاق افکنده از آتش آن کیفیت مست و مدهوش شدند
رباعی هر جا که مطرب فرخنده خطاب ٭ ذکر غم عشق تو بر آواز رباب ٭ از ذوق سماع
ذکر آن باده ناب ٭ عقل و دل و جان من شود مست و خراب ٭ که پیکر پیروان پیران
طریقت را از جرعه زلال افضال توفیق حقیقت سیراب گردانی رباعی یا رب ز می محبتم جامی بخش
در ساغر دولتم سرانجامی بخش کام ز تو جز غایت بی کامی نیست ای غایت کامها مرا
کامی بخش و جهه مطالعه و جه سور اسرار اشعار حکمت شعار ان من الشعر لحکمة و ملاحظه صور انوار
معانی بدیع المبانی ان من البیان لسحرا از مبین افاضه صبوحی کشان شب زنده دار دل آگاه و برکت
افادهٔ فیض جویان متهجد منبعث در دم سحرگاه بگشت عنود و دیده اکمه ناکشوده ما طالبان گمراه
از خواب غفلت و پندار بیداری کرامت فرمای و بصوب صواب طریقت و حقیقت از جادهٔ
شریعت صراط مستقیم هدایت و معرفت را بما نمای و چشم نابینای ما را از کوری ضلالت و جهالت
بکحل الجواهر بصیرت بگشای بیت خداوندا در توفیق بگشای نظامی را ره تحقیق بنمای تا لوایح
انوار کشف حقیقت و شهود و طوالع آثار ذوق وحدت وجود را بنظر عین الیقین مشاهده فرماید و ظلال
اشباح ظلال یظنون بشکوک بی مآل را در چهرهٔ دودآلود پیر بود و نابود مردود و باطلال افسرده
دلان بی مذاق عنود نبیند و لوح ساده دل را بلوث از نقش مغشوش پیوسته حال وا زاده
یابد و چون در نظر بی عبرت حیرت و استبصار و بصر صحیح المنظر افتد ره واحد را [illegible] روشنی در آید
بیقین که لا تزال پرتو آفتاب معارف دین و لمعان ضیا نور مبین از مطالع افق انفاس [illegible]
[illegible] سخن آفرین بی نظیر ضمین که سروران ممالک اختراع کلام و رهبران مسالک انواع نظم و نثر بدیع النظم اند
برکشت زار خاطر خاک نهاد متتبعان و پی روان خوشه چین بر وجه احسن تابد بنا بر علی ذلک الفقیر الی [illegible]
کثیر التقصیر و اقل مستفیدان از ارواح بزرگان روشن ضمیر مترصد فیض عالم تقدیس و تنویر ابو الفضل محمد بن
ادریس الحضر عاملها الله بلطفه الخفی الخطر را در خاطر فاطر خطور کرد که با وجود اتفاق ایام فراغ و تعطیل
از شغل دیوان که شغل اوقات کسب علم و تحصیل بود روزی چند جهت دفع ملال و رفع کلال ساعات
عمر را بدل را در کنج انزوا و تنهایی و عدم تقید اشغال معروف استفاده از معارف اهل فضل و کمال نماید و چون
دیوان حافظ خبر آن معانی حسان حالی و الفاظ [illegible] از جهه معرفت [illegible] حل مبانی مخترع
معانی و الفاظ حقیقی و مجازی خواجه شمس الدین محمد شیرازی روح الله روحه واضح علی الناظرین فوجد
که جامع نفاست و فصاحت الفاظ و حاوی لطافت و غرابت معانی بود و میل طبع بموانست و پی روی
و تتبع آن مجموعه هوس افزود و در اندک فرصتی اکثر اوراق غزلیات آن دیوان [illegible] ترجمان لسان
الغیب می شود معانی قافیه مخصوص در سلک نظم در آورد و از روح پر فتوح ناظم استمداد و استعانه
کرده منسوبات غیر مولفه [illegible] برجا یافت تا بعون الله و حسن توفیقه این تلفیق سمت اتمام و ارج
تنمیق صفت اختتام یافت امید بکرم کرم غفار الذنوب و رحیم علام الغیوب واثق است که دست در آخیه

کوته نظران طول الل ن از دامن کبری جیوب عیوب بی پایان این نظر بی نظام منقطع باد و دخل بیمصرف حاسدان
نهاز جوی وبستم ظرنفان بی آب روی افسانه گوی از دخول قوط این خطوط بی رعونت من کل الوجوه محفوظ وممنوع
جانا دو اعتراض جیحی الاعتراض متضمنه ومتزهد ظاهر بین از اطلاق الفاظ غیر مشروعه مهجور وملتزم الاحتیاط
الا هوشمندیکه رفته و زدوش طبیعان عالی مشرب وجواز تاویلات معمول و واقفان علم ادب حجاب ومرفوع
چه کرونالی شکوه و زمره ابنوه صوفیه وشان و زهد فروشان بی فرید ارو کنج فهمان نا هموار که از ذوق حالات
منکیفان باده عاشق بی نصیب وبهره مندوا زنهایت بی غایت خویشتن بینی وخود رایی دکان بیجا
دعوت ونفس رای بلکه از فرط ارادت وخود نمایی پیش عوام تقبیح شعر وذم شعرا علی العموم ومنع انشا
وانشاد کلام موزون ومنظوم متجر ومرتکب اللزوم بود مفید اجرای اعاده نور سومند استعمالات مقالات
مستانه واصطلاحات بی تکلف عاشقانه اهل حال را اکرچه وبیانات مشعوق از ارباب علوم کرده اند بنده فهم
فهم نمونده داخلوت کلمات شیرین ولذات نکات شکرین اهل شوق تلذذ قصر مودند هی همراینه دریا نیجات
عاجیانه خود در ابدار الفاظ بلیغ النظام تنظیم اداکردندی واز ارواح اصفیا واولیا وشعرا بهره وحصه
بردندی لکن اذا لم یکن للمرء عین صحیحة فلا غرو ان یرتاب والصبح مسفر کر نه بیند بروز شپره چشم
چشمه آفتاب را چه گناه زای اقل یا یکون ربان اذطعن بر مقالات ان زمره عظمی العف ان که تحت نشینان قلم رو بیانند
کشیده دامن اشتندی ومتعنی خود باتفاق جمهور مشهور ودر السنه وافواه افاضل دهور مذکور است که خواجه حافظ
سقاه الله امن الحوز رحمه من الشراب الطهور با وجود ذکراین همه خمریات که در دیوان شعر دلپذیر خویش
فرموده مرکز شفا موحدانه ولب طیبات شان الوده رنجات لای شراب ناصواب وحت انتساب نبوده
پس بنا بر اقتدا واقتفا وسنه سلف و درجه جوازی ز قانون علم ادب چنانچه در کتاب جامع الاطناب
والالهی ز وخطاب مستطاب یادیان ارباب را زبان لذا بدازی سخن فیهم جنان معدود است وارایش
عرایس سخن بتوشیح تذکرت قید باد و توضیح مشکین در مصطلحات مشایخ اهل تصوف معهود است اگر عاشق
مستی مسلوب الاختیار را بر زبان که ترجمان دل حقیقت نشانست نیست و شعله اتهو ز درون آتش افشان نام خمر
و باده که ز ردبا و جود آنکه خمر بخشش کانون جنون افروز نه هیچ وجه خمر و باده بش منسوز نه بلکه با فسردگانی دارد
وطرایق کرمی بازار عشق و دوستی امو زد چیبم مکن ای یار اگر خیانوشم در عاشقی و باده پرستی کوشم
تا هشیار م بنشسته با اغیار م چون بیهوشم بیا رهم اغوشم با چند ایا خاطر بو الهوسی را ز با دخوب مجازی
فرموشی داده و با محبوب حقیقی دست در اغوش نه واتصاف بحلیه مستی وهستی را قید مستی وخود پرستی
ارزانی دارد ذنوب ایشان را بمحض عفو وبخشایش خود دوا سپارد انک کریم ستار و رحیم غفار

شان
بعد آفرینش زمین وآسمان ما بعد نام دیوی را از آتش پیدا شد و با زوج خود میگویند که صورتهای
شکل کرکسان بودند بعضی شکل کاو بودند یا یکی شکل ارک ومکی شکل کرکس بود واز وجیفه بسیار پیدا شدند درمیان خود جفت و وصل میکردند
بسیار شدند تا که جان نام پسری از وی بظهور آمد از وی دو پسر پیدا شدند یکی عزازیل ودیگر ابلیس بعضی ازین
جماعت که وزاهد شدند و از ابلیس و دیو عزازیل کونید پیدا شدند ودر ازدوج
دستور گشته [1] کوید هنج [2] پمدهر [3] مهرسر میسر [4] بنانگه [5] هنکه [6] رام [7] برهمن [8] ناراچی [9] کوسایجی [10] ایسر جلبنات [11] وازده پسر ودوازده دختر پیدا شدند واسم پسران او
والسم دختران [1] مماکا [2] دیوی [3] پدمیری [4] کوهری [5] دیواکی [6] اهوئی [7] بربونی [8] بهراری [9] هنکلا [10] طوطلا [11] سار دماو [12] کالکی
وحد بودن اینها از اول خلقت بیست وچهار لک وهژده هزار سال که
برده بکرو
وچار قرن بعد بیست ودر آسمانها فرشتگان پیدا شدند بیست وپنج هزار سال پیش ازجنیان بودند ودرمیان جنیان میگویند
که هشت هزار آدم پیدا شدند وبعضی میگویند چهار آدم پیدا شدند وبعضی گفتند ده هزار آدم پیدا شدند وتناسل نداشتند
در قرن اول هنسپور میگفتند حران دیوان بودند ودر قرن دوم بکنپور میگفتند ودر قرن سوم شام پور میگفتند
ودر قرن چهارم میلتان ودر قرنهای اول پادشاهی هارجان ودوم جان وسوم بریان وچهارم آلیان
بعد از آن حضرت آدم علیه صلوة وسلم پیدا شد واین قرن میگویند که هشت لک وهفت هزار سال خواهد بود
والله اعلم بالصواب

هو الكريم

اللهم ارحمنا اذا عرق الجبين وكثر الحنين وآيس منا الطبيب وبكى علينا الحبيب وانشق علينا الاعادي وترحم كل حاضر وبار ونسي اسمنا وبلي جسمنا واندرس قبرنا وانكسر صدرنا

اول فساد كي قطع طريقه ابتلاع فتن وسبيل تقصير سالك وكلدار ارى كه لرى وكنده ورى سهولرى كبي محو

چنين ليست اين كونه دم ز لطفت بيچه باياد ز قدر ز پرورد كسي اكر آكر كشته
كه در مهر ز مهنه ودر كين ودر شعر يكي

زبس خوش بخشش دكوشش اكل بلرزيد مهر وبخشيد ماه
عقاب دلاور بيفكند پر
دل شير نر بدريد

بترسيد از شمشير من زشير افكنان دليري مكن با دلير افكنان كوزن جوان كه باشد دلير
عنان به تيغ بر تابد از تيغ شير سر پنجه اهليت منار كه نيرد در دم شير بنجه آمد كرد در

اسباب تيغ كو اكشد كه ده دين خنجر بعون شد
دل نولاد در خروش امد از بيم سر ز كوكشش اكر
كن كوه اتشم بانم زوق
در وصف الملاك كرد در
برنو نه در پنجه اي اتاب

العزة جسم وجود دكم ودرجاها وجود دكم فتوحها
والدولة طلسم في القرابة بقوله الكريم
الله تعالى بجيوتي
المتنبي بن اقسم لنعمة تهم نعمهون
لعمرك انهم لفي سكرتهم يعمهون
في اقبال الاشراف عند قدوم السلطان
[illegible]
معقل الوطن مرضى الاثر
روشنايى اعيان عنادو [illegible]
ز دولت زوال [illegible]
في تهنئة السلام وجعه الدين
كرشد عالم المربيم زوال
من العضل كرفت اعتدال
مناسب بيروه كره فرزند
بكمبيم [illegible]
سويدا اسفنج مهر بوتدن [illegible]
صفت جانون
[illegible]

[illegible] مغفور له [illegible] خان عليه الرحمة والرضوان [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

در ميان مجلس رندان كه جام باشد غرت
كر از بيرون در آيد بالاي بام غيرت

قال امير المؤمنين عليه السلام
[illegible]
فان كره تهتق فنعم الفراق

[illegible]

جهت دفع بلیات و نقمات بخواند و ا جهت و دلگرد مجرب است و خواص بسیار دارد اختصار رشد بسم الله الرحمن الرحیم اللهم
احرسنا بعینک التی لا تنام واکنفنا برکنک الذی لا یرام وارحمنا بقدرتک علینا ولا تهلکنا وانت
الرجاء رب کم من نعمة انعمت بها علیّ قلّ لک عندها شکری وکم من بلیة ابتلیتنی بها قلّ لک
عندها صبری فیا من قلّ عند نعمته شکری فلم یحرمنی ویا من قلّ عند بلیته صبری فلم یخذلنی ویا من
رآنی علی الخطایا فلم یفضحنی یا ذا المعروف الدائم الذی لا ینقضی ابدا یا ذا النعماء التی لا تحصی
عددا اسئلک بحق محمد وآله الطاهرین وادرأ فی نحور الاعداء والجبارین اللهم اعنّی علی دینی بدنیای
وعلی آخرتی بتقوای واحفظنی فیما غبت عنه ولا تکلنی الی نفسی فیما حضرته یا من لا تنقصه
المغفرة ولا تضره المعصیة واسئلک فرجا عاجلا وصبرا کاملا ورزقا واسعا والعافیة من جمیع
البلاء والشکر علی العافیة واسئلک الغنی عن الناس یا ارحم الراحمین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین

اورادی هر صباح بخواند و شرح وی بسیار است وارد و حصر بیرون است اختصار رشد بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله علی الایمان الحمد لله علی الاسلام الحمد لله علی الاحسان الحمد لله علی القرآن الحمد لله
الذی منّ علی بمحمد وآله صلی الله علیه وآله وسلم الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین
وصلی الله علی محمد خاتم النبیین وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین الحمد لله الذی هدانا لهذا وما کنا
لنهتدی لولا ان هدانا الله اللهم انا نسئلک من خیر هذا الیوم وخیر ما قبله
وخیر ما بعده ونعوذ بک من شر هذا الیوم وشر ما قبله وشر ما بعده ونعوذ بک من الکبر
وعذاب القبر اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لا یموت
بیده الخیر وهو علی کل شیئ قدیر واشهد ان محمدا عبده ورسوله ارسله بالهدی ودین الحق
لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون اللهم بک اصبحنا وبک امسینا وبک نحیی وبک نموت
والیک المصیر اصبحنا علی فطرة الاسلام وکلمة الاخلاص وعلی دین نبینا محمد صلی الله علیه وآله
وعلی ملة ابراهیم حنیفا مسلما وما انا من المشرکین اللهم ما اصبحنا بخیر فمنک وحدک
لا شریک لک لک الشکر ولک الحمد علینا وصلی الله علی محمد وآله وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین برحمتک یا ارحم الراحمین
جهت انجاح مهمات و بر آمدن حاجات هر روز سه نوبت بخواند مجرب است یا رب هیئ لنا من امرنا رشدا
واجعل معونتک الحسنی لنا مددا ولا تکلنا الی تدبیر انفسنا فالنفس تعجز عن اصلاح ما فسد
انت الکریم وقد وجهت یا سیدی الی جنابک وجها سائلا وقلبا وللرجاء ثواب انت تعرفه
فاجعل ثوابی دوام السرّ لی ابدا الوعد بالوعد یکره شدة العیش وسوء الحال فقال جل وعلا یا ...

بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انت الملک الحی الحق المبین الذی لا اله الا انت ربی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک ما استطعت
اعوذ بک من شر ما صنعت ابوء لک بنعمتک علیّ وابوء بذنبی فاغفر لی ذنوبی فانه لا یغفر الذنوب الا انت سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بکل شیئ علیم یحیی ویمیت بیده الخیر
وهو علی کل شیئ قدیر سبحانک یا عظیم معظم سبحانک یا کریم مکرم سبحانک یا باعث سبحانک یا وارث سبحانک یا مقتدر
سبحانک یا عالم الخفایا سبحانک یا باعث من فی القبور ... سبحانک یا مستعبد جمیع الخلایق سبحانک یا مقتدر
الوجود والمواثیق سبحانک یا من لا تنطوی علیه الاوقات سبحانک یا مکون الازمنة والاوقات علی قدرک وتعالیت
عما یقول الظالمون علوا کبیرا سبحانک یا معتق الرقاب سبحانک یا مسبب الاسباب سبحانک یا حی یا قیوم لا یموت سبحانک یا
الهی واله الناسوت خلقتنا بیدیک وفضلتنا علی کثیر من خلقک لک الحمد والنعماء ولک الطول والآلاء ربنا تبارکت
وتعالیت نستغفرک ونتوب الیک انت الاول فلا شیئ قبلک وانت الآخر فلا شیئ بعدک وانت الظاهر فلا شیئ یشبهک
وانت الباطن فلا شیئ یراک وانت الواحد بلا تکثیر وانت القادر بلا وزیر وانت المدبر بلا مشیر قل اللهم مالک الملک لا اخره
سبحانک یا من احتجب فی الاولیاء عن جمیع الوری سبحانک یا من تردی بالوقار والکبریاء سبحانک یا مالک جمیع الاشیاء
سبحانک یا من تعزز بالقدرة والعلی ویا من یعلم ما فی الضمایر السبع والحسنی ویا من یعلم ما یختلج فی الصدور والاحشاء ویا من
شرّف العرش علی المدن والقری ویا من یعلم ما تحت الجیوب والثری سبحانک یا من تعالی ولطف عن ان
یری تبارکت ربنا وتعالیت لا رب غیرک ولا اله سواک اللهم انت المنعم المتفضل المتقبل الشکور واشهد انک انت
الله الذی لا اله الا انت ربی ورب کل شیئ فاطر السموات والارض عالم الغیب والشهادة العلی الکبیر المتعال
طه طسم طس حمعسق مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لا یبغیان الله لا اله الا هو الحی القیوم الم حم حم حم
حم حم حم حم قضی الامر وجاء النصر وعلینا لا ینصرون حم تنزیل الکتاب من الله العزیز العلیم غافر الذنب وقابل التوب
شدید العقاب ذی الطول لا اله الا هو الیه المصیر یفعل الله ما یشاء بقدرته ویحکم ما یرید بعزته ولا منازع له فی جبروته ولا شریک
له فی ملکه سبحانه ابدا ... لا قوة الا بالله ما شاء الله کان وما لم یشأ لم یکن اعلم ان الله علی کل شیئ قدیر وان الله قد احاط بکل شیئ علما
اللهم لا تقتلنا بغضبک ولا تهلکنا بعذابک وعافنا قبل ذلک سبحان الملک القدوس سبحان ذی الملک والملکوت سبحان ذی العزة
والعظمة والهیبة والقدرة والجمال والجلال والجبروت سبحان الملک الحی الذی لا ینام ولا یموت ولا یفوت ابدا سبوح قدوس
ربنا ورب الملائکة والروح اللهم علمنا من علمک ونزهنا عنک وقلدنا بعصام نصرک اللهم اجعلنا لک شاکرا
لک ذاکرا لک مطواعا لک مخبتا الیک اواها منیبا اللهم تقبل توبتنا واغسل حوبتنا وسدد مقالنا واسلک
سخیمة صدورنا واذهب الدخل والترح والاحنة من قلوبنا اللهم انا نعوذ بک من جدایع الفجاءة ومن حوبق الهاویة
ومن الالحاد والغیرة ومن الجحیم والعثنة ومن امور الطیرات اللهم اقسم لنا من خشیتک ما تحول به بیننا وبین معاصیک ومن طاعتک ما
تبلغنا به الحضیرة القدس ومن الیقین ما تهون به علینا مصیبات الدنیا واحشرنا مع خیر الاشرار ومتعنا باسماعنا وابصارنا
وقوتنا ما احییتنا واجعله الوارث منا واجعل ثارنا علی من ظلمنا وانصرنا علی من عادانا واغفر خطایانا واکشف
رزایانا ودون ... اوزارنا وارحم اجلاتنا ولا تجعل العاجلة اکبر همنا اللهم انا نسئلک رحمة من عندک
تهدی بها رعنا وتلم بها شعثنا وتجمع بها شملنا وتنفی بها مرضنا وتزکی بها اعمالنا واوقاتنا وتلهمنا بها رشدنا

اللهم إنا نسألك بمحمد نبيك وبوحدانيتك وبفردانيتك وبعزتك الباهرة وبرحمتك الواسعة أن تجعل لنا نورا في مسامعنا ونورا
في أعيننا ونورا في أجسادنا ونورا في قلوبنا ونورا في حواسنا ونورا في نسيمنا ونورا من بين أيدينا اللهم زدنا علما ونورا و
حلما وأتنا نعمة ظاهرة ونعمة باطنة حسبنا الله لديننا حسبنا الله لدنيانا حسبنا الله الكريم لما أهمنا حسبنا الله الحليم القوي
لمن بغا علينا حسبنا الله الشديد لمن كادنا بسوء حسبنا الله الرحيم عند الموت حسبنا الله الرؤوف عند المسائلة في
الجدث حسبنا الله الكريم عند الحساب حسبنا الله القوي القدير عند الصراط حسبنا الله اللطيف عند الميزان حسبي الله
لا إله إلا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم مرحبا مرحبا مرحبا بالصباح واليوم الجديد وبالإيمان والغنية السعيد و
بالسافر والشهيد اكتب لنا ما نقول بسم الله الحميد الرفيع الودود المحيط الفعال في خلقه ما يريد وهو أقرب إليه من حبل الوريد
أصبحنا بالله مؤمنا وبلقائه مصدقا وبحجته معترفا وبسوى الله في الألوهية جاحدا وعلى الله متوكلا نشهد الله ونشهد ملائكته
وأنبياءه وحملة عرشه بأنه هو الله لا إله إلا هو وحده لا شريك له وأن محمدا عبده ورسوله وأن الجنة حق وأن النار حق
وأن الحوض حق والشفاعة حق والمنكر والنكير حق ووعدك حق وأن الساعة آتية لا ريب فيها وأن الله
يبعث من في القبور على ذلك نحيى وعليه نموت وعليه نبعث إن شاء الله اللهم إنا ظلمنا أنفسنا فاغفر لنا
أوزارنا الكبائر واللمم فإنه لا يغفرها إلا أنت واهدنا لأحسن الأخلاق فإنه لا يهدي لأحسنها إلا أنت لبيك
وسعديك والخير كله في يديك نستغفرك ونتوب إليك آمنا اللهم بما أرسلت من رسول وآمنا اللهم بما أنزلت من
كتاب آمنا اللهم آملا، أوجهتنا منك حياء وتلونا بك حبورا اللهم اجعلنا لهوها وظلفا ولا تجعلنا ضنينا وعينا
ومنها وتفاحا وداحسا اللهم إنا نعوذ بك من الهبرمة والغاوة ومن العتو والخطرة والحيلولة والفيهاج والخيل والرياء والقوة
والدنغ والفتنة الدهماء والمعيشة الضنكا اللهم اجعل أول يومنا هذا صلاحا وأوسطه فلاحا وآخره نجاحا اللهم اجعل
أوله رحمة وأوسطه زيادة وآخره تكرمة اللهم ارزقنا من العيش أرغده ومن العمل أسعده ومن الرزق أوسعه اللهم
اعف عنا بعفوك واحلم علينا بفضلك سبحانك اللهم وبحمدك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك عز
جارك وجل ثناؤك ولا تهزم جندك ولا تخلف وعدك ولا إله غيرك سبحانك ما عبدناك حق عبادتك يا معبود
سبحانك ما ذكرناك حق ذكرك يا مذكور سبحانك ما شكرناك حق شكرك يا مشكور سبحانك ما عرفناك حق معرفتك
يا معروف اللهم أوزعنا شكر ما أنعمت به علينا فإنك أنت الله الذي ارتفعت عن صفة الجبل صفات
قدرتك ولا ضد تشهدك حين فطرت الأرضين والأنداد تخبرك حين برأت الحجابات اللهم إنا نعوذ بك من جهة
لا تدمع مع الله ومن جنان لا يفزع ومن قلب لا يخشع ومن عوادي الماعون اللهم فهمنا أسرارك والبسنا
ملابس أنوارك واغمسنا في رموز اللطائف وأفض علينا من عوارف المعارف يا نور الأنوار يا لطيف
يا ستار نسألك أن تصلي على سيدنا محمد نبي الأنبياء ونبي الأولياء وزبرقان الأصفياء وبوح الثقلين
وضياء الخافقين وأن ترفع وجودنا إلى فلك العرفان وتثبت شهودنا في مقام الإحسان يا الله يا بر يا واسع يا غفور يا من السماء بأمره
مبنية والغبراء بقدرته مدحية والشوامخ بحكمته مرسية والقمران بأمره مضيئة نسألك باسمك الذي ترقرقت
منه الخنس والأنهار وتجلجلت منه العنان حرزا ما نخاف ونحذر يكاد سنا برقه يذهب بالأبصار يقلب الله الليل
والنهار إن في ذلك لعبرة لأولي الأبصار طلسم ونعوذ بالله العظيم من المعازف والمخطور والمماحلة
والغمار ومن كيد الفجار ومن حوادث العصران ومن شر الإجرام يا حفيظ احفظنا يا ولي يا والي يا علي يا عالي
يا من لا إله إلا هو لا نعلم كيف هو إلا هو يا الله يا حي يا قيوم يا حق يا واحد يا أحد يا صمد يا وهاب يا فتاح يا محيي يا مميت يا قهار

سلام

سلام قولا من رب رحيم فسيكفيكهم الله وهو السميع العليم هو الله الذي لا إله إلا هو الرحمن الرحيم الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن
العزيز الجبار المتكبر الخالق البارئ المصور الغفار المبدئ المعيد البر المحصي الرزاق القابض الباسط الحافظ الرافع المعز
المذل المقيت الصادق الناجي الرؤوف النافع الغفار المهلك المقدم المؤخر العفو المغني المنتقم التواب السميع البصير حسبنا الله
ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النصير دائما بلا فناء وباقيا بلا زوال ويا مدبرا بلا وزير سهل علينا وعلى أبوينا كل عسير اللهم لا مانع
لما أعطيت ولا معطي لما منعت ولا راد لما قضيت ولا مبدل لما حكمت ولا ينفع ذا الجد منك الجد حسبي ربي العلي
الحسيب الحكم العدل الرقيب البارئ الشافع المجيب الغني الرشيد الصبور الجليل البديع النور المقسط الجامع
المعطي المانع لا إله إلا الله الوكيل الشهيد لا إله إلا الله المتين المجيد لا إله إلا الله الواجد الوالي لا إله إلا الله الماجد المتعالي أعددنا
لكل هول لا إله إلا الله ولكل غم الحمد لله ولكل رخاء الشكر لله ولكل أعجوبة سبحان الله ولكل ذنب حسبي الله
ولكل إثم أستغفر الله ولكل شيء ما شاء الله ولكل قضاء وقدر توكلت على الله ولكل طاعة ومعصية لا حول ولا قوة إلا بالله
ولكل مصيبة إنا لله ولكل ضيق حسبي الله ولكل عجيب استعنت بالله اللهم إنا أصبحنا نستشهدك ونستشهد ملائكتك وحملة عرشك
وأنبياءك وجميع خلقك بأنك أنت الله الذي لا إله إلا أنت وحدك لا شريك لك نستغفرك ونتوب إليك ونشهد
أن محمدا عبدك ورسولك ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم يا رحمن الدنيا ورحيم الآخرة فاعف عنا و
اغفر لنا وارحمنا أنت مولانا وأنت خير الراحمين بسم الله الشافي هو الله بسم الله الكافي هو الله بسم الله
المعافي هو الله بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم فالله خير حافظا
وهو أرحم الراحمين والله من ورائهم محيط بل هو قرآن مجيد في لوح محفوظ حافظوا على الصلوات والصلوة
الوسطى وقوموا لله قانتين إن كل نفس لما عليها حافظ نعم الحافظ الله يا حفيظ احفظنا ثم أنزل عليكم الآخرة
الذين يقولون ربنا إننا آمنا فاغفر لنا ذنوبنا وقنا عذاب النار الصابرين والصادقين والقانتين و
المنفقين والمستغفرين بالأسحار شهد الله إلى عند الله الإسلام فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون
وله الحمد في السموات والأرض وعشيا وحين تظهرون يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي ويحيي الأرض بعد
موتها وكذلك تخرجون إني توكلت على الله ربي وربكم ما من دابة إلا هو آخذ بناصيتها إن ربي على صراط مستقيم
وما لنا ألا نتوكل على الله وقد هدانا سبلنا ولنصبرن على ما آذيتمونا وعلى الله فليتوكل المتوكلون وما من دابة في
الأرض إلا على الله رزقها ويعلم مستقرها ومستودعها كل في كتاب مبين وكأين من دابة لا تحمل رزقها الله يرزقها
وإياكم وهو السميع العليم ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وما يمسك فلا مرسل له من بعده وهو العزيز الحكيم
ولئن سألتهم من خلق السموات والأرض ليقولن الله قل أفرأيتم ما تدعون من دون الله إن أرادني الله بضر هل
هن كاشفات ضره أو أرادني برحمة هل هن ممسكات رحمته قل حسبي الله عليه يتوكل المتوكلون وما جعله
الله إلا بشرى لكم ولتطمئن قلوبكم به وما النصر إلا من عند الله العزيز الحكيم كهيعص حمعسق كفانا وارحمنا

هو القادر القاهر الظاهر الباطن الفاطر اللطيف الخبير قوله الحق وله الملك يوم ينفخ في الصور عالم الغيب والشهادة وهو الحكيم الخبير يا حنان يا منان يا بديع السموات والارض يا حي يا قيوم يا ذا الجلال والاكرام نسئلك بعظيم اللاهوتية ان تنقل طباعنا من طباع البشرية وان ترفع تجتمع مع ملائكتك العلوية يا محول الحول والاحوال حول حالنا الى احسن الحال سبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لا اله الا انت وحدك لا شريك لك نستغفرك واتوب اليك اللهم صل على سيدنا محمد السابق الى الانام نوره ورحمة للعالمين ظهوره عدد من مضى من خلقك ومن بقي ومن سعد منهم ومن شقي صلوة تستغرق العد وتحيط بالحد صلوة لا غاية لها ولا انتهاء ولا امد لها ولا انقضاء صلواتك التي صليت بها عليه صلوة دائمة وعلى آله وصحبه وذريته مثل ذلك سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

بسم الله الرحمن الرحيم اقسمت عليكم ايتها الارواح الروحانيون والملائكة النورانيون بسم الله النور اذا اذاين نور آل آل نور آريتي آريتي آريتي نور حامرتي حامرتي حامرتي ذو برتي نور نكسوتي مكسوتي نور الله رب النور الاعلى الوحا يا ملائكة النور بالنور الذي اضاء منه كل نور اجيبوا واهبطوا بالنور الذي احاط به كل نور اجيبوا بالنور الاعلى النور النور بحق رب النور ايال نور آل نور آه آه رب النور ربهاين ربهاين ربهاين بارخ بارخ رب رب رب شلشهي كلشهي لمشهي ورشهي نرشهي نشارشا حشتي اجيبوا طائعين وبامري كنتم سامعين مسرعين بالعزة الصمدية والقدرة الابدية والعزة الالهية الرفيعة العالية وبحق الاسم الذي خلق به ملك القدرة النور النور يا ميطرون اذون انون وهو رب النور اجيبوا بحق آه آه آه انزلوا الي باسرع الوقت بامره وبقدرته وامتثلوا الطلب واقضوا حاجتي بحق منكش مشهش هشهيش هكشيش اسرعوا بما اطلب وارغب اليكم بحق ما تلوته واقسمت به عليكم وقضي بينهم بالحق وكان امر الله مفعولا

دردلرنيك اختامي بو دربونكله دعا ايدرلر

شمشير نصرت عشق ظهور اولمز . اول بر بير كرام شجاعتدركه سهم تير و ترس شمشيرندن افلاكده اسد ضاري قرن حمله متواري اولور . مغفر فلك الماس فام شمشير لعل رنكندن عقيق كون . وحركت اقلام صنوبر رفتاري فساد وفتنه يه باعث سكون اولمشدر . نخل اقلام طوبي قيام شذره خرامي جنان مرادك آرايش . وحكايات تيغ فتوح اياتي ديده فراغتنك خواب وآسايشيدر . شمشير شير سر اژدها پيكري كنجينه دولتك موكل نكهباني . واقلام طوطي اداي شكر خايي بستان ايجادك بلبل دستان سراي حكايت خوانيدر . بالجمله اكر جوهر ابدار رومي خدمتنك كمر بسته هندوي مقبلي . وقلم بغدادي حضرتنك قيام نموده برجيس شكر علام مقبولدر . تاكه قلم رايت كشور اراي . بهاره تاكه كند تيغ ملك پيراي . قلم وقلمت باد عرصه كردون زينده تيغ ترا باد دشت يماي .

زيبنده حباب جليل تخت قرن رواايدوكم عرضحال قبلدم

بو خامه صفت تيغ ملامتله سينه سي شكافته وچاك . ونامه مثال نجنده وشسته دردون اغشته . خاك اولان شادي نورد وملالت پرورك ابا واجدادندن نيچه بيكنك كهسار نا ورد وزرا رزم آزما زلال شمشيرلري كيراسا ختهٔ ممالك كثير النوال خاشاك وجود مكاردن پاك . ونيچه هزار اجام ايقان فضلا مملكت افروز سراج شرع هدايت اندراج ايله تا بخانهٔ سلطنتي تابناك ايتمكله سلاطين سالفهٔ عثمانيه يه خدمت ايده كلكين طلب الاقتدار ابائي وهر بار انكار باكفاي وارد ب الحمد سپاه خورشيد كلاه پادشاه حضرتلرينك ديوان نجابت ايوانلرى كتابنده قلم اساس استقامت ايله كمر بسته درخت بختم زمان معقود ده نما واختر طالعم امان مراد مده رونما اولمق اورزه ايكن تخت دولت مدار عثماني مسند ارجمند خاقاني سرفراز اولدي چون قدوم ممكله اول قدوم شرف لزوميله آكرو كتابنده مقرر قيلنوب اوقات نامية تحصيل عوارف دلپذير وتحصيل معارف بي نظيره صرف خصوصا مهمات سلاطين عزت سمات انشاي كشايه بذل همت اولنمشدر

درجهان آنشر حالا صاحب انشا منم ميزنم لافي ولي لافي بجاي خويشتن
كرم اوصاف دبري وصفن كردي بني نام الحوانندي سر باد ختر تن دادي لم

هو القادر القاهر الباطن الفاطر اللطيف الخبير قوله الحق وله الملك يوم ينفخ في الصور عالم الغيب والشهادة وهو الحكيم
الخبير يا حنان يا منان يا بديع السموات والارض يا حي يا قيوم يا ذا الجلال والاكرام اسئلك بعظيم اللاهوتية ان تنقل طبايعنا
من طباع البشرية وان ترفع نجتمع مع ملائكتك العلوية يا محول الحول والاحوال حول حالنا الى احسن الحال سبحانك
اللهم وبحمدك اشهد ان لا اله الا انت وحدك لا شريك لك استغفرك واتوب اليك اللهم صل على سيدنا محمد السابق
الى الانام نوره ورحمة للعالمين ظهوره عدد من مضى من البرية ومن بقي ومن سعد منهم ومن شقي صلوة
تستغرق العد وتحيط بالحد صلوة لا غاية لها ولا انتهاء ولا امد لها ولا انقضاء صلواتك التي
صليت بها عليه صلوة دائمة وعلى آله وصحبه واهل بيته مثل ذلك سبحان ربك رب العزة عما يصفون
وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

بسم الله الرحمن الرحيم اقسمت عليكم ايتها الارواح الروحانيون والملائكة النورانيون بسم الله النور اذا اذاي نور
آل نور آرتي آرتي آرتي نور حامرتي حامرتي ذو مرتي نوي نكسوني مكسوبن نور الله رب النور
الوحا الوحا يا ملائكة النور بالنور الذي اضاء منه كل نور اجيبوا واهبطوا بالنور الذي احاط به كل نور اجيبوا
بالنور الاعلى النور النور بحق رب النور ايال نور آل نور آه آه رب النور ربهان ربهان ربهان
ربهان بارخ بارخ ربت ربت ربت شلشهي كلفهي لمشهي ورشهي نرشهي
نشار نشار حشني حشني اجيبوا طائعين وبما امرتكم سامعين مسرعين بالعزة الصمدية و
القدرة الابدية والعزة الالهية الرفيعة العالية وبحق الاسم الذي خلق به ملك القدرة النور النور
يا مهتريون انوخ انوخ وهو رب النور اجيبوا بحق آه آه آه انزلوا الى باسرع الوقت باسمه
وبقدرته واستلوا الى الطلب واقضوا حاجتي بحق منكش شهش هشهش عكشكش اسرعوا بما
اطلب وارغب اليكم بحق ما تلوته واقسمت به عليكم وقضي بينهم بالحق وكان امر الله مفعولا

دردلرنڭ افتتاحي بو دربو نكله دعا ايدرلر

شمشیر نصرت نقش تیجور اولمر . اول بر بر کثام شجاعتدر که سهم تیر و ترك شمشیر ندن
افلاکده اسد ضاری قرن حمله متواری اولور . مغفر فلك الماس فام شمشیر لعل رنکندن
عقیق کون . و حرکت اقلام صنوبر رفتاری فساد وفتنه باعث سکون عالم شدهدر .
نخل اقلام طوبی قیام نشدره خرامی جنان مرادك آرایشی . و حکایات تیغ فتوح ابیاتی دیده
فراغتنك خواب و آسایشیدر . شمشیر شیر سر اژدها پیکر کی گنجینه دولتك موکل و نگهبانی
و اقلام طوطی ادای سحر خای بستان معدلتك بلبل دستان سرای حکایت خوانیدور . باجمله اکر
تیغ جوهردار روی خدمتنك کمر بسته هندوی تعبئی و قلم بغدادی حضرتنك قیام نموده برصی بحر علام مقصود
همیشه تا که قلم راست کشور آرای . بهاره تا که کند تیغ ملك پیرای . قلم و قلمت باد عرصه کردون
برید و تیغ ترا باد دشت پیمای . زیعد خباب جلیل بحت قرن رواوده کرم عرضه حال قبول
بو خامه صفت تیغ ملامتله سینه سی شکافته دچاك و نامه مثال بحنیده و سبیه دردون
اغشته خاك اولان شادی فوز دو ملالت پرورك ابا و اجدادندن نیجه بیك
کهنه کار رزم آزما زلال شمشیرکی کیر اساده ممالك کثیر النوال خاناك وجود مکان ایدن
پاك و نیجه هزبر آجام ایقان فضلا مملکت افروز سراج شرع هدایت اندراج ایله تا بخانه سلطنت
نابناك ایتمکله سلاطین سالفه عثمانیه خدمت ایده کلکین طلب الاقتدا ابا بابی و بهر بابی افتخار
باکفای واردب انجم سپاه خورشید کلاه پادشاه حضرتلرینك دیوان نجابت اولاندی
کتیبنده قلم اسا استقامت ایله کمر بسته درخت بخت زمان مقصود ده نما و اختر طالع امانی
مرادمده رونما اولمق اورزه ایکن تخت دولت مدار عثمانی مسند ارجمند خاقانی
سرفراز اولدی چون قد و نکله اول قدوم شرف لزومیله اکرو کتبده مقرر قیلنوب
اوقات سامیه تحصیل عوارف دلپذیر و تکمیل معارف بی نظیره صرف خصوصا
مهمات سلاطین عزت سمات انشای کشایه بذل همت اولنمشدر
درجهان آنشر حالا صاحب انشا منم   منیرنم لافی ولی لایق کیای خویشتن
کرم اوصاف دیدی وصفن کردی بنی   نامراکو آتذی بسر باد خترین دادیلم

کورسن صوزنای شمع بزم ارای خنده اندر ‌ ‌ ‌ دمدونی اتش غلا یا زیربیان وکسویا بندر
بوینده کوش بمونشیله ایثت دعوا به برها اندر ‌ ‌ ‌ تحیرله تکزر بسرکه جو الغده جبر اندر
سرای صحن عاکده ولالفغا که خسترم وار
صور رسک هر غبار کن خاطرن طفلرقه عم وار
صونرسز بو خراب ابادی برجای مسر تندر ‌ ‌ ‌ که سر منزل غربت کیمه که ماوای کرتندر
کوصد خسارت کیمنه جاه مسرتندر ‌ ‌ ‌ که وار بلا یاعالم که زندان محنتندر
سرای صحن عاکده ولالفغا که خسترم وار
صور رسک هر غبار کن خاطرن طفلرقه عم وار
بو چرخک دنیا الایشدن ایده لر خوشتر ‌ ‌ ‌ انده کیم ظاهرا اشنا اکلسک کمینه مکرونندر
زمانک برقرار اولمز کل حالی دیکر کوندر ‌ ‌ ‌ کیمه حالنک دیمک درددرودیده سندن افزون
سرای صحن عاکده ولالفغا که خسترم وار
صور رسک هر غبار کن خاطرن طفلرقه عم وار

انتظام ابواب رسوخ مبانی دین شیر مملکت کیر ومسالک بیرانک سرور کلدواسته ٭
وانبرام اسباب وضوح معاقد دولت قلم اقلیم پیرا وکیتی ارانک رهبر لکنه پیوسته در
تصفیه صفه صفا انکیز دین نسیم تیغ کدورت زدا ٭ وتنقیه دماغ کون وفساد شراب
عنبربار عبیر اثار اقلام جواهر زایله منیر اولور ٭ واستناره تابخانه سعادت سرای
اقبال ابد اتصال مشعل تیغ شعله فشان ٭ وزیب وزینت کتابخانه دیوان اقبال
دین دولت قرین رسوم اقلام بدایع نشانله صورت بولور ٭ باران رحمت ریاستک
کوهربارلغی بوارق شمشیر سیاست صاعقه کردارله ٭ وسبزستان مملکتک آبکاری
خامه عنبرین غمام رونق اثارله در ٭ باغ زار نضرتک نظارتی شاخ ثمرک نخل ارغوان
~~اولمغی~~ ودیار دین ودولتک قراری برید عزت نوید کلک صبا رفتارک روان
اولمسیله در ٭ عقد اللسان مخالفان دین نیزنک قلم سحر پیراز بریده زبان
وتجفیف الدماغ معاندان دولت تیغ سرانداز زلال جریانله در ٭ جمال عرایس فتح
آیینه شمشیر خورشید انجلاده چهره نما ٭ وخیام فلک قیام اقبال بلا انفصام ستون
اقلام ایله برپا اولور ٭ چونکه الواح تیغ زدوده درفشانک جهان الغی وطومار اقلام
زبان کشوده درفشانک کویالغی اعتضاد دستور اکرم واستناد مشیر افخم سلطان
الوزرا سایه ظل خدا فروغ دیده اقبال فراغ خاطر اجلال فروزنده شمع بهروزی
فرازنده لوای فیروزی عمید دیوان دولت اشنای عماد ایوان جهان روشنای
حامی حماه اسلام راعی رعایای انام صدر عالم کشورکشای حفظ الله کهف ام خونی اشتار
سپهر فتا فرجام زرمنک غلام خنجر کذاری وتیر روشن ضمیر فلک مستدیر دیوا
دبیر صائب تدبیر کم ازار یدر یمین همیشه ستدن قلم میمنت بخش دور وسار عزت

حمدا محدودا وسلو

تهنیه نامه ء مولانا ابو السعود الشهیر بخواجه حلیمی برای وزارت لطفی پاشا متوفا در استنبول

موقف رفیع عظمت مدار ؛ ومحفل منیع جلالت نگار ؛ مهد الله تعالی قواعده عز الی یوم القرار جانبنه
فنون اجلال واعظام ؛ وصنوف تفخیم واحترام ایله درر دعوات اخلاص ایات ؛ وغرر تحیات اختصاص
غایات نثار قلندقدنصکره انهاء رساله ء دعا بودرکه ضمیر منیر مهر تنویر وساحت تدبیر خافیه کلدیکی
تغیرات احوال ابناء ناسوت ؛ وتبدلات اطوار عالم ملک وملکوت ؛ وسایر حظ و امکان اعقلک جوات
وحقایق ومحوای حاوی حجت اولان جلایل ودقایق خضاب رب الارباب ؛ ومالک الرقاب ؛ قاهر القدرة
قاهر الجبروت ؛ ظاهر الکبریاء واسع العظموت ؛ عز سبحات جلاله من ان تلاحظها العیون ؛ وجلت سرادقات جلاله
ان تنالها ایدی الانظار والظنون ؛ حضرتلرینک ازل وابداعده منوط وانی اولان اقتضاء غیبیه منوط در مبداء
منتها ایله ابد وارنجه مطوی ایده جکی حدود ثبوته وجه ملحوظ ازلیه اولان فیوض قدر علم محیط نامتناهیده
ثابت ومقرر ولوح تکوین الهیده مسطور ومقرر اولمیله کلنلر اوامر جلیله الاقداری قطب حکم فایقه اوزرنه دورایدن
والحکام جلیله الاثاری منهاج مصالح لایقه اوزرنه جریان ایلک سنت سنیه ربانیه وعادت الهیه سبحانه اولنمین
مظاهر وصحوص ظاهر ونظائر اولاجه اوضاع واطوار واحکام واثارک هر بریته بر حد محدود وتعیین واجل معدود
تبیین بیورلشدر بحکم ربما ثبات مقصودت تخلفه مال ومیدان موعود بدن تجاوزه احتمال یوقدر ذلک تقدیر العزیز
العلیم والحالة هذه اول تقدیر منیر وتدبیر تغییر مقتضاسنجه وراء استار غیبیدن بر صنع بدیع اظهار بیورلرکه کمال
عظمی دین ودولتی جناب اعلاکه بو کیفیت ورياسته کبرای ملک وملتی ومهمات علیایی تفویض وتقلید بیوروب زمام اوامر
احکامی ید بیضا کونه تسلیم وامور نقض وابرامی رای عالم آرا کونه توجیه وتقدیم بیورمش حقتعالی وتقدس مبارک ومیمون
وقرین خیریه طالب ومقرون ایدوب وسیله ء حصول علت دارین وذریعه ء وصول سعادت ثناین تقویم معارج
امین یا رب العالمین خاطر عاطر صفا پرورلرنه مستور وکلدیکی اولمقام عزیز المرام ودولت عزیز المقام اقصای اولنفوسه
عز واقبال واعلای مدارج جاه وجلال ومنتهای غایه اصحاب دوله واشتای مارب ارباب عز وعلا اولمغه و
منازل مجد وحشمت ودرجه ومراقی عز ورفعت صعود صدور نه اولیب اول معراج رفیع العماد ارتقاء وسند
راسخ الاوتاده اتکا اتمک شاننده اهفر ناساطین اعیان ملت وصناصید ارکان دولت مطمح انظاری ومطرح
انکاری درر الوکه فوقنده اعلاء طالبه مطلب مرتفع ودر راغبه موقف ومقام بوقدر لاجرم حصول مستوجب
بهجت عظمی ووصول مستجمع مسرت اعلاء اولدیغی بنا حقیقتده کمال تقدیر مساویه وتحمیل

مستبعث

ارک دیوان

زبان

عرایس فتح

ستون

دبیر حساب

حمدنا محمود وسلو

ای حسرا ذکر چون

انجی امل

مدار قلوب فکر صائب لرزنبایله تفکر ورای ثاقب رصینله تامل وتدبیر بیورلعب اول معامحلات

محاسن ظاهری سندن اعراض وزخارف حائل سندن اغماض ومنظره غوب عجیبندن قطع نظر

ودرونق خوب حلقربیندن اجتناب قصد بیورلر ملاحظ قلنه که انا عرضنا الامانة علی السموات

والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان نص قاطعی موجبی لعینده نوکه اجرام

اعظام تحملیه مدوکی مشق تکالیف آلهیه فرات شریفلرینه اکمل کلیات ارج ومفارب اجمعلب اعمایه

تکالیف جلیله واحمال مؤنات ثقیله لری وجهی سو بار کوکشدر حمایت صنفه پر اسلام ونظم امور صعب الانتظام

ومحافظه بلاد مشارق ومغرب وترتیب مبادی سلم ووجوب علی الاطلاق عهده شریفه علیه کونکوشدر وضعیف

قوی وضعیف حاکم ومخلص ظالم ومظلوم ونجاح کافه دایم وعامه بریلک عملک ضبط امورنی رای منیر کور لرمشدر

حفظ رضیعکون حافظ العصور کمیبه لرک مصالحی بعنایة الله تعالی نظم اولنور لیسی اکناف ممالک قاصیه واطراف ولایت

نائیه ده واقع العصور حلوث واقعات ومسائلک حال بیان اولنور رای تنبیه وتوجیه وجهیکوزلد نصب اولقن

امرا وقضاة وسایر حکام وولاتک عمدا وخطاء اتدکلری جنایات ومعاصینک خصوصیات یک عقوبا بنی لا کید

وازرة وزر اخری آیت کریمه سی موجبنجه کندولری منصور اسبیبیت جهتی ایله بر قسط ضا بفیعلک راجع

لیوکنی ومن یشفع شفاعة سیئة یکن له کفل منها نص شریفی ناطقدر ایام حکومت تام وحنکام ولایت ایکابه

لیروب حکام جنایاتی حسن دولاه عالم کونا کمن موقف عرصات یوم یقوم الناس لرب العالمین وقوف

اتدکلرینده قطعا خیالکنز لصوال واجعوابه ظهور ایدیکی ملاحظه اولنجاره اجد جزم العقلا اصلاق حکوبالکیه تجرید

طالب انکه رعا کورمز فکیبن که جمیع حکومات مشتمل العصور سیاست کبرا العصور بونلره حیسیندن خصوصا

فی زماننا طاقت بشریه عاجز اتدوکی د حصرتک ملاحظه ومطالعه بیورلعب جناب آن حضرت رب المستعان

فواتب والحسان دوران عالم ثابت توزیع وانبهال اوزره اولعب جمیع امورلرده اعانت وتوفیق وهدایت

طریق بیورسوج الکمن استعلاف مناجاتی لعقلشز مسئولیتک رای منیره کوزنده صبا را العصور واموی الکام

رضای شریفی ربانیه موافق اولعب سعادت دنیویه کوزسیاتت ابدیه به بیوسته اولوب ان المقسطین یوم القیمة

علی منابر من نور عن یمین الرحمن وکلتا یدیه یمین حدیث شریفی ایله نوع مقسطین عالیه لاحق اولعب وتفقه

جمهور انامدن جمعا زا ولد نعلکوزکیب اولانلر ده عن زیر وزار ادعسز نفقدست عزعل اللهم وفقه واتیح

لا امنا بهو المحاورش وقد بناصیته لا الخیر وا تسعاه انک علی کل شی قدیر وبالاجابة جدیر

دبیر صاحب تدبیر

بسم الله الرحمن الرحيم . حمد نا محدود . وشكر نا معدود . اول معبود ولبيب الوجود واول
مسجود مفيض الخير والجود . رب الارباب . ومالك الرقاب . ومالك الرقاب صاحب الملك
والملكوت . وصاحب العزة والجبروت . خلاق بى مثال . ورزاق بى زوال . جل جلاله وعم نواله
اوزرينه اولسونكم كافهٔ كايناتى نظام بديع اوزره ابداع . وعامهٔ مصنوعاتى اسلوب منيع
اوزره اختراع . ومدارج وجودى ترتيب فايق اوزره تمهيد ومعارج جودى نمط لايق اوزره
تشييد ايتدى . فله الحمد حمدا من شكرا . عينه جل آن نيوش كرا . وزيور ضوابط جرايد اسفار
وواسطهٔ قلايد ابكار افكار اول حضرت رسالتپناه . ونبوت دستگاه پيشواى انبيا ومرسلين
مقتداى اولين وآخرين افضل اولاد بشر . شفيع روز محشر . بحر علم وعرفان كوه فضل وايقان فاتحهٔ
سور نبوت خاتمهٔ رسالهٔ رسالت . اعنى محمد مصطفى ومرتضى ومجتبى اوزرينه اولسون كم
دعايم قوايم قوس شرع اركاننى متين تاييد . ولوامع انوار شرع مبينى ظلمات ضلالى بديد ايدوب
زمرهٔ امتى دار السلام دعوت . وطريق قويمه ارشاد وهدايت ايلدى . بس وصلات الصلوات على
من على وفق وقدر علا . ومتعلدين طوق متنى . وسالكين سنن سننى اوزرينه اولسون كم
النذن وصحابه سندن . ودخى سايرين سايرين طل نبى يه سندنكم هر برى هداة دين
ايلر ايتدنيدر . بعد اصحاب عقل وآنهام . وارباب بصاير واعلام . فنتنه محفى ومكلف وخفى
دناملم ديكلر كه باعث لى بدايع خلايق وطلايع اخترايع حقايق . مدار علم ومعارف ارتقا
دقايق وكمالاته اعتلا ايدوكلرنه شبهه يوق . زيرا بو قدر بلكه اسرار ملكوته واقف ولغايب صرف
عارف اولمق . آنكه بو مرحلهٔ فنا مصير . دمنزلهٔ عنا مسيفه بلعه يه سواد وتخيه
نا بايد ايدب برق خاطف وريح عاصف كبى مرور وعبور ايدوب مهاوى عدمده
رهين فنا وفيافى فناء نابود ونابديد اولور نه مظهرية ثبات ظاهر وبنظر سريع الثبات
حاضر اولور . فاذا جاء اجلهم لا يستاخرون ساعة ولا يستقدمون . تحقيق ما لمعنكم كم بالى
سالمعنك محالى شيرين انقضا نيله اقليم فنادن اشتغال وسكى بى كان اركان محمود وهو اولوب
ميعات ملكوبه دن تجاوز نجال . وميعاد مضروبه ده تملغه لفتمال اولمليوب لطى شى نواب احتدقام

... سو ... مسوولتك ...
طريق سيوم حج الحيف استعمله فناجاته لقعكنز مسوولت ... اولوب ان ... جمعين بيع
رضاى شرعى ربانيه موافق اولوب ساعة وشنويه كوزسلامت ادرم به لبيوسته اولوب لاصح اولمب نو
علامنا دمين نور وتعين الرحمن وكلف هرعيين حديثى شريفى اليه زمرهٔ منقطعين عاليه نفعندلى عن عمل اللهم وفقه واتنا
جمهورا نامدن جمعا زاو لنعلنوكيب اولابيه نتو دخى عزيز وسرفرازا ... عا كل سمع قرير وبالاجابة جدير
لا امنا به الحوارش وقد بناصية لا الخير اشعالى الك

وجودى اعتبار وراستهٔ طامع الطلوب هر فردك اسباب انس وحضورى دهر لعبدك
لوازم بهجت وسرورى كليا بو مزرعهٔ فناده حاصل وبو منزلهٔ عناكده واصل اولوب صبح عيش
رشادى وسيلهٔ ملاحظه وصفاى مبدا ومعاد كه مطالعه قلوب شب الى ايام كاه كه مرتب مرفه
منقضيات تتميم مجبه كسنه يه برگشده عنه وعايت ايله شميه ماله وغيرانلر اولى
الابصار ومفيد اوليه بوندن عبرت اعهان وانتصار . يا قوم انما هذه الحيوة الدنيا متاع وان
الآخرة هى دار القرار . بس ارباب عقل دقيقه واصحاب فكر وتمكينه يقين دلايل واوله
ومواقفدر كه نوادك اسباب وعمارت . وتهيه لوازم وضرورياتنه ولكوله دنياك وفي بنا
بونك بلوب هر كسنه نك كيفيت حالى كندو افعاله منوط ونقد ... كندو لى ... مربوط اولدوغن
بلمه محل ريب امورندن تنكانام . وتدبير العقبات ايدوب مبدا حفظ تندن بوحضر زمكنده وع
وفياض مطلق جل عظمته وعلت قدرته دركاهنده اول بومنا فيضان وجوبا نلبه
بو ابد نعم وعوايد بر وكرمى لجا ... وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها منطوق
شريفى اولوب دايره حصردن بيادرن خارج اولدوغن ملاحظه سعى جبير عموق زمينر عرق
رفع ايتوب لسانه اندكه نعم مالقه يه دخى خزانهٔ صرف وقواعه نعمه عباكل كطاعات
وليت . بو قضايانى وافتح المدلوليه ديو مقدمات ولهبت الغنم لجليه بناه كمال فضل وفضل كمال
رافع احكام دين ازهر . وناصر نظام شرع مطهر . وناظم قواعد الملة البيضاء . ومشيد مبانى الكلمة
العليا نعمان الزمان . شريح الدوران . محى الشريعة السكونيه الامام . ونبيه المظلومين الطاهر
ورت النجاة كابر اعن كابر . كالربيع انبوثا على انبوب . المخصص بعنايات الملك المجيد محتد كوهر
قاضيى مولانا عبد الرحمن المرضى مولانا شمس الدين العبد . اعلى الله يد مالكين وابد بالنصر عدد
والشديد الكبر . شكر الله سعيه جليلا . وكاف شرا ابيد جليل . صفوت دنيا لعدن اياب وقصورى لبعدى
سنه اول وبو ... اقبال نزول ضيف . وطلوع طيف . وسحاب صيف كبى حيف كه سريع الزوال
ومعادل الاشتغال ايدوكى ادعان ايدوب سعيد اولدوق اتعاظ ايدوب غيرندن زاد معادى حاضر ايله
خيرندن انتفاع ايد طيبات مكاسبندن نفس جاهد وغيرشانه ايله ... اشتغول اوله ...

اموال غنيه واصالت لاجون نفادن دنيای بی ثباتدن بالكليه اعراض ولذائذ

وكسيد لذات باقيه يه شعوری اليعب اخلصه الله كالصبة ذكری الدار ولحقه بالمصطفين الاخيار

وجعل والذين يؤتون ما اتوا وقلوبهم وجلة انهم الی ربهم راجعون اولئك يسارعون فی الخيرات

وهم لها سابقون مصداقی تنجيح كمال جدی وجهد ايله واطيب مالندن والحسن حالندن وطن

اصلی و متوسال ای محميه يه دلبلده كه لطف معلق مجنون و مشغول واطراف واكنافده نهايت مرتبه

لطافتله مشمول ودفواكه مانهادی جنات تجری من تحتها الانهاری محتوی جاری اولور جامع ومدرسه

بناسنه ستی تعليم وارده عظيمه وملقيرمانه كه ايكی حجره دار التعليم ومكتب كه بنا ايتدی

وارد سير تعليم ايدوب صبيان مسلمينه وقف ايتدوكی علی توال الايام ضسا بهما

الامكان درس واره وقف كی سمان ايديله ومعاهده بی علی اصحه الله رضی الموفق

وسعادت كما شاء دعاقاقه رفيق التحقيق وولغون وی اليه يقينا نعلم وسعايند مفهوم

ابدندی كه تقاية فيرات ودوكم مبرات علی دوام الحسنات تحول زمان ايله هلال ن

وتبدل دوران ايله نقصان بولمز ابجون مستقل ملك استغنا تحبيس وصفا ودنعن يعارته

تخصيص وتبجيه لعل بناة علی خف الله الطيب بالنيت ومحقق مالندن اولمن بيك عدد فضی راج

مسكوكی ايد الله دولة وتكبيها باسمه السامی درره رعايا بعدله المتواتر التامی اتجه

افراز ايدوب ~~وتعلم متولی الحقی المعلم قاسم~~ علی دوام سنی عامی الاسم المهدی زمصوان لتسدايل

عليهم العمر ومو تسليم وسعی الضرايشو كه عتقا سنده المعلم قاسم عبد الله تسليم ايديدوب

اول دخی التوك قصوانكه مصادفه ايله ايدی ديه سومظلوم زيادة مرعوب تحقيقيه ايدوب سلم

مرتوركه بربعين اجه بر ربلك ربكوله اجه يه متم ومنتج اولوب صحيح شرعی وضع اديك ايكی

ايلكيو زاللی اجه ليلعس مزكوره ايدی لكولانه بوسی ايكی اجه فطبه وكلمته يوم ايكی

ومتقبل يوم ايكی اجه وماطرحی و موم ركوب وبلف مرمتنه ضاه اجه تعين اولوب

وداقو سائر انيه شرط انكدی كه مدرسه دار التعليم ايدی قطاع وكونكی جكت بابه منشی

ومتولی

منشی ومتولی وسسم وقراءة وتجويد تعالی قرآن مجيد معرفتنده ماهر برفاضله اولنه كه

معلم وارد ذنابت صبيانه بی شك اولوب ملك كسب الاستطاعه صرف ايده تعليمنه بذل مقدوري ~~خدمتلري~~

المقالم اجه يه بونيتدر فرق العمری كندو اولادينه فرق ايتمسون صحن الامانه عن علمه حدث شرعی

مو صنيجه اخر نفقيق والعقائ حقيقوله ولطفا كثر در مرادة الكال واستولاد وشفاكره

اعاك قنالكی المكالمه مدسه فيتقا متله برخرظلف فليقه تعين اولنه وشرط ايتدی كه

معايع يه شرعيه مدرسه يه ربوی بكر معايع ايدن ايكی اوخرهی ولضبیی مطالحم وصباح

واعال نظر سيما نكره ايكی ايتم اولاده تجابرايدن ايكی شروط منوالی شرط واحده محالف

ايدرلر عضدی نصيبی محصفه ومعال فرددهه والدوب لكن اعمدی حولی موحد اسی تلاقی انتام اولاده دك

وشرط شرط ايلدی كه امعاف مرودت سنه لدی وحصه والحاق تعصير كندو يدكريم تجار اثنا دخی اولديا

ماكله نفس نفسی جان عزيزه انيس اولد حاكی اولادن متوليكالفه بو افضل لطيف وكمله شرط ايلدی كه ووصه

ساحديه صالح علين و

حالكی متولی اصليه عتقاسنده ولولاد عتقاسنده واولاد اولاد عتقاسنده واولاد اولاد

اولاد عتقاسنده بطنا بعد بطن ونسلا بعد نسل وبعد الانقراض راءی حاكم منقض اولوب مختار منهم الحلال

وشرط شرط ايلدی كه صر عند معايع هر ايكی شيخ مرقع درس مشتغل اولنمر اولوب ايدن ركده بر

قسط النوبت مرتزقه يه فطايف دفع اولنوب محاسبه متی لوئيه وشرط شرط ايلدی كه مر بوع

بلد مبلغ مربور اولنه الموضوعه اولنوب حال بر لويه كتدويه كه صنعان وبلوی

ادلكلدن مابونه ومعمون لهای ~~دوحا~~ وشرط شرط ايلدی كه بوركوی ايكی نظامی

اصليه اولادينه ولاولادلادينه واولاد اولاد اولادينه واولاد اولاد اولاد اولادينه بطنا بعد بطن

ونسلا بعد نسل وبعد الانقراض علی الكتابه اسی منه رای حاكمه منقص اولوب ودعاحی صمد المحلية

ووالنصرحی ربعد ابو ضرائة الوسم المشهور اولادن بعده يه نقيضای شرع علی وادب

ودين ابی ادری ربعد لسائلی ركاكم الوقت راشد المهدی جايز القضاء صحيح الكلام ناقد الاحكام

عالم العلماء العاملين العلماء الكرام محلبسده لام اقول رضی الله عنه مدسه وقيام ايديكی ودم

واليم وا …… مستوقسكا ……

طريق سورمبح اكجيف استدعا فعا جائز لعقد كه مستولی انجی اسی

رضای شرعی رابانيه موافق اولوب سالمت صلی الله بيوسه كوزسه الديه يه بيوسته اولوب ان … الاصح اولوب و

عليهم ابرمين نورة وعلين الرحمن وكلمت دريعين صديق شريف ايله زوج مقطعين علی البينه الاصح اولوب ووقفه ماتنه

جمهور اناه مدرجهما زاواندعلونكوب اولمانبا توه دفی عخزو وبرقزار اعقه كه تفضيل لسم عنه محل اللهم

لا امنا هو الحماحارش وقذ بباصية لا الحجج واتسعاله الكعبه علی كاسی قرير وبالاجابه جدير

رباعی مستزاد دیگر که در دایره دوم ثبت
یافته و هر چه حصول موصول گردید و از آن
رباعی مستزاد ثانی مطلعی و از آن مطلع مطلعی دیگر

که از تحلیل و ترکیب اوایل و اواخر مصرعهای آن
وزن حاصل شد همت اشتقاق یافته
و در دایره سیوم و چهارم مرقوم گردیده

حایز اولمالری و غنه بنا: استغنا علی الوصف اولوب بلا کسر ولهذا الی الملکه اولدیلر
متولی مرقوم مبارزت [illegible] مرقومه طلب مسلط [illegible] طلب اسید مسود مرقوم حق الحمد به
امام مدرسه [illegible] ز [illegible] تمییز [illegible] و ذ تقبیته نسبت اولدی [illegible]
اولدی و الصلاة [illegible] اولوب لزم [illegible] وراثه ده مام بعضها و کافه
مشروط اولوب حاکم مرقوم [illegible] و وراثه کند و رایه هو [illegible] لزوم منه کلام اولدی
رای مالی کتابه [illegible] دلیلها [illegible] اولوب دوی [illegible] رای [illegible]
حکم لازم اولمسی اولاصحه و ما لزومه [illegible] مرقوم مجتهد حکم ایلدی و تمهید اولدی
و رایم مرقومی [illegible] و مسح مقدم و مسوطه اولوب [illegible] و [illegible] نیم
و تصور تیم [illegible] اولوب [illegible] دکل دیمیوم و [illegible] اولدی و [illegible] اولوب
ربت عرب [illegible] تنته [illegible] مظهر جبار و مسیر طویل [illegible] ایدر [illegible]
نصیب [illegible] انه عالی ذلک [illegible] و بالاجابه جدیر [illegible] کتبه محمد [illegible]

وعلی هذا

کل کل اولدم
اوکر اولوعدالذی
ه
کل کل
کل اولدی [illegible] ایدرم
[illegible] ایدرم
[illegible] ایدرم

والبر والاحسان [illegible] مستولیات [illegible]
طریق [illegible] استحقاق [illegible] اولوب ان [illegible]
رضای [illegible] ربانیه موافق اولوب [illegible] اولدی به [illegible] الاصح اولوب
علیها من [illegible] و کلت [illegible] حدیث شریف الیه [illegible] اللهم وفقه واتبع
جمهور [illegible] وبالاجابه جدیر
لا [illegible] وقد [illegible]

صنعت توشیح

دیگر صنعت توشیح و آن بر سه قسم است توشیح بحرف و توشیح بلفظ و توشیح
بحرف و لفظ هر دو اما توشیح بحرف آنست که از حروف اوایل یا اوایل و اواخر
سطور نظمی یا نثری تحصیل نمایند و آن بحرفی واحد و بحرفین هر دو میتواند بود و توشیح
بلفظ آنست که از الفاظ اوایل یا اوایل و اواخر سطور نظمی یا نثری استخراج کنند و توشیح
بحرف و لفظ هر دو آنست که از الفاظ اوایل یا اواخر سطور نظمی یا نثری حاصل گشته و
از حروف اوایل یا اواخر آن الفاظ نظمی یا نثری دیگر تحصیل نمایند مثال توشیح بحرف واحد از طرف اول

علی ولی

ع علیم عالم اعلم حکیم مدارس علم و حکم کاشف کنوز فضل و هنر عارف رموز قضا و صحف
ل لوا حق نما کشورگشای بملک اتی مفخر نامی لافتا و الی مدینه دین حاکم محکمه صدق و
ی یقین سلطان سریر عدل و داد پادشاه اقلیم انا منذر و علی لکل قوم هاد شاه بیکس پناه
و و شهنشاه فلک بارگاه رهبر کامل خلال رهبر شکل غضنفر فیروز فیروز دل شیر عرا
ل لیث بیشه شجاعت و نجات الهزبر السالب و الشجاع الالیه الموید الغالب المنصور مظهر العجائب محمد عنبری علی ابن ابی طالب

ی یار نبی یاور اهل یقین — شاه ولایت ملک ملک دین

مثال توشیح بحرف واحد از طرف اول و آخر

ابد ظله السامی

ا آفتاب رفعت و اقبال و خورشید جهانتاب هیبت و جلال از اوج بهاء و سپهر عز و علا ا
ب بر صفحات احوال و وجنات آمال آن خلاصه دوران و نقاوه بوستان احسان لا زال ل
د درخشان و نور افشان باد بمجده و آله الامجاد بعد ما فروغ ضمیر منیر مهر شوید که در مجمع انس س
ظ ظلمت زدا و در معبد قدس روشنی فزا است که مخلص بی ریا از غایت مهر و وفا و نهایت صدق و صفا ا
ل لا یزال مستدعی تزاید هوا و دولت و تضاعف اسباب جاه و حشمت آنحضرت می باشد و از کمال خضوع تمام م
ه هوار حصول دولت خدمت و حصول سعادت ملازمت مسئلت می نماید اجابت مقرون باد بالنبی الولی ی

مثال توشیح بحرفین از طرف اول و آخر

سمّا للسیادة محمد

شم شمع جمع جلال و چراغ فراغ اهل کمال آن سلطان اقبال و شعشعه جلال آن عالم آرا و سپهر آسمان سا

حل للأبصار زهی برج نور مضیا فی الامصار روشن و منور باد بالنبی و آله الامجاد و بعد تصویر ضمیر آنکه انگاشته قلم [illegible]

اد اداد رقم زده کلک انشی آنکه سواد منحرمانش شده مهر تابید و بیاض کاغذ آسمانش لسان نوع رشیدی در تحمید جام تم

سام حمید جمال الکف دریا مثال نیز بکشتها بازهای سروزه گوهرهای فرح و حضور بخشید فهمال [illegible] دا

توشیح نوع اخیر که در مثال ثالث مذکور شده یا توشیح بلفظ و توشیح بحرف و لفظ که

بعد ازین اداء نموده میشود و از صنایع مخترعه راقم این انشاء عالم آراست مثال توشیح بلفظ

درج شرف اختر برج ظفر کان کرم گوهر بحر هنر

درج کمال و برج عزت و جلال لا یزال به درّ درخشنده جود و دری فروزنده جود و آن کان

شرف و اقبال و معان کرمت و اجلال روشن و فریباد و از پرتو آن مهر حکم و سپهر بحار کرم

اختر احسان و نیر ایشان درخشان و نور افشان بعد معروض رای انور و ضمیر فیض گستر [illegible]

برج رفعت و درج حشمت بد و آرانت که مدتی شد که این مهجور دور افتاده به بیت [illegible]

ظفر و خورشید فضل و هنر جدا و محروم مانده امید که از لوح ضمیر منیر محو و منسی نمایند [illegible] هنر

مثال توشیح بحرف و لفظ که از الفاظ طرفین سطور این انشاء صنعت انتما

مطلعی

مطلعی که بر فوقش مکتوب شده مستخرج گردیده و از حروف اوایل و اواخر

آن الفاظ دعائی خاتمه که در ذیل ثبت تحریر یافته صورت استخراج پذیرفته

و اشکال این طرز مقال نزد ارباب فضل و کمال چون ظهور موفور دارد نقش کم

تصور و قصوری که در ترکیب بندی نظم و مراعات محسنات شرروی نموده باشد

محفوف جلباب عفو و مستور سرادقات اغماض خواهند فرمود

دوش وقت لطف بخت مرام کوس دولت زد غلیا مقام

د دوش که کوکب طالع از حضیض وبال از اوج شرف کمال آن در مضمون بخت مکنون [illegible] کوس س

و وقت طلوع دولت بر بام سرور زده شد لوای فرح و حضور افراخت [illegible] ت

ل لطف [illegible] دولت [illegible] د

ت بخت و اقبال آن کثیر الافضال که دایمه امید که تا خطوط مهر بر صفحه سپهر مرتسم [illegible] ا

م مرام و لهای ستهام [illegible] م

دولت مستدام

صنعت تحلیل و ترکیب

دیگر صنعت تحلیل و ترکیب که انشای را منحل بخشد جزو ساخته هر جزو را مبنای کلام
تمامی توان داشت و بعد از ترکیب اجزا مجموع آن مرکب را نیز رقعهٔ کامله
توان انگاشت مثال که انشا صنعت اتمام ذیل را منحل به هر جزو
نموده هر جزو آن با هم مرتبط و مجموع اجزا اش نیز با یکدیگر تمام و مربوط توان ساخت

انشا صنعت اتمام

تمامی همت همو نهمت آن کیوان سریر گردون مسیر آسمان آشیان قدرش گردیده
زندیون و سلیمان سریر شاهین مثال و شاهباز مثال و در برج کمال اوج جلال
سیران و طیران نموده قدرش بلند و مرتبه اش ارجمند باد دولت ابدی حشمت سرمدی
مهر نظیر و خورشید مآثر چون باوج علیین رسیده پرتو مرحمتش همه جا درخشیده
دیدها از روشنی لقایش کلکش تابنده آفتاب معیشش درخشان دریای مشاش بی حد و پایان
بخت از وی فیروز روز روزافزون عالم جانش نگران دولت دو جهانش جاودان
وصنعت مذکور در منظومات بسیار است و رباعی مربع و رباعی مستزاد در

1

صنعت تجنیس لفظی و خطی

تجنیس خطی

که در صنعت التقاط و اشتقاق قبل ازین سمت حصول یافته ازین قبیل است
و انحا و انواع آن غیر محصور است و بعد ازین ترقیمت ذکر خواهد یافت دیگر
صنعت تجنیس لفظی و خطی و آن التزام الفاظیست که در صورت خطی متشابه و متماثل
هم باشند و تجنیس لفظی آنست که الفاظ از حروف متجانسة اللفظ متماثلة البیان
سمت ترکیب و صورت ربط و ترتیب یافته باشند و چون تشابه و تماثل تمام
و غیر تمام میتواند بود هر یک ازین دو تجنیس متنوع به سه نوع میشوند تام و ناقص
و زاید اما تجنیس خطی تام که در مشابهت و مماثلت من حیث الخط بلا
زیاده و نقصان بر وجه اتم و اکمل حاصل باشد مثل بنا بنا خط حظ تخت بخت
محنت محبت و امثال ذلک و تجنیس لفظی تام که تمامی حروف متماثلة متجانسه
در طی الفاظ و عبارات بلا فاصله مترتب سمت نظام و صورت انتظام
یافته باشد مثل جنان بلک ملک فلک فلک مهر مهر و غیر ذلک و در صورت
تجنیس خطی تام بحصول مقرون و موصول است پس تجنیس خطی تام اعم از تجنیس

جنان

لفظی تام باشد و تجنیس لفظی ناقص که حروف متماثله متجانسه و رطی الفاظ
بغیر ترتیب مندرج یا بحرف اجنبی متفرق و منفصل باشد مثل شعر و شرع
حدقه و حدیقه صحیفه و صحیفه فضل و افضال مثال و امثال و امثال آن
و در تجنیس خطی ناقص تر متحقق است و تجنیس لفظی زاید که حروف متماثله
متجانسه و رطی الفاظ علی الترتیب منطوی باشد لیکن در اول یا آخر یک
لفظ یا هر دو لفظ حرفی اجنبی زیاده باشد اما حرف زاید در اول
یا آخر یک لفظ مثل شان و نشان حلال و احلال مثال و تمثال
رضیه مرضیه قدر قدرت نصفت صفت و حرف زاید در اول هر دو لفظ
مثل فرع شرع جمال کمال فصول اصول الوان کیوان بوستان دوستان
و امثال آن و در نحو تجنیس خطی زاید نیز متحقق است و هر گاه صنعتی از این
صنایع در جمع فقرات انشایی کثیر البدایع بلا فاصله با لفاظ اجنبیه
لازم سازند هر آینه صنعت بر صنعت نمایند و اشکال بر اشکال افزایند

مثال تجنیس تام حرز حرز الثقات الثقات سید الاخیار
سند الاحبار تحیه تحیه علیه علیه کتابه کتابه علی علی معاوده معاوده خوارج الدین
خوارج الدین عزک عزک قصار قصار ذلک ذلک فاحش
فاحش فلکک فلکک تهدا تهدا مثال دیگر از قول اسلاف
شعرا عرب **نظم** زینت زینب بقد یقده
و تلاه و یلاه نهد نهده مثال دیگر از مسودات راقم که حضرت
مغفرت پناه سیادت و مرحمت بارگاه شاه قوام الدین محمد نوربخش
نوربخش استانه عیون الاعیان فی دایره منبی از طلب دینی و دینی و منبی از
اخلاص قرضی و رضی مکتوب نموده رقع رقع نجابت تحیات بحضرت سید
نوربخش بحضرت سند نوربخش نور خده نور جده طاهر طینه طاهر
طینه **نظم** مبین متین و فی وفی سدید شدید تقی نقی
کبیر کثیر جوده جوده علی علی کاله کاله دل ذل زنده زنده منبع منبع فضل

بحضرت دولت ...
شاه سراج الدین قاسم
ولد م

فضل بکرمه بکرمه قاسم قاسم علیه بذل غلبه بذل کفه کفه ایده الله معینا

لاجابه ایده الله معینا لاجابه براجا براجا بذا ابذا آنعوتک

بنعوتک قوامی قوامی حقی خفی عندک عندک یطلبه یطلبه حیی حیی

حقیقه حقیقه علیک الاکرام علیک الاکرام شال دیگر که بدان

فیروز فرخنده اثر درباب طلب ثمه بهار استر نقاریسی انشا و املا

نموده ملک ملک جهان جهان بصفت نصفت وجود وجود گرفته

فلک فلک تخت تخت بر دو زد قضا قضا سبب نسبت ود دو وداد

ارتاب محنت داد ارباب محبت داد مخلصی مخلصی نکوش بگوش

شنوانیده شنوانیده بمن اسیری ساهی ثمن اسیری شاهی

با دل با ذل درفشان درفشان آسم راقسم در ذیل منصورت

مرقوم شده بود عبده محمد عبده محمد جواب گزارش موصی

الیه بموجب اشارت باشارت نواب قدسی القاب زی طواف

الانام